

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

مجموعه بخشنامه‌های مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

سال ۱۳۹۱

گردآوری: مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تابستان ۱۳۹۲

Central Bank of the Islamic Republic of Iran

Regulating, Licensing and AML Directorate

**A collection of Directives Issued by
Regulating, Licensing and
AML Directorate**

(From March 2012 to March 2013)

Collected by Regulating, Licensing and AML Directorate

Central Bank of the Islamic Republic of Iran

Summer 2013

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

مجموعه بخشنامه‌های

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی

و مبارزه با پولشویی

سال ۱۳۹۱

پیش‌گفتار

بدون هیچ‌گونه تردید، بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری که به انجام عملیات بانکی مبادرت می‌نمایند، از جایگاه ویژه و تأثیرگذاری در اقتصاد هر کشور برخوردارند. ایفای صحیح نقش بانک‌ها و تأثیر آن بر شاخص‌های خرد و کلان اقتصاد نیز در گرو وجود قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های شفاف و روزآمد می‌باشد. آگاهی آحاد جامعه، اعم از کارشناسان، متخصصان و فعالان عرصه بانکداری، از مقررات و دستورالعمل‌های وضع شده در زمینه مسائل بانکی و دریافت بازخورد حاصل از اجرای مقررات و دستورالعمل‌های مزبور، گام نخست، در به هنگام نمودن و در نتیجه پویایی هرچه بیشتر مقررات موضوعه محسوب می‌گردد. برپایه همین دیدگاه و مطابق سنوات گذشته، مجموعه بخشنامه‌های حوزه مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی در سال ۱۳۹۱ گردآوری و به زیورطبع آراسته گردیده است. امید است انتشار این مجموعه، موجبات رضایت خاطر دست‌اندرکاران، پژوهشگران و کارشناسان شبکه بانکی کشور را فراهم سازد.

در خاتمه شایسته است از زحمات ارزنده کلیه همکاران این حوزه که وظیفه تدوین این مقررات را بر عهده داشته‌اند و به ویژه سرکار خانم مهسا فتحی که مسئولیت گردآوری مجموعه حاضر را عهده‌دار بوده‌اند، سپاسگزاری نمایم.

امیرحسین امین‌آزاد

مدیر کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

فهرست مطالب

۸.....	بخش اول: بخشنامه‌های مطالعات و مقررات بانکی
بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۲۷۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۱/۳۱؛ ابلاغ " دستورالعمل نحوه تشخیص و حذف مطالبات غیرقابل وصول از دفاتر مؤسسه اعتباری و افشای آن در صورت‌های مالی" و اصلاح "دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری"، موضوع بخشنامه شماره مب/۲۸۲۳ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۰۵.... ۹	
بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۵۰۶ مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۱۰؛ ابلاغ دستورالعمل حسابداری کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه و کارت میزان..... ۲۴	
بخشنامه شماره ۹۱/۳۸۰۹۴ مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۱۸؛ تعیین نرخ سود جدید تسهیلات مرابحه از طریق کارت اعتباری میزان..... ۴۵	
بخشنامه شماره ۹۱/۴۴۳۴۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۲۴؛ ابلاغ مصوبه جلسه مورخ ۹۰/۱۲/۱۴ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی در خصوص اجرایی نمودن بیمه تسهیلات و پرداخت حق بیمه توسط بانک با هماهنگی شرکت‌های بیمه..... ۴۶	
بخشنامه شماره ۹۱/۵۹۹۱۲ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۰۸؛ ابلاغ دستورالعمل حساب جاری..... ۵۱	
بخشنامه شماره ۹۱/۶۲۶۶۸ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۱۰؛ ابلاغ ممنوعیت بلوکه نمودن بخشی از تسهیلات اعطایی به عنوان سپرده..... ۷۴	
بخشنامه شماره ۹۱/۶۶۷۱۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۱۷؛ اطلاع‌رسانی به بانک‌ها در خصوص تشکیل کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری..... ۷۵	
بخشنامه شماره ۹۱/۷۸۰۰۲ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۲۸؛ تاکید بر عندالمطالبه بودن موعد پرداخت مبلغ ضمانت‌نامه بانکی به ذینفع..... ۷۷	
بخشنامه شماره ۹۱/۷۷۹۶۹ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۲۸؛ ابلاغ ضوابط اجرایی تبصره ۱ ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷..... ۷۸	
بخشنامه شماره ۹۱/۸۵۳۳۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۰۵؛ ابلاغ نرخ های جدید کارمزد خدمات بانکی (ریالی) به شبکه بانکی کشور..... ۸۲	
بخشنامه شماره ۹۱/۸۸۶۰۸ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۰۸؛ نحوه محاسبه سود و اقساط در تسهیلات دارای یارانه سود سهم دولت..... ۹۳	

- بخشنامه شماره ۹۱/۹۱۷۲۸ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۱۱؛ ابلاغ مفاد بند ۷-۷ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور موضوع ممنوعیت اخذ وکالت بلاعزل در فروش وثایق تسهیلات از تسهیلات گیرندگان توسط بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی ۹۴
- بخشنامه شماره ۹۱/۹۹۸۴۴ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۱۹؛ لزوم اخذ شماره اقتصادی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و تکلیف ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم ۹۵
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۰۸۳۱۲ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۲۸؛ تعیین حداقل میزان بازپرداخت بدهی ناشی از خرید کالا از سوی دارنده کارت اعتباری میزان ۹۷
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۰۸۳۱۳ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۲۸؛ ابلاغ تکالیف بانک‌های غیردولتی و موسسات اعتباری غیربانکی در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۹۸
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۰۸۳۱۴ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۲۸؛ ابلاغ تکالیف بانک‌های دولتی در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۱۰۰
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۱۰۰۷۸ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۲۹؛ ابلاغ نرخ های جدید کارمزد خدمات بانکی (ریالی) به شبکه بانکی کشور- پیرو بخشنامه شماره ۸۵۳۳۱/۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۰۵ ۱۰۲
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۲۲۳۴۲ مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۱۰؛ ابلاغ بخشنامه ناظر بر نسخه جدید آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان مصوب یکهزار و یکصد و چهل و یکمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ شورای پول و اعتبار ۱۰۴
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۳۰۹۹۵ مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۱۷؛ اعلام مصوبه جدید شورای پول و اعتبار درخصوص امکان پذیرش سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران به عنوان وثیقه توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری و سقف جدید تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد برای واحدهای تولیدی و غیرتولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران ۱۱۹
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۳۱۱۶۴ مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۱۷؛ نحوه استفاده از خدمات بانکی توسط نایبانیان کشور ۱۲۰
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۴۳۲۵۹ مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۰۱؛ ابلاغ تصویب نامه شماره ۱۲۰۵۹۵/ت/۴۷۶۳۲/ه مورخ ۱۳۹۱/۵/۲۲ هیئت محترم وزیران در ارتباط با تصویب اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها ۱۲۱
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۴۷۸۷۴ مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۰۵؛ ابلاغ حداکثر سقف کارت اعتباری مباحه در سال ۹۱ به مبلغ ۴۰ میلیون ریال ۱۳۳
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۶۶۵۰۳ مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۹؛ ابلاغ دستورالعمل ناظر بر تسهیلات سندیکایی ۱۳۴
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۷۸۹۰۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۷/۱۰؛ ابلاغ نرخ سود تسهیلات کارت اعتباری میزان ۱۴۸
- بخشنامه شماره ۹۱/۱۸۶۳۴۲ مورخ ۱۳۹۱/۰۷/۱۷؛ ابلاغ دستورالعمل حسابداری عقد استصناع و دستورالعمل حسابداری عقد خرید دین ۱۴۹

- بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۰۸۴۳ مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۱۰؛ ابلاغ دستورالعمل نگاهداری انواع حساب برای دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی ۱۶۹
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۲۷۴۶ مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۰۹، اصلاح ماده ۱۶ دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه ۱۸۴
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۴۳۱۱۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۱۴؛ ابلاغ دستورالعمل تعیین نسبت تعهدات و بدهی‌های ارزی به دارایی‌های ارزی، موضوع بند (۱) از یک‌هزار و یک‌صد و پنجاهمین صورت‌جلسه مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۶ شورای پول و اعتبار ۱۹۱
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۴۴۷۰۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۱۵؛ ابلاغ بند (۱) یک‌هزار و یک‌صد و پنجاه و یکمین صورت‌جلسه شورای پول و اعتبار در خصوص اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به شبکه بانکی کشور ۱۹۸
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۵۲۶۹۳ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۲۳؛ ابلاغ اصلاحیه شرایط و ضوابط افتتاح حساب قرض‌الحسنه ویژه، مصوب جلسه ۱۱۵۱ مورخ ۰۷/۰۹/۱۳۹۱ شورای پول و اعتبار ۲۲۶
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۵۴۰۰۴ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۲۳؛ ابلاغ ممنوعیت اخذ هرگونه کارمزد برای دریافت حضوری قبوض از مشتریان توسط بانکها و مؤسسات اعتباری ۲۳۰
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۷۷۱۰۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۷؛ ابلاغ ضوابط ناظر بر تعرفه های بانکی اعتبارات اسنادی داخلی-ریالی به شبکه بانکی کشور ۲۳۱
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۲۰۸۷ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۰۲؛ ابلاغ نسخه نهایی دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صندوق‌های قرض‌الحسنه مؤسسات اعتباری ۲۳۵
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۴۷۱۱ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۰۴؛ ابلاغ بند (۲) مصوبه یک‌هزار و یک‌صد و پنجاه و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۹ شورای پول و اعتبار در خصوص نرخ سود تسهیلات ریالی صادراتی ۲۴۴
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۴۸۴۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۰۴؛ ابلاغ مصوبه بیست و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۰ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری در خصوص الزام درج شرط وصایت در قراردادهای سپرده‌گیری ۲۴۵
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۸۲۶۳ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۰۸؛ هشدار به بانکها برای رعایت دقیق قوانین و مقررات نظارتی ۲۴۶
- بخشنامه شماره ۹۱/۳۰۶۲۰۸ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۵؛ ارسال جدول تسهیلات و تعهدات کلان ۲۴۸
- بخشنامه شماره ۹۱/۳۱۱۲۰۱ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۹؛ ابلاغ حداقل ضوابط مشتری معتبر، موضوع تبصره ذیل ماده (۱۲) دستورالعمل حساب‌جاری به شبکه بانکی کشور ۲۵۰
- بخشنامه شماره ۹۱/۳۲۵۳۳۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۰۲؛ ابلاغ مصوبه بیست و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری در خصوص نحوه صدور کارت هدیه و بن کارت ۲۵۳

بخشنامه شماره ۹۱/۳۳۲۵۰۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۰۸ ؛ ابلاغ آیین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور و تغییر نسبت مانده خالص دارایی‌های ثابت به حقوق صاحبان سهام پس از کسر سود انباشته و سود قطعی نشده از ۷۰ به ۳۰ درصد..... ۲۵۵

بخشنامه شماره ۹۱/۳۴۳۱۸۵ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۷ ؛ ابلاغ مستثنی شدن طرحهای فولادی سرمایه‌گذاری شده توسط بخش خصوصی از شمول مواد (۱۱) و (۱۵) آیین‌نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول مؤسسات اعتباری..... ۲۶۱

بخشنامه شماره ۹۱/۳۵۲۰۱۰ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۴ ؛ ابلاغ آیین‌نامه ایجاد و تأسیس شعب به بانک‌های قرض‌الحسنه مهر ایران و رسالت..... ۲۶۳

بخشنامه شماره ۹۱/۳۵۳۴۴۶ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۶ ؛ ابلاغ آیین‌نامه اجرایی بند (۱۰۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور..... ۲۶۹

بخش دوم: بخشنامه‌های مبارزه با پولشویی..... ۲۷۳

بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۷۹ مورخ ۱۳۹۱/۱/۹ درخصوص اخذ شماره فراگیر مشتری..... ۲۷۴

بخشنامه شماره ۹۱/۳۶۹۷۸ مورخ ۱۳۹۱/۲/۱۷ درخصوص اخذ شماره فراگیر مشتریان..... ۲۷۵

بخشنامه شماره ۹۱/۵۵۵۹۷ مورخ ۱۳۹۱/۳/۴ درخصوص ایجاد قابلیت در سامانه‌های بانکی..... ۲۷۶

بخشنامه شماره ۹۱/۷۵۳۲۴ مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۷ درخصوص لغو استثنای برخی اشخاص در ارائه شناسه ملی..... ۲۷۸

بخشنامه شماره ۹۱/۱۱۱۱۳۱ مورخ ۱۳۹۱/۴/۳۱ درخصوص تاکید بر لغو استثنای برخی اشخاص در ارائه شناسه ملی..... ۲۸۰

بخشنامه شماره ۹۱/۱۴۱۹۹۷ مورخ ۱۳۹۱/۵/۳۱ درخصوص ایجاد قابلیت در سامانه‌های بانکی..... ۲۸۱

بخشنامه شماره ۹۱/۱۶۱۳۳۷ مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۳ درخصوص برنامه نرم افزاری مبارزه با پولشویی..... ۲۸۳

بخشنامه شماره ۹۱/۱۷۷۹۱۱ مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۰ درخصوص تاکید بر فراگیری شناسه ملی در کلیه فعالیت‌های بانک..... ۲۸۴

بخشنامه شماره ۹۱/۲۰۲۸۲۵ مورخ ۱۳۹۱/۸/۲ درخصوص شاخص معاملات مشکوک..... ۲۸۵

بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۳۱۰۳ مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۴ موضوع تاکید بر عدم پرداخت وجه نقد بیش از سقف مقرر..... ۲۸۶

بخشنامه شماره ۹۱/۲۵۷۸۳۵ مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۸ موضوع تاکید بر اعمال تغییر در سامانه‌های بانکی و تهیه نرم افزار مبارزه با پولشویی..... ۲۸۷

بخشنامه شماره ۹۱/۲۶۶۲۵۴ مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۸ موضوع معرفی پایگاه اطلاع رسانی مرتبط با شناسه ملی..... ۲۸۸

بخشنامه شماره ۹۱/۲۸۲۷۷۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۱ موضوع تاکید بر ایجاد اداره مستقل مبارزه با پولشویی
۲۸۹.....

بخشنامه شماره ۹۱/۳۴۰۵۴۹ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۵ موضوع پرسشنامه اصلاح فرایندهای بانکی و تولید نرم
افزارهای مبارزه با پولشویی ۲۹۰.....

بخش سوم: بخشنامه‌های مجوزهای بانکی ۲۹۱.....

بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۲۳ مورخ ۱۳۹۱/۱/۷؛ اعلام نظر بانک مرکزی در خصوص برنامه تأسیس واحدهای
بانکی بانک‌ها..... ۲۹۲.....

بخشنامه شماره ۹۱/۱۶۰۰۱۷ مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۱؛ صدور مجوز فعالیت بانک قوامین ۲۹۳.....

بخش اول:

بخشنامه‌های مطالعات و

مقررات بانکی

بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۲۷۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۱/۳۱؛ ابلاغ دستورالعمل نحوه تشخیص و حذف مطالبات غیرقابل وصول از دفاتر مؤسسه اعتباری و افشای آن در صورت‌های مالی" و اصلاح "دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات موسسات اعتباری"، موضوع بخشنامه شماره مب/۲۸۲۳ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۰۵

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردد.

با سلام و احترام؛

بدین وسیله به استحضار می‌رساند؛ در راستای اجرای تبصره (۱) ذیل ماده (۲۳) «آیین‌نامه وصول مطالبات سررسیدگذشته، معوق و مشکوک‌الوصول مؤسسات اعتباری (ریالی و ارزی)» موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۵۳۹۶۵/ت/۴۱۴۹۸ هـ مورخ ۱۳۸۸/۸/۳ هیأت محترم وزیران و تبصره ذیل بند (۷-۲) از ماده (۲) «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری» مصوب شورای پول و اعتبار و با هدف ارتقاء هر چه بیشتر شفافیت صورت‌های مالی؛ «دستورالعمل نحوه تشخیص و حذف مطالبات غیرقابل وصول از دفاتر مؤسسه اعتباری و افشای آن در صورت‌های مالی» در یک‌هزار و یک‌صد و سی و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶ شورای پول و اعتبار مصوب گردید که به پیوست ایفاد می‌گردد.

استحضار دارند که بر اساس مفاهیم نظری حسابداری، اصل افشاء یکی از اصول اساسی پذیرفته شده حسابداری است که بر تمامی جوانب گزارشگری مالی تأثیر دارد. اصل افشاء ایجاب می‌کند که تمامی واقعیت‌های بااهمیت مربوط به رویدادها و فعالیت‌های مالی بنگاه‌های اقتصادی به شکل مناسب و کامل گزارش شود. بر همین اساس صورت‌های مالی باید حاوی تمامی اطلاعات بااهمیت و مربوط باشد تا امکان اتخاذ تصمیمات آگاهانه را برای استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی فراهم سازد. به موجب مفاهیم مذکور؛ اطلاعاتی مربوط تلقی می‌شود که بر تصمیمات اقتصادی استفاده‌کنندگان در ارزیابی رویدادهای گذشته، حال و آینده، تأیید یا تصحیح ارزیابی‌های گذشته آنها مؤثر واقع شود. از این رو،

مربوط‌ترین و با اهمیت‌ترین اطلاعات باید همواره در متن صورت‌های مالی افشاء گردد، مشروط بر این که چنین ارایه‌ای مقذور باشد و آن گروه از اطلاعات که درجه مربوط بودن آنها قدری پایین‌تر از سایر اطلاعات است باید در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی که جزء لاینفک صورت‌های مذکور هستند افشاء شوند. اجرای هر چه صحیح‌تر و دقیق‌تر این اصل باعث ارتقای شفافیت صورت‌های مالی می‌شود که به نوبه خود ریسک اطلاعات را کاهش می‌دهد.

در صنعت بانکداری، ماهیت عملیات و به تبع آن تنوع استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی به گونه‌ای است که اهمیت رعایت این اصل به مراتب بیشتر از سایر فعالیت‌های اقتصادی می‌باشد. حال با عنایت به این که در مؤسسات اعتباری درصد بالاهمیتی از دارایی‌های مؤسسات اعتباری را مطالبات تشکیل می‌دهد. علی‌الاصول رعایت اصل افشاء در نحوه ارایه اطلاعات مربوط به مطالبات بسیار حایز اهمیت است. به دیگر سخن، ارتقای شفافیت هر چه بیشتر صورت‌های مالی مؤسسات اعتباری در گرو اجرای صحیح و دقیق این اصل می‌باشد.

بر اساس مفاد «دستورالعمل نحوه تشخیص و حذف مطالبات غیرقابل وصول از دفاتر مؤسسه اعتباری و افشای آن در صورت‌های مالی»، آن دسته از مطالبات که به دلایل متقن و پس از طی نمودن تمامی مراحل مذکور در دستورالعمل موصوف غیرقابل وصول شناخته شوند، با تصویب هیأت مدیره و یا مجمع عمومی صاحبان سهام از دفاتر مؤسسه اعتباری حذف گردیده و در نتیجه به جای درج در متن صورت‌های مالی، در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی افشاء می‌گردند. در واقع حصول اطمینان از غیرقابل وصول بودن مطالبات به معنای کاهش درجه اهمیت آنها جهت انعکاس در دفاتر و به تبع آن متن صورت‌های مالی می‌باشد. زیرا در این حالت باقی ماندن مطالبات مورد بحث در دفاتر مؤسسه اعتباری نتیجه‌ای جزء متورم نمودن حساب‌ها و ارایه اطلاعاتی که از ویژگی کیفی مربوط بودن برخوردار نمی‌باشند، در پی نخواهد داشت.

از سویی دیگر، حذف مطالباتی که از غیرقابل وصول بودن آنها اطمینان حاصل نگردیده از دفاتر و درج آنها در یادداشت‌های همراه، به معنای عدم رعایت اصل حسابداری

افشاء - که از جمله اصول اساسی پذیرفته شده حسابداری است - می‌باشد که این امر به نوبه خود می‌تواند از دید حسابرس مستقل منجر به صدور گزارش حسابرسی با اظهارنظر مردود شود. به علاوه آن‌که با امعان نظر به تأثیر بسزای افشای اطلاعات مربوط در خصوص مطالبات در شفافیت گزارشگری مالی مؤسسات اعتباری، تخطی از مفاد دستورالعمل اخیرالذکر موجب اعمال مجازات‌های انتظامی موضوع ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور می‌گردد.

همان‌گونه که مستحضرنند، بر طبق استانداردهای حسابداری به منظور رعایت اصل پذیرفته شده حسابداری تطابق هزینه‌ها با درآمدها باید ارزشیابی صحیحی از مطالبات از طریق برآورد زیان‌های احتمالی ناشی از عدم وصول مطالبات و لحاظ نمودن ذخیره مناسبی برای آن در حساب‌ها صورت پذیرد. احتساب ذخیره مذکور باعث می‌شود؛ در صورت غیرقابل وصول گردیدن مطالبات و به تبع آن حذف آنها از دفاتر مالی به یکباره زیان قابل ملاحظه‌ای از طریق شناسایی و ثبت هزینه مطالبات سوخت شده در صورت‌های مالی آن دوره‌ای که این رویداد به وقوع می‌پیوندد، شناسایی نشود. از این رو در دستورالعمل یاد شده صرفاً آن دسته از مطالبات مجاز به طی نمودن مراحل مذکور در دستورالعمل می‌باشند که برای آنها ذخیره اختصاصی به میزان صد در صد مبلغ آنها بدون احتساب ارزش وثایق مأخوذه در حساب‌های مربوط لحاظ گردیده باشد.

با عنایت به آنچه گذشت، در دستورالعمل موصوف، شرایط و الزاماتی جهت حذف مطالبات یاد شده از دفاتر مؤسسه اعتباری تعیین گردیده است که اهم آنها به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- برای مطالبات یاد شده به میزان صد درصد مبلغ آنها ذخیره اختصاصی، بدون احتساب ارزش وثایق دریافتی، در حساب‌ها لحاظ گردیده باشد.
- ۲- شواهد و قراین کافی دال بر غیرقابل وصول بودن مطالبات به شرح مفاد دستورالعمل وجود داشته و تمامی مصوبه‌های عنوان شده در دستورالعمل مذکور نیز اخذ گردیده باشد.

شایان ذکر است؛ به جهت ایجاد هماهنگی و همخوانی هر چه بیشتر «دستورالعمل نحوه تشخیص و حذف مطالبات غیر قابل وصول از دفاتر مؤسسه اعتباری و افشای آن در صورت‌های مالی» با «دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری»، که قبلاً طی بخشنامه شماره مب/۲۸۲۳ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۵ به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردیده بود، دستورالعمل اخیرالذکر نیز مورد بازنگری قرار گرفت و متن اصلاح شده آن در جلسه یاد شده شورای پول و اعتبار مطرح و مصوب گردید. لذا ویرایش جدید دستورالعمل «نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری» که جایگزین دستورالعمل قبلی می‌باشد، به پیوست ایفاد می‌گردد.

خواهشمند است دستورفرمائید؛ مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط

ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. /۱۱۳۳۳۱۱/چ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیر حسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری

مؤسسه اعتباری^۱ موظف است به منظور جبران زیان یا خسارت احتمالی ناشی از عدم ایفای تعهدات مشتریان در رابطه با تسهیلات اعطایی آنان نسبت به احتساب ذخیره عمومی و اختصاصی در چارچوب دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری، به شرح زیر اقدام نماید.

ماده ۱- ذخیره عمومی:

ذخیره عمومی مطالبات مشکوک‌الوصول باید متناسب با مطالبات مذکور و حداقل به میزان ۱/۵ درصد کل تسهیلات اعطایی مؤسسات اعتباری براساس تعاریف مندرج در بند (۱-۱) دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری (شامل معاملات قدیم، جاری، سررسید گذشته، معوق، مشکوک‌الوصول) در پایان هر سال مالی یا در مقاطع تهیه صورت‌های مالی محاسبه و در حساب‌های مربوط لحاظ گردد.

ماده ۲- ذخیره اختصاصی:

۲-۱- میزان ذخیره اختصاصی براساس بندهای ۲-۲، ۳-۳ و ۴-۲ دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری به شرح ذیل محاسبه می‌شود.

درصد

۱۰	- مانده تسهیلات موضوع طبقه سررسید گذشته
۲۰	- مانده تسهیلات موضوع طبقه معوق
۵۰ تا ۱۰۰	- مانده تسهیلات موضوع طبقه مشکوک‌الوصول

^۱ تعریف اصطلاحات مندرج در دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری عیناً در این دستورالعمل نیز کاربرد دارد.

تبصره ۱- مانده تسهیلات مشتمل بر، اصل تسهیلات به علاوه سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین که به عنوان درآمد شناسایی شده و به حساب‌های سود دریافتی و وجه‌التزام دریافتی منظور گردیده می‌باشد.

تبصره ۲- احتساب ذخیره برای دارایی‌های طبقه مشکوک‌الوصول به میزان بیش از ۵۰٪ مستلزم ارزیابی ویژه و ارایه دلایل قابل قبول طبق استانداردهای حسابداری است.

۲-۲-۲- مؤسسه اعتباری موظف است به منظور احتساب ذخیره اختصاصی، ارزش وثایق هر مورد را با اعمال ضرایب ذیل از هر فقره از تسهیلات کسر و سپس اقدام به محاسبه ذخیره ذریب نماید.

۱-۲-۲- ۱۰۰ درصد مبلغ وثایق نقدی نظیر سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز، سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، سرمایه‌گذاری بلندمدت و گواهی سپرده بانکی (اعم از ریالی و ارزی)؛

۲-۲-۲- ۱۰۰ درصد مبلغ اوراق مشارکت منتشره با تضمین دولت یا اوراق مشارکت منتشره توسط بانک مرکزی؛

۳-۲-۲- ۸۰ درصد اوراق مشارکت با تضمین سیستم بانکی کشور؛

۴-۲-۲- حداکثر ۷۰ درصد ارزش بازار املاک و مستغلات؛

۵-۲-۲- حداکثر ۷۰ درصد ارزش بازار سهام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، اسناد معتبر بانکی نظیر اعتبارات اسنادی معامله شده، ضمانت‌نامه‌های بانکی و موارد مشابه؛

۶-۲-۲- حداکثر ۵۰ درصد ارزش بازار ماشین‌آلات و تجهیزات.

تبصره ۱- به منظور احتساب ذخیره اختصاصی برای کلیه تسهیلاتی که ۵ سال یا بیشتر از سررسید پرداخت اصل و سود آنها سپری شده باشد، باید مانده کل تسهیلات بدون کسر نمودن ارزش وثایق مذکور در بندهای ۳-۲-۲ الی ۶-۲-۲ مبنای محاسبه قرار گیرد. به نحوی که طی ۵ سال بعد از آن (به طور مستقیم یا یکنواخت) معادل ۱۰۰٪ مانده تسهیلات، ذخیره اختصاصی در حساب‌های مربوط منظور شده باشد. بدین ترتیب که برای محاسبه ذخیره تسهیلات فوق‌الذکر، ضرایب یاد شده

در بندهای ۲-۲-۳ الی ۲-۲-۶ اعمال نگردیده و ذخیره ذی‌ربط بر اساس مانده کل تسهیلات محاسبه می‌گردد.

تبصره ۲- ارزیابی و تایید مذکور در ردیف‌های ۲-۲-۴ و ۲-۲-۶ فوق، توسط کارشناس واجد صلاحیت منتخب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری، اعم از داخل یا خارج آن مؤسسه، انجام می‌گردد. ارزیابی مذکور تا مدت ۳ سال معتبر خواهد بود مشروط به این که در پایان سال یا مقاطعی که تهیه صورت‌های مالی مؤسسه اعتباری مورد نظر است بر اساس تغییر شاخص‌های مربوط طبق اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مورد تعدیل قرار گیرد.

۲-۳- مؤسسه اعتباری موظف است، مانده تسهیلات اعطایی را که بر طبق این دستورالعمل، پس از احتساب ارزش و تایید با اعمال ضرایب مذکور در بندهای ۲-۲-۱ الی ۲-۲-۶، برای آنها ذخیره اختصاصی منظور می‌گردد، از مانده کل تسهیلات، که مبنای احتساب ذخیره عمومی است کسر نماید. در غیر این صورت مانده این‌گونه تسهیلات از مانده کل تسهیلات کسر نمی‌گردد. بدین ترتیب که بر اساس مفاد این دستورالعمل برای هر پرونده تسهیلاتی باید ذخیره عمومی یا ذخیره اختصاصی منظور گردد.

ماده ۳- ذخیره مطالبات از دولت:

جهت تسهیلات تحت تضمین دولت (طبق تعریف ارایه شده در ماده ۴ دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری) ذخیره اختصاصی در نظر گرفته نمی‌شود.

این دستورالعمل در ۳ ماده و ۴ تبصره در یک‌هزار و یکصد و سی و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید.

دستورالعمل نحوه تشخیص، حذف مطالبات غیرقابل وصول از

دفاتر مؤسسه اعتباری و افشای آن در صورت‌های مالی

شورای پول و اعتبار در اجرای تبصره (۱) ذیل ماده (۲۳) «آیین‌نامه وصول مطالبات سررسیدگذشته، معوق و مشکوک‌الوصول مؤسسات اعتباری (ریالی و ارزی)» موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۵۳۹۶۵/ت/۴۱۴۹۸ هـ مورخ ۱۳۸۸/۸/۳ هیأت محترم وزیران و تبصره ذیل بند (۲-۷) از ماده (۲) «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری» مصوب شورای پول و اعتبار، «دستورالعمل نحوه تشخیص و حذف مطالبات غیرقابل وصول از دفاتر مؤسسه اعتباری و افشای آن در صورت‌های مالی» را که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده ۱- تعاریف:

در این دستورالعمل اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح ذیل تعریف می‌گردند:

- ۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ۱-۲- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.
- ۱-۳- تسهیلات: تسهیلات (اعم از ریالی و ارزی) شامل تسهیلات اعطایی به اشخاص (به استثناء سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی)، تسهیلات اعطایی بین بانکی، بدهی مشتریان در حساب بدهکاران موقت، تسهیلات از محل حساب ذخیره ارزی، بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت‌نامه‌های پرداخت شده و خرید دین/اسناد و بروات خریداری شده می‌باشد.

۴-۱- مشتری: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که از مؤسسه اعتباری تسهیلات دریافت نموده‌اند.

۵-۱- مطالبات غیر قابل وصول: مطالباتی که حایز شرایط مذکور در بند (۱-۳) ماده (۳) بوده و پس از طی مراحل مذکور در ماده (۴) غیر قابل وصول تشخیص داده می‌شوند.

۶-۱- مطالبات سوخت شده: مطالبات غیر قابل وصول که مطابق با مفاد ماده (۵) از دفاتر مؤسسه اعتباری حذف می‌شوند.

۷-۱- کمیته: کمیته تشخیص مطالبات غیر قابل وصول.

ماده ۲- ترکیب، ساختار و وظایف کمیته:

۱-۲- مؤسسه اعتباری موظف است به منظور تشخیص مطالبات غیر قابل وصول نسبت به تشکیل کمیته اقدام نماید.

۲-۲- ترکیب اعضای کمیته به شرح زیر تعیین می‌گردد:

❖ یک نفر از اعضای کمیته حسابرسی به تشخیص و انتخاب کمیته حسابرسی؛

❖ مدیر واحد اعتباری؛

❖ مدیر واحد پیگیری و وصول مطالبات؛

❖ مدیر واحد بازرسی؛

❖ مدیر واحد حقوقی؛

❖ نماینده کمیته موضوع ماده (۷) «آیین‌نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و

مشکوک الوصول مؤسسات اعتباری (ریالی و ارزی)».

۳-۲- ریاست کمیته برعهده عضو کمیته حسابرسی می‌باشد.

۴-۲- رییس کمیته می‌تواند به تشخیص خود از افراد مطلع و صاحب‌نظر دیگری به منظور بهره‌گیری از نظرات و تجارب تخصصی آنها، (بدون حق رأی) برای حضور در جلسات کمیته دعوت نماید.

۵-۲- جلسات کمیته با حضور اکثریت اعضای دارای حق رأی، رسمیت داشته و تصمیمات متخذة با رأی سه چهارم اعضای حاضر در جلسه، معتبر می‌باشد.

۶-۲- واحد پیگیری و وصول مطالبات به عنوان دبیرخانه کمیته، مسئولیت انجام امور دبیرخانه‌ای را بر عهده دارد.

۷-۲- دبیرخانه کمیته، موظف به انجام وظایف زیر است:

- ❖ تهیه گزارش مذکور در بند (۲-۴):
- ❖ فراهم آوردن مقدمات تشکیل جلسه کمیته و دعوت از اعضای آن؛
- ❖ اعلام کتبی مصوبه کمیته به هیأت مدیره مؤسسه اعتباری؛
- ❖ اعلام کتبی مصوبه هیأت مدیره مؤسسه اعتباری به واحدهای ذی‌ربط برای مطالبات غیرقال وصول با مبلغ کمتر از ۱۰٪ مجموع مطالبات غیرقابل وصول؛
- ❖ اعلام کتبی مصوبه هیأت مدیره مؤسسه اعتباری به مجمع عمومی عادی برای مطالبات غیرقال وصول با مبلغ بیش از ۱۰٪ مجموع مطالبات غیرقابل وصول.

ماده ۳- ویژگی‌های مطالبات غیر قابل وصول:

مطالباتی که دارای یکی از ویژگی‌های زیر باشند غیر قابل وصول تشخیص داده می‌شوند:

۱-۳- تسهیلاتی که ۱۰ سال از تاریخ انتقال آنها به طبقه مشکوک‌الوصول براساس بند (۴-۲) ماده (۲) «دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری»، سپری شده و برای آنها ۱۰٪ ذخیره اختصاصی براساس تبصره (۱) از بند (۲-۲) ماده (۲) «دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری»، منظور شده باشد.

۲-۳- آن بخش از تسهیلات که صرف‌نظر از تاریخ سررسید، گیرندگان آنها اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی، فوت، ورشکسته و یا منحل شده و ۶ سال نیز از تاریخ صدور گواهی فوت، حکم ورشکستگی و انحلال برای اشخاص گیرنده تسهیلات فوق‌الذکر سپری شده باشد و برای آنها ۱۰٪ ذخیره اختصاصی براساس تبصره (۱) از بند (۲-۲) ماده (۲) «دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری»، منظور شده باشد.

ماده ۴- مراحل تشخیص مطالبات غیر قابل وصول:

مؤسسه اعتباری به منظور تشخیص مطالبات غیر قابل وصول موظف به انجام مراحل زیر می‌باشد:

۴-۱- شناسایی اولیه مطالبات غیر قابل وصول:

شعب، واحدهای اعتباری یا سایر واحدهای ذی ربط مؤسسه اعتباری موظفند بر اساس معیارهای مندرج در ماده (۳)، مطالبات غیر قابل وصول را شناسایی و طی گزارشی به دبیرخانه کمیته اعلام نمایند. در گزارش مذکور باید مطالبات از اشخاص مرتبط (بر اساس مصادیق اشخاص مرتبط در «آیین نامه تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط») به طور جداگانه طبقه بندی شده باشند.

۴-۲- رایه گزارش به کمیته توسط دبیرخانه:

دبیرخانه موظف است پس از دریافت گزارش شناسایی اولیه مطالبات از واحدهای ذی ربط، نظر نهایی خود را بر اساس بررسی‌های کارشناسی به عمل آمده در خصوص دلایل متقن غیر قابل وصول بودن مطالبات از جمله موارد زیر، به همراه مدارک و مستندات مربوط، به کمیته رایه نماید.

- ❖ عدم دسترسی به مشتری و ضامن یا ضامنین؛
- ❖ عدم شناسایی یا دسترسی به اموال مشتری و ضامن یا ضامنین؛
- ❖ فقدان اموال و دارایی‌های مشتری و ضامن یا ضامنین به منظور وصول تمام یا بخشی از مطالبات؛
- ❖ عدم امکان وصول مطالبات از طریق به اجرا گذاردن قراردادهای اعطای تسهیلات و وثایق مربوط، به دلایلی نظیر بی ارزش شدن و یا از بین رفتن وثایق؛
- ❖ عدم حصول نتیجه در دعاوی مطروحه به منظور وصول مطالبات به دلایلی نظیر وجود نقص در قرارداد اعطای تسهیلات؛
- ❖ عدم حصول نتیجه از درخواست صدور حکم ورشکستگی یا پیگیری فرآیند تصفیه به دلایلی نظیر صدور حکم خاتمه عملیات تصفیه؛

❖ عدم شناسایی وراث.

۳-۴- بررسی گزارش دبیرخانه توسط کمیته:

کمیته موظف است، دلایل مذکور در گزارش موضوع بند (۲-۴) را با استناد به مدارک و مستندات مربوط مورد بررسی دقیق قرار داده و چنانچه از غیرقابل وصول بودن مطالبات مربوط، اطمینان حاصل نماید، نتایج بررسی‌های به عمل آمده را در قالب گزارشی به همراه سایر مستندات علی‌الخصوص گزارش موضوع بند (۲-۴)، جهت بررسی برای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری ارسال نماید.

۴-۴- بررسی گزارش کمیته توسط هیأت مدیره:

هیأت مدیره مؤسسه اعتباری موظف است گزارش کمیته را مورد بررسی قرار داده و در صورت تأیید غیرقابل وصول بودن مطالبات، موافقت کتبی خود را در ارتباط با حذف مطالبات غیرقابل وصول از دفاتر مؤسسه اعتباری به دبیرخانه کمیته اعلام نماید.

تبصره: حذف مطالبات غیرقابل وصولی که مبلغ آنها بیش از ۱۰٪ مجموع مطالبات غیرقابل وصول است، صرفاً با تصویب مجمع عمومی عادی امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۵- نحوه حذف مطالبات غیرقابل وصول از دفاتر مؤسسات اعتباری:

مؤسسه اعتباری موظف است پس از اخذ مصوبه هیأت مدیره مبنی بر حذف مطالبات غیرقابل وصول، نسبت به حذف مطالبات غیرقابل وصول به تفکیک عقود مشارکتی و غیرمشارکتی و مطالبات غیرقابل وصول قدیم به شرح زیر اقدام نماید:

۱-۵- عقود مشارکتی:

حساب ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول خاص (معادل مبلغ ذخیره خاص احتسابی برای هر پرونده اعتباری) از یک‌سوی بدهکار و حساب‌های مطالبات مشکوک‌الوصول (معادل مبلغ مطالبات غیرقابل وصول)، سود دریافتی تسهیلات (معادل مبلغ سود شناسایی شده مربوط به مطالبات غیرقابل وصول) و وجه التزام دریافتی (معادل مبلغ وجه التزام شناسایی شده مرتبط با مطالبات غیرقابل وصول) از سوی دیگر بستانکار می‌گردند.

۲-۵- عقود غیر مشارکتی:

حساب‌های ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول خاص (معادل مبلغ ذخیره خاص احتسابی برای هر پرونده اعتباری) از یک سو بدهکار و حساب‌های مطالبات مشکوک‌الوصول (معادل مبلغ مطالبات غیرقابل وصول)، سود دریافتی تسهیلات (معادل مبلغ سود شناسایی شده مربوط به مطالبات غیرقابل وصول)، وجه التزام دریافتی (معادل مبلغ وجه التزام شناسایی شده مرتبط با مطالبات غیر قابل وصول) از سوی دیگر بستانکار می‌گردند.

تبصره ۵ - چنانچه سرفصل حساب «سود معوق تسهیلات» در دفاتر مؤسسه اعتباری دارای مانده بوده و ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول خاص نیز نسبت به مانده این حساب محاسبه و در دفاتر مؤسسه اعتباری ثبت گردیده باشد، به جهت بستن مانده سرفصل حساب مزبور باید علاوه بر انجام ثبت حسابداری مذکور در این بند، سرفصل حساب سود معوق تسهیلات (معادل مبلغ سود شناسایی نشده مطالبات غیر قابل وصول) بدهکار و در مقابل سرفصل حساب «سود (زیان) انباشته» نیز بستانکار گردد.

۳-۵- مطالبات غیر قابل وصول قدیم:

حساب ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول مربوط به این بخش از مطالبات بدهکار و در مقابل حساب‌های مرتبط مطالبات مذکور بستانکار می‌گردند.

تبصره ۵ - حذف مطالبات غیر قابل وصول از دفاتر مؤسسه اعتباری به معنای توقف انجام پیگیری‌های حقوقی مربوط به وصول مطالبات نبوده و نافی حقوق مؤسسه اعتباری در استیفای مطالباتش نمی‌باشد.

ماده ۶- نظارت داخلی:

مؤسسه اعتباری موظف است در اجرای مفاد این دستورالعمل، نسبت به تدوین سازوکار اجرایی داخلی مشتمل بر واحد یا واحدهای سازمانی مسئول انجام کار، روش‌های انجام کار، نحوه ارتباط، تبادل و گردش اطلاعات مابین واحدهای سازمانی و... اقدام نماید.

سازوکار اجرایی مذکور باید به تصویب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری رسیده و نسخه‌ای از آن طی سه ماه پس از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل برای بانک مرکزی ارسال گردد.

ماده ۷ - گزارش‌دهی:

مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به مطالبات سوخت شده را طی فرم ۲۸/۵ تکمیل و جهت درج در سامانه جامع اطلاعات مشتریان به بانک مرکزی ارسال نماید.

ماده ۸ - نحوه افشای مطالبات سوخت شده:

مؤسسه اعتباری باید مطالبات سوخت شده را در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی، به مدت ده سال به عنوان یک یادداشت مستقل افشا نماید. درج مبالغ مربوط به سال جاری و انباشته مطالبات سوخت شده به تفکیک نوع مطالبات (مطالبات ناشی از اعطای تسهیلات و ارائه خدمات)، نوع عقد برای مطالبات ناشی از اعطای تسهیلات، نوع تسهیلات (تسهیلات اعطایی به بخش دولتی و غیردولتی، تکلیفی و غیرتکلیفی) و نوع تسهیلات گیرندگان (اشخاص مرتبط با بانک و اشخاص غیرمرتبط) ضروری می‌باشد. مؤسسه اعتباری باید پس از گذشت مدت یاد شده در این ماده اطلاعات مربوط به مطالبات مذکور را از طریق ایجاد بانک اطلاعاتی قابل اتکاء نیز نگهداری نماید.

ماده ۹ - نگهداری اسناد و مدارک:

مدارک و مستندات مربوط به هر یک از مراحل مندرج در ماده (۴) طبق مفاد «آیین‌نامه مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها» اسناد سطح اول تلقی و مؤسسه اعتباری موظف است اسناد و مدارک مزبور را برای همیشه به صورت فیزیکی و الکترونیکی نگهداری نماید.

ماده ۱۰ - اعمال محرومیت‌ها:

مؤسسه اعتباری موظف است هنگام ارایه خدمات زیر نسبت به کنترل نام مشتری در فهرست مطالبات سوخت شده اقدام و در صورت درج نام مشتری در فهرست مزبور، وی را از دریافت خدمات زیر تا زمان وصول مطالبات، محروم سازد:

الف - اعطای هرگونه تسهیلات اعم از ریالی و ارزی؛

ب - گشایش اعتبارات اسنادی و صدور ضمانتنامه اعم از ریالی و ارزی؛

پ - ارایه دسته چک.

ماده ۱۱ - وصول مطالبات سوخت شده:

مؤسسه اعتباری موظف است، چنانچه موفق به وصول تمام یا بخشی از مطالبات سوخت شده خود گردد، دفاتر را از این بابت اصلاح نماید. مبالغ حاصل از وصول مطالبات سوخت شده (اعم از اصل، سود و وجه التزام تسهیلات) باید به حساب درآمدهای متفرقه و تحت سرفصل معین «درآمد ناشی از وصول مطالبات سوخت شده» منتقل گردد. درآمد حاصله از جمله درآمدهای غیر مشاع مؤسسه اعتباری می‌باشد، که باید در صورت سود و زیان در بخش سایر درآمدها انعکاس یابد.

دستورالعمل نحوه تشخیص و حذف مطالبات غیرقابل وصول از دفاتر مؤسسه اعتباری و افشای آن در صورت‌های مالی در ۱۱ ماده و ۳ تبصره در یک‌هزار و یکصد و سی و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید.

بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۵۰۶ مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۱۰؛ ابلاغ دستورالعمل حسابداری کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه و کارت میزان

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی (به استثناء بانک قرض الحسنه مهر ایران)، غیر دولتی، شرکت دولتی بست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردد.

با سلام و احترام؛

همان گونه که مستحضرنند: «دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه» و «دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری میزان برای کارکنان دولت و کارگران» در سی و یکمین و چهل و یکمین جلسات مورخ ۱۳۹۰/۰۵/۰۹ و ۱۳۹۰/۰۶/۱۶ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید و طی بخشنامه‌های شماره ۹۰/۱۴۱۷۶۳ مورخ ۱۳۹۰/۰۶/۲۰ و ۹۰/۱۵۰۹۱ مورخ ۱۳۹۰/۰۶/۳۰ به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردید.

با عنایت به مراتب فوق و به منظور ایجاد وحدت رویه در خصوص انجام عملیات حسابداری مربوط به اعطای اعتبار/تسهیلات در قالب کارت‌های مبتنی بر عقد مرابحه در شبکه بانکی کشور و در راستای اعمال صحیح رویدادهای مالی مرتبط در حساب‌ها و دفاتر مالی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری؛ «دستورالعمل حسابداری کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه» و «دستورالعمل حسابداری کارت اعتباری میزان برای کارکنان دولت و کارگران» در اولین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۱/۱۶ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب گردید که به پیوست ایفاد می‌گردد.

خواهشمند است دستورفرمائید؛ مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۱۱۵۲۰۴۳/ج

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیر حسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

«دستورالعمل حسابداری کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه»

عملیات حسابداری مربوط به اعطای اعتبار/تسهیلات در قالب «کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه»، که در این دستورالعمل به اختصار «کارت مرابحه» نامیده می‌شود، به شرح ذیل می‌باشد:

الف- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد مرابحه و صدور کارت مرابحه:

۱- پس از انعقاد قرارداد مرابحه به منظور صدور کارت مرابحه، قرارداد مذکور در

حساب انتظامی قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

به مبلغ یک ریال	بد - حساب‌های انتظامی - قراردادهای مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ یک ریال	بس - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۲- پس از انعقاد قرارداد صدور کارت مرابحه، قرارداد مذکور در حساب انتظامی

قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

به مبلغ یک ریال	بد - حساب‌های انتظامی - قراردادهای صدور کارت مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ یک ریال	بس - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۳- هم‌زمان با صدور کارت مرابحه، تعداد کارت‌های صادره، به شرح ذیل در

حساب‌ها ثبت می‌شود:

معادل تعداد کارت‌های صادره	بد - حساب‌های انتظامی - کارت مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
معادل تعداد کارت‌های صادره	بس - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

توضیح: در زمان فعال نمودن کارت مرابحه، ثبت انتظامی فوق معکوس می‌شود.

۴- هم‌زمان با اعطای کارت مرابحه به مشتری، تعهدات بانک بابت پرداخت وجه

کالا و خدمات خریداری شده توسط مشتری به پذیرنده کارت، به شرح ذیل در

حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - طرف تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت مرابحه	به مبلغ اعتبار اعطایی
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۰۵)	
بس - تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت مرابحه	به مبلغ اعتبار اعطایی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۰۵)	

توضیح: در زمان شارژ مجدد کارت اعتباری ثبت حسابداری فوق عیناً تکرار می‌گردد.

ب - ثبت‌های حسابداری وثایق:

۵- پس از اخذ وثایق از مشتری، چنان‌چه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا

غیرمنقول باشد، به مبلغ تهرین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به ارزش

کارشناسی اشیاء مزبور و در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمین شده باشد،

به مبلغ اسمی، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - حساب‌های انتظامی - وثایق کارت مرابحه	به مبلغ تهرین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	قیمتی/مبلغ اسمی اوراق بهادار مأخوذه
بس - طرف حساب‌های انتظامی	به مبلغ تهرین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	قیمتی/مبلغ اسمی اوراق بهادار مأخوذه

۶- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء تضمینی به ازای هر برگ و یا

قطعه، یک ریال به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - حساب‌های انتظامی - برگ‌ها و اشیاء تضمینی	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	
بس - طرف حساب‌های انتظامی	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

ج - ثبت‌های حسابداری مصرف اعتبار:

۷- در این مرحله تعهدات بانک بابت پرداخت وجه کالا و خدمات خریداری شده

توسط مشتری به پذیرنده کارت به میزان اعتبار مصرف شده، طی ثبت انتظامی

به شرح ذیل، برگشت داده می‌شود:

بد - تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت مرابحه	به مبلغ اعتبار مصرف شده
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۰۵)	
بس - طرف تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت مرابحه	به مبلغ اعتبار مصرف شده
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۰۵)	

توضیح: در صورت انسداد و یا ابطال کارت، ثبت فوق به مبلغ اعتبار کاهش یافته عیناً اعمال می‌گردد.

۸- در زمان استفاده دارنده کارت مرابحه از کارت مزبور، مابه‌التفاوت مبلغ فروش

کالا و یا خدمت به دارنده کارت مرابحه و مبلغ تخفیف اخذ شده توسط مؤسسه

اعتباری (در صورت وجود)، به حساب پذیرنده کارت منظور و حساب‌های

بدهکاران بابت کارت‌های اعتباری پرداخت شده و سود دریافتی ناشی از فروش

کالا یا خدمت به شرح ذیل ثبت می‌شود:

بد - بدهکاران بابت کارت‌های اعتباری پرداخت شده - کارت مرابحه	به مبلغ فروش
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۸۶)	
بس - حساب پذیرنده کارت	مابه‌التفاوت مبلغ فروش و مبلغ تخفیف اخذ شده
بس - سود دریافتی تسهیلات (ناشی از فروش اموال یا خدمات)	معادل مبلغ تخفیف اخذ شده از پذیرنده کارت در صورت وجود
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)	

د - ثبت‌های حسابداری اعطا یا عدم اعطای تسهیلات در مهلت تنفس:

۹- در صورتی که مشتری در مهلت تنفس تعیین شده نسبت به پرداخت وجه

صورتحساب اقدام نماید، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

بد - صندوق یا حساب مشتری
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

به مبلغ صورت‌حساب

بس - بدهکاران بابت کارت‌های اعتباری پرداخت شده - کارت مرابحه
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۸۶)

به مبلغ صورت‌حساب

۱۰- در صورتی که مشتری در مهلت تنفس تعیین شده نسبت به پرداخت وجه صورت‌حساب اقدام ننماید، تسهیلات اعطایی به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - تسهیلات اعطایی / مرابحه / غیردولتی - کارت مرابحه
(کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)

به مبلغ اصل / خالص تسهیلات

بد - سود دریافتی تسهیلات
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

به مبلغ سودهای آتی

بس - بدهکاران بابت کارت‌های اعتباری پرداخت شده - کارت مرابحه
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۸۶)

به مبلغ اصل / خالص تسهیلات

بس - سود سال‌های آینده تسهیلات دولتی / غیردولتی
(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)

به میزان سود دوران بازپرداخت در مرابحه نسبی

۵- ثبت‌های حسابداری بازپرداخت تسهیلات در زمان سررسید:

۱۱- در صورتی که تسهیلات اعطایی مرابحه به صورت نسبیه دفعی بازپرداخت گردد،

وصول تسهیلات در سررسید، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - صندوق یا حساب مشتری
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

به مبلغ اصل و سود تسهیلات اعطایی / مبلغ وصولی

بس - تسهیلات اعطایی / مرابحه / غیردولتی - کارت مرابحه
(کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)

به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی / سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی

بس - سود دریافتی تسهیلات
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

به مبلغ سود تسهیلات اعطایی / سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی

۱۲- در صورتی که تسهیلات اعطایی مرابحه به صورت نسبیه دفعی بازپرداخت گردد،

شناسایی درآمد در سررسید تسهیلات به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی
(کد حساب: ۳/۲/۵۵۰)

به میزان سود دوران بازپرداخت
در مراحه نسبه دفعی

بس - سود دریافتی تسهیلات
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

به میزان سود دوران بازپرداخت
در مراحه نسبه دفعی

۱۳- در صورتی که تسهیلات اعطایی مراحه به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت

گردد، وصول تسهیلات در سررسید هر قسط، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت

می‌شود:

بد - صندوق یا حساب مشتری
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

به میزان کل مبلغ هر قسط

بس - تسهیلات اعطایی/مراحه/ غیردولتی - کارت مراحه
(کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)

به میزان اصل قسط

بس - سود دریافتی تسهیلات
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

به میزان سود قسط

۱۴- در صورتی که تسهیلات اعطایی مراحه به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت

گردد، شناسایی درآمد در سررسید هر قسط به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت

می‌شود:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی
(کد حساب: ۳/۲/۵۵۰)

به میزان سود مربوط به قسط

بس - سود دریافتی تسهیلات
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

به میزان سود مربوط به قسط

و - ثبت حسابداری سود تسهیلات اعطایی مراحه نسبه دفعی و اقساطی در صورت عدم

بازپرداخت در زمان سررسید:

۱۵- چنانچه تسهیلات اعطایی مراحه نسبه دفعی و اقساطی در سررسید مقرر

بازپرداخت نگردد، در سررسید تسهیلات یا هر قسط، درآمد مربوط شناسایی و

به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی	به میزان سود دوران بازپرداخت در
(کد حساب: ۳/۲/۵۵۰)	مراجعه نسبه دفعی یا سود مربوط به قسط در مراجعه نسبه اقساطی
بس - سود دریافتی تسهیلات	به میزان سود دوران بازپرداخت در
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)	مراجعه نسبه دفعی یا سود مربوط به قسط در مراجعه نسبه اقساطی

ز - ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات اعطایی مراجعه نسبه دفعی و

اقساطی در پایان دوره مالی:

۱۶- چنانچه زمان سررسید (تسویه) تسهیلات به گونه‌ای باشد که بخشی از سود آن مربوط به یک دوره (سال "الف") و بخشی دیگر مربوط به آینده (سال "ب") باشد، در این صورت ثبت زیر در تاریخ پایان سال "الف" و یا پایان دوره‌ای که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، صورت می‌پذیرد:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی	به میزان سود مربوط به سال "الف"
(کد حساب: ۳/۲/۵۵۰)	
بس - سود دریافتی تسهیلات	به میزان سود مربوط به سال "الف"
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)	

۱۷- در زمان سررسید که در سال آینده (سال "ب") خواهد بود، دو حالت محتمل

است:

۱۷-۱) حالت اول: در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) شوند، علاوه بر

ثبت‌های حسابداری مربوط به بازپرداخت وصول تسهیلات نسبه دفعی و اقساطی به

ترتیب به شرح ثبت‌های ردیف ۱۱ و ۱۳، ثبت حسابداری زیر نیز انجام می‌شود:

بد: سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی	به میزان سود مربوط به سال "ب"
(کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)	
بس: سود دریافتی تسهیلات	به میزان سود مربوط به سال "ب"
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)	

۲-۱۷- حالت دوم: تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) نشوند، ثبت حسابداری

بابت شناسایی سود مربوط به سال "ب" به شرح زیر انجام می‌شود:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیر دولتی (کد حساب: ۳/۲/۵۵۰)	به میزان سود مربوط به سال "ب"
بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)	به میزان سود مربوط به سال "ب"

ح - ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:

۱۸- در صورتی که مشتری نسبت به بازپرداخت تمام یا بخشی از وجه صورتحساب

در سررسید مقرر اقدام ننماید، در تاریخ پایان سال یا در مقطعی که تهیه

صورت‌های مالی موردنظر است، هرکدام که مقدم باشد، از تاریخ سررسید مقرر

یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تا تاریخ پایان سال یا

مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه محاسبه و به

شرح زیر در حساب‌ها ثبت خواهد شد:

بد - وجه‌التزام دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)	به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه
بس - وجه‌التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)	به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه

توضیح: مؤسسه اعتباری موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای ذکر شده در بند "ج"

بخشنامه شماره مب/۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷ مبنی بر، محتمل بودن جریان منافع اقتصادی

مرتبط با قرارداد به درون بانک و اندازه‌گیری مبلغ درآمد موضوع قرارداد به شیوه‌های

قابل‌اتکا، شناسایی درآمد تسهیلات اعم از سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را به

روش تعهدی متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای تعدیل حساب سود سال‌های

آینده تسهیلات در دفاتر خود اعمال نماید:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده
(کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)

بس - سود معوق تسهیلات/غیردولتی به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده
(کد حساب: ۳/۲/۰۵۹۰)

ط - ثبت‌های حسابداری بازپرداخت مبالغ مصرف شده اعتبار پس از سررسید مقرر و قبل از

انتقال به طبقات غیر جاری:

۱۹- در صورتی که مشتری نسبت به بازپرداخت تمام یا بخشی از وجه صورتحساب

در سررسید مقرر اقدام ننماید، چنانچه مبلغ مزبور قبل از انتقال تسهیلات به

طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

بد - صندوق یا حساب مشتری
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰) به مبلغ وصولی

بس - تسهیلات اعطایی/مراجعه/غیردولتی - کارت مراجعه به مبلغ اصل تسهیلات
(کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵) اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی

بس - سود دریافتی تسهیلات
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷) اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی

بس - وجه التزام دریافتی تسهیلات
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸) تأدیه دین شناسایی شده/سهم مربوط به وجه التزام تأخیر تأدیه دین از مبلغ وصولی

بس - وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی به میزان مابه‌التفاوت کل وجه
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰) التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی
شده/سهم مربوط به وجه التزام تأخیر تأدیه دین از مبلغ وصولی

ی - ثبت حسابداری بازپرداخت تسهیلات اعطایی مراجعه نسبه دفعی و اقساطی قبل از سررسید:

۲۰- در صورت وصول تسهیلات قبل از سررسید، مؤسسه اعتباری موظف است، بر

اساس ضوابط تخفیف لازم را به مشتری اعطاء نماید. ثبت حسابداری این

رویداد به شرح زیر انجام می‌شود:

به میزان مبلغ وصولی	بد - صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان سود تسهیلات / اقساط وصول شده قبل از سررسید	بد - سود سال‌های آینده تسهیلات / غیر دولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	بس - تسهیلات اعطایی / مرابحه / غیر دولتی - کارت مرابحه (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)
به میزان سهم مربوط به سود تسهیلات وصولی	بس - سود دریافتی تسهیلات از مبلغ (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان سود دریافتی یا مابه‌التفاوت	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

ک - ثبت حسابداری زمان تسویه قراردادهای مرابحه و صدور کارت مرابحه:

۲۱- پس از تسویه کامل قرارداد صدور کارت مرابحه، قراردادهای مزبور به شرح

ذیل از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

به مبلغ یک ریال	بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ یک ریال	بس - حساب‌های انتظامی - قراردادهای مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۰۲۱۰)
به مبلغ یک ریال	بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ یک ریال	بس - حساب‌های انتظامی - قراردادهای صدور کارت مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۰۲۱۰)

توضیح: در زمان ابطال کارت مرابحه بر اساس مفاد دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر

پایه عقد مرابحه، ثبت‌های حسابداری فوق عیناً اعمال خواهد شد.

۲۲- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به

شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به مبلغ تهرین یا ارزش اسمی مأخوذه
بس - حساب‌های انتظامی - وثایق مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	به مبلغ تهرین یا ارزش اسمی مأخوذه
بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
بس - حساب‌های انتظامی - برگ‌ها و اشیاء تضمینی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال

دستورالعمل حسابداری کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه در اولین جلسه مورخ

۱۳۹۱/۱/۱۶ کمیسیون اعتباری به تصویب رسید./

«دستورالعمل حسابداری کارت اعتباری میزان برای کارکنان دولت و کارگران»

عملیات حسابداری مربوط به اعطای اعتبار/تسهیلات در قالب «کارت اعتباری میزان برای کارکنان دولت و کارگران»، که در این دستورالعمل به اختصار «کارت میزان» نامیده می‌شود، به شرح ذیل می‌باشد:

الف- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد مرابحه و صدور کارت میزان:

۱- پس از انعقاد قرارداد مرابحه به منظور صدور کارت میزان، قرارداد مذکور در

حساب انتظامی قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

بد - حساب‌های انتظامی - قراردادهای مرابحه
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰) به مبلغ یک ریال

بس - طرف حساب‌های انتظامی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰) به مبلغ یک ریال

۲- پس از انعقاد قرارداد صدور کارت میزان، قرارداد مذکور در حساب انتظامی

قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

بد - حساب‌های انتظامی - قراردادهای صدور کارت میزان
(کد حساب: ۵/۳/۰۲۱۰) به مبلغ یک ریال

بس - طرف حساب‌های انتظامی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰) به مبلغ یک ریال

۳- هم‌زمان با صدور کارت میزان، تعداد کارت‌های صادره، به شرح ذیل در

حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - حساب‌های انتظامی - کارت میزان
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰) معادل تعداد کارت‌های صادره

بس - طرف حساب‌های انتظامی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰) معادل تعداد کارت‌های صادره

توضیح: در زمان فعال نمودن کارت میزان، ثبت انتظامی فوق معکوس می‌شود.

۴- هم‌زمان با اعطای کارت میزان به کارکنان دولت و کارگران، تعهدات بانک بابت

پرداخت وجه کالا و خدمات خریداری شده توسط افراد فوق‌الذکر به پذیرنده

کارت، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - طرف تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت میزان	}
به مبلغ اعتبار اعطایی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۰۵)	
بس - تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت میزان	}
به مبلغ اعتبار اعطایی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۰۵)	

توضیح: در زمان شارژ مجدد کارت اعتباری ثبت حسابداری فوق عیناً تکرار می‌گردد.

ب - ثبت‌های حسابداری وثایق:

۵- پس از اخذ وثایق از مشتری، چنان‌چه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا

غیرمنقول باشد، به مبلغ تهرین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به ارزش

کارشناسی اشیاء مزبور و در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمین شده باشد،

به مبلغ اسمی، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - حساب‌های انتظامی - وثایق کارت میزان	}
به مبلغ تهرین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ اسمی اوراق بهادار مأخوذه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	
بس - طرف حساب‌های انتظامی	}
به مبلغ تهرین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ اسمی اوراق بهادار مأخوذه (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۶- در صورت اخذ برگ‌های اوراق بهادار تضمینی و قطعه‌های اشیاء امانتی، به ازای

هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - حساب‌های انتظامی - برگ‌ها و اشیاء امانتی	}
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	
بس - طرف حساب‌های انتظامی	}
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

ج - ثبت‌های حسابداری مصرف اعتبار:

۷- در این مرحله تعهدات بانک بابت پرداخت وجه کالا و خدمات خریداری شده توسط مشتری به پذیرنده کارت به میزان اعتبار مصرف شده، طی ثبت انتظامی به شرح ذیل، برگشت داده می‌شود:

بد - تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت میزان (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۰۵)	}
بس - طرف تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت میزان (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۰۵)	

توضیح: در صورت انسداد و یا ابطال کارت، ثبت فوق به مبلغ اعتبار کاهش یافته عیناً اعمال می‌گردد.

۸- مبلغ مصرف شده از اعتبار به حساب پذیرنده کارت واریز و حساب‌های بدهکاران بابت کارت‌های اعتباری پرداخت شده و سود دریافتی ناشی از فروش کالا یا خدمت به شرح ذیل ثبت می‌شود:

بد - بدهکاران بابت کارت‌های اعتباری پرداخت شده - کارت میزان (کد حساب: ۳/۱/۰۷۸۶)	}
بس - حساب پذیرنده کارت مابه‌التفاوت مبلغ فروش و مبلغ تخفیف اخذ شده	
بس: سود دریافتی تسهیلات (ناشی از فروش اموال یا خدمات) معادل مبلغ تخفیف اخذ شده از پذیرنده کارت (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)	

د - ثبت‌های حسابداری اعطا یا عدم اعطای تسهیلات در مهلت تنفس:

۹- در صورتی که دارنده کارت میزان در مهلت تنفس تعیین شده نسبت به پرداخت وجه صورت‌حساب اقدام نماید، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

بد - صندوق یا حساب مشتری
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

بس - بدهکاران بابت کارت‌های اعتباری پرداخت شده - کارت میزان
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۸۶)

۱۰- در صورتی که دارنده کارت میزان در مهلت تنفس تعیین شده نسبت به

پرداخت وجه صورتحساب اقدام ننموده و مطابق با مفاد ماده (۱۷) دستورالعمل

اجرای کارت اعتباری میزان برای کارکنان دولت و کارگران به صورت اقساطی

در مقاطع ماهانه نسبت به بازپرداخت صورتحساب اقدام نماید، تسهیلات

اعطایی به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - تسهیلات اعطایی/مراجعه/غیردولتی - کارت میزان
(کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)

بد - سود دریافتی تسهیلات
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

بس - بدهکاران بابت کارت‌های اعتباری پرداخت شده - کارت میزان به مبلغ اصل/خالص تسهیلات
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۸۶)

بس - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی به میزان سود دوران بازپرداخت تسهیلات
(کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)

۵- ثبت‌های حسابداری بازپرداخت تسهیلات در زمان سررسید:

۱۱- وصول تسهیلات در سررسید، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - صندوق یا حساب مشتری
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

بس - تسهیلات اعطایی/مراجعه/غیردولتی - کارت میزان
(کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)

بس - سود دریافتی تسهیلات
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۱۲- شناسایی درآمد در سررسید هر قسط به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان سود مربوط به قسط	بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود مربوط به قسط	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

و - ثبت حسابداری شناسایی سود تسهیلات اعطایی مراحه نسبه اقساطی در صورت عدم بازپرداخت در زمان سررسید:

۱۳- چنانچه تسهیلات اعطایی مراحه نسبه اقساطی در سررسید مقرر بازپرداخت

نگردد، در سررسید هر قسط، درآمد مربوط شناسایی و به شرح ذیل در

حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان سود مربوط به قسط	بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی در مراحه نسبه اقساطی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود مربوط به قسط	بس - سود دریافتی تسهیلات در مراحه نسبه اقساطی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

ز - ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات اعطایی مراحه نسبه اقساطی در پایان دوره مالی:

۱۴ - چنانچه زمان سررسید (تسویه) تسهیلات به گونه‌ای باشد که بخشی از سود آن

مربوط به یک دوره (سال "الف") و بخشی دیگر مربوط به آینده (سال "ب") باشد، در این

صورت ثبت زیر در تاریخ پایان سال "الف" و یا پایان دوره‌ای که تهیه صورت‌های مالی

موردنظر است، صورت می‌پذیرد:

به میزان سود مربوط به سال "الف"	بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود مربوط به سال "الف"	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۵- در زمان سررسید که در سال آینده (سال "ب") خواهد بود، دو حالت محتمل

است:

۱-۵-۱ - حالت اول: در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) شوند، علاوه بر

ثبت‌های حسابداری مربوط به بازپرداخت وصول تسهیلات نسبه اقساطی به ترتیب به

شرح ثبت ردیف ۱۱، ثبت حسابداری زیر نیز انجام می‌شود:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی به میزان سود مربوط به سال "ب"
(کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات به میزان سود مربوط به سال "ب"
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱-۵-۲ - حالت دوم: تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) نشوند، ثبت حسابداری

بابت شناسایی سود مربوط به سال "ب" به شرح زیر انجام می‌شود:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی به میزان سود مربوط به سال "ب"
(کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات به میزان سود مربوط به سال "ب"
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

ح - ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:

۱۶- در صورتی که مشتری نسبت به بازپرداخت تمام یا بخشی از وجه صورت‌حساب

در سررسید مقرر اقدام ننماید، در تاریخ پایان سال یا در مقطعی که تهیه

صورت‌های مالی موردنظر است، هرکدام که مقدم باشد، از تاریخ سررسید مقرر

یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تا تاریخ پایان سال یا

مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه محاسبه و به

شرح زیر در حساب‌ها ثبت خواهد شد:

بد - وجه التزام دریافتنی تسهیلات
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه

بس - وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه

توضیح: مؤسسه اعتباری موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای ذکر شده در بند "ج" بخشنامه شماره مب/۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷ مبنی بر، محتمل بودن جریان منافع اقتصادی مرتبط با قرارداد به درون بانک و اندازه‌گیری مبلغ درآمد موضوع قرارداد به شیوه‌های قابل اتکا، شناسایی درآمد تسهیلات اعم از سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را به روش تعهدی متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات در دفاتر خود اعمال نماید:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی
(کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سودهای سررسید
شده‌ی شناسایی نشده

بس - سود معوق تسهیلات/غیردولتی
(کد حساب: ۳/۲/۰۵۹۰)
به میزان سودهای سررسید
شده‌ی شناسایی نشده

ط - ثبت‌های حسابداری بازپرداخت مبالغ مصرف شده اعتبار پس از سررسید مقرر و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری:

۱۷- در صورتی که مشتری نسبت به بازپرداخت تمام یا بخشی از وجه صورتحساب در سررسید مقرر اقدام ننماید، چنانچه مبلغ مزبور قبل از انتقال تسهیلات به طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به مبلغ وصولی	بد - صندوق یا حساب مشتری (کدحساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	بس - تسهیلات اعطایی/مربحه/غیردولتی - کارت مرابحه (کدحساب: ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده/ سهم مربوط به وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین از مبلغ وصولی	بس - وجه التزام دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان مابه‌التفاوت کل وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده/سهم مربوط به وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین از مبلغ وصولی	بس - وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

ی - ثبت حسابداری بازپرداخت تسهیلات اعطایی مرابحه نسبه اقساطی قبل از سررسید:

۱۸- در صورت وصول تسهیلات قبل از سررسید، مؤسسه اعتباری موظف است، بر

اساس ضوابط، تخفیف لازم را به مشتری اعطاء نماید. ثبت حسابداری این

رویداد به شرح زیر انجام می‌شود:

به میزان مبلغ وصولی	بد - صندوق یا حساب مشتری (کدحساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان سود تسهیلات/اقساط وصول شده قبل از سررسید	بد - سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	بس - تسهیلات اعطایی/مربحه/غیردولتی - کارت میزان (کدحساب: ۳/۱/۰۵۷۵)
به میزان سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان سود دریافتی یا مابه‌التفاوت	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

ک - ثبت حسابداری زمان تسویه قراردادهای مرابحه و صدور کارت میزان:

۱۹- پس از تسویه کامل قراردادهای مرابحه و صدور کارت میزان، قراردادهای

مزبور به شرح ذیل از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به مبلغ یک ریال
بس - حساب‌های انتظامی - قراردادهای مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	به مبلغ یک ریال

بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به مبلغ یک ریال
بس - حساب‌های انتظامی - قراردادهای صدور کارت میزان (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	به مبلغ یک ریال

توضیح: در زمان ابطال کارت میزان بر اساس مفاد دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری میزان برای کارکنان دولت و کارگران، ثبت‌های حسابداری فوق عیناً اعمال خواهد شد.

۲۰- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به

شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به مبلغ ترهین یا ارزش اسمی مأخوذه
بس - حساب‌های انتظامی - وثایق مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	به مبلغ ترهین یا ارزش اسمی مأخوذه

بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
بس - حساب‌های انتظامی - برگ‌ها و اشیاء تضمینی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال

دستورالعمل حسابداری کارت اعتباری میزان برای کارکنان دولت و کارگران در اولین

جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱/۱۶ کمیسیون اعتباری به تصویب رسید./

بخشنامه شماره ۹۴/۳۸۰۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۱۸؛ تعیین نرخ سود جدید تسهیلات مباحه از طریق کارت اعتباری میزان

جهت اطلاع مدیران عامل بانک‌های دولتی و شرکت دولتی پست بانک ارسال گردید.

باسلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۰/۱۵۰۹۱۹ مورخ ۱۳۹۰/۰۶/۳۰ موضوع “دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری میزان برای کارکنان دولت و کارگران”، بدین وسیله به استحضار می‌رساند؛ براساس مصوبه بند ۲ از چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۳۰ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، که به تأیید مقام محترم ریاست کل بانک مرکزی نیز رسیده است، مقرر گردید:

۱- از آنجایی که براساس ماده ۹ سیاست‌های پولی، اعتباری و نظارتی نظام بانکی کشور، نرخ سود عقود غیرمشارکتی تا سررسید ۲ سال معادل ۱۴ درصد تعیین شده است، لذا نرخ سود تسهیلات اعطایی مباحه در چارچوب کارت اعتباری میزان از ۱۱ درصد به ۱۴ درصد افزایش می‌یابد. بنابراین سهم نرخ سود دریافتی تسهیلات مباحه از دارنده کارت (تسهیلات گیرنده) از ۴ درصد در سال به ۵ درصد در سال و سهم سود ناشی از تخفیف خرید از فروشندگان کالا از ۷ درصد در سال به ۹ درصد در سال افزایش پیدا می‌کند.

۲- مبنای تخفیف دریافتی از فروشندگان کالا به عنوان بخشی از سود تسهیلات مباحه به طور سالیانه منظور گردد.

با عنایت به موارد مذکور، خواهشمند است دستور فرمایید مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حُسن اجرای آن نظارت لازم به عمل آید. /۱۱۵۹۹۴۳/ر

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۴۴۳۴۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۲۴؛ ابلاغ مصوبه جلسه مورخ ۹۰/۱۲/۱۴
کمیسیون اعتباری بانک مرکزی در خصوص اجرایی نمودن بیمه تسهیلات و پرداخت حق
بیمه توسط بانک با هماهنگی شرکت‌های بیمه

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست
بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.**

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که استحضار دارند امروزه یکی از متداول‌ترین سازوکارهای حصول
اطمینان بانک‌ها از وصول تسهیلات پرداختی به مشتریان، انعقاد قرارداد «بیمه اعتباری
تسهیلات» با شرکت‌های بیمه می‌باشد که طی آن، شرکت‌های بیمه در ازای دریافت مبلغی به
عنوان حق بیمه از بانک‌ها، تسهیلات اعطایی آن‌ها را بیمه می‌نمایند تا در صورت عدم
بازپرداخت تسهیلات توسط مشتری بنا به دلایلی از قبیل ورشکستگی، اعسار، نکول بلاوجه
و امثال آن، شرکت بیمه مبادرت به بازپرداخت تسهیلات مزبور به بانک نموده و سپس به
قائم‌مقامی بانک به مشتری رجوع نماید. در این سازوکار با توجه به این که بانک به عنوان
ذی نفع و بیمه‌گذار عمل می‌نماید، فلذا رأساً نیز مکلف به پرداخت حق بیمه می‌باشد.

با عنایت به مراتب فوق و همچنین با امعان نظر به معضل مطالبات غیرجاری انک‌ها و
مؤسسات اعتباری و روند رو به تزاید آن طی سالیان جاری، بانک مرکزی جمهوری اسلامی
ایران طی بخشنامه شماره ۹۰/۲۶۲۴۷۲ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۵، بانک‌ها را به «تدوین سریع
سازوکار بیمه‌های اعتباری جهت پیشگیری از افزایش مطالبات غیرجاری» موظف نمود (پیوست شماره
۱). متعاقباً با توجه به طرح برخی شائبه‌ها در خصوص اخذ حق بیمه از تسهیلات‌گیرندگان و
نیز ایراد شبهه‌اتی مبنی بر مغایرت مفاد بخشنامه فوق‌الذکر با بخشنامه شماره ۹۰/۲۰۶۶۸۷ مورخ
۱۳۹۰/۸/۱۱ (پیوست شماره ۲)، موضوع مجدداً در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۴
کمیسیون اعتباری بانک مرکزی مطرح و بر لزوم «اجرایی نمودن بیمه (اعتباری) تسهیلات» و
«پرداخت هزینه‌های مربوط از سوی بانک با هماهنگی شرکت‌های بیمه» تأکید گردید.

بر این اساس، دریافت حق بیمه اعتباری تسهیلات از تسهیلات‌گیرنده و همچنین مشروط نمودن اعطای تسهیلات به این که تسهیلات‌گیرنده «بیمه عمر» و نظایر آن شود و به تبع آن ملزم نمودن وی به انعقاد قرارداد با شرکت بیمه و دریافت حق بیمه ولو به وکالت از تسهیلات‌گیرنده توسط بانک‌ها جهت پرداخت به شرکت بیمه اکیداً ممنوع می‌باشد. خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ گردیده و بر حسن اجرای آن نظارت شود. /۱۱۶۷۱۳۰.ذ. پیوست: ۳ برگ.

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرئضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

جناب آقای فرشاد حیدری - مدیرعامل محترم بانک ملی ایران
جناب آقای محمدرضا پیشرو - مدیرعامل محترم بانک صادرات ایران
جناب آقای دکتر مجید رضا داوری - مدیرعامل محترم بانک تجارت
جناب آقای دکتر علی دیواندری - مدیرعامل محترم بانک ملت
جناب آقای دکتر رامین پاشایی فام - مدیرعامل محترم بانک سپه
جناب آقای دکتر محمد طالبی - مدیرعامل محترم بانک کشاورزی
جناب آقای قدرت‌الله شریفی - مدیرعامل محترم بانک مسکن
جناب آقای قربان دانیالی - مدیرعامل محترم بانک صنعت و معدن
جناب آقای بهمن وکیلی - مدیرعامل محترم بانک توسعه صادرات ایران
جناب آقای سیدضیاء ایمانی - مدیرعامل محترم بانک رفاه کارگران
جناب آقای دکتر محمد حسن محبیان - مدیرعامل محترم پست بانک
جناب آقای دکتر محمد هاشم بت شکن - مدیرعامل محترم بانک اقتصاد نوین
جناب آقای دکتر ولی‌اله سیف - مدیرعامل محترم بانک کارآفرین
جناب آقای علی سلیمانی شایسته - مدیرعامل محترم بانک پارسیان
مدیرعامل محترم بانک سامان
جناب آقای دکتر مجید قاسمی - مدیرعامل محترم بانک پاسارگاد
مدیرعامل محترم بانک سرمایه
جناب آقای دکتر عبدالناصر همتی - مدیرعامل محترم بانک سپینا
جناب آقای غلامرضا مصطفی پور - مدیرعامل محترم بانک قرض‌الحسنه مهر
جناب آقای ماشاءاله عظیمی - مدیرعامل محترم بانک توسعه تعاون
جناب آقای دکتر جلال رسول اف - مدیرعامل محترم بانک تات
جناب آقای دکتر جعفر جمالی - مدیرعامل محترم بانک دی
جناب آقای غلامرضا حاجی زاده - مدیرعامل محترم بانک شهر
جناب آقای آیت‌الله ابراهیمی - مدیرعامل محترم بانک انصار
جناب آقای ناصر سالار - مدیرعامل محترم بانک گردشگری
جناب آقای عباس عسکریزاده - مدیرعامل محترم بانک حکمت ایرانیان
جناب آقای دکتر سید حسین مهدوی - مدیرعامل محترم بانک ایران زمین
جناب آقای دکتر پرویز شهریاری - مدیرعامل محترم بانک مشترک ایران و ونزولا
جناب آقای دکتر حیدر مستخدمین حسینی - رئیس محترم موسسه مالی و اعتباری توسعه

با سلام و احترام ،

با توجه به گزارش شماره ۵۲۳۹۹ مورخ ۱۳۹۰/۳/۲۹ اداره کل نظارت و بازرسی امور اقتصادی سازمان بازرسی کل کشور درخصوص وضعیت مطالبات معوق شبکه بانکی کشور متضمن پیشنهادهای ابرازی، خواهشمند است دستور فرمایید اقدام مقتضی جهت اجرای بندهای ذیل به عمل آید.

تهران - پلوار سروال - شماره ۴۴، تلفن: ۲۹۱۵۱

مشرف: ۷۱۷۷ / ۵۵۸۷۵، ناگن: ۶۶۳۳۵۶۷۴، سایت: www.cbi.ir

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

- ۱- تهیه سیستم نرم افزاری مناسب و هوشمند متمرکز در شبکه بانکی کشور جهت محاسبه ذخیره کافی برای انواع مطالبات معوق در راستای اجرای بخشنامه طبقه بندی دارایی های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
 - ۲- لزوم پیگیری مجددانه و تقویت کادر اعتباری و حقوقی، هر یک از بانکهای عامل به منظور تخصیص مناسب اعتبارات و همچنین وصول سریعتر مطالبات معوق
 - ۳- برخورد قاطع بانکهای عامل با مسئولیتی که مرتکب خلاف شده یا قوانین و مقررات را نادیده گرفته‌اند و ملحوظ نمودن موضوع حجم مطالبات معوق شعبه در فرم ارزشیابی عملکرد رؤسای شعب و مدیریت‌های شعب مربوطه و مدنظر قرار دادن آن در مزایا و ارتقا سغلی آنها پس از بررسی و تصویب مراجع ذی صلاح
 - ۴- تدوین سریع ساز و کار بیمه های اعتباری، جهت پیشگیری از افزایش مطالبات معوق
 - ۵- ظرفیت سازی و آموزش همکاران بانکی بانکهای عامل، جهت ارائه مشاوره های مناسب به مشتریان و پایش دائم آنان به منظور جلوگیری از ورشکستگی و معوق شدن مطالبات آنها
- در خاتمه خواهشمند است در راستای اجرای مفاد ماده ۱۰ قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۶۰/۷/۱۹ دستورفرمائید از نتایج اقدامات بعمل آمده این بانک را مطلع نمایند. / ۱۰۵۵۸۳۰

مدیریت کل اعتبارات

اداره اعتبارات

شهرزاد دانشمندی

۲۸۱۷-۱

سید علی اصغر میرمحمدصادقی

۳۲۱۵-۰۴

تهران - بلوار میرزاا - شماره ۱۲۴، تلفن: ۲۱۲۵۱

سایت: www.cbi.ir، فکس: ۶۶۷۲۵۶۷۴، پست الکترونیک: www.cbi.ir

پیوست شماره ۲

شماره: ۹۰/۲۰۶۶۸۷

تاریخ ۱۳۹۰/۰۸/۱۱

بسمه تعالی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست

بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً بدین وسیله به استحضار می‌رساند؛ بر اساس مصوبه پنجاه و پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۸/۱۱ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که به تأیید مقام محترم ریاست کل بانک مرکزی نیز رسیده مقرر گردید به منظور جلوگیری از دریافت هزینه‌های نامتعارف از مشتریان بانک‌ها و کاهش هزینه ارائه خدمات بانکی؛ «اخذ حق بیمه از گیرندگان تسهیلات جهت بیمه تسهیلات و نیز اخذ هرگونه وجهی تحت عنوان مالیات به‌جز آن‌چه در قوانین مالیاتی تکلیف شده از مشتریان بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی ممنوع می‌باشد.»

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه

اعتباری غیربانکی ابلاغ گردیده و بر حسن اجرای آن نظارت به عمل آید. /۹۹۷۰۶۳.ذ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

امیرحسین امین آزاد

۳۸۳۱-۲

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۵۹۹۱۲ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۰۸؛ ابلاغ دستورالعمل حساب جاری

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً همان‌گونه که مستحضر می‌باشند، به موجب ماده (۳) «قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)»، بانک‌ها می‌توانند تحت عنوان سپرده قرض الحسنه جاری، به قبول سپرده مبادرت نمایند. حساب سپرده قرض الحسنه جاری، به سبب کارکردهای آن، واجد اهمیت فراوان است و آن‌چه اهمیت این نوع حساب را دوچندان می‌نماید، ارتباط آن با «چک» و به دنبال آن، جرم صدور چک بلامحل به عنوان یکی از معضلات حال حاضر جامعه، می‌باشد. مسلّم است که پویایی و به روز بودن قوانین و مقررات براساس شرایط و مقتضیات روز، نقش به‌سزایی در تسهیل و افزایش ضریب اطمینان در تعاملات میان اشخاص دارد و مطمئناً قوانین و مقررات ناظر بر حساب جاری نیز با توجه به اهمیت آن، از این قاعده مستثنی نمی‌باشد. در این راستا، از یک سو ضرورت؛ «تقویت جنبه بازدارندگی مقررات حساب جاری در ارتباط با صدور چک‌های بلامحل» و «فراهم آوردن امکاناتی برای دارندگان چک به منظور وصول مطالبات و استیفای حقوق قانونی خود» و از سوی دیگر لزوم؛ «رفع کاستی‌ها و نقاط ضعف ضوابط موجود»، «برقراری توازن و هماهنگی بین مقررات ناظر بر چک در قانون صدور چک و مقررات افتتاح حساب جاری» و «تجمیع و تنقیح مقررات و بخشنامه‌های سابق صدور»، بازنگری در ضوابط حاکم بر حساب جاری را اجتناب‌ناپذیر می‌نمود.

لذا با عنایت به نکات فوق‌الذکر و براساس اختیارات مندرج در بند (۸) از ماده (۱۴) «قانون پولی و بانکی کشور»، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بازنگری در مقررات افتتاح حساب جاری را با لحاظ قوانین و مقررات جاری کشور از جمله قانون صدور چک و همچنین با در نظر گرفتن نیازها، مقتضیات و مصالح حال حاضر کشور، در دستور کار خود قرار داد. در

این راستا، این بانک پس از طی بیش از دو سال کار کارشناسی و اخذ نظرات و پیشنهادات مراجع ذی‌ربط و همچنین پیشکسوتان و صاحب‌نظران این حوزه، «دستورالعمل حساب جاری» را تدوین و در نهایت دستورالعمل مزبور، در یکمهرار و یکمصد و چهلمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲ شورای پول و اعتبار، به تصویب رسید.

در تدوین دستورالعمل مورد اشاره، سعی بر آن بوده تا با رویکرد حفظ و تقویت نقاط قوت و مرتفع نمودن نقاط ضعف ضوابط پیشین، ضوابط لازم و مؤثر برای جنبه‌های مختلف حساب جاری، در نظر گرفته شود. نکات حائز اهمیت در این دستورالعمل، عبارتند از:

۱) اعلام ممنوعیت افتتاح حساب جاری برای اشخاص دارای «سابقه چک برگشتی» و یا «بدهی غیرجاری به بانک‌ها و یا مؤسسات اعتباری غیربانکی» و همچنین ممنوعیت تحویل دسته‌چک به اشخاص دارای «سابقه چک برگشتی»، «بدهی غیرجاری به بانک‌ها و یا مؤسسات اعتباری غیربانکی» و یا «مشمولین موضوع ماده (۷) قانون صدور چک»؛

۲) طراحی ساز و کار پرداخت مبلغ چک به دارنده چک از سایر حساب‌های سپرده صاحب حساب، اعم از سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز، سپرده قرض‌الحسنه جاری (برای اشخاص حقوقی) و سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار در همان بانک، در صورت عدم موجودی یا عدم کفایت موجودی حساب جاری ذی‌ربط؛

۳) منوط نمودن افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی به «احراز شرایط افتتاح حساب جاری برای اشخاص حقیقی عضو هیأت مدیره و اشخاص حقیقی که به نمایندگی از سایر اشخاص حقوقی در هیأت مدیره عضو می‌باشند و همچنین اشخاص حقیقی که به نمایندگی از شخص حقوقی مجاز به امضاء می‌باشند»؛

۴) ممنوعیت تمامی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی از «اعطای هرگونه تسهیلات»، «افتتاح هرگونه حساب سپرده جدید»، «ارایه دسته‌چک»، «گشایش اعتبار اسنادی»، «صدور ضمانت‌نامه» و «ارائه خدمات بانکی الکترونیکی»، به دارندگان سابقه چک برگشتی.

۵) تجمیع ضوابط مربوط به رفع سوء اثر از چک‌های برگشتی از طریق؛ «تأمین موجودی»، «ارائه لاشه چک برگشتی»، «ارائه رضایت‌نامه محضری ذی نفع چک به بانک»، «واریز مبلغ چک به حساب جاری و مسدود نمودن آن به مدت ۲۴ ماه»، «ارائه حکم قضایی مبنی بر رفع سوء اثر از سوابق چک برگشتی» و «انقضای مدت نگهداری سوابق چک‌های برگشتی (صرفاً مدت هفت سال در مورد هر برگ چک برگشتی) در سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی»؛

۶) اخذ اجازه از دارندگان حساب جاری، برای قرارداد اطلاعات مربوط به سابقه چک برگشتی وی در اختیار دیگران از طریق سامانه استعلام همگانی، به منظور ایجاد شفافیت در زمینه کارکرد حساب جاری اشخاص؛

۷) ممنوعیت بانک‌ها از افتتاح و نگهداری بیش از یک حساب جاری ریالی برای هر شخص حقیقی در هر بانک؛

۸) پیش‌بینی طبقه‌بندی چک‌ها و همچنین چاپ و توزیع دسته چک به صورت کاملاً متمرکز و با رعایت ضرایب ایمنی و استانداردهای قابل قبول و یکسان و همچنین در نظر گرفتن الزامات ناظر بر طراحی چک توسط بانک، برای یکسان سازی و هماهنگ نمودن طراحی چک؛

۹) شناسایی متقاضی افتتاح حساب جاری، مطابق با مفاد قانون، آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مبارزه با پولشویی؛

۱۰) ملاک عمل قرارداد ادرس و کدپستی دارندگان و یا متقاضیان افتتاح حساب جاری، موجود در سازمان ثبت احوال کشور (پایگاه اطلاعات جمعیتی کشور)، برای ارسال ابلاغیه‌ها، مکاتبات و نیز گواهی‌نامه عدم پرداخت چک؛

شایان ذکر است «دستورالعمل حساب جاری»، به منظور فراهم گردیدن مقدمات اجرای آن از جمله اطلاع‌رسانی و انطباق مفاد قراردادهای حساب جاری با ضوابط این دستورالعمل، پس از طی شش ماه از تاریخ ابلاغ آن به بانک‌ها، لازم‌الاجرا می‌باشد و براساس ماده (۳۱) دستورالعمل مزبور، بانک‌ها موظف هستند طی یک‌سال پس از

لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، هر شش ماه یکبار، گزارش عملکرد خود در اجرای این دستورالعمل را به طور مشروح به این بانک، ارسال نمایند.

در خاتمه با عنایت به مراتب فوق، خواهشمند است دستور فرمایند، ضمن تمهید مقدمات اجرای این دستورالعمل، مراتب به قید تسریع، به تمامی واحدهای ذیربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن، تأکید و نظارت گردد. ۱۱۹۲۵۷۴/د.د

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

دستورالعمل حساب جاری

مصوب یکهزار و یکصد و چهلین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲ شورای پول و اعتبار

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات

فصل دوم: شرایط افتتاح حساب جاری برای شخص حقیقی

فصل سوم: شرایط افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی

فصل چهارم: نحوه شناسایی متقاضی افتتاح حساب جاری

فصل پنجم: فرآیند طبقه‌بندی، چاپ و توزیع دسته چک به بانکها و نحوه تحویل آن به

مشتری

فصل ششم: شرایط عدم پرداخت وجه چک و صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت

فصل هفتم: نحوه رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی

فصل هشتم: موارد خاص در برداشت و انتقال از حساب جاری

فصل نهم: نکات لازم‌الرعايه در قرارداد حساب جاری

فصل دهم: نحوه بستن حساب جاری و نکات مربوط به آن

فصل یازدهم: سایر الزامات ناظر بر حساب جاری

فصل دوازدهم: حداقل الزامات ناظر بر طراحی چک توسط بانک

فصل سیزدهم: محرومیت‌ها و مجازات‌های انتظامی

فصل چهاردهم: سایر موارد

فصل اول: کلیات

ماده ۱ – در اجرای بند ۸ از ماده ۱۴ قانون پولی و بانکی کشور و با رعایت بند "الف" از ماده

۳ قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، ماده ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور،

قانون صدور چک و ماده ۷ از قانون مبارزه با پولشویی و به منظور ساماندهی نحوه بکارگیری حساب جاری و کاهش صدور چک‌های بلامحل، «دستورالعمل حساب جاری» که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، تصویب می‌گردد.

ماده ۲- در این دستورالعمل عبارات ذیل در معانی مشروح بکار می‌روند.

۱-۲- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۲-۲- بانک: مؤسسه اعتباری است که به موجب قانون تحت «بانک» فعالیت می‌نماید و یا تحت عنوان «بانک»، از بانک مرکزی مجوز تأسیس یا فعالیت دریافت کرده است و تحت نظارت بانک مرکزی فعالیت می‌نماید؛

۳-۲- حساب جاری: حسابی است که بانک براساس قرارداد منعقدۀ با متقاضی، به منظور قبول سپرده قرض‌الحسنه جاری افتتاح می‌نماید. برداشت و یا انتقال از این حساب می‌تواند از طریق چک، دفترچه، کارت‌های الکترونیکی و یا سایر ابزارهای مجاز انجام پذیرد؛

۴-۲- حساب جاری مشترک: حساب جاری است که بنا به درخواست دو یا چند شخص افتتاح می‌شود؛

۵-۲- حساب جاری موقت: حساب جاری است که به منظور واریز سرمایه نقدی لازم برای ثبت شرکت، توسط مؤسسين «شرکت در شرف تأسیس»، افتتاح می‌گردد؛

۶-۲- متقاضی: شخص حقیقی یا حقوقی است که درخواست وی مبنی بر افتتاح حساب جاری به بانک ارائه می‌شود؛

۷-۲- مشتری: به شخص حقیقی یا حقوقی دارنده حساب جاری اطلاق می‌گردد؛

۸-۲- شخص خاص: شخص حقیقی دارای حداقل ۱۸ سال تمام شمسی که به تشخیص بانک بنا به دلایلی نظیر؛ عدم توانایی در خواندن و نوشتن و یا نقص عضو، نمی‌تواند به تنهایی نسبت به صدور چک، ظهرنویسی و ارائه آن جهت وصول اقدام نماید؛

۲-۹- سابقه چک برگشتی: اطلاعات مربوط به چک برگشتی رفع سوء اثر نشده‌ای

است که در سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی موجود می‌باشد؛

۲-۱۰- بدهی غیر جاری: بدهی اشخاص به بانک‌ها و یا مؤسسات اعتباری غیربانکی

که تعیین تکلیف نشده و کماکان در طبقه مطالبات سررسید گذشته، معوق و

مشکوک‌الوصول قرار گرفته است؛

۲-۱۱- چک عمومی (omnibus): سند برداشتی است که توسط بانک جهت برداشت

از حساب جاری مشتری، طبق شرایط خاص مقرر در این دستورالعمل، ارائه

می‌گردد و قابلیت ظهنروسی ندارد.

فصل دوم: شرایط افتتاح حساب جاری برای شخص حقیقی

ماده ۳ - بانک می‌تواند با رعایت موارد زیر مبادرت به افتتاح حساب جاری برای شخص

حقیقی نماید:

۳-۱- داشتن حداقل ۱۸ سال تمام شمسی یا صدور حکم رشد از دادگاه صالحه؛

۳-۲- نداشتن سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل)؛

۳-۳- حصول اطمینان از رعایت مفاد ماده ۲۱ قانون صدور چک؛

۳-۴- نداشتن بدهی غیر جاری؛

۳-۵- معرفی فردی به عنوان وکیل برای شخص خاص.

تبصره - برای شخص حقیقی خارجی علاوه بر موارد فوق، داشتن گذرنامه معتبر به

همراه اجازه (پروانه) اقامت دائم و یا اشتغال الزامی است.

ماده ۴ - بانک موظف است هنگام افتتاح حساب جاری برای شخص خاص ترتیبی اتخاذ

نماید که موقع افتتاح حساب، مهر شخص خاص با امضای وکیلی که مجاز به

امضای چک از طرف وی است، به بانک معرفی شود. در این صورت چک‌های

صادر از طرف شخص خاص، علاوه بر مهر وی مشتمل بر امضای معرفی شده

طبق نمونه نیز خواهد بود.

تبصره - چنانچه متقاضی که به تشخیص بانک، شخص خاص محسوب می‌شود ادعا نماید که شخص خاص محسوب نشده و توانایی ارائه نمونه امضاء و صدور چک را دارد، می‌تواند با پذیرش مسئولیت‌های ناشی از صدور چک و تنظیم تعهدنامه رسمی، رأساً و بدون معرفی وکیل، اقدام به افتتاح حساب جاری و دریافت دسته چک نماید.

فصل سوم: شرایط افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی

ماده ۵ - بانک می‌تواند با رعایت موارد زیر مبادرت به افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی نماید:

۱-۵- دارا بودن شرایط افتتاح حساب جاری برای اشخاص حقیقی عضو هیأت مدیره و اشخاص حقیقی که به نمایندگی از سایر اشخاص حقوقی در هیأت مدیره عضو می‌باشند و همچنین اشخاص حقیقی که به نمایندگی از شخص حقوقی مجاز به امضاء می‌باشند، به شرح مذکور در فصل دوم؛

۲-۵- شخص حقوقی باید در داخل کشور و در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده و یا "شرکت در شرف تأسیس" باشد؛

۳-۵- ارائه مستندات مثبت، در خصوص تأسیس و همچنین اختیارات و وظایف قانونی صاحبان امضای مجاز شخص حقوقی که به موجب قوانین خاص ایجاد شده و نیاز به ثبت در مرجع ثبت شرکت‌ها ندارد؛

۴-۵- ارائه تأییدیه از وزارت امور خارجه برای سفارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی؛

۵-۵- نداشتن سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل)؛

۶-۵- حصول اطمینان از رعایت مفاد ماده ۲۱ قانون صدور چک؛

۷-۵- نداشتن بدهی غیرجاری.

ماده ۶ - افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی دولتی، شهرداری‌ها و برای آن بخش از منابع نهادهای عمومی غیردولتی که از طریق بودجه عمومی کشور تأمین می‌شود، در چارچوب مفاد این دستورالعمل و با رعایت مقررات مربوط به نگهداری حساب‌های آن‌ها، امکان پذیر می‌باشد.

ماده ۷ - افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی خارجی صرفاً برای شعبه و یا نمایندگی آن که در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده است، مجاز می‌باشد.

ماده ۸ - افتتاح حساب جاری برای شعب شرکت‌ها باید توسط دفتر مرکزی آن‌ها انجام شود. متقاضی می‌تواند حق برداشت از حساب را به نماینده/نمایندگان خود در شعب شرکت خود، در صورت تجویز اساسنامه شرکت، تفویض نماید.

تبصره - افتتاح حساب جاری به نام نمایندگی شرکت‌ها باید با توجه به شخصیت نمایندگی (از نظر حقیقی یا حقوقی بودن) در چارچوب ضوابط تعیین شده در این دستورالعمل، انجام شود.

ماده ۹ - افتتاح حساب جاری برای مؤسسات و نهادهایی که در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت نرسیده‌اند، به استثنای مشمولین بندهای ۵-۳ و ۵-۴، مجاز نمی‌باشد.

فصل چهارم: نحوه شناسایی متقاضی افتتاح حساب جاری

ماده ۱۰ - نحوه شناسایی متقاضی افتتاح حساب جاری مطابق با مفاد قانون، آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مبارزه با پولشویی می‌باشد.

فصل پنجم: فرآیند طبقه‌بندی، چاپ و توزیع دسته چک به بانک‌ها و نحوه تحویل آن به مشتری

ماده ۱۱ - طبقه‌بندی چک‌ها بر اساس هر یک از سطوح مشتریان، شیوه درخواست صدور دسته چک، نحوه استقرار و برقراری ارتباط با سامانه متمرکز بانک مرکزی به منظور هویت‌سنجی، ثبت اطلاعات و شخصی سازی، چاپ و ارسال دسته چک،

مطابق با شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این دستورالعمل، به تصویب هیأت عامل بانک مرکزی خواهد رسید.

تبصره - کلیه مراحل گردش چک در شبکه بانکی کشور، اعلام چک‌های مفقودی، کنترل چک‌های در گردش و واگذاری چک به بانک‌ها باید از طریق سامانه موضوع این ماده صورت پذیرد.

ماده ۱۲ - تحویل دسته چک به مشتری منوط به رعایت الزامات ذیل می‌باشد:

۱-۱۲- دریافت درخواست کتبی یا الکترونیکی مشتری یا وکیل وی برای صدور و تحویل دسته چک؛

۲-۱۲- حصول اطمینان از واجد شرایط بودن مشتری برای دریافت اولیه یا مجدد دسته چک صرفاً از طریق سامانه متمرکز موضوع ماده ۱۱ این دستورالعمل؛

۳-۱۲- ارسال دعوت‌نامه رسمی دارای شماره، تاریخ، امضاء مجاز و مهر مبنی بر دریافت دسته چک، به نشانی پستی مشتری، به منظور حصول اطمینان از صحت نشانی پستی ارائه شده توسط وی؛

۴-۱۲- تحویل دسته چک به مشتری یا وکیل وی توسط بانک، پس از اخذ دعوت‌نامه ارسالی و احراز هویت وی.

تبصره - بانک می‌تواند بر اساس ضوابطی که مفاد آن را قبلاً به تأیید بانک مرکزی می‌رساند، برخی مشتریان معتبر خود را از رعایت کامل مفاد بندهای ۱۲-۳ و ۱۲-۴ مستثنی نماید. در ضوابط مورد اشاره باید ویژگی‌های "مشتری معتبر" به طور کامل تبیین گردد.

ماده ۱۳ - اعطای دسته چک برای "حساب جاری موقت" مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۴ - تحویل دسته چک به مشتری دارای سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل)، بدهی غیرجاری و یا مشمولین موضوع ماده ۷ قانون صدور چک، ممنوع است.

ماده ۱۵ - تحویل دسته چک به مشتری که حساب جاری وی به موجب دستور مرجع قضایی مسدود شده، مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۶ - تحویل دسته چک جدید منوط به بازگشت حداقل $\frac{4}{5}$ از برگه‌های آخرین دسته چک مشتری، اعم از صادر شده یا ابطال شده، به بانک خواهد بود. کنترل‌های مربوط به این موضوع صرفاً از طریق سامانه متمرکز موضوع ماده ۱۱ این دستورالعمل امکان‌پذیر می‌باشد.

فصل ششم: شرایط عدم پرداخت وجه چک و صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت

ماده ۱۷ - بانک در موارد ذیل، مجاز به پرداخت وجه چک نبوده و با درخواست دارنده چک موظف به صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت می‌باشد:

۱-۱۷- عدم کفایت موجودی حساب جاری

۲-۱۷- عدم انطباق امضای مندرج در چک با امضای معرفی شده توسط مشتری یا وکیل وی؛

۳-۱۷- تشخیص هرگونه مغایرت در مندرجات چک در چارچوب قوانین و مقررات مربوط؛

۴-۱۷- صدور دستور عدم پرداخت توسط مشتری یا ذینفع یا قائم‌مقام قانونی وی، در چارچوب ماده ۱۴ قانون صدور چک؛

۵-۱۷- بسته بودن حساب جاری یا انسداد بخشی از/تمامی موجودی آن (به‌گونه‌ای که امکان پرداخت وجه چک بطور کامل میسر نباشد) به موجب قانون، دستور مرجع قضایی یا به دستور مشتری؛

۶-۱۷- قلم‌خوردگی در متن چک (در صورت فقدان ظهرنویسی مرتبط با تصحیح قلم‌خوردگی)؛

۷-۱۷- سایر موارد به موجب قوانین و مقررات موضوعه.

تبصره - چنانچه حساب جاری که عهده آن چک صادر شده است دارای موجودی کافی و یا قابل برداشت نباشد، بانک موظف است در صورت درخواست دارنده چک، اقدام به پرداخت موجودی قابل برداشت نموده و برای باقی‌مانده آن، گواهی‌نامه عدم پرداخت صادر نماید. چک مزبور نسبت به مبلغی که پرداخت نگردیده بی‌محل محسوب و گواهی‌نامه عدم پرداخت بانک در این مورد برای دارنده چک، جانشین اصل چک خواهد بود.

فصل هفتم: نحوه رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی

ماده ۱۸ - نحوه رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی به یکی از طرق زیر صورت می‌پذیرد:

۱-۱۸- تأمین موجودی: مشتری مبلغ کسری موجودی را به حساب جاری خود واریز و پس از دریافت مبلغ مزبور توسط ذی‌نفع چک، بانک نسبت به رفع سوءاثر از سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل) اقدام می‌نماید؛

۲-۱۸- ارائه لاشه چک برگشتی: مشتری لاشه چک برگشتی را به بانک ارائه و بانک در قبال آن به وی رسید تحویل می‌نماید؛

۳-۱۸- ارائه رضایت‌نامه محضری ذی‌نفع چک به بانک: در صورت عدم امکان ارائه لاشه چک برگشتی به بانک بنا به دلایلی نظیر مفقود شدن، به سرقت رفتن و سوختن، ذی‌نفع چک (شخصی که گواهی‌نامه عدم پرداخت وجه چک به نام او صادر شده است) می‌تواند با حضور در دفترخانه اسناد رسمی، رضایت خود را اعلام نموده و بانک با دریافت رضایت‌نامه مزبور، نسبت به رفع سوءاثر از چک موردنظر و ابطال آن اقدام می‌نماید.

تبصره - چنانچه ذینفع چک شخص حقوقی دولتی و یا نهاد عمومی غیردولتی باشد، می‌تواند با ارائه نامه رسمی رضایت خود را اعلام نموده و بانک با دریافت

رضایت‌نامه مزبور، نسبت به رفع سوء اثر از چک موردنظر و ابطال آن اقدام می‌نماید.

۱۸-۴- واریز مبلغ چک به حساب جاری و مسدود نمودن آن به مدت ۲۴ ماه: چنانچه ارائه لاشه چک و یا رضایت‌نامه محضری ذی‌نفع به بانک امکان‌پذیر نباشد، مشروط به آن‌که حساب جاری مشتری نزد شعبه مفتوح و توسط مراجع قضایی مسدود نشده باشد، مشتری می‌تواند با واریز معادل کسری موجودی به حساب جاری خود، درخواست مسدود شدن وجه مزبور را برای پرداخت چک برگشتی ذی‌ربط تا زمان تعیین تکلیف قطعی چک برگشتی و یا حداکثر به مدت ۲۴ ماه، به بانک ارائه و سپس بانک نسبت به رفع سوءاثر از سابقه چک برگشتی اقدام می‌نماید. در این شرایط بانک موظف است ظرف پنج روز کاری، طی نامه‌ای تأمین وجه چک را به اطلاع شخصی که گواهی‌نامه عدم پرداخت به نام وی صادر شده است، برای مراجعه به بانک و دریافت وجه چک، برساند؛

۱۸-۵- ارائه حکم قضایی مبنی بر رفع سوء اثر از سوابق چک برگشتی؛

۱۸-۶- انقضای مدت نگهداری سوابق چک‌های برگشتی در سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی: در صورت عدم اقدام مشتری نسبت به رفع سوءاثر از سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل) مطابق با بندهای فوق، سابقه هر چک برگشتی صرفاً پس از انقضای مدت هفت سال از تاریخ صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت آن، به صورت خودکار از سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی رفع سوءاثر می‌گردد.

تبصره - مقررات مذکور در این بند، به تمامی چک‌های برگشتی موجود در سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی تسری می‌یابد.

ماده ۱۹ - در صورتی که مشتری ظرف مدت ده روز کاری پس از برگشت خوردن چک، اقدام به تأمین کسری موجودی حساب جاری یا ارائه لاشه چک یا رضایت‌نامه

محضری از ذی‌نفع چک ننماید، بانک موظف است اقدام به ارسال اطلاعات مربوط به گواهی‌نامه عدم پرداخت به سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی نماید.

ماده ۲۰ - بانک مکلف است بنا به درخواست مشتری و به منظور آگاهی وی از سوابق چک‌های برگشتی خود در سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی، اقدام به ارائه صورت کامل تعداد و مشخصات چک‌های برگشتی وی نماید.

فصل هشتم: موارد خاص در برداشت و انتقال از حساب جاری

ماده ۲۱ - برداشت و انتقال از "حساب جاری موقت" با هیچ‌یک از ابزارهای پرداخت امکان‌پذیر نمی‌باشد. پس از ثبت شرکت و ارائه روزنامه رسمی حاکی از ثبت شرکت، بانک موظف به پرداخت وجوه حساب مزبور به صاحبان امضای مجاز شرکت ثبت شده و بستن حساب جاری موقت می‌باشد.

تبصره - در صورت عدم ثبت شرکت، استرداد وجوه به مؤسسين و پذیرهنویسان با رعایت مفاد ماده ۱۹ لایحه اصلاحی قانون تجارت امکان‌پذیر است.

ماده ۲۲ - برداشت از حساب جاری با استفاده از "چک عمومی" صرفاً در صورت تحقق تمامی شرایط ذیل و حداکثر به تعداد یک دفعه در طول مدت یک سال مجاز است:

۲۲-۱- مشتری، دسته چک خود را همراه نداشته باشد و استفاده از دیگر ابزارهای برداشت مجاز نیز امکان‌پذیر نباشد؛

۲۲-۲- منع قانونی جهت برداشت از حساب جاری وجود نداشته باشد؛

۲۲-۳- تقاضای برداشت از حساب جاری صرفاً توسط مشتری یا وکیل وی و به صورت حضوری ارائه شود؛

۲۲-۴- شناسایی مشتری به طور دقیق و در چارچوب مقررات مربوط انجام شود؛

ماده ۲۳ - در موارد قهری و اضطراری، برداشت و انتقال از حساب جاری به موجب قوانین و مقررات موضوعه انجام می‌شود.

فصل نهم: نکات لازم‌الرعایه در قرارداد حساب جاری

ماده ۲۴ - قرارداد حساب جاری باید حداقل، موارد زیر را در برگیرد:

۲۴-۱- مسئولیت‌های صاحب/صاحبان حساب درخصوص به هنگام نمودن اطلاعات

ضروری (از جمله اطلاعات لازم برای شناسایی کافی و دسترسی به وی/آن‌ها

مانند تغییر نشانی و شماره تلفن)؛

تبصره - آدرس و کدپستی مشتری، موجود در سازمان ثبت احوال کشور (پایگاه

اطلاعات جمعیتی کشور) یا سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، ملاک بانک

برای ارسال ابلاغیه‌ها، مکاتبات و نیز گواهی‌نامه عدم پرداخت چک خواهد

بود.

۲۴-۲- مسئولیت‌های صاحب/صاحبان حساب در قبال حفظ و نگهداری از دسته

چک دریافتی و اقداماتی که در صورت مفقود شدن یا به سرقت رفتن آن، به

عهده صاحب/صاحبان حساب و یا وکیل وی/آن‌ها می‌باشد؛

۲۴-۳- شرایط لازم برای صدور دسته چک، مندرج در مواد ۱۳ الی ۱۶ این

دستورالعمل؛

۲۴-۴- وظایف بانک در مورد تشخیص اصالت چک و شناسایی دارنده آن (در

چارچوب مقررات جاری)، هنگام پرداخت وجه چک؛

۲۴-۵- بانک ملزم به پرداخت وجه چک، حداکثر تا میزان موجودی حساب جاری

می‌باشد. مشتری به موجب این قرارداد بانک را موظف نمود، در صورت نبود

وجه کافی در حساب جاری وی، از موجودی قابل برداشت مشتری در سایر

حساب‌های وی (به استثنای حساب‌های مشترک با سایر اشخاص) به ترتیب

اولویت از سپرده جاری (برای اشخاص حقوقی)، قرض‌الحسنه پس‌انداز،

سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و سرمایه‌گذاری بلندمدت، در همان بانک برداشت و

نسبت به تأمین وجه مورد نیاز برای پرداخت تمامی مبلغ چک و در صورت عدم کفایت، قسمتی از وجه آن، اقدام نماید.

تبصره ۱- در صورت نبود وجه کافی در حساب جاری مشترک، بانک موظف است از موجودی قابل برداشت حساب‌های شخصی هر یک از صاحبان حساب مشترک (مطابق با مفاد قرارداد حساب جاری مشترک و در صورتی که در قرارداد اشاره نشده باشد به صورت متنصفاً) در همان بانک برداشت و نسبت به تأمین وجه مورد نیاز برای پرداخت مبلغ چک اقدام نماید.

تبصره ۲- بانک می‌تواند بابت ارائه خدمات موضوع این بند، کارمزد جداگانه‌ای از مشتری اخذ نماید.

۲۴-۶- شرایط ذکر شده در فصل ششم این دستورالعمل که به موجب آن بانک باید از پرداخت بخشی از / تمامی وجه چک خودداری نماید؛

۲۴-۷- اخذ رضایت از مشتری مبنی بر این که بانک مرکزی، در چارچوب بند ۲۷-۷ این دستورالعمل، مجاز است اطلاعات مربوط به سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل) مشتری را در اختیار دیگران قرار دهد و مشتری حق هرگونه اعتراضی را در این خصوص از خود سلب می‌کند؛

۲۴-۸- شرایط انسداد بخشی از/تمامی موجودی حساب، غیرفعال نمودن و همچنین بستن حساب؛

۲۴-۹- شرایط ناظر بر چگونگی برداشت و انتقال از حساب جاری، موارد خاص در برداشت، برداشت و انتقال از حساب جاری مشترک، بستن و تقسیم موجودی حساب بین صاحبان آن در صورت مسدود شدن حساب به موجب دستور مراجع قضایی، فوت، حجر یا ورشکستگی هر یک از آن‌ها؛

۲۴-۱۰- شرایطی که به موجب آن، بانک مجاز به افشای اطلاعات هویتی فرد یا افرادی است که چک را ظهرنویسی نموده‌اند؛

۲۴-۱۱- تبیین مقررات خاص حاکم بر حساب جاری ارزی؛

۲۴-۱۲- شیوه ارائه یا ارسال صورت حساب برای مشتری و مقاطع زمانی آن؛

۲۴-۱۳- نحوه رفع مغایرت‌های احتمالی موجود در صورت حساب؛

۲۴-۱۴- شیوه اطلاع‌رسانی مشتری به بانک در خصوص تغییرات اعضای هیأت

مدیره و صاحبان امضای مجاز و یا عزل یا استعفای وکیل و نیز اعمال هرگونه

تغییر در حدود اختیارات وی؛

۲۴-۱۵- نحوه اطلاع‌رسانی به مشتری در صورت هرگونه اشتباه بانک در انتقال

وجوه به حساب وی و تعیین مهلت زمانی، که در هر صورت کمتر از سه روز

کاری نخواهد بود، برای تأدیه این وجوه و همچنین شیوه استرداد وجوه مزبور

در صورت استتکاف مشتری از تأدیه آن؛

۲۴-۱۶- تبیین این موضوع که در صورت ورشکستگی یا انحلال بانک، بازپرداخت

مانده حساب جاری مشتری مطابق با مقررات صندوق ضمانت سپرده‌ها خواهد

بود؛

۲۴-۱۷- ضرورت آگاهی متقاضی از مفاد قانون صدور چک و اصلاحیه‌های پس از

آن؛

۲۴-۱۸- مسئولیت مشتری در قبال چک‌های در گردش در صورتی که مشتری

اقدام به بستن حساب جاری خود نماید؛

۲۴-۱۹- قرارداد منعقد، در هر زمان از قوانین و مقررات جاری آن زمان تبعیت

می‌نماید.

فصل دهم: نحوه بستن حساب جاری و نکات مربوط به آن

ماده ۲۵ - بانک ملزم است در موارد ذیل نسبت به بستن حساب جاری مشتری اقدام

نماید:

۲۵-۱- تحقق مفاد ماده ۲۱ قانون صدور چک؛

۲۵-۲- دریافت درخواست مکتوب مشتری یا وکیل وی مبنی بر بستن حساب جاری.

تبصره - مسئولیت ناشی از وجود چک‌های در گردش مشتری بر عهده وی می‌باشد.
ماده ۲۶ - در صورت بسته شدن حساب جاری مشتری، بانک موظف است بنا به درخواست وی، مبالغ احتمالی واریزی به این حساب را به حساب معرفی شده دیگری در همان بانک واریز نماید.

فصل یازدهم: سایر الزامات ناظر بر حساب جاری

ماده ۲۷ - بانک موظف است الزامات ذیل را در خصوص حساب جاری رعایت نماید:

۱-۲۷ - به منظور مدیریت مؤثر مخاطراتی که ممکن است از ناحیه حساب جاری متوجه بانک شود، بانک مکلف است الزامات مذکور در قانون و آیین‌نامه مبارزه با پولشویی، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های مرتبط با آن و همچنین موارد مربوط به "آئین‌نامه مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها" و "مدیریت ریسک" را به‌طور دقیق رعایت نماید؛

۲-۲۷ - شرایط قرارداد و کارت نمونه امضاء باید در حضور متصدی افتتاح حساب جاری به امضای متقاضی یا وکیل وی رسانده شود؛

۳-۲۷ - خسارات ناشی از عملکرد اشتباه بانک در خصوص واریز وجوه به حساب مشتری، از زمان واریز تا هنگام ابلاغ واقعی به وی، مطابق قانون آیین دادرسی مدنی، با احتساب مهلت مقرر در متن ابلاغیه برای برگشت وجوه، متوجه بانک می‌باشد؛

۴-۲۷ - کارمزد صدور دسته چک و چک عمومی، انسداده حساب، صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت چک، رفع سوءاثر و موضوع تبصره ۲ بند ۲۴-۵ این دستورالعمل، به موجب مقررات صادره از سوی بانک مرکزی تعیین می‌شود؛

۵-۲۷ - سایر ابزارهای برداشت از حساب جاری باید به تصویب بانک مرکزی برسد؛

۲۷-۶- بانک مرکزی موظف به استقرار سامانه اطلاعاتی برای ثبت اطلاعات چک برگشتی می‌باشد و بانک ملزم است که اطلاعات گواهی‌نامه عدم پرداخت چک برگشتی را مطابق با ضوابط اعلام شده توسط بانک مرکزی، به سامانه اطلاعاتی فوق ارسال کند؛

تبصره - در صورت صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت برای اشخاص حقوقی، بانک موظف است علاوه بر ارسال اطلاعات مربوط به شخص حقوقی به سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی، اطلاعات مربوط به امضاءکنندگان چک برگشتی را نیز به سامانه مذکور ارسال نماید.

۲۷-۷- بانک مرکزی ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، شیوه‌نامه اجرایی برقراری نظام استعلام همگانی در خصوص سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل) را تدوین و ترتیبات موردنیاز برای اجرای این نظام را فراهم می‌سازد؛

۲۷-۸- حداقل موجودی برای افتتاح حساب جاری توسط هیأت مدیره هر بانک و حداکثر برای هر دو سال یک‌بار، تعیین می‌گردد؛

۲۷-۹- بانک هنگام پرداخت وجه چک، ملزم به رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در خصوص احراز هویت ارائه دهنده چک می‌باشد و باید شماره ملی، شناسه ملی یا شماره اختصاصی اتباع خارجی ارائه دهنده چک را در سامانه‌های اطلاعاتی خود ثبت نماید؛

۲۷-۱۰- بانک مجاز به افتتاح و نگهداری بیش از یک حساب جاری ریالی برای هر شخص حقیقی نمی‌باشد؛

تبصره - بانک موظف است ظرف یک سال از لازم‌الاجراء شدن این دستورالعمل، تمامی حساب‌های جاری موضوع این بند را شناسایی و پس از اطلاع مکتوب به مشتری، تا زمان تعیین تکلیف حساب‌های جاری مازاد، در مرحله اول از اعطای دسته چک جدید به حساب‌های جاری مازاد، خودداری کرده

و در مرحله بعد، نسبت به انسداد حساب‌های جاری مازاد اقدام نماید. مشتری موظف به تعیین حساب‌های جاری مازاد خود در هر بانک می‌باشد و در صورت استتکاف از انجام مقررات این تبصره، بانک مکلف است رأساً اقدام به تعیین حساب‌های جاری مازاد مشتری نماید.

۲۷-۱۱- بانک موظف است به منظور رعایت مفاد این دستورالعمل، نسبت به طراحی و ایجاد کنترل‌های داخلی لازم اقدام نماید.

۲۷-۱۲- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این دستورالعمل، بانک باید هنگام ارائه دسته چک به مشتری، مفاد این دستورالعمل را به اطلاع وی رسانده و قرارداد جدید منعقد و یا به قرارداد قبلی الحاقیه منضم نماید. در صورت استتکاف مشتری در پذیرش انعقاد قرارداد جدید، بانک موظف است از اعطای دسته چک به مشتری خودداری کند.

۲۷-۱۳- بانک‌ها موظفند ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، حساب‌های جاری غیرمتمکز (سنتی) خود را به طور کامل غیرفعال نمایند و صرفاً حساب‌های جاری متمکز مورد استفاده مشتریان قرار گیرد.

فصل دوازدهم: حداقل الزامات ناظر بر طراحی چک توسط بانک

ماده ۲۸- در طراحی برگه‌های چک، رعایت نکات زیر الزامی می‌باشد:

۲۸-۱- قید کلمه «چک» بر روی برگه چک؛

۲۸-۲- در نظر گرفتن محلی بر روی برگه چک برای درج تاریخ صدور؛

۲۸-۳- درج نام بانک محال‌علیه؛

۲۸-۴- درج نام شعبه بانک محال‌علیه و کد شعبه؛

۲۸-۵- درج شماره سریال برگه چک؛

۲۸-۶- در نظر گرفتن محلی بر روی برگه چک جهت درج مبلغ چک (به حروف)؛

۲۸-۷- در نظر گرفتن محلی بر روی برگه چک جهت درج مبلغ چک (به عدد)؛

۲۸-۸- درج عبارت "در وجه .
به شماره اختصاصی اتباع خارجی
به شناسه ملی
به شماره ملی
بر روی برگه چک؛

۲۸-۹- درج عبارت "به حواله کرد"؛

۲۸-۱۰- درج شماره حساب و شناسه حساب بانکی ایران (شبا)؛

۲۸-۱۱- درج نام و نام خانوادگی و شماره ملی برای شخص حقیقی؛

۲۸-۱۲- درج نام و شناسه ملی برای شخص حقوقی؛

۲۸-۱۳- درج عبارت "امضای مشتری یا وکیل وی"؛

۲۸-۱۴- نقش تمبر مالیاتی هر برگه چک.

تبصره - نحوه طراحی موارد فوق و مشخصات فنی چک‌ها، مطابق با شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف سه ماه از ابلاغ این دستورالعمل به تصویب هیأت عامل بانک مرکزی می‌رسد.

فصل سیزدهم: محرومیت‌ها و مجازات‌های انتظامی

ماده ۲۹ - در صورتی که مشتری دارای سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل) باشد، تمامی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند تا زمان رفع سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل)، از ارائه خدمات زیر به وی خودداری نمایند:

۲۹-۱- اعطای هر گونه تسهیلات اعم از ریالی و ارزی؛

۲۹-۲- افتتاح هر گونه حساب سپرده جدید اعم از قرض‌الحسنه و سرمایه‌گذاری؛

۲۹-۳- ارائه دسته چک؛

۲۹-۴- گشایش اعتبارات اسنادی و صدور ضمانتنامه اعم از ریالی و ارزی؛

۲۹-۵- ارائه خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور انواع کارت‌های الکترونیکی و

تمدید آنها (کارت‌های خرید، اعتباری، کیف پول الکترونیکی و ...)

ماده ۳۰ - بانک موظف به رعایت کامل مفاد این دستورالعمل بوده و در صورت تخلف، مشمول مجازات‌های انتظامی موضوع ماده ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور می‌گردد. در هر صورت مسئولیت عدم رعایت یا تخطی از مقررات این دستورالعمل با هیأت مدیره هر بانک است.

فصل چهاردهم: سایر موارد

ماده ۳۱ - بانک‌ها موظف هستند طی یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، هر شش ماه یکبار، گزارش عملکرد خود در اجرای این دستورالعمل را به طور مشروح به بانک مرکزی ارسال نمایند. بانک مرکزی نیز موظف است یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، گزارش عملکرد بانک‌ها در اجرای این دستورالعمل را به شورای پول و اعتبار ارائه دهد.

ماده ۳۲ - از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، مقررات مغایر با آن از جمله بخشنامه‌های ذیل

منسوخ اعلام می‌گردد:

- ۱- بخشنامه شماره نب/۵۲۳۴ مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۲۱
- ۲- بخشنامه شماره ۳۵/۱۰۹۷ مورخ ۱۳۷۳/۵/۲۲
- ۳- بخشنامه شماره ۵۲۹۱ مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۶
- ۴- بخشنامه شماره طب/۲۰۰۰ مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۵
- ۵- بخشنامه شماره نت/۲۳۲۰ مورخ ۱۳۷۸/۴/۱۲
- ۶- بخشنامه شماره ۹۰۵۹ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۲
- ۷- بخشنامه شماره ۴۷۰۴ مورخ ۱۳۷۹/۸/۳۰
- ۸- بخشنامه شماره ۴۰۳۷ مورخ ۱۳۷۹/۷/۱۹
- ۹- بخشنامه شماره ۸۷۲۹ مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۱

- ۱۰- بخشنامه شماره ۹۳۲۳ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۳۰
- ۱۱- بخشنامه شماره ۳۵/۱۰۳۱ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۳
- ۱۲- بخشنامه شماره ۳۵/۱۶۱۳ مورخ ۱۳۷۲/۹/۲۳
- ۱۳- بخشنامه شماره ۳۵/۱۶۰۰ مورخ ۱۳۷۲/۹/۱
- ۱۴- بخشنامه شماره ۳۵/۱۸۵۹ مورخ ۱۳۷۰/۱۲/۳
- ۱۵- بخشنامه شماره نب/۴۶۰۴ مورخ ۱۳۶۸/۱۲/۷
- ۱۶- بخشنامه شماره نب/۱۹۲۵ مورخ ۱۳۶۷/۵/۱۵
- ۱۷- بخشنامه شماره ۲۵/ ۳۱۸۷ مورخ ۱۳۶۳/۷/۱۷
- ۱۸- بخشنامه شماره نب/۸۵۳ مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۹
- ۱۹- بخشنامه شماره نب/۴۲۵ مورخ ۱۳۸۴/۲/۵
- ۲۰- بخشنامه شماره نب/۲۷۱۷ مورخ ۱۳۸۵/۵/۴
- ۲۱- بخشنامه شماره طب/۶۰۹ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۴
- ۲۲- بخشنامه شماره طب/۴۲۸۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۷
- ۲۳- بخشنامه شماره طب/۹۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۱

دستورالعمل حساب جاری در ۳۲ ماده و ۱۶ تبصره در یکهزار و یکصد و چهلمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و شش ماه پس از تاریخ ابلاغ آن به بانکها، لازم الاجرا می‌باشد.

بخشنامه شماره ۹۱/۶۲۶۶۸ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۱۰؛ ابلاغ ممنوعیت بلوکه نمودن بخشی از تسهیلات اعطایی به عنوان سپرده

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، حسب اطلاع واصله، برخی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری با هدف جلوگیری از خروج منابع و یا تأمین وثایق معتبر جهت پوشش ریسک اعتباری، در زمان اعطای تسهیلات، اقدام به بلوکه نمودن بخشی از تسهیلات اعطایی به مشتریان، در قالب انواع سپرده‌ها (اعم از قرض الحسنه و سرمایه‌گذاری) می‌نمایند. شایان ذکر است؛ از آنجایی که تسهیلات اعطایی در قالب عقود اسلامی، باید در موضوع تسهیلات صرف گردد، این اقدام مغایر با روح قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) می‌باشد. همچنین موضوع مذکور، موجب بالا رفتن نرخ مؤثر سود تسهیلات و مآلاً تخطی از نرخ‌های مقرر توسط شورای محترم پول و اعتبار می‌شود.

خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب ممنوعیت موضوع یادشده، با قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۱۱۹۳۱۷۲/س

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۶۶۷۱۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۱۷ □ اطلاع‌رسانی به بانک‌ها در خصوص
تشکیل کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست
بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.**

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که مستحضرنند، افزایش تعداد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی غیردولتی طی سنوات اخیر، ارتقای سهم بخش غیردولتی در نظام بانکی خاصه پس از اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، تعیین و ترسیم مأموریت‌ها و مسئولیت‌های بسیار خطیر برای نظام بانکی در اسناد بالادستی به منظور نیل به اهداف عالی توسعه کشور، بانک محور بودن نظام اقتصادی کشور و جایگاه و سهم بسیار چشمگیر بانک‌های کشورمان در تأمین مالی بخش‌های اقتصادی، تأثیر و نقش بسزای عملکرد و کیفیت نظام بانکی بر ثبات نظام اقتصادی و اجتماعی کشور به ویژه پس از افزایش سهم بخش غیردولتی در آن، وقوع برخی تخلفات وسیع در بانک‌ها طی سالیان اخیر و وجود پتانسیل و ظرفیت بسیار برای بروز تخلفات مالی در نظام بانکی، لزوم رصد پیوسته عملکرد بانک‌ها از حیث رعایت قوانین و مقررات، افزایش گستره فعالیت نهادهای پولی فاقد مجوز در بازار پولی کشور جملگی موجب شده لزوم و ضرورت تحول و اعتلای بخش نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بیش از پیش آشکار و عیان گردد.

با عنایت به مراتب مذکور، این بانک طی دو سال گذشته با هدف ارتقاء و تقویت بخش نظارت بانکی و تأمین نظر و خواست و انتظارات مقامات و مسئولان ارشد کشور و به طور کلی عموم جامعه، برنامه‌ها و تدابیر گوناگونی را در دستور کار خود قرار داد که از جمله آن‌ها و در بعد تجدید ساختار سازمانی می‌توان به توسعه و ارتقای ساختار و افزایش کمی و کیفی نیروی انسانی از طریق ایجاد معاونت نظارتی، ایجاد مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی و همچنین تشکیل واحدهای نظارتی استانی در مراکز استان‌ها اشاره کرد. گرچه تمامی سلسله اقدامات مذکور بسیار ضروری بود و در همین مدت کوتاه

نیز نتایج و آثار مثبت خود را به منصفه ظهور رسانده، لیکن کفایت نمی‌نمود. چه، حوزه نظارت نیازمند یک ستاد هدایت و راهبری بود که بتواند علاوه بر تعیین راهبردها و سیاست‌های کلان حوزه نظارت در همه بخش‌های متبوع و اتخاذ تصمیم درخصوص کلیه مقولات و مباحث نظارتی به صورت نظام‌مند و بر مبنای خرد جمعی، هماهنگی و انسجام بخش‌های مختلف حوزه نظارت را ارتقاء بخشد.

بنا به همین ضرورت، در سال جاری با موافقت هیأت عامل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، کمیسیونی تخصصی تحت عنوان "کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری" به ریاست معاون محترم نظارتی و متشکل از مدیران ارشد بخش‌های ذیربط در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تشکیل گردید که مأموریت آن اتخاذ تصمیم پیرامون تمامی مباحث و موضوعات نظارتی از جمله صدور مجوز، اقدامات نظارتی در قبال بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری، ضوابط و مقررات نظارتی و استعلام‌های مؤسسات تحت نظارت پیرامون موارد مرتبط با مقررات و امور نظارت بانکی و همچنین ارایه مشاوره‌های تخصصی درخصوص امور نظارتی به ریاست کل محترم بانک مرکزی می‌باشد.

امید است ایجاد کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بتواند در تقویت حوزه نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و ارتقای اثربخشی و کارآمدی تصمیمات نظارتی آن مؤثر افتد و آثار و فواید آن روز به روز پر بارتر و گسترده‌تر شود. / ۱۱۹۹۱۹۱ع/

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیر حسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۷۸۰+۲ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۲۸؛ تاکید بر عندالمطالبه بودن موعد پرداخت مبلغ ضمانت‌نامه بانکی به ذینفع

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً با اشاره به «آیین‌نامه صدور ضمانت‌نامه و ظهرنویسی از طرف بانک‌ها»، موضوع بخشنامه شماره ۹۰/۲۸۸۸+۰ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱ این بانک و براساس مصوبه هشتاد و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۱ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بدینوسیله ضمن تأکید بر لزوم رعایت بخشنامه‌های صادره از سوی این بانک، خاطر نشان می‌گردد؛ موعد پرداخت مبلغ ضمانت‌نامه بانکی، عندالمطالبه می‌باشد و بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند مبلغ ضمانت‌نامه را به محض مطالبه از سوی ذینفع، با رعایت ضوابط و شرایط مقرر، به وی پرداخت نمایند. لذا در صورت عدم وجود منع مقرراتی، امتناع بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی از پرداخت مبلغ ضمانت‌نامه در زمان مطالبه آن از سوی ذینفع ضمانت‌نامه، تخلف از مقررات موضوعه محسوب می‌گردد. با عنایت به مراتب فوق، مقتضی است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذی‌ربط، ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. د.د. ۱۱۵۹۹۴۷/الف

اداره مطالعات و مقررات بانکی

بهباد فخار

مرتضی ستاک

۳۸۳۱-۱

۳۸۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۷۷۹۶۹ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۲۸؛ ابلاغ ضوابط اجرایی تبصره ۱ ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام و احترام؛

به پیوست «ضوابط اجرایی تبصره ۱ ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷» به همراه آخرین تغییرات و اصلاحات، جهت استحضار و اقدام مقتضی ارسال می‌گردد.

خاطر نشان می‌سازد از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این ضوابط، مفاد بخشنامه‌های شماره نب/۳۳۰۶ مورخ ۱۳۸۲/۶/۱ و مب/۲۵۳۹ مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۳ این بانک، کان لم یکن تلقی می‌گردد.

خواهشمند است ضمن تسریع در ابلاغ ضوابط مذکور به شعب آن بانک، بر حسن اجرای ضوابط ابلاغی، نظارت لازم صورت پذیرد. /۱۲۰۹۷۱۵/د

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

ضوابط اجرایی تبصره ۱ ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی

مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۱- اعطای هرگونه تسهیلات و یا ایجاد تعهدات نظیر گشایش اعتبارات اسنادی یا صدور ضمانت‌نامه‌های بانکی اعم از ارزی و ریالی، توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، که از این پس به اختصار مؤسسه اعتباری نامیده می‌شوند، به کلیه اشخاص حقوقی و حقیقی مشمول فصل مالیات بر درآمد موضوع قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحیه مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، برای اشخاص حقوقی از مبلغ یک میلیارد و پانصد میلیون ریال و بالاتر و برای اشخاص حقیقی از مبلغ پانصد میلیون ریال و بالاتر در ظرف یکسال شمسی، مشمول مقررات تبصره یک ماده ۱۸۶ قانون مذکور می‌باشد.

تبصره: معادل ریالی تسهیلات اعطایی و یا تعهدات ایجاد ارزی بر اساس نرخ مرجع بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مبنای تعیین شمول یا عدم شمول تسهیلات و تعهدات مذکور به حکم تبصره یادشده می‌باشد.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری موظف است قبل از اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات برای اشخاص موضوع ماده فوق‌الذکر، نسخه‌ای از صورت‌های مالی دریافتی از متقاضی را ضمن تطبیق مندرجات آن با اصل، حسب مورد به اداره امور مالیاتی محل شغل یا اقامتگاه قانونی اشخاص مذکور ارسال دارد. صورت‌های مالی ارسال شده به ادارات امور مالیاتی، کاملاً محرمانه تلقی شده و جز برای تشخیص مالیات مؤدی مورد استفاده قرار نخواهد گرفت.

ماده ۳- اداره امور مالیاتی مربوط مکلف است از تاریخ وصول استعلام انجام شده توسط مؤسسه اعتباری، حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز به ترتیب زیر اقدام نماید:

الف) در صورت احراز معاف بودن مؤدی از پرداخت مالیات یا عدم وجود بدهی مالیاتی قطعی شده، در همان روز وصول استعلام، گواهی دایر بر معافیت و یا عدم وجود بدهی مالیاتی قطعی شده، که مؤید وصول صورت‌های مالی نیز باشد، صادر و به مؤدی تسلیم و یا به مؤسسه اعتباری ذی‌ربط ارسال نماید.

ب) در صورت وجود بدهی مالیاتی قطعی شده، چنانچه مؤدی ظرف سه روز نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیاتی خود اقدام نماید، گواهی دال بر مفاصاحساب مالیاتی صادر و به مؤدی تسلیم و یا به مؤسسه اعتباری ارسال نماید. در غیر این صورت مراتب وجود بدهی مالیاتی، کتباً به مؤسسه اعتباری ذی‌ربط اعلام خواهد شد.

تبصره: سازمان امور مالیاتی به منظور سهولت تبادل اطلاعات بین مؤسسه اعتباری و سازمان مذکور، موظف است ظرف مدت ۳ ماه نسبت به راه‌اندازی سامانه‌ای در این خصوص اقدام نماید.

ماده ۴- منظور از صورت‌های مالی، در مورد اشخاص حقوقی و اشخاص موضوع بند (الف) ماده ۹۵ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم، ترازنامه و حساب سود و زیان و در مورد اشخاص حقیقی موضوع بندهای (ب) و (ج) ماده مزبور، مطابق نمونه پیوست که بر اساس مفاد بندهای اخیرالذکر توسط سازمان امور مالیاتی تهیه گردیده، می‌باشند.

ماده ۵- گواهی صادره موضوع این ضوابط صرفاً برای تسهیلات و تعهدات مورد تقاضا و از تاریخ صدور آن برای یک سال شمسی معتبر است و برای اخذ تسهیلات و یا ایجاد تعهدات مجدد، مؤسسه اعتباری و سازمان امور مالیاتی موظف به رعایت مفاد این ضوابط می‌باشند.

تبصره: در صورتی که مؤدی ترتیب پرداخت بدهی مالیات قطعی شده را داده باشد لیکن به تعهد خود در زمینه پرداخت اقساط در سررسید مقرر عمل ننماید، مراتب از سوی سازمان امور مالیاتی، صرفاً جهت اطلاع به مؤسسه اعتباری ذی‌ربط، اعلام می‌گردد.

ماده ۶- استفاده از تسهیلات بانکی به منظور خرید یا احداث مسکن شخصی و فعالیت‌های کشاورزی اشخاص حقیقی، مشمول این ضوابط نخواهد شد.

ماده ۷- هرگونه معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از مستقر یا ثبت شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و سایر مناطق، مانع از رعایت مقررات این ضوابط در اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات نخواهد بود.

ماده ۸- در صورتی که شعب/ادارات مؤسسه اعتباری بدون اخذ گواهی مربوط از سوی سازمان امور مالیاتی، اقدام به اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات موضوع این ضوابط نماید، مؤسسه اعتباری موظف است با خاطیان، مطابق مقررات رسیدگی به تخلفات اداری برخورد نماید.

ماده ۹- مؤسسه اعتباری موظف است مفاد این ضوابط را به طرق مقتضی به اطلاع مشتریان خود برساند.

این ضوابط در ۹ ماده و ۳ تبصره تصویب و جایگزین ضوابط پیشین و اصلاحیه‌های

آن بوده و ۱۵ روز پس از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا خواهد بود./

بخشنامه شماره ۹۱/۸۵۳۳۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۰۵؛ ابلاغ نرخ های جدید کارمزد خدمات بانکی (ریالی) به شبکه بانکی کشور

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، به پیوست جدول کارمزد خدمات بانکی (ریالی) که به تصویب مراجع ذیربط رسیده است جهت استحضار و اجرا ارسال می گردد. اضافه می نماید نرخ های مندرج در جدول پیوست که از تاریخ ۱۳۹۱/۴/۳۱ قابل اجرا می باشد حداکثر نرخ های قابل وصول برای خدمات بانکی بوده و آن بانک/مؤسسه اعتباری مجاز است به منظور رقابت با سایر بانکها و موسسات اعتباری، حداقل های تعیین شده را کاهش داده و نرخ های کارمزد کمتری را اعمال نماید. در ضمن از تاریخ مذکور مفاد بخشنامه شماره ۳۷۴۱ مورخ ۱۳۸۷/۷/۳ این بانک، کان لم یکن تلقی می گردد.

مقتضی است جهت هر گونه استعلام در خصوص کارمزد خدمات بانکی (ریالی)، با اداره نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری این بانک مکاتبه نمایند.

خواهشمند است ضمن ابلاغ جدول کارمزد خدمات بانکی (ریالی) به شعب آن

بانک/مؤسسه اعتباری، بر حسن اجرای آن نظارت لازم صورت پذیرد. ۱۳۱۸۱۳۳/

مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری

اداره نظارت بر موقعیت مالی بانکها

علی اکبر عابدینی

مهناز بهرامی

۲۷۱۶

۱۶ - ۳۲۱۵

جدول کارمزد خدمات بانکی (ریالی)

ردیف	نوع خدمت	نرخ کارمزد	
		تا مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال	از ۱۰۰ میلیون ریال به بالا (نسبت به مبلغ مازاد)
۱	درمقابل سپرده بلند مدت (ریالی)	۰/۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰	۰/۵ درصد مبلغ در سال
	درمقابل سپرده بلند مدت (ارزی)	۰/۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰	۰/۵ درصد مبلغ در سال
	درمقابل سفته	۱/۷۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰	۱/۷۵ درصد مبلغ در سال
	درمقابل اموال غیر منقول	۱ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال	۱ درصد مبلغ در سال
	درمقابل اوراق مشارکت	۰/۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال	۰/۵ درصد مبلغ در سال
	در مقابل سکه طلا	۰/۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال	۰/۵ درصد مبلغ در سال
	درمقابل سهام (به قیمت اسمی)	۱/۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال	۱/۵ درصد مبلغ در سال
	درمقابل ضمانتنامه های بانکهای داخلی	۰/۷۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال	۰/۷۵ درصد مبلغ در سال
	در مقابل ضمانتنامه های اعتباری (ارزی-ریالی) صادره توسط صندوق ضمانت صادرات ایران	۰/۷۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال	۰/۷۵ درصد مبلغ در سال
	درمقابل ضمانتنامه های بانکهای خارجی	۱/۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال	۱/۵ درصد مبلغ در سال
	درمقابل رسید انبارهای عمومی	۱/۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۱۸۷,۰۰۰ ریال	۱/۵ درصد مبلغ در سال
	در قبال وثیقه کشتی و هواپیما	۱/۵ درصد حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال	۱/۲۵ درصد در سال نسبت به مازاد آن
	در قبال وثیقه حساب قرض الحسنه جاری، پس انداز و سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ریالی	۰/۵ درصد در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال	۰/۵ درصد در سال

ردیف	نوع خدمت	نرخ کارمزد	
		تا مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال	از ۱۰۰ میلیون ریال به بالا (نسبت به مبلغ مازاد)
۱	صدور سایر ضمانت نامه ها	درمقابل سپرده بلند مدت (ریالی)	۰/۷۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		درمقابل سپرده بلند مدت (ارزی)	۰/۷۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		درمقابل سفته	۲/۲۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		درمقابل اموال غیر منقول	۱/۲۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		درمقابل اوراق مشارکت	۰/۷۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		در مقابل سکه طلا	۰/۷۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		درمقابل سهام (به قیمت اسمی)	۱/۷۵ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		درمقابل ضمانتنامه های بانکهای داخلی	۱ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		در مقابل ضمانتنامه های اعتباری (ارزی-ریالی) صادره توسط صندوق ضمانت صادرات ایران	۱ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		درمقابل ضمانتنامه های بانکهای خارجی	۲ درصد مبلغ در سال حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		درمقابل رسید انبارهای عمومی	۲ درصد مبلغ در سال حداقل ۱۸۷,۰۰۰ ریال
		در قبال وثیقه حساب قرض الحسنه جاری، پس انداز و سپرده گذاری سرمایه گذاری کوتاه مدت (ریالی)	۰/۷۵ درصد در سال به نسبت درصد وثیقه حداقل ۲۱۲,۰۰۰ ریال

نحوه محاسبه کارمزد در خصوص ضمانتنامه های با وثائق ترکیبی: پس از کسر سپرده نقدی از مبلغ کل ضمانتنامه، بر اساس بالاترین سهم وثائق و در صورت برابری سهم وثائق بر اساس بالاترین ریسک های مترتب بر وثائق (مطابق ترتیب وثائق در جدول فوق)، ابتدا تا مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال محاسبه و سپس مابقی بر اساس نرخ های مربوط به بالای ۱۰۰ میلیون ریال محاسبه گردد.

ردیف	نوع خدمت	مبلغ کارمزد
۱	صدور ضمانتنامه نقدی	مقطوع ۲۱۲,۰۰۰ ریال
	تمدید ضمانتنامه	کارمزد تمدید برابر با نرخ صدور ضمانتنامه در زمان تمدید
	تقلیل ضمانتنامه	کارمزد اخذ شده در هنگام صدور نسبت به مابه التفاوت مبلغ برای مدت باقی مانده پس از کسر یک ماه محاسبه و مسترد می گردد. در هر حال حداقل مبلغ کارمزد صدور ضمانتنامه (۲۱۲,۰۰۰ریال) غیر قابل برگشت می باشد.
	ابطال ضمانتنامه قبل از سررسید	کارمزد اخذ شده در هنگام صدور نسبت به مابه التفاوت مبلغ برای مدت باقی مانده پس از کسر یک ماه محاسبه و مسترد می گردد. در هر حال حداقل مبلغ کارمزد صدور ضمانتنامه (۲۱۲,۰۰۰ریال) غیر قابل برگشت می باشد.

ردیف	نوع خدمت	نرخ کارمزد
۲	حواله ها	صدور چک بانکی
		هر فقره ۲۵,۰۰۰ ریال
		صدور چک بین بانکی (مشروط به درخواست مشتری)
		هر فقره ۳۷,۰۰۰ ریال
		صدور حواله برون شهری (تلفنی، دور نگار و حواله چک)
		یک در هزار مبلغ حواله، حداقل ۲۵,۰۰۰ و حداکثر ۱۲۵,۰۰۰ ریال
		صدور و ارسال حواله جهت حسابهای غیر متمرکز به صورت online
		یک در ده هزار مبلغ حواله، حداقل ۷,۵۰۰ و حداکثر ۷۵,۰۰۰
		ابطال حواله
		کارمزد ابطال هر فقره حواله ۱۴,۰۰۰ ریال و کارمزد دریافتی بابت صدور حواله نیز مسترد نخواهد شد
۳	صندوق های اجاره ای	فقدان چک بانکی ؛ بین بانکی و مسافرتی
		مقطوع ۲۱۲,۰۰۰ ریال
		فقدان ایران چک سابق بانکها (شامل ایران چک بانک مرکزی نمی شود)
		یک درصد مبلغ چک، حداکثر ۶۳۳,۰۰۰ ریال
		صدور چک بانکی جهت پرداخت وجه تسهیلات
		بدون کارمزد
		صدور المثنی چک بانکی
		بدون کارمزد
		عملیات صدور سند اجاره (اجاره بها سالانه، ودیعه)
		هر سانتی مترمکعب حجم ۲۸ ریال (حداقل ۱۶۰,۰۰۰ ریال) و دیعه اجاره بها ۸ برابر مبلغ اجاره بها، حداقل مبلغ ۱,۲۸۰,۰۰۰ ریال
هر بار استفاده از صندوق		
بدون کارمزد		
مفقودی کلیدها		
۳۰,۰۰۰ ریال		
تخلیه و تحویل صندوق		
بدون کارمزد		

ردیف	نوع خدمت	نرخ کارمزد
۴	مدیریت اوراق بهادار مشتریان	نگهداری امانی اوراق مشارکت و واریز سود در مقاطع مقرر
		پرداخت سود اوراق مشارکت
		استرداد قسمتی از اوراق مشارکت امانی
		استرداد تمامی اوراق مشارکت امانی
		بازخرید اوراق مشارکت
		استرداد اصل اوراق مشارکت در سررسید
		نگهداری اوراق گواهی سپرده مشتریان
		انتقال هر برگ اوراق گواهی حق تقدم اعطای تسهیلات (خاص بانک مسکن)
		صدور هر برگ اوراق المثنی اوراق حق تقدم اعطای تسهیلات (خاص بانک مسکن)
۵	وصول بروات	سفته های وصولی محلی و قبوض ثبتی
		بروات عهده شهرستان سفته
		بروات عهده شهرستان چک
		ابلاغ سفته و بروات
		واخواست سفته
		یک در هزار مبلغ اسمی اوراق در سال
		بدون کارمزد
		بدون کارمزد
		بدون کارمزد
		بدون کارمزد
		بدون کارمزد
		یک در هزار مبلغ گواهی در سال
		۱۲,۰۰۰ ریال
		۶۲,۰۰۰ ریال
		هر فقره ۳۱,۰۰۰ ریال
		هر فقره ۳۱,۰۰۰ ریال
		هر فقره ۳۱,۰۰۰ ریال
		برای هر نوبت ۱۲,۰۰۰ ریال
		برای هر برگ ۱۲۰,۰۰۰ ریال

ردیف	نوع خدمت	نرخ کارمزد
امور حساب‌های اشخاص		
حساب قرض الحسنه جاری (متمرکز و غیر متمرکز)	تقاضای عدم پرداخت چک	هر برگ ۳۱,۰۰۰ ریال (حداکثر ۱۲۵,۰۰۰ ریال)
	صدور گواهی نامه عدم پرداخت وجه چک (از حساب مشتری)	۳۷,۰۰۰ ریال
	رفع سوء اثر	۶۰,۰۰۰ ریال
	رفع سوء اثر از چک های برگشتی مشمول مرور زمان	بدون کارمزد
	*پرداخت از حساب قرض الحسنه جاری متمرکز به غیر از شعبه بازکننده حساب (داخل و خارج از شهر)	۶,۰۰۰ ریال
	واریز به حساب قرض الحسنه جاری متمرکز به غیر از شعبه بازکننده حساب (داخل و خارج از شهر)	بدون کارمزد
	انتقال وجه حسابهای جاری غیر متمرکز از طریق تلفن	یک در هزار حداقل ۱۰,۰۰۰ ریال و حداکثر ۱۰۰,۰۰۰ ریال
	صدور چک آمیبیوس	۱۹,۰۰۰ ریال
	انتقال حساب به شعبه دیگر در هر شهر	۱۸۵,۰۰۰ ریال
	پرداخت به روش متمرکز حساب های غیر متمرکز	۱۰,۰۰۰ ریال
	چک فاکس	هر برگ چک ۵۵,۰۰۰ ریال
	فعال سازی حساب های راكد(اعم از حسابهای متمرکز و غیر متمرکز)	هر حساب ۱۲,۰۰۰ ریال

* در صورتیکه استفاده از دستگاه PIN-PAD به جهت نقص فنی دستگاه ATM باشد، بدون کارمزد است.

ردیف	نوع خدمت	نرخ کارمزد
۲	حساب‌های قرض الحسنه پس انداز و سپرده کوتاه مدت (متممکز و غیرمتممکز)	افتتاح حساب و صدور دفترچه سپرده قرض الحسنه پس انداز
		افتتاح حساب و صدور دفترچه سپرده کوتاه مدت متممکز
		*پرداخت از حساب قرض الحسنه پس انداز و یا کوتاه مدت متممکز به غیر از شعبه بازکننده حساب (داخل و خارج از شهر)
		واریز به حساب قرض الحسنه پس انداز و یا کوتاه مدت متممکز به غیر از شعبه بازکننده حساب (داخل و خارج از شهر)
		صدور دفترچه المثنی صرفاً جهت حسابهای کوتاه مدت
		صدور هر گونه گواهی حساب
		صدور گواهی حساب به لاتین
	ارائه صورت حساب اضافی** - سال جاری (جهت کلیه حسابها)	بدون کارمزد
	ارائه صورت حساب اضافی - سالهای گذشته (جهت کلیه حسابها)	۳۱,۰۰۰ ریال
	ارتباط هر حساب با کارت	۶,۰۰۰ ریال
		۲۱,۰۰۰ ریال
		۳۷,۰۰۰ ریال
		۶۲,۰۰۰ ریال
		هر صفحه ۵,۰۰۰ ریال
		هر صفحه ۶,۰۰۰ ریال
		۷,۵۰۰ ریال

* در صورتیکه استفاده از دستگاه PIN-PAD به جهت نقص فنی دستگاه ATM باشد، بدون کارمزد است.

** ارایه صورتحساب برای یکبار برای هر تراکنش فاقد کارمزد بوده لیکن بابت مازاد بر آن، کارمزد به مبالغ مذکور اخذ می‌گردد.

نرخ کارمزد	نوع خدمت	ردیف	
<p>مقطوع ۲۵۰,۰۰۰ ریال و غیر قابل برگشت نسبت به مازاد ۴ در هزار نسبت به مازاد ۲/۵ در هزار نسبت به مازاد ۱ درهزار</p>	<p>تا ۳۰ میلیون ریال مبلغ تسهیلات از ۳۰ تا ۱۵۰ میلیون ریال از ۱۵۰ تا ۵۰۰ میلیون ریال از ۵۰۰ میلیون به بالا</p>	<p>ارزیابی ماشین آلات منصوبه و کالا</p>	
<p>مقطوع ۲۵۰,۰۰۰ ریال و غیر قابل برگشت نسبت به مازاد ۱/۵ در هزار نسبت به مازاد ۱ درهزار برای هر نوبت ۲۵۰,۰۰۰ ریال</p>	<p>تا ۵۰ میلیون ریال مبلغ تسهیلات از ۵۰ تا ۵۰۰ میلیون ریال از ۵۰۰ میلیون ریال به بالا هزینه ارزیابی نوبت های اضافی</p>	<p>ارزیابی املاک و ساختمان</p>	
<p>مقطوع ۲۰۰,۰۰۰ ریال</p>	<p>ارزیابی و بازدید تسهیلات جعاله مسکن</p>	<p>ارزیابی اموال منقول و غیر منقول (نسبت به مبلغ تسهیلات اعطایی)</p> <p>۷</p>	
<p>مقطوع ۲۰۰,۰۰۰ ریال و غیر قابل برگشت نسبت به مازاد ۱/۵ در هزار نسبت به مازاد یک در هزار نسبت به مازاد ۰/۵ درهزار</p>	<p>تا ۲۰ میلیون ریال مبلغ تسهیلات از ۲۰ تا ۵۰۰ میلیون ریال از ۵۰۰ میلیون تا یک میلیارد ریال از یک میلیارد ریال به بالا</p>		<p>ارزیابی املاک مزروعی و باغات</p>
<p>تا یک میلیارد ریال نسبت به مبلغ تسهیلات ۲/۵ در هزار از یک تا چهار میلیارد ریال نسبت به مازاد ۱/۵ در هزار از چهار میلیارد ریال به بالا نسبت به مازاد ۱ در هزار</p>	<p>ارزیابی تسهیلات مشارکت مدنی</p>		
<p>مبلغ کارمزد بر مبنای مانده خالص تسهیلات اعطایی و مطابق با تعرفه کارمزد ارزیابی اموال</p>	<p>درخواست مشتری جهت تعویض وثیقه</p>		

ردیف	نوع خدمت	نرخ کارمزد
۸	هزینه کارشناسی (ارزیابی) طرحها	۱/۵ در هزار تسهیلات مصوب (فقط سهم بانک) که ۰/۵ در هزار مبلغ درخواستی به هنگام پذیرش طرح محاسبه و از مشتری اخذ گردیده و غیر قابل برگشت می باشد و مابقی آن در صورت تصویب تا میزان ۱/۵ در هزار پس از کسر ۰/۵ در هزار مبلغ ماخوذه قبلی در زمان انعقاد قرارداد از مشتری اخذ می گردد.
	حق کارشناسی جهت اعطاء تسهیلات سرمایه در گردش	۰/۵ در هزار تسهیلات مصوب (فقط سهم بانک)
	حق کارشناسی جهت اعطاء تسهیلات به منظور تامین کالای سرمایه ای واحدهای تولیدی و خدماتی خارج از طرح*	۱/۵ در هزار تسهیلات مصوب (فقط سهم بانک) جهت تامین کالاهای سرمایه ای که ۰/۵ در هزار مبلغ درخواستی به هنگام پذیرش درخواست مشتری محاسبه و از وی اخذ گردیده و غیر قابل برگشت می باشد و مابقی آن در صورت تصویب، تا میزان ۱/۵ در هزار پس از کسر ۰/۵ در هزار مبلغ ماخوذه قبلی در زمان انعقاد قرارداد از مشتری اخذ می گردد.
	هزینه تهیه گزارش اطلاعات اعتباری	***اشخاص حقیقی ۱۲۵,۰۰۰ ریال و ***اشخاص حقوقی ۲۵۰,۰۰۰ ریال
	اخذ اطلاعات جهت افتتاح حساب جاری	بدون کارمزد
	تشکیل پرونده و اعتبار سنجی	بدون کارمزد

* عبارت "خارج از طرح" به معنی اعطای تسهیلات به منظور تامین کالای سرمایه ای است که قبلاً در طرح پیش بینی نشده و یا اعطای تسهیلات جهت خرید ماشین آلات و تجهیزات جدیدی است که نیاز به بررسی، بازدید و کارشناسی دارد. (توضیح اینکه اعطای تسهیلات خرد جهت خرید خودرو و خرید کالا مشمول این بند نمی شود).

** تهیه گزارش اطلاعات اعتباری برای شخصیت های حقیقی (صاحبان شرکت و یا موسسه و ...) به عنوان ضامن تسهیلات اعطایی، به ازای هر شخص حقیقی مطابق تعرفه مذکور محاسبه می گردد.

***تهیه گزارش اطلاعات اعتباری برای شخصیت های حقوقی که دارای تعدادی شخص حقیقی (صاحبان شرکت و یا موسسه و ...) می باشد به هر تعداد که باشند و به عنوان صاحبان/امضاء داران شرکت به بانک معرفی می گردند، مجموعاً یک گزارش اطلاعات اعتباری تلقی و صرفاً مشمول یک کارمزد می گردد.

ردیف	نوع خدمت	نرخ کارمزد
۸ اعتبارات	اخذ استعلام از شرکت مشاوره رتبه بندی اعتباری ایران	مطابق با تعرفه ابلاغی از سوی بانک مرکزی به شرکت مذکور
	واگذاری سهم الشرکه بانک به غیر	براساس ارزیابی املاک و ساختمان مندرج در ردیف ۷ (اموال غیر منقول)
	تمدید تسهیلات عقود مشارکتی ناتمام	۰/۵ درصد مبلغ تسهیلات حداکثر ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال
	بررسی اصالت پیش فاکتور	بدون کارمزد
	صلح حقوق و انتقال تعهدات	یک درصد مانده اصل تسهیلات قابل انتقال حداقل یک میلیون ریال و حداکثر پنج میلیون ریال
	تغییر شرایط قرارداد ، تقلیل قسط ، تفکیک رهنه	۱۲۵,۰۰۰ ریال
	موافقت با تنظیم اجاره نامه بر روی هرواحدمورد رهن	۶۲,۰۰۰ ریال
	اقاله ملک	بدون کارمزد
	نظارت بر مصرف تسهیلات	بدون کارمزد
	پذیرش اوراق گواهی حق تقدم ، هنگام پرداخت تسهیلات	یک در هزار مبلغ تسهیلات
	موافقت با رهن مازاد سایر سازمان ها، بانک ها و شعب بانک	بدون کارمزد
	تکمیل فرم بارانه تسهیلات تکلیفی	بدون کارمزد
	تسهیلات پرداختی جهت خرید خودروهای سبک سواری جهت استفاده شخصی مشتریان و تسهیلات جهت خرید لوازم خانگی	بدون کارمزد
	نظارت بر مصرف تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی	بدون کارمزد
صدور اخطار کتبی جهت اقساط معوق تسهیلات	بدون کارمزد	

اخذ هر گونه کارمزد مازاد بر نرخ تسهیلات اعطایی ممنوع است.

ردیف	نوع خدمت	نرخ کارمزد
۵	نگهداری مانده های مطالبه نشده و راکد	بدون کارمزد
	انتقال سپرده به اشخاص ثالث	۷,۵۰۰ ریال
	*تبدیل سپرده انفرادی به مشترک	۷,۵۰۰ ریال
	تهیه تصویر (صدور سندالمنی) اسناد روزهای قبل به درخواست مشتری	۶,۰۰۰ ریال
	صدور دفترچه بازپرداخت اقساط تسهیلات اعطایی در سایر شعب	بدون کارمزد
	تغییر اطلاعات حساب مشتریان شامل: مشخصات فردی، آدرس و	بدون کارمزد

* توضیح اینکه تبدیل سپرده انفرادی به مشترک صرفاً جهت حسابهای جاری مجاز می باشد.

بخشنامه شماره ۹۱/۸۸۶۰۸ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۰۸؛ نحوه محاسبه سود و اقساط در تسهیلات دارای یارانه سود سهم دولت

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی و بانک‌های صادرات، ملت،

تجارت، رفاه کارگران و شرکت دولتی بست بانک ارسال گردید.

با سلام و احترام؛

بدین وسیله مصوبه پانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۱۰ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با نحوه محاسبه سود و اقساط در تسهیلات دارای یارانه سود سهم دولت، به شرح زیر به استحضار می‌رسد:

«در چنین مواردی بانک‌ها اقساط دریافتی از مشتری را بر اساس نرخ سود سهم مشتری و از طریق فرمول «نحوه محاسبه اقساط در عقود با بازدهی معین، مصوب شورای محترم پول و اعتبار» [موضوع بخشنامه شماره م.ب/۱۵۲۱ مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۸] محاسبه و سپس بر اساس نرخ سود سهم دولت و به مأخذ مانده تسهیلات، سود سهم دولت را محاسبه و اخذ نمایند.»

خواهشمند است دستور فرمایید مراتب به نحو مقتضی جهت اجرا به شعب آن بانک

ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت لازم صورت پذیرد. ۱۲۱۲۹۴۸/د

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

امیرحسین امین‌آزاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۹۱۷۲۸ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۱۱؛ ابلاغ مفاد بند ۷-۷ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور موضوع ممنوعیت اخذ وکالت بلاعزل در فروش وثایق تسهیلات از تسهیلات گیرندگان توسط بانکها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست

بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، به استحضار می‌رساند به موجب بند ۷-۷ ماده واحده «قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور» مصوب ۱۳۹۱/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی مقرر شده است:

«دریافت وکالت بلاعزل از تسهیلات‌گیرندگان بابت وثیقه‌های در رهن بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری دولتی و خصوصی ممنوع می‌باشد و وثیقه‌گیرندگان موظفند فقط در قالب قرارداد‌های منعقد شده نسبت به اجرا گذاشتن وثیقه‌ها، عمل نمایند».

با عنایت به تکلیف قانونی مزبور، ضروری است بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی نسبت به حذف کلیه شروط و عبارات متضمن مفهوم «وکالت بلاعزل بانک/مؤسسه مالی و اعتباری از تسهیلات‌گیرندگان در فروش وثیقه‌های در رهن آن‌ها» از متن قرارداد‌های خود با تسهیلات‌گیرندگان اقدام نمایند.

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ گردیده و بر حسن اجرای آن نظارت شود. /۱۲۱۸۹۸۴.ذ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

امیرحسین امین‌آزاد **مرئوسی ستاک**

۳۲۱۵-۰۲ **۳۸۱۶**

بخشنامه شماره ۹۱/۹۹۸۴۴ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۱۹؛ لزوم اخذ شماره اقتصادی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و تکلیف ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست‌بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، با توجه به اهمیت اخذ شماره اقتصادی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و تکلیف «ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم» در این خصوص، سازمان امور مالیاتی کشور مبادرت به تدوین «دستورالعمل اجرائی ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم» نموده است که بند (۳-۴) آن به شرح ذیل بانک‌ها را مکلف به درج شماره اقتصادی اشخاص در قراردادهای اعطای تسهیلات و هر نوع معاملات بانکی اعم از ارزی و ریالی نموده است:

بند ۳-۴ - بانک‌ها مکلفند شماره اقتصادی اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع این دستورالعمل را در قراردادهای اعطای تسهیلات یا هر نوع معاملات بانکی اعم از ارزی و ریالی درج نمایند.

لازم به ذکر است که سازمان امور مالیاتی کشور در توضیح تکلیف فوق متذکر گردیده است که:

بدیهی است مادامی که برای اشخاص شماره اقتصادی صادر نگردیده است از شماره ملی برای اشخاص حقیقی و از شناسه ملی برای اشخاص حقوقی به جای شماره اقتصادی استفاده خواهد شد.

در خاتمه لازم به یادآوری است که؛ در این خصوص بخشنامه‌های شماره مب/۲۴۵۳ در تاریخ ۱۳۸۷/۷/۳ و شماره نب/۳۳۳۰ در تاریخ ۱۳۸۷/۶/۱۶ به شبکه بانکی کشور ابلاغ شده است و بخشنامه حاضر در تکمیل بخشنامه‌های یاد شده صادر می‌گردد.

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ گردیده و بر حسن اجرای آن نظارت به عمل آید. /۱۲۱۳۴۸۳/ و

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۱۰۸۳۱۲ مورخ ۹۱/۰۴/۲۸؛ تعیین حداقل میزان بازپرداخت بدهی ناشی از خرید کالا از سوی دارنده کارت اعتباری میزان

جهت اطلاع کلیه مدیران عامل بانک‌های دولتی و شرکت دولتی پست بانک ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۰/۱۵۰۹۱۹ مورخ ۹۰/۰۶/۳۰، موضوع “دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری میزان برای کارکنان دولت و کارگران”، بدین‌وسیله به استحضار می‌رساند موضوع تعیین حداقل میزان بازپرداخت بدهی ناشی از خرید کالا از سوی دارنده کارت، در دومین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۰۴ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مطرح و مصوب گردید:

“خرید کالا توسط دارنده کارت اعتباری میزان به مبلغ کمتر از ۵۰۰ هزار ریال به صورت نقدی انجام و خرید معادل ۵۰۰ هزار ریال، تسهیلات تلقی گردیده و با احتساب سود متعلقه طی یک قسط پرداخت گردد و به همین ترتیب با خرید بیش از ۵۰۰ هزار ریال از سوی دارنده کارت، تعداد اقساط به تناسب مبلغ خرید و احتساب سود تسهیلات افزایش یابد. به هر حال تقسیط بدهی نباید به گونه‌ای باشد که از سقف ۲۴ قسط فراتر رود.”

با عنایت به مصوبه مذکور، خواهشمند است دستور فرمایید مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حُسن اجرای آن نظارت لازم به عمل آید. ۱۳۹۱/۰۴/۲۴/۱۲۳۳۳۰۲۴/ر

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

امیرحسین امین‌آزاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۸۳۱۳/۱۰۹۱ مورخ ۹۱/۱۰/۲۸؛ ابلاغ تکالیف بانک‌های غیردولتی و مؤسسات اعتباری غیربانکی در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های غیردولتی و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضرنند؛ «قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور» مصوب ۱۳۹۱/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی، مجموعه تکالیفی را به شرح ذیل بر عهده بانک‌های غیردولتی و حسب مورد مؤسسات اعتباری غیربانکی نهاده که لازم است به قید تسریع به مورد اجرا درآیند:

۱ - بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی غیردولتی عامل موظفند (در صورت درخواست متقاضی) متناسب با بازپرداخت هر بخش از تسهیلات پرداختی به واحدهای تولیدی، نسبت به آزادسازی وثیقه‌های مازاد و یا تبدیل وثیقه مناسب به میزان باقی‌مانده تسهیلات حسب درخواست اقدام نمایند. (وفق بند ۴-۷ قانون بودجه)

۲ - اعطای هرگونه تسهیلات توسط بانک‌های غیردولتی به بنگاه‌های واگذارشده به صورت کنترلی مشروط به اخذ مجوز از سازمان خصوصی‌سازی می‌باشد. اسامی بنگاه‌های مزبور متعاقباً توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به کلیه بانک‌ها ابلاغ خواهد گردید. (موضوع بند ۴-۲۴ قانون بودجه)

۳ - بانک‌های غیردولتی موظفند تا پایان شهریورماه، مانده وجوه اداره‌شده و یارانه سود تسهیلات را که تا پایان سال ۱۳۸۹ از سوی بانک‌های عامل به متقاضیان پرداخت نگردیده است، به حساب ردیف درآمدی ۳۱۰۶۰۲ واریز نمایند. (به استناد بند ۲۸ قانون بودجه)

۴ - بانک‌های غیردولتی عامل موظفند جهت تضمین بازپرداخت تسهیلات ریالی و ارزی قراردادهای توسعه مترو و قطار شهری شهرداری‌های کشور، اموال، املاک و طرح‌های

دارای توجیه اقتصادی، فنی و مالی شهرداری‌های ذی‌ربط را به عنوان وثیقه تسهیلات اعطایی بپذیرند. (وفق بند ۳۰ قانون بودجه)

۵ - بانک‌های غیردولتی عامل موظفند به ازای پرداخت تسهیلات به کشاورزان و روستاییان، اسناد مربوط به اراضی کشاورزان و اسناد عادی اراضی محل اجرای طرح‌های کشاورزی و صنایع وابسته به آن و اسناد منازل روستایی را به عنوان وثیقه وام‌های بخش کشاورزی و وام‌های پرداختی به روستاییان مورد پذیرش قراردهند. (به موجب بند ۳۱ قانون یادشده که اصلاحیه‌ای است بر جزء (ق) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران)

۶ - بانک‌های غیردولتی عامل موظفند قراردادهای موضوع عملیات اجرایی طرح‌های ملی دستگاه‌های اجرایی که تا ابتدای سال ۱۳۹۱ برای آن‌ها پیمانکار انتخاب نشده را بر اساس آیین‌نامه‌ای که متعاقباً ابلاغ خواهد شد، به عنوان وثیقه بپذیرند. (به موجب بند ۴-۱۰۲ قانون بودجه)

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع جهت اجرا به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ گردیده و از نتیجه اقدامات انجام‌شده، این بانک را نیز مطلع نمایند. /۱۳۲۲۶۲۵.ذ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۸۳۱۴/۱/۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۲۸؛ ابلاغ تکالیف بانک‌های دولتی در
قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی و شرکت دولتی پست بانک ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضرنند؛ «قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور» مصوب ۱۳۹۱/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی، مجموعه تکالیفی را به شرح ذیل بر عهده بانک‌های دولتی نهاده که لازم است به قید تسریع به مورد اجرا درآیند:

۱ - بانک‌های دولتی عامل موظفند (در صورت درخواست متقاضی) متناسب با بازپرداخت هر بخش از تسهیلات پرداختی به واحدهای تولیدی، نسبت به آزادسازی وثیقه‌های مازاد و یا تبدیل وثیقه مناسب به میزان باقی‌مانده تسهیلات حسب درخواست اقدام نمایند. (وفق بند ۴-۷ قانون بودجه)

۲ - کلیه بانک‌های دولتی مکلفند مصوبات دولت در خصوص بازنگری و تصویب کلیه مراحل، فرآیندها، استعلامات و سایر موارد مشابه و نیز وجوه دریافتی دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۵ قانون محاسبات عمومی از اشخاص حقیقی و حقوقی تحت هر عنوان و نیز تعرفه‌ها، عوارض، هزینه خدمات، نصاب، حقوق مالکانه و مشابه به آن‌ها و همچنین وجوهی که برای صدور هرگونه گواهی یا مجوز یا پروانه و نظایر آن اخذ می‌گردد و نیز پروانه‌ها، مجوزها و موارد موضوع ماده ۶۲ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران را رعایت نموده و فقط در حدود مصوبات مزبور نسبت به اخذ هر نوع وجه و استعلام از اشخاص حقیقی و حقوقی اقدام نمایند. (به استناد بند ۱۱-۷ قانون بودجه)

۳ - اعطای هرگونه تسهیلات توسط بانک‌های دولتی به بنگاه‌های واگذارشده به صورت کنترلی مشروط به اخذ مجوز از سازمان خصوصی‌سازی می‌باشد. اسامی بنگاه‌های مزبور متعاقباً توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به کلیه بانک‌ها ابلاغ خواهد گردید. (موضوع بند ۴-۲۴ قانون بودجه)

- ۴ - بانک‌های دولتی موظفند تا پایان شهریورماه، مانده وجوه اداره‌شده و یارانه سود تسهیلات را که تا پایان سال ۱۳۸۹ از سوی بانک‌های عامل به متقاضیان پرداخت نگردیده است، به حساب ردیف درآمدی ۳۱۰۶۰۲ واریز نمایند. (به استناد بند ۲۸ قانون بودجه)
- ۵ - بانک‌های دولتی عامل موظفند جهت تضمین بازپرداخت تسهیلات ربالی و ارزی قراردادهای توسعه مترو و قطار شهری شهرداری‌های کشور، اموال، املاک و طرح‌های دارای توجیه اقتصادی، فنی و مالی شهرداری‌های ذی‌ربط را به عنوان وثیقه تسهیلات اعطایی بپذیرند. (وفق بند ۳۰ قانون بودجه)
- ۶ - بانک‌های دولتی عامل موظفند به ازای پرداخت تسهیلات به کشاورزان و روستاییان، اسناد مربوط به اراضی کشاورزان و اسناد عادی اراضی محل اجرای طرح‌های کشاورزی و صنایع وابسته به آن و اسناد منازل روستایی را به عنوان وثیقه وام‌های بخش کشاورزی و وام‌های پرداختی به روستاییان مورد پذیرش قراردهند. (به موجب بند ۳۱ قانون یادشده که اصلاحیه‌ای است بر جزء (ق) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران)
- ۷ - بانک‌های دولتی عامل موظفند قراردادهای موضوع عملیات اجرایی طرح‌های ملی دستگاه‌های اجرایی که تا ابتدای سال ۱۳۹۱ برای آن‌ها پیمانکار انتخاب نشده را بر اساس آیین‌نامه‌ای که متعاقباً ابلاغ خواهد شد، به عنوان وثیقه بپذیرند. (به موجب بند ۴-۱۰۲ قانون بودجه)
- خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع جهت اجرا به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک ابلاغ گردیده و از نتیجه اقدامات انجام‌شده، این بانک را نیز مطلع نمایند. ۱۳۴۵۸۵۹/ذ.

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی سناک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۱۱۰۰۷۸ مورخ ۹۱/۰۴/۲۹؛ ابلاغ نرخ های جدید کارمزد خدمات بانکی (ریالی) به شبکه بانکی کشور - پیرو بخشنامه شماره ۸۵۳۳۱/۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۰۵

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۱/۸۵۳۳۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۰۵ به پیوست کارمزد خدمات دریافت حضوری قبوض آب، برق، تلفن، شهرداری، راهنمایی و رانندگی و ... که به جدول ردیف ۹ کارمزد خدمات بانکی ریالی (سایر خدمات) اضافه شده است، جهت استحضار و اجرا ارسال می گردد. در ضمن نرخ کارمزد خدمات بانکی مرتبط با بانکداری الکترونیک (نظیر حواله از طریق سامانه های سحاب و ساتنا، اعلام مانده موجودی حساب از طریق ATM, POS, PINPAD، صدور کارت اعتباری، پذیرنده کارت بانکها، صدور کارت، دریافت غیرحضوری قبوض، خدمات SMS، تلفن بانک، اینترنتی و خودپرداز، پرداخت حقوق پرسنل سازمانها و شرکتهای و واگذاری چک از طریق فایل) تا زمان ابلاغ نرخ های جدید، مطابق با مفاد بخشنامه شماره ۴۳۶۲۵ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۹ این بانک قابل اجرا می باشد.

خواهشمند است ضمن اعلام مراتب فوق به شعب آن بانک/مؤسسه اعتباری، بر حسن اجرای آن نظارت لازم صورت پذیرد. ۱۳۴۴۴۰۶/۰۶

مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری

اداره نظارت بر موقعیت مالی بانکها

علی اکبر عابدینی

مهناز بهرامی

۲۷۱۶

۱۶ - ۳۲۱۵

ردیف	نوع خدمت	نرخ کارمزد	
۵	تبدیل خدمات:	دریافت حضوری قبوض آب، برق، تلفن، شهرداری، راهنمایی و رانندگی و و ارسال ته سوش و وجوه قبوض دریافتی به شرکتهای سازمانها و ... ذیربط	۵,۰۰۰ ریال
		دریافت حضوری قبوض آب، برق، تلفن، شهرداری، راهنمایی و رانندگی و و ارسال الکترونیکی اطلاعات و وجوه قبوض دریافتی به شرکتهای سازمانها و ذیربط	۶,۵۰۰ ریال
		نگهداری مانده های مطالبه نشده و راكد	بدون کارمزد
		انتقال سپرده به اشخاص ثالث	۷,۵۰۰ ریال
		*تبدیل سپرده انفرادی به مشترک	۷,۵۰۰ ریال
		تهیه تصویر (صدور سندالمننی) اسناد روزهای قبل به درخواست مشتری	۶,۰۰۰ ریال
		صدور دفترچه بازپرداخت اقساط تسهیلات اعطایی در سایر شعب	بدون کارمزد
		تغییر اطلاعات حساب مشتریان شامل: مشخصات فردی، آدرس و	بدون کارمزد

* توضیح اینکه تبدیل سپرده انفرادی به مشترک صرفاً جهت حسابهای جاری مجاز می‌باشد.

بخشنامه شماره ۹۱/۱۲۲۳۴۲ مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۱۰؛ ابلاغ بخشنامه ناظر بر نسخه جدید
آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان مصوب یکهزار و یکصد و چهل و یکمین جلسه مورخ
۱۳۹۱/۳/۲۳ شورای پول و اعتبار

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست

بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام

احتراماً؛ همان‌گونه که استحضار دارند وفق بند ۴ ماده ۳۴ قانون پولی و بانکی کشور، بانک‌ها مجاز نمی‌باشند بیش از آن‌چه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به موجب دستورها یا آیین‌نامه‌های خاص تعیین می‌نماید، به اشخاص حقیقی یا حقوقی، تسهیلات یا اعتبار اعطا نمایند. نیک مستحضرند که فلسفه وجودی این حکم قانونی که کمابیش در جمله کشورهای دنیا مورد توجه می‌باشد، امکان تخصیص منابع بانکی به تعداد بیشتری از آحاد جامعه، تنوع بخشی بیشتر به سبد اعتباری بانک‌ها و به حداقل رساندن زیان‌های ناشی از تمرکز منابع بانک‌ها حول یک شخص یا گروهی از اشخاص مرتبط با یکدیگر که به تعبیری ذینفع واحد تلقی می‌شوند، است. بر همین اساس، مراجع نظارت بانکی مراقبت می‌نمایند اولاً تسهیلات و تعهدات قابل اعطا/ایجاد به هر ذینفع واحد حد و سقف معینی داشته باشد و ثانیاً مجموع تسهیلات و تعهداتی که از حد مشخصی بیشتر هستند و در ادبیات بانکی موسوم به تسهیلات و تعهدات کلان می‌باشند، بخش محدودی از منابع بانک‌ها را به خود تخصیص دهد.

با استناد به مراتب مذکور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، از سال ۱۳۸۲ مقرراتی تحت عنوان "آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان" تدوین و ابلاغ نمود که طی آن بانک‌ها موظف شدند تا سقف مشخصی از منابع خود را - چه به لحاظ فردی و چه از حیث جمعی - به تسهیلات و تعهدات کلان تخصیص دهند. در حال حاضر، این بانک با عنایت به تغییر شرایط و اقتضائات و حصول تجربه ناشی از اجرای قریب یک دهه مقررات مذکور، اقدام به بازنگری آیین‌نامه مذکور و تدوین نسخه جدید آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان نموده است.

با عنایت به مراتب فوق، به پیوست " نسخه جدید آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان" مصوب یک‌هزار و یک‌صد و چهل و یکمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ شورای پول و اعتبار عیناً جهت اجرا ایفاد می‌شود. خاطر نشان می‌سازد به استناد مواد ۲۰ و ۲۱ آیین‌نامه مزبور، آن بانک/ مؤسسه اعتباری موظف است ظرف مدت شش‌ماه پس از تاریخ ابلاغ آیین‌نامه، وضعیت خود را با مفاد آن تطبیق دهد. بدیهی است پس از گذشت دوره زمانی مذکور و به طور مشخص از تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۰، نسخه جدید آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان لازم‌الاجرا خواهد بود و «آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان» موضوع بخشنامه شماره مب/۱۹۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲۹، «اصلاحیه بند ۳-۱ آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان» موضوع بخشنامه شماره ۸۸/۷۸۴۰۰ مورخ ۱۳۸۸/۴/۱۳ و ماده ۱۷ سیاست‌های پولی، اعتباری و نظارتی نظام بانکی کشور در سال ۱۳۹۰ (مصوب ۱۳۹۰/۱۰/۲۰) و تبصره‌های یک و دو ذیل آن، منسوخ و کان‌لم‌یکن تلقی خواهد گردید.

خواهشمند است دستور فرمایید، مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت به عمل آید. / ۱۲۵۹۹۰۷/غ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

امیرحسین امین‌آزاد

۳۸۳۱-۵

۳۲۱۵-۰۲

بسمه تعالی

با صلوات بر محمد و آل محمد

«آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان»

شورای پول و اعتبار در اجرای بند (۴) ماده (۳۴) قانون پولی و بانکی کشور و با استناد به بندهای (۵) و (۶) ماده (۱۴) و ماده (۴۴) همان قانون و نیز بر اساس ردیف (۱) از بند (د) ماده ۹۷ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و با هدف امکان تخصیص منابع بانکی به تعداد بیشتری از آحاد جامعه، تنوع بخشی بیشتر به سبد اعتباری مؤسسات اعتباری و به حداقل رساندن زیان‌های ناشی از تمرکز منابع مؤسسات اعتباری، «آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان» را که از این پس به اختصار «آیین نامه» نامیده می‌شود، به شرح ذیل تصویب نمود:

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این آیین نامه عناوین ذیل به جای عبارت‌های مربوط بکار می‌روند:

- ۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- ۲-۱- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت آن بانک قرار دارد. در این آیین نامه شعبه بانک خارجی نیز مؤسسه اعتباری محسوب می‌گردد.
- ۳-۱- شعبه بانک خارجی: واحد عملیاتی از یک بانک خارجی که در چارچوب آیین نامه اجرایی «نحوه تأسیس و عملیات شعب بانک‌های خارجی در

ایران» مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۲۸ هیأت وزیران، در جمهوری اسلامی ایران فعالیت دارد.

۴-۱- **ذینفع واحد:** «یک شخص حقیقی یا حقوقی به طور مستقل» و یا «دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی که به واسطه برخورداری از روابط مالکیتی، مدیریتی، مالی، کنترلی و یا به هر نحو دیگری می‌توانند مؤسسه اعتباری را در معرض ریسک قرار دهند، بدین ترتیب که مشکلات یکی از آن‌ها بتواند به دیگری تسری یابد و منجر به عدم بازپرداخت یا ایفای به موقع تسهیلات و یا تعهدات آن‌ها شود».

۵-۱- **افراد تحت تکفل:** فرزندان ذکور تا سن ۱۸ سالگی و فرزندان اناث در صورتی که فاقد شغل و همسر باشند.

۶-۱- **تسهیلات و تعهدات:** آن دسته از اقلام بالا و پایین خط ترازنامه مؤسسه اعتباری که به طور بالفعل یا بالقوه موجب تحمیل ریسک از طرف ذینفع واحد به مؤسسه اعتباری می‌شود.

۷-۱- **سرمایه پرداخت شده:** سرمایه مؤسسه اعتباری که در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده است.

۸-۱- **اندوخته:** اندوخته قانونی و سایر اندوخته‌ها.

۹-۱- **تسهیلات و تعهدات کلان:** مجموع خالص تسهیلات و تعهدات اعطایی/ایجاد شده به/برای هر ذینفع واحد که میزان آن حداقل معادل ۱۰ درصد مجموع سرمایه پرداخت شده و اندوخته مؤسسه اعتباری باشد. این حد برای شعبه بانک خارجی، ۳ درصد مجموع دارایی‌های شعبه می‌باشد.

۱۰-۱- **واحد تابعه:** شخص حقوقی است که بیش از ۵۰ درصد سهام و یا سرمایه دارای حق رای آن به طور مستقیم و یا غیرمستقیم متعلق به شخص دیگر است.

۱۱-۱- واحد وابسته: شخص حقوقی است که حداقل ۲۰ درصد و حداکثر ۵۰

درصد سهام یا سرمایه دارای حق رأی آن به‌طور مستقیم و یا

غیرمستقیم متعلق به شخص دیگر است.

۱۲-۱- کشورهای گروه الف: شامل کشورهایی که به عضویت کامل سازمان

همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) درآمده‌اند و همچنین

کشورهایی که با صندوق بین‌المللی پول قراردادهای ویژه اعطای وام

منعقد نموده‌اند مشروط به اینکه کشورهای مذکور، از پنج سال گذشته

بدهی‌های ارزی دولتی خود را استمهال نکرده باشند. مرجع اعلام

فهرست کشورهای مزبور، بانک مرکزی است.

۱۳-۱- بانک‌های توسعه‌ای چندجانبه: نهادهای بین‌المللی هستند که از طریق

اعطای وام، کمک فنی، مشاوره‌های سرمایه‌گذاری و نظایر آن، به توسعه

اقتصادی و اجتماعی کشورها به ویژه کشورهای در حال توسعه کمک

می‌نمایند. برخی از مصادیق نهادهای مزبور عبارتند از: بانک جهانی و

واحدهای وابسته به آن، بانک توسعه آسیایی، بانک توسعه آفریقایی،

بانک سرمایه‌گذاری اروپایی، بانک اروپایی ترمیم و توسعه، بانک توسعه

اسلامی، صندوق اوپک برای توسعه بین‌المللی، صندوق عرب برای

توسعه اجتماعی و اقتصادی، صندوق پولی عرب، بانک عرب برای توسعه

اقتصادی در آفریقا، بانک توسعه نیمکره غربی (کارائیب) و بانک

سرمایه‌گذاری نوردیک. مرجع اعلام فهرست نهادهای مزبور، بانک

مرکزی است.

فصل دوم - ذینفع واحد

ماده ۲- مؤسسه اعتباری موظف است در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات، نسبت به

شناسایی ذینفع واحد اقدام نماید. مصادیق ذینفع واحد به شرح زیر می‌باشد:

۲-۱- شخص حقیقی یا حقوقی به طور مستقل؛

۲-۲- اشخاص حقیقی و حقوقی دارای روابط مالکیتی، شامل:

۲-۲-۱- شخص حقیقی به اتفاق همسر و افراد تحت تکفل وی با

واحد(های) تابعه و یا وابسته آن‌ها؛

۲-۲-۲- شخص حقوقی با واحد(های) تابعه و یا وابسته آن؛

۲-۲-۳- واحدهای تابعه و یا وابسته یک شخص حقیقی یا حقوقی با

یکدیگر مشروط بر آن که حاصل ضرب درصد تملک آن‌ها توسط شخص

مزبور، حداقل ۲۰ درصد باشد.

۲-۳- اشخاص حقوقی دارای روابط مدیریتی، شامل:

۲-۳-۱- شخص حقوقی با شخص حقوقی دیگری که حداقل دو سوم

اعضای هیأت مدیره آن‌ها مشترک می‌باشد؛

۲-۳-۲- شخص حقوقی با شخص حقوقی دیگری که رئیس هیأت

مدیره آن‌ها مشترک می‌باشد.

۲-۴- اشخاص حقیقی و حقوقی دارای روابط مالی، شامل:

۲-۴-۱- شخص حقیقی با همسر و افراد تحت تکفل وی؛

۲-۴-۲- ضامن با مضمون‌عنه مشروط بر آن که میزان ضمانت، حداقل

معادل ۷۵ درصد درآمد سالیانه/دارایی ضامن باشد. عکس رابطه فوق در

صورتی مصداق دارد که اشخاص مزبور دارای ضمانت متقابل باشند؛

۲-۴-۳- شخص (الف) با شخص (ب) مشروط بر آن که بیش از ۵۰

درصد درآمد ناخالص سالیانه شخص (الف) توسط شخص (ب) تأمین

شود. عکس رابطه فوق مصداق ندارد.

تبصره - اشخاص دارای روابط استخدامی از شمول قاعده فوق، مستثنی می‌باشند.

۲-۴-۴- اشخاصی که هر یک دارای حداقل ۲۰ درصد از سهام یا

سرمایه دارای حق رأی یک شخص حقوقی باشند؛

۲-۴-۵- اشخاصی که بیش از ۵۰ درصد درآمد ناخالص سالیانه هر یک

از آن‌ها از منبع درآمد واحدی باشد.

تبصره - اشخاصی که به واسطه روابط استخدامی دارای چنین ویژگی هستند،

مشمول قاعده فوق نمی‌باشند.

۲-۵- اشخاص حقیقی و حقوقی دارای روابط کنترلی، شامل:

۲-۵-۱- شخص حقیقی به اتفاق همسر و افراد تحت تکفل وی با

شخص حقوقی که به هر نحوی دارای حق رأی بیش از ۲۰ درصد آرای

آن شخص حقوقی می‌باشند؛

۲-۵-۲- شخص حقوقی با شخص حقوقی دیگری که به هر نحوی

دارای حق رأی بیش از ۲۰ درصد آرای آن می‌باشد؛

۲-۵-۳- شخص حقیقی یا حقوقی با شخص حقوقی دیگری که قادر به

راهبری سیاست‌های مالی و عملیاتی از جمله تصمیمات مربوط به تقسیم

سود آن می‌باشد؛

۲-۵-۴- شخص حقیقی یا حقوقی با شخص حقوقی دیگری که به هر

نحوی قادر به نصب و عزل اکثریت اعضای هیأت مدیره آن می‌باشد.

۲-۶- سایر مصادیق

روابط دیگری که ماهیتاً مشابه مصادیق مذکور در ردیف‌های ۲-۱ الی ۲-۵ این

ماده می‌باشند.

فصل سوم – تسهیلات و تعهدات

ماده ۳- مؤسسه اعتباری موظف است در محاسبه مجموع خالص تسهیلات و تعهدات اعطا/ایجاد شده مربوط به ذینفع واحد، اقلام زیر را مشمول محاسبه قرار دهد.

۱-۳- تسهیلات، مشتمل بر اقلام بالای خط ترازنامه مؤسسه اعتباری، به شرح زیر:

- تسهیلات اعطایی، اعم از ریالی و ارزی شامل اصل و سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین (با توجه به ماهیت عقود موضوع تسهیلات)؛
- تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی و صندوق توسعه ملی؛
- تسهیلات اعطایی به سایر مؤسسات اعتباری؛
- اسناد و بروات ریالی و اخواست شده؛
- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده؛
- بدهکاران بابت ضمانت‌نامه‌های پرداخت شده؛
- بدهکاران بابت کارت‌های اعتباری پرداخت شده؛
- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی مدت‌دار، اعم از ریالی و ارزی؛
- بدهکاران بابت بروات اسنادی مدت‌دار، اعم از ریالی و ارزی؛
- پیش‌پرداخت بابت خرید اموال معاملات؛
- اموال خریداری شده بابت عقود؛
- کار در جریان جعاله؛
- بدهی مشتریان در حساب بدهکاران موقت؛
- بدهی مشتریان بابت مابه‌التفاوت نرخ ارز؛
- بدهکاران بابت بروات اسنادی پرداخت شده؛

۲-۳- تعهدات، مشتمل بر اقلام پایین خط ترازنامه مؤسسه اعتباری، به شرح زیر:

- تعهدات بابت انواع اعتبارات اسنادی؛

- تعهدات بابت ضمانت‌نامه‌ها و پذیرش‌های صادره، اعم از ریالی و ارزی؛
- تعهدات بابت کارت‌های اعتباری؛
- تضمین اوراق مشارکت صادره و تعهدات بابت مانده سهام پذیره‌نویسی شده؛
- تعهدات بابت قراردادهای منعقدہ معاملات؛
- بروات اسنادی مدت‌دار قبولی نویسی شده؛
- تعهدات بابت اعتبار اسنادی سایر مؤسسات اعتباری.

تبصره ۱- تسهیلات و تعهدات شامل تسهیلات و تعهدات اعطا/ایجاد شده از طریق شعب مؤسسات اعتباری در خارج از کشور نیز می‌گردد.

تبصره ۲- سود سال‌های آینده، وجوه دریافتی مضاربه، حساب مشترک مشارکت مدنی و وجوه اداره شده در محاسبه خالص تسهیلات منظور نمی‌شود. برای محاسبه خالص تعهدات نیز لازم است پیش‌دریافت نقدی اخذ شده بابت اعتبارات اسنادی و سپرده نقدی ضمانتنامه از میزان تعهدات کسر گردد.

ماده ۴- مؤسسه اعتباری موظف است در محاسبه مجموع خالص تسهیلات و تعهدات مربوط به هر ذینفع واحد، مبلغ تسهیلات و تعهدات را با ضریب یک اعمال نماید.

ماده ۵- در مورد شرکت‌هایی که مؤسسه اعتباری، مالک تمام یا بخشی از سهام آن‌ها می‌باشد، قیمت تمام شده سهام مزبور نیز در محاسبه مجموع خالص تسهیلات و تعهدات مربوط به آن‌ها منظور می‌شود.

فصل چهارم - حدود تسهیلات و تعهدات کلان

ماده ۶- نسبت مجموع سرمایه پرداخت شده و اندوخته مؤسسه اعتباری به تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد نباید کمتر از ۵ برابر شود. بدین ترتیب که میزان تسهیلات و تعهدات قابل اعطا/ایجاد توسط مؤسسه اعتباری به هر ذینفع واحد،

حداکثر معادل ۲۰ درصد مجموع سرمایه پرداخت شده و اندوخته آن مؤسسه اعتباری باشد.

تبصره - حد مذکور در این ماده برای شعبه بانک خارجی، ۵ درصد مجموع دارایی‌های شعبه می‌باشد.

ماده ۷- نسبت مجموع سرمایه پرداخت شده و اندوخته مؤسسه اعتباری به مجموع تسهیلات و تعهدات کلان نباید کمتر از ۲۰ درصد شود. بدین ترتیب که مجموع میزان تسهیلات و تعهدات کلان مؤسسه اعتباری حداکثر معادل ۵ برابر مجموع سرمایه پرداخت شده و اندوخته آن مؤسسه اعتباری باشد.

تبصره - حد مذکور در این ماده برای شعبه بانک خارجی، ۶۰ درصد مجموع دارایی‌های شعبه می‌باشد.

ماده ۸- در مواردی که میزان تسهیلات مورد تقاضای یک ذینفع واحد بیش از حدود تعیین شده در این آیین‌نامه باشد، مؤسسه اعتباری می‌تواند با رعایت حدود مقرر، از روش اعطای تسهیلات به صورت مشترک (سندیکایی، کنسرسیومی و یا روش‌های مشابه) استفاده نماید.

فصل پنجم - موارد استثناء

ماده ۹- تسهیلات و تعهدات زیر از حدود مقرر در فصل چهارم مستثنی است:

۹-۱- تسهیلات و تعهداتی که ۱۰۰ درصد مبلغ آن‌ها مستثنی می‌باشد:

۹-۱-۱- تسهیلات و تعهدات به دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات دولتی؛

۹-۱-۲- تسهیلات و تعهداتی که وثیقه آن‌ها اوراق بهادار تضمین شده

توسط دولت یا بانک مرکزی باشد، مشروط بر این‌که ارزش وثایق

مذکور حداقل معادل ۱۲۰ درصد اصل و سود (اعم از قطعی یا برآوردی)

تسهیلات و تعهدات باشد؛

۹-۱-۳- تسهیلات و تعهدات به دولت‌های مرکزی یا بانک‌های مرکزی

کشورهای گروه الف، منوط به موافقت بانک مرکزی؛

۹-۱-۴- تسهیلات و تعهداتی که وثیقه آن‌ها اوراق بهادار تضمین شده

توسط دولت‌های مرکزی یا بانک‌های مرکزی کشورهای گروه الف باشد،

منوط به موافقت بانک مرکزی و مشروط بر این که ارزش وثایق مذکور

حداقل معادل ۱۲۰ درصد اصل و سود (اعم از قطعی یا برآوردی)

تسهیلات و تعهدات باشد؛

۹-۱-۵- تسهیلات و تعهداتی که وثیقه آن‌ها سپرده نزد مؤسسه

اعتباری ذی‌ربط باشد، منوط به آن که به لحاظ واحد پولی یکسان بوده و

میزان سپرده حداقل معادل اصل و سود (اعم از قطعی یا برآوردی)

تسهیلات و تعهدات باشد؛

۹-۱-۶- تسهیلات و تعهداتی که منجر به کاهش سرمایه و اندوخته

مؤسسه اعتباری شده باشد؛

۹-۱-۷- تعهداتی که بدون قید و شرط از طرف بانک قابل فسخ بوده و

سررسید آنها کمتر از یک سال است.

۹-۲- تسهیلات و تعهداتی که تا ۸۰ درصد مبلغ آن‌ها مستثنی می‌باشد:

۹-۲-۱- تسهیلات و تعهدات با سررسید یک سال و کمتر به سایر

مؤسسات اعتباری؛

۹-۲-۲- تسهیلات و تعهداتی که وثیقه آن‌ها اوراق بهادار صادره و

تضمین شده توسط مؤسسه اعتباری ذی‌ربط باشد، مشروط بر آن که به

لحاظ واحد پولی یکسان بوده و میزان وثایق نیز حداقل معادل ۱۲۰

درصد اصل و سود (اعم از قطعی یا برآوردی) تسهیلات و تعهدات باشد؛

۹-۲-۳- تسهیلات و تعهداتی که وثیقه آن‌ها، ضمانت‌نامه صادره توسط سایر مؤسسات اعتباری حداقل معادل اصل و سود (اعم از قطعی یا برآوردی) تسهیلات و تعهدات باشد؛

۹-۲-۴- تسهیلات و تعهدات به بانک‌های توسعه‌ای چندجانبه که نام آن‌ها در فهرست اعلام شده توسط بانک مرکزی قرار دارد؛

۹-۲-۵- تسهیلات و تعهداتی که وثیقه آن‌ها، اوراق بهادار صادره توسط بانک‌های توسعه‌ای چندجانبه‌ای باشد که نام آن‌ها در فهرست اعلام شده توسط بانک مرکزی قرار دارد و میزان وثایق نیز حداقل معادل ۱۲۰ درصد اصل و سود (اعم از قطعی یا برآوردی) تسهیلات و تعهدات باشد؛

۹-۳- تسهیلات و تعهداتی که تا ۵۰ درصد مبلغ آن‌ها مستثنی می‌باشد:

۹-۳-۱- خرید دیون موضوع اسناد و اوراق تجاری مدت‌دار که حداکثر ظرف ۵ روز کاری تسویه می‌شوند؛

۹-۳-۲- تسهیلات و تعهداتی که وثیقه آن‌ها اموال غیرمنقول باشد مشروط بر این‌که قیمت ارزیابی شده اموال مذکور توسط کارشناس رسمی دادگستری، حداقل معادل ۱۵۰ درصد اصل و سود (اعم از قطعی یا برآوردی) تسهیلات و تعهدات باشد؛

۹-۳-۳- تسهیلات و تعهداتی که وثیقه آن‌ها اوراق بهادار تضمین شده توسط سایر مؤسسات اعتباری باشد، مشروط بر این‌که ارزش وثایق مذکور حداقل معادل ۱۲۰ درصد اصل و سود (اعم از قطعی یا برآوردی) تسهیلات و تعهدات باشد؛

۹-۴- تسهیلات و تعهداتی که تا ۲۰ درصد مبلغ آن‌ها مستثنی می‌باشد:

۹-۴-۱- اعتبارات اسنادی که کالای موضوع آن، وثیقه اعتبار است؛

۹-۴-۲- ضمانتنامه‌های ریالی یا ارزی که کمتر از یک‌سال به سررسید

آن‌ها باقی مانده باشد؛

۹-۴-۳- تعهدات بابت قراردادهای منعقدہ معاملات؛

۹-۴-۴- تضمین اوراق مشارکت منتشر شده توسط سایر اشخاص

حقوقی.

فصل ششم - کنترل داخلی

ماده ۱۰- اعطاء یا ایجاد هرگونه تسهیلات و تعهدات به ذینفع واحد که موجب قرارگرفتن تسهیلات و تعهدات مزبور در شمول تسهیلات و تعهدات کلان شود، باید قبلاً به تصویب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری برسد.

ماده ۱۱- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری موظف است به منظور شناسایی و ثبت کلیه تسهیلات و تعهدات کلان و تغییرات پس از آن و همچنین پایش چنین تسهیلات و تعهداتی از حیث انطباق با سیاست‌های اعتباری مؤسسه اعتباری، دستورالعمل جامعی متضمن رویه‌های اداری و حسابداری و ساز و کارهای کنترل داخلی مناسب، تدوین و به مرحله اجرا درآورد. دستورالعمل مزبور باید به گونه‌ای تدوین شده باشد که هرگونه روابط جدید بین اشخاص را در جهت شناسایی ذینفع واحد، پایش نماید.

ماده ۱۲- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری مکلف است ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، یکی از واحدهای سازمانی مرتبط را برای اجرایی نمودن مفاد آیین‌نامه مزبور، تعیین و به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده ۱۳- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری باید واحد سازمانی موضوع ماده ۱۲ را موظف نماید ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، یک بانک اطلاعاتی حاوی اطلاعات مربوط به ذینفع واحد ایجاد کند. بانک اطلاعاتی مزبور باید حداقل شامل مشخصات هر ذینفع واحد، مانده تسهیلات و تعهدات مربوط به هر ذینفع واحد،

نوع روابط اشخاص مشمول ذینفع واحد و تسهیلات و تعهدات مستثنی از حدود مقرر، باشد.

ماده ۱۴- شعب، واحدهای اعتباری یا سایر مراجع ذی‌ربط مؤسسه اعتباری مکلفند پیش از اعطا/ایجاد هرگونه تسهیلات و تعهدات، علاوه بر استعلام از «سامانه جامع اطلاعات مشتریان» در بانک مرکزی، اطلاعات مربوط به ذینفع واحد را از واحد سازمانی موضوع ماده ۱۲ استعلام نماید.

فصل هفتم - الزامات گزارش‌دهی

ماده ۱۵- مؤسسه اعتباری موظف است تمامی اطلاعات مربوط به تسهیلات و تعهداتی را که مطابق مفاد این آیین‌نامه به عنوان تسهیلات و تعهدات کلان محسوب می‌شوند - اعم از موارد مستثنی و غیرمستثنی - در مقاطع زمانی ماهانه و حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از پایان هر ماه، به شیوه‌ای که بانک مرکزی اعلام خواهد نمود، به آن بانک گزارش نماید. اطلاعات مربوط به تسهیلات و تعهدات مزبور باید حداقل شامل هرگونه تغییر در مانده آن‌ها، اطلاعات مربوط به ذینفع واحد، نوع و میزان وثایق دریافتی باشد.

ماده ۱۶- چنانچه بنا به دلایل قهری؛ از جمله عدم بازپرداخت تسهیلات و یا ایفای تعهدات از سوی ذینفع واحد، ایجاد روابط جدید میان اشخاص و همچنین کاهش سرمایه و اندوخته مؤسسه اعتباری، حدود مقرر در این آیین‌نامه نقض شود، مؤسسه اعتباری موظف است ظرف مدت ۵ روز کاری، موضوع را طی گزارشی با ذکر دلایل به بانک مرکزی اطلاع دهد و حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از وقوع رویداد مذکور، نسبت به انطباق با حدود تعیین شده اقدام نماید. گزارش مزبور باید حداقل شامل اطلاعات مربوط به تسهیلات و تعهداتی که منجر به نقض حدود شده است، ذینفع واحد مربوط، میزان تخطی و تاریخ وقوع تخطی باشد.

تبصره - چنانچه مؤسسه اعتباری پس از گذشت مهلت مزبور، خود را با حدود مقرر در این آیین‌نامه تطبیق ندهد، مشمول مجازات‌های ماده ۱۸ خواهد شد.

ماده ۱۷ - در اعطای تسهیلات به صورت مشترک (سندیکایی، کنسرسیومی و یا روش‌های مشابه)، هر یک از مؤسسات اعتباری مشارکت‌کننده باید تسهیلات مزبور را به میزان سهم خود گزارش نمایند.

فصل هشتم - مجازات

ماده ۱۸ - تخطی از مقررات این آیین‌نامه موجب اعمال مجازات‌های مقرر در ماده ۹۶ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور خواهد بود.

فصل نهم - سایر

ماده ۱۹ - مؤسسه اعتباری نباید به آن دسته از اشخاص حقیقی یا حقوقی که بیش از حدود مقرر در این آیین‌نامه به آن‌ها تسهیلات و یا تعهداتی اعطاء/ایجاد گردیده، تسهیلات و یا تعهدات جدید اعطاء/ایجاد نماید.

ماده ۲۰ - مؤسسه اعتباری موظف است ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، وضعیت خود را با مفاد آن تطبیق دهد.

ماده ۲۱ - پس از دوره گذار، «آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان» موضوع بخشنامه شماره م/ب/۱۹۶۸ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲۹، «اصلاحیه بند ۳-۱ آیین‌نامه مذکور»، موضوع بخشنامه شماره ۸۸/۷۸۴۰۰ مورخ ۱۳۸۸/۴/۱۳ و همچنین کلیه مصوبات قبلی شورای پول و اعتبار که مغایر با مفاد این آیین‌نامه باشند، منسوخ می‌گردد.

آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان در ۲۱ ماده و ۷ تبصره در یک‌هزار و یکصد و چهل و یکمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ به تصویب شورای پول و اعتبار رسید و پس از دوره گذار، لازم‌الاجرا است.

بخشنامه شماره ۹۱/۱۳۰۹۹۵ مورخ ۹۱/۱۷/۱۳۹۱؛ اعلام مصوبه جدید شورای پول و اعتبار در خصوص امکان پذیرش سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران به عنوان وثیقه توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری و سقف جدید تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد برای واحدهای تولیدی و غیرتولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً؛ بدینوسیله به استحضار می‌رساند؛ شورای پول و اعتبار در یک‌هزار و یک‌صد و چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰، مقرر نمود:

- ۱- بانک‌ها و مؤسسات اعتباری طبق روال معمول می‌توانند سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بازار بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران را با ارزیابی ریسک‌های مرتبط با آن به عنوان وثیقه تسهیلات اعطایی از اشخاص حقیقی و حقوقی بپذیرند.
- ۲- حداکثر مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذی‌نفع واحد برای واحدهای تولیدی و غیرتولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران در چارچوب آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان مصوب یک‌هزار و یک‌صد و چهل و یکمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ شورای پول و اعتبار موضوع بخشنامه شماره ۹۱/۱۲۲۳۴۲ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، معادل حداکثر ۲۰ درصد سرمایه پرداخت شده و اندوخته هر بانک یا مؤسسه اعتباری باشد.

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک و

مؤسسه اعتباری ابلاغ گردد. ۱۲۶۶۵۷۵/ل

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۱۳۱۱۶۴ مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۱۷؛ نحوه استفاده از خدمات بانکی توسط
نابینایان کشور

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست‌بانک
و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.**

با سلام؛

احتراماً، بدین وسیله به اطلاع می‌رساند اخیراً تعدادی از هموطنان نابینا مکاتباتی
گرایه‌آمیز در خصوص اعمال محدودیت از سوی بانک‌ها به این اداره ارسال نموده‌اند که حاوی
مطالبی است مبنی بر این‌که؛ در مراجعات به بانک‌ها جهت بهره‌مندی از خدمات بانکی با
اعمال محدودیت‌هایی مواجه می‌شوند و برای استیفای حقوق خود مجبور به همراه داشتن
شخصی به عنوان امین می‌باشند. بنا به موارد فوق لازم است، در خصوص استفاده نابینایان از
خدمات بانکی، ضمن رعایت احترام کامل به ایشان موارد ذیل مطمح نظر قرار گیرد:

۱- نابینایان محترم در استفاده از کلیه خدمات بانکی (به جز خدمات حساب جاری) مواجه

با هیچ‌گونه محدودیتی نبوده و ملزم به همراه داشتن شخص دیگر نمی‌باشند.

۲- نابینایان محترم در خصوص استفاده از خدمات حساب جاری در صورتی که رسماً

مسئولیت‌های ناشی از صدور چک را بپذیرند نیازی به معرفی وکیل ندارند.

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه

اعتباری غیربانکی ابلاغ گردیده و بر حسن اجرای آن نظارت به عمل آید. /۱۳۴۳۴۴۵/و

اداره مطالعات و مقررات بانکی

بهزاد فخار

۳۸۳۱-۱

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۱۴۳۲۵۹ مورخ ۰۱/۰۶/۱۳۹۱؛ ابلاغ تصویب نامه شماره ۱۲۰۵۹۵/ت/۴۷۶۳۳۲/ه مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۲۲ هیئت محترم وزیران در ارتباط با تصویب اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست

بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال می‌گردد.

باسلام

احتراماً؛ همانگونه که استحضار دارند، صندوق ضمانت سپرده‌ها نهاد جدیدی در بازار پولی کشور است که در راستای حفاظت از منافع سپرده‌گذاران و افزایش سطح اعتماد عمومی به نظام بانکی کشور، سپرده‌های مردم را که نزد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری عضو این صندوق تودیع شده است، تحت پوشش ضمانت خود قرار می‌دهد. از این رو، در صورتی که هر یک از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری عضو در معرض ورشکستگی قرار گیرند، صندوق ضمانت سپرده‌ها با استفاده از منابع حاصل از حق عضویت‌هایی که قبلاً از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دریافت داشته است، رأساً اقدام به بازپرداخت وجوه سپرده‌گذاران می‌نماید. در همین رابطه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در راستای طراحی و ایجاد نظام ضمانت سپرده‌ها در ایران و همچنین در اجرای بند (د) ماده (۹۵) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، «اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها» را با بهره‌گیری از تجارب سایر کشورها و استانداردهای ارایه شده توسط کمیته نظارت بانکی بال تدوین نموده است. «اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها» پس از برگزاری جلسات مشترک و هماهنگی با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری، نهایتاً در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۰ هیئت محترم وزیران به تصویب رسید و طی نامه شماره ۱۰۲۵۹۵/ت/۴۷۶۳۳۲/ه مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۲۲ به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال گردیده است.

در خاتمه ضمن ارسال یک نسخه از «اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها»، خاطر نشان می‌سازد در اجرای بند (ج) ماده (۹۵) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، پیش‌نویس تصویب‌نامه مورد نیاز برای تعیین میزان حق عضویت بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در صندوق ضمانت سپرده‌ها نیز در این بانک تهیه و جهت تصویب به هیأت محترم وزیران ارسال گردیده است که پس از نهایی شدن، مراتب به شبکه بانکی کشور جهت اجرا ابلاغ خواهد شد. ۱۳۸۰۶۷۱/ ص

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

شماره ۱۰۲۵۹۵ / ت ۴۷۶۳۲ هـ
تاریخ ۱۳۹۱ / ۵ / ۲۲

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۰ بنا به پیشنهاد مشترک بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و به استناد بند (د) ماده (۹۵) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹ - ، اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها را به شرح زیر تصویب نمود:

اساسنامه صندوق ضمانت سپرده ها

فصل اول - تعاریف و کلیات

- ماده ۱ - اصطلاحات مندرج در این اساسنامه، در معانی مشروح زیر به کار می روند:**
- الف - اساسنامه:** اساسنامه صندوق ضمانت سپرده ها.
 - ب - بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
 - پ - صندوق:** صندوق ضمانت سپرده ها
 - ت - مؤسسه اعتباری:** بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می باشد.
 - ث - سپرده گذار:** شخصی که مبادرت به تودیع سپرده نزد مؤسسه اعتباری می نماید.
 - ج - شعبه بانک خارجی:** واحد عملیاتی از یک بانک خارجی که با مجوز و تحت نظارت بانک مرکزی در ایران فعالیت می نماید.
 - چ - حق عضویت:** وجوهی که مؤسسه اعتباری براساس مصوبه هیئت وزیران و متناسب با گردش مالی خود به صندوق پرداخت می نماید.
 - ح - کمیته اضطرار:** کمیته ای که با حضور رییس کل بانک مرکزی، عضو هیئت عامل ناظر بر بخش نظارت بانک مرکزی، مدیرکل نظارت بر بانکها و مؤسسات اعتباری بانک مرکزی و مدیرعامل صندوق تشکیل می شود.

شماره ۱۰۲۵۹۵ / ت ۴۷۶۳۲ هـ
تاریخ ۱۳۹۱/۱۵/۲۲

ماده ۲- صندوق به صورت نهاد عمومی غیردولتی، برای مدت نامحدود و به منظور تضمین بازپرداخت وجوه متعلق به سپرده گذاران در صورت ورشکستگی مؤسسات اعتباری تأسیس می گردد.

ماده ۳- مرکز اصلی صندوق شهر تهران است و در تهران و یا سایر نقاط کشور شعبه‌ای ندارد.
ماده ۴- صندوق با تابعیت ایرانی تأسیس شده و دارای شخصیت حقوقی مستقل و استقلال اداری و مالی بوده و براساس مفاد این اساسنامه و سایر قوانین و مقررات مربوط فعالیت می نماید.

فصل دوم - وظایف و اختیارات صندوق

ماده ۵- وظایف و اختیارات صندوق عبارت است از :

الف- ضمانت سپرده های هر شخص اعم از ریالی و ارزی در هر مؤسسه اعتباری به استثنای سپرده های مذکور در ماده (۶) این اساسنامه.

تبصره- سقف تضمین برای هر یک از سپرده گذاران به پیشنهاد هیئت امنا به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ب- دریافت حق عضویت از مؤسسات اعتباری.

پ- پرداخت سپرده ها پس از اعلام کمیته اضطرار.

ت - سرمایه گذاری در اوراق مالی ضمانت شده توسط بانک مرکزی و یا دولت حداکثر تا سقف هفتاد درصد منابع صندوق و صرفاً در مواقعی که منابع صندوق آزاد بوده و تعهدی بر ذمه صندوق وجود نداشته باشد. خرید اوراق یادشده در آخرین روز فروش اوراق مذکور مجاز است.

تبصره- بانک مرکزی در صورت عدم تکافوی منابع صندوق برای ایفاء تعهدات می تواند پس از تأیید هیئت عامل بانک مرکزی و تصویب هیئت وزیران بخشی از منابع مالی صندوق را به صورت تسهیلات تأمین نماید.

ماده ۶- سپرده های زیر، مشمول ضمانت صندوق نمی شوند:

الف - سپرده های تودیع شده نزد مؤسسات اعتباری توسط مؤسسات اعتباری دیگر

ب - سپرده های متعلق به دستگاههای دولتی

پ - سپرده های متعلق به مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی

ت - سپرده های متعلق به شرکتهای بیمه، صندوقهای بازنشستگی، صندوقهای سرمایه گذاری مشترک، شرکتهای تأمین سرمایه، شرکتهای سرمایه گذاری و شرکتهایی که مؤسسه اعتباری به طور مستقیم حداقل ده درصد (۱۰٪) از سهام آن شرکت را در تملک دارد.

شماره ۱۰۲۵۹۵ / ۴۷۶۳۲ هـ
تاریخ ۱۳۹۱ / ۵ / ۲۲

تصویب نامه هیئت وزیران

- ث - سپرده های متعلق به صاحبان بیش از یک درصد سهام مؤسسه اعتباری و افراد تحت تکفل آنها که در همان مؤسسه اعتباری تودیع شده باشد.
- ج - سپرده های متعلق به مدیرعامل، قائم مقام مدیرعامل، اعضای هیئت مدیره، هیئت عامل یا نمایندگان آنها و بازرسان قانونی مؤسسه اعتباری و افراد تحت تکفل آنها که در همان مؤسسه اعتباری تودیع شده باشد.
- چ - سپرده های متعلق به حسابرس مستقل مؤسسه اعتباری اعم از حقیقی و حقوقی و صاحبان امضای گزارش حسابرسی و افراد تحت تکفل آنها که در همان مؤسسه اعتباری تودیع شده باشد.
- ح - سپرده های متعلق به اعضای ارکان صندوق و افراد تحت تکفل آنها.
- خ - سپرده هایی که ناشی از ارتکاب جرم پولشویی یا تأمین مالی تروریسم بوده و درخصوص آنها حکم قطعی از مراجع صالح قضایی صادر شده باشد.
- د - سپرده های مسدود شده به موجب حکم قضایی
- ذ - سپرده هایی که به عنوان وثیقه نزد مؤسسه اعتباری نگهداری می شوند.
- تبصره - تشخیص و احراز هر یک از موارد مذکور برعهده صندوق می باشد.

فصل سوم - ارکان صندوق

ماده ۷ - ارکان صندوق عبارتند از :

- الف - هیئت امنا
- ب - هیئت مدیره
- پ - مدیرعامل
- ت - بازرسان قانونی
- ماده ۸ - اعضای هیئت امنای صندوق از هفت نفر به شرح زیر تشکیل می شود:
- الف - رئیس کل بانک مرکزی به عنوان رئیس هیئت امنا.
- ب - وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی.
- ب - معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور یا معاون وی.
- ت - دادستان کل کشور یا معاون وی.
- ث - عضو هیئت عامل ناظر بر بخش نظارت بانک مرکزی.
- ج - یک نفر از مدیران عامل بانکهای دولتی به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی.
- چ - یک نفر از مدیران عامل بانکهای غیر دولتی به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی.

۱۰۴۵۹۵/ت۴۷۶۳۲-ه
شماره
تاریخ ۱۳۹۱/۵/۲۲

تصویب نامه هیئت وزیران

تبصره - دوره تصدی هر یک از نمایندگان مذکور در بندهای (ج) و (چ) دو سال بوده و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

ماده ۹- جلسات هیئت امنای صندوق با دعوت رئیس هیئت امنای و با حضور حداقل پنج عضو رسمیت یافته و تصمیمات آن حداقل با چهار رأی معتبر است. هیئت امنای در هر سال حداقل یک بار تشکیل جلسه می دهد.

ماده ۱۰- وظایف و اختیارات هیئت امنای به عنوان بالاترین رکن صندوق با رعایت قوانین و مقررات مربوط به شرح زیر است:

الف- تعیین خط مشی ها، سیاستها و برنامه های صندوق و اعمال نظارت بر فعالیتهای آن

ب- بررسی گزارش عملکرد سالیانه هیئت مدیره و بازرسی قانونی و اخذ تصمیمات مقتضی

پ- بررسی و تصویب بودجه سالانه صندوق که از سوی هیئت مدیره پیشنهاد می شود و نیز صورت های مالی با توجه به گزارش بازرسی قانونی.

ت- بررسی و تصویب ساختار و تشکیلات صندوق و تغییرات آتی آن

ث- تعیین و عزل اعضای هیئت مدیره به پیشنهاد رئیس هیئت امنای

ج- تعیین حق الزحمه و پاداش اعضای هیئت مدیره، مدیرعامل و بازرسی قانونی به پیشنهاد رئیس هیئت امنای

چ- بررسی و اتخاذ تصمیم درباره ارجاع دعاوی به داوری و صلح دعاوی به پیشنهاد هیئت مدیره

ح- تعیین روزنامه کثیرالانتشار برای درج کلیه آگهی های صندوق

خ- اخذ تصمیم نسبت به هر موضوع دیگری که از طرف رئیس هیئت امنای و یا هیئت مدیره صندوق مطرح می گردد و رسیدگی به آن طبق قانون یا اساسنامه در صلاحیت هیئت امنای می باشد.

ماده ۱۱- هیئت مدیره به منظور اداره امور صندوق در چارچوب مفاد اساسنامه و مصوبات هیئت امنای از یک نفر رئیس، چهار نفر عضو اصلی و یک نفر عضو علی البدل تشکیل می گردد. اعضای هیئت مدیره با پیشنهاد رئیس هیئت امنای و تصویب هیئت امنای و با حکم رئیس هیئت امنای به مدت سه سال منصوب می شوند. هیئت مدیره در اولین جلسه از بین اعضای خود یک نفر را به عنوان رئیس هیئت مدیره انتخاب می نماید.

تبصره ۱- اعضای هیئت مدیره باید از میان افراد صاحب نظر و با تجربه در امور پولی، بانکی، اقتصادی، حقوقی، مالی و برنامه ریزی با حداقل ده سال سابقه کار مرتبط و حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی مرتبط انتخاب گردند.

شماره ۱۰۴۵۹۵ / ۴۷۶۳۲ هـ
تاریخ ۱۳۹۱ / ۵ / ۲۲

تبصره ۲- هیئت امنای حداقل یک ماه قبل از پایان دوره مسئولیت اعضای هیئت مدیره نسبت به انتخاب اعضای جدید اقدام می نماید. تا زمان انتخاب اعضای جدید، اعضای قبلی به خدمت خود ادامه خواهند داد.

تبصره ۳- در صورت استعفا یا فوت یا عزل هر یک از اعضای هیئت مدیره یا وجود موانع قانونی دیگر، هیئت امنای بلافاصله با درخواست هر یک از اعضای هیئت مدیره، بازرس قانونی یا رئیس هیئت امنای، جهت تکمیل اعضای هیئت مدیره، تشکیل جلسه می دهد. در این صورت انتخاب عضو یا اعضای جدید برای بقیه مدت دوره هیئت مدیره است و مسئولیت سایر اعضای هیئت مدیره تا انتخاب اعضای جدید همچنان به قوت خود باقی خواهد بود.

ماده ۱۲- هیئت مدیره حداقل هفته ای یک بار بنا به دعوت رئیس هیئت مدیره و یا مدیرعامل در محل صندوق تشکیل جلسه می دهد. برای هر یک از جلسات هیئت مدیره باید صورت جلسه ای شامل خلاصه مذاکرات و تصمیمات اتخاذ شده در جلسه با قید تاریخ، تنظیم و به امضای تمامی اعضای حاضر برسد.

تبصره ۱- جلسات هیئت مدیره با حضور اکثریت اعضا رسمیت می یابد. تصمیمات هیئت مدیره با آرای اکثریت هیئت مدیره معتبر است.

تبصره ۲- هر یک از اعضای هیئت مدیره که با تمام یا قسمتی از تصمیمات مندرج در صورتجلسه مخالف باشد باید نظر خود را در صورتجلسه قید نماید.

ماده ۱۳- وظایف و اختیارات هیئت مدیره به شرح زیر می باشد:

الف- اجرای اساسنامه و مصوبات هیئت امنای

ب- بررسی و تأیید بودجه و نیز صورتهای مالی، عملیات و عملکرد سالانه صندوق جهت ارایه به بازرس قانونی و هیئت امنای

پ- بررسی و رسیدگی به گزارشهای بازرس قانونی، بخش کنترل داخلی و همچنین گزارشهای عملکرد سه ماهه صندوق که هر سه ماه یک بار، توسط مدیرعامل ارایه می گردد. چنانچه مدیرعامل گزارشهای موضوع این بند را به موقع ارایه نکند، هیئت مدیره موظف است نسبت به اخذ این گزارش اقدام عاجل و مؤثر نماید.

ت- اتخاذ تصمیم در خصوص عقد هر نوع قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و یا غیردولتی و تغییر، تبدیل، فسخ و اقاله آنها و همچنین خرید و فروش و معاوضه اموال منقول و غیرمنقول به حساب صندوق و سایر تصمیمات در رابطه با موضوع در چارچوب مصوبات هیئت امنای و با رعایت مقررات مربوط.

ث- اتخاذ تصمیم در خصوص افتتاح حساب نزد مؤسسات اعتباری و استفاده از آن به نام صندوق

شماره ۱۰۲۵۹۵ / ت ۴۷۶۳۲ هـ
تاریخ ۱۳۹۱ / ۵ / ۲۲

تصویب نامه هیئت وزیران

- ج- برقراری نظام حسابرسی داخلی و استقرار نظام کنترل های داخلی مناسب
- چ- ارایه پیشنهاد ارجاع دعاوی و موارد اختلاف به داوری و صلح دعاوی به هیئت امانا
- ح- اتخاذ تصمیم در مورد مطالبات مشکوک الوصول و یا لاوصول صندوق
- خ- پیشنهاد سقف حق عضویت پرداختی مؤسسات اعتباری به بانک مرکزی از طریق هیئت امانا.
- د- بررسی و اخذ تصمیم در مورد سرمایه گذاری منابع صندوق در چارچوب مفاد اساسنامه و مصوبات هیئت امانا
- ذ- سازماندهی پرداخت و جوه ضمانت شده سپرده ها مطابق با مقررات موجود، مفاد این اساسنامه و مصوبات هیئت امانا
- ر- بررسی و تصویب پیشنهادات مدیرعامل درخصوص برقراری ارتباط، تبادل اطلاعات و تجربیات یا عداللزوم انعقاد تفاهم نامه با سازمانهای بین المللی مربوط از جمله مؤسسات بیمه سپرده در سایر کشورها و انجمن بین المللی مؤسسات بیمه سپرده ها در چارچوب مقررات قوانین و مقررات موجود
- ز- نظارت مستمر بر وصول مطالبات صندوق و پرداخت دیون آن
- ژ- اتخاذ تصمیم راجع به کلیه اموری که توسط مدیرعامل در محدوده اختیارات خود و یا توسط هیئت امانا در دستور کار هیئت مدیره قرار می گیرد.
- تبصره - هیئت مدیره می تواند با حفظ مسئولیت برخی از وظایف خود را به مدیرعامل تفویض نماید.
- ماده ۱۴ - مدیر عامل به عنوان بالاترین مقام اجرایی و اداری صندوق است که به پیشنهاد هیئت مدیره و با تصویب هیئت امانا و تایید و حکم رییس هیئت امانا، برای سه سال تعیین می گردد و عزل وی با پیشنهاد هیئت مدیره و یا رئیس کل بانک مرکزی و تصویب هیئت امانا صورت می گیرد.
- تبصره - مدیر عامل صندوق نمی تواند از بین اعضای هیئت مدیره انتخاب شود.
- ماده ۱۵ - وظایف و اختیارات مدیر عامل به شرح زیر می باشد:
- الف - اجرای تصمیمات هیئت امانا و هیئت مدیره
- ب - اداره امور جاری در چارچوب قوانین و مقررات مربوط
- پ - عزل و نصب کارکنان و مدیران صندوق با رعایت قوانین و مقررات مربوط
- ت - تدوین آیین نامه های اداری، استخدامی، مالی، معاملاتی جهت ارایه به مراجع ذی صلاح برای تصویب.

شماره ۱۰۴۵۹۵ / ۴۷۶۳۲۲ هـ
تاریخ ۱۳۹۱ / ۵ / ۲۲

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

- ث - تهیه و تدوین ساختار صندوق جهت ارایه به هیئت مدیره و استقرار و عملیاتی نمودن ساختار و تشکیلات مصوب
- ج - نمایندگی صندوق در مقابل اشخاص حقیقی یا حقوقی دادگاهها و سایر مراجع قضایی با حق توکیل غیر
- چ - اقدام به سازش، ارجاع به داوری و تعیین داور و کارشناس با رعایت اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و سایر مقررات مربوط.
- ح- تهیه و تنظیم برنامه و بودجه سالانه، گزارشات و صورت های مالی، گزارش عملکرد دوره ای صندوق برای ارایه به هیئت مدیره
- خ - اقدام در مورد وصول مطالبات و بستنکاری های صندوق و پرداخت بدهی ها صندوق
- د- ارایه گزارش تشخیص مطالبات مشکوک الوصول به هیئت امنای پس از تصویب در هیئت مدیره
- ذ - پیشنهاد برقراری ارتباط، تبادل اطلاعات و تجربیات و عنداللزوم انعقاد تفاهم نامه با سازمان های بین المللی مربوط از جمله موسسات بیمه سپرده در سایر کشورها و انجمن بین المللی بیمه سپرده ها در چارچوب قوانین و مقررات و مصوبات هیئت مدیره
- ر - انجام وظایف و اختیاراتی که هیئت مدیره به مدیر عامل تفویض می نماید.
- تبصره ۱- مدیر عامل می تواند برخی از اختیارات خود را به مدیران یا کارکنان صندوق به تشخیص و مسئولیت خود واگذار کند.
- تبصره ۲- مدیر عامل مسئول حسن اجرای تمامی امور صندوق و حافظ حقوق، منافع و اموال صندوق می باشد.
- تبصره ۳- کلیه چک ها، سفته ها، بروات و سایر اسناد و اوراق مالی، تجاری، اعتباری و تعهد آور با امضای مدیر عامل، یکی از اعضای هیئت مدیره و ذی حساب صندوق یا مقام مجاز از طرف او با مهر صندوق معتبر خواهد بود. تمامی قراردادهای و مکاتبات عادی و جاری صندوق با امضای مدیر عامل معتبر خواهد بود.
- ماده ۱۶- وظایف بازرس قانونی بر عهده سازمان حسابرسی می باشد که باید گزارشات خود را به هیئت امنای ارایه نماید.

شماره ۱۰۲۵۹۵ / ۴۷۶۲۲ هـ
تاریخ ۲۲/۰۵/۱۳۹۱

ماده ۱۷- وظایف بازرس قانونی عبارت است از:

- الف - نظارت مستمر بر حسن اجرای مفاد اساسنامه صندوق
 - ب - تطبیق عملیات و هزینه های صندوق با مقررات مربوط.
 - پ - بررسی و اظهار نظر در مورد صورت های مالی، دفاتر و عملیات صندوق و ارائه نظرات خود به هیئت امنای
 - ت - بررسی و اظهار نظر در خصوص اموری که از سوی هیئت امنای ارجاع می شود.
 - ث - اظهار نظر در مورد صحت و سقم گزارش های هیئت مدیره به هیئت امنای
- ماده ۱۸-** بازرس قانونی در ایفای وظایف خود و بدون مداخله در امور جاری صندوق، کلیه اسناد و دارایی ها و حساب های صندوق را مورد رسیدگی قرار داده و با درخواست کتبی از مدیر عامل می تواند به اطلاعات، مدارک و مستندات صندوق که لازم می داند دسترسی داشته باشد. مدیر عامل صندوق نیز موظف است که در اسرع وقت نسبت به ارائه پاسخ به درخواست کتبی بازرس قانونی اقدام نماید.

تبصره- بازرس قانونی چنانچه در حین بازرسی، اشکالاتی را ملاحظه نماید یا گزارشی مبنی بر بروز تخلفات از قوانین و مقررات مربوط و یا مشکلاتی در صندوق دریافت دارد، مکلف است مراتب را به طور کتبی به اطلاع مدیر عامل برساند. چنانچه برای رفع مشکلات مذکور، اقدامی صورت نگیرد، باید موضوع را به هیئت امنای گزارش نماید.

فصل چهارم - مقررات مالی

ماده ۱۹- سال مالی صندوق از اول فروردین ماه هر سال شروع و در پایان اسفند ماه همان سال خاتمه می یابد، به استثنای سال اول تاسیس که از تاریخ تشکیل تا آخر اسفند ماه همان سال خواهد بود.

ماده ۲۰- صورت های مالی و حساب های صندوق طبق استانداردهای حسابداری تنظیم و نگهداری می شوند.

ماده ۲۱- سی درصد از مانده منابع صندوق که تحت هیچ عنوان قابل سرمایه گذاری نمی باشند به همراه سایر منابع صندوق که مصروف سرمایه گذاری نشده اند، در حسابی نزد بانک مرکزی نگهداری می شود.

شماره ۱۰۲۵۹۵ / ات ۴۷۶۳۲ هـ
تاریخ ۱۳۹۱ / ۵ / ۲۲

تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۲۲- هیئت مدیره موظف است بودجه پیشنهادی صندوق را برای سال بعد تنظیم و حداکثر تا پایان آذر هر سال به هیئت امنای ارائه نماید. هیئت امنای نیز موظف است تا پایان بهمن همان سال، بودجه سال بعد را تصویب و به هیئت مدیره ابلاغ کند.

ماده ۲۳- هیئت مدیره موظف است گزارش مالی سالانه صندوق مشتمل بر صورت های مالی به همراه گزارش فعالیت، وضعیت عمومی و عملکرد سالانه صندوق را تا حداکثر دو ماه پس از پایان سال مالی به بازرس قانونی و هیئت امنای ارسال کند.

تبصره ۱- بازرس قانونی مکلف است نسخه ای از نظرات خود را در مورد صورت های مالی سالانه و گزارش های مالی و صورت دارایی ها و بدهی ها، یک ماه پیش از تاریخ برگزاری جلسه هیئت امنای، به هیئت امنای تسلیم نماید.

تبصره ۲- تصویب صورت های مالی صندوق توسط هیئت امنای به منزله مفاسد حساب مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره برای عملکرد سال مالی مورد نظر می باشد.

ماده ۲۴- مازاد درآمد بر هزینه های صندوق در هر سال مالی پس از طی مراحل قانونی به حساب منابع صندوق منظور می گردد.

فصل پنجم - سایر مقررات

ماده ۲۵- صندوق، وجوه سپرده های مشمول ضمانت را از طریق یکی از موسسات اعتباری و ظرف بیست روز پس از اعلام کمیته اضطرار و بر اساس دستورالعمل مصوب هیئت امنای پرداخت می نماید.

ماده ۲۶- صندوق به میزان پرداخت سپرده های ضمانت شده، جزء بستانکاران موسسه اعتباری ذی ربط قرار می گیرد. به این منظور صندوق پیش از اقدام به پرداخت سپرده های مشمول ضمانت سپرده گذاران موسسه اعتباری، ساز و کاری را اتخاذ می نماید تا با موافقت مکتوب موسسه اعتباری و هر یک از سپرده گذاران، تمامی حقوق مربوط به مطالبات سپرده گذاران از موسسه اعتباری ذی ربط، تا سقف های پرداخت شده به آنها، به صندوق انتقال یابد.

ماده ۲۷- صندوق پس از شروع به پرداخت سپرده های سپرده گذاران موسسه اعتباری، تحت عنوان یکی از بستانکاران موسسه اعتباری ذی ربط، نسبت به درخواست اعلام ورشکستگی آن موسسه اعتباری به دلیل عدم توانایی در پرداخت دیون خود به دادگاه صالح اقدام می نماید.

شماره ۱۰۴۵۹۵/ت۴۷۶۳۲هـ
تاریخ ۱۳۹۱/۵/۲۲

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۲۸ - مدیر عامل صندوق موظف است مدیران موسسه اعتباری، نماینده بانک مرکزی یا مدیر تصفیه را از میزان وجوه پرداخت صندوق به هر یک از سپرده گذاران مطلع سازد.

ماده ۲۹ - به منظور شفاف سازی و افزایش سطح آگاهی عمومی، هیئت مدیره صندوق می تواند گزارش عملکرد سالیانه صندوق را که متضمن اطلاعات محرمانه بانکی یا تجاری نباشد، منتشر نماید.

ماده ۳۰ - اعضای هیئت امنا، هیئت مدیره، بازرس قانونی، مدیر عامل، کارکنان صندوق و آن بخش از کارکنان بانک مرکزی و سایر اشخاصی که به هر نحو به اطلاعات صندوق دسترسی دارند، موظفند مراقبت لازم را در عدم افشای آن دسته از اطلاعات صندوق که محرمانه تلقی می شوند، نمایند.

محمد رضا رحیمی

رئیس اول رییس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رییس جمهور، دفتر رییس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رییس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور، معاونت حقوقی رییس جمهور، معاونت امور مجلس رییس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود

بخشنامه شماره ۹۱/۱۴۷۸۷۴ مورخ ۹۱/۰۶/۰۵؛ ابلاغ حداکثر سقف کارت اعتباری
مراجعه در سال ۹۱ به مبلغ ۴۰ میلیون ریال

جهت اطلاع کلیه مدیران عامل بانک‌های دولتی، غیردولتی و شرکت دولتی پست بانک

ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۰/۱۴۱۷۶۳ مورخ ۹۰/۰۶/۲۰ موضوع
“دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مراجعه”، بدین وسیله به اطلاع می‌رساند؛ به
موجب مصوبه بند یک از سی و سومین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۲۲ کمیسیون اعتباری، که به
تأیید ریاست کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز رسیده است، حداکثر
سقف کارت اعتباری مراجعه در سال ۱۳۹۱، موضوع ماده ۱۳ از دستورالعمل مزبور، مبلغ ۴۰
میلیون ریال می‌باشد. ۱۲۸۵۴۸۹/ر

اداره مطالعات و مقررات بانکی

بهزاد فخار

۳۸۳۱-۱

محمد خدایاری

۳۸۳۱-۲

بخشنامه شماره ۹۱/۱۶۶۵۰۳ مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۹؛ ابلاغ دستورالعمل ناظر بر تسهیلات
سندیکایی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست
بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، بدین وسیله به پیوست «دستورالعمل ناظر بر تسهیلات سندیکایی» مصوب دهمین
جلسه مورخ ۱۳۹۱/۶/۵ «کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری» جهت اجرا ایفاد
می‌گردد.

یادآوری می‌نماید به موجب مصوبه فوق‌الذکر از تاریخ ابلاغ این بخشنامه
«دستورالعمل ناظر بر تسهیلات سندیکایی» موضوع بخشنامه شماره ۹۰/۱۵۴۱۷۲ مورخ
۱۳۹۰/۷/۴ ملغی‌الاثراً اعلام می‌گردد.

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/
مؤسسه اعتباری ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت بعمل آید. /۱۳۰۵۱۴۷/ و

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیر حسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

دستورالعمل ناظر بر تسهیلات سندیکایی

اهداف:

به منظور تأمین مالی منابع مورد نیاز متقاضی، بیش از سقف فردی مقرر - موضوع بخشنامه تسهیلات و تعهدات کلان به شماره ۹۱/۱۲۲۳۴۲ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ و اصلاحات پس از آن - و نیز با هدف توزیع ریسک اعتباری، بانکها، مؤسسات اعتباری غیربانکی و بانک‌های خارجی می‌توانند به موجب مفاد این دستورالعمل، از روش سندیکایی (کنسرسیومی) استفاده کنند.

مستندات قانونی:

- ماده ۸ آیین‌نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۹۰/۱۰/۱۲ هیأت محترم وزیران.
- ماده ۸ آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان، بخشنامه شماره ۹۱/۱۲۲۳۴۲ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰

ماده ۱ - تعاریف:

گستره تعاریف ارائه شده در این ماده محدود به این دستورالعمل است.

- ۱-۱- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی است که مجوز فعالیت خود را از بانک مرکزی دریافت کرده، تحت نظارت آن بانک قرار دارد. بانک‌های خارجی که دارای مجوز فعالیت از مرجع نظارتی کشوری که در آن فعالیت می‌کنند هستند، نیز در گستره شمول این دستورالعمل قرار می‌گیرند.
- ۱-۲- تسهیلات سندیکایی (کنسرسیومی): روشی برای تأمین مالی با مشارکت چند مؤسسه اعتباری است که از طریق آن اعطای تسهیلات در قالب عقود - از جمله مشارکت مدنی،

- فروش اقساطی، اجاره به شرط تملیک و سلف در چهارچوب قرارداد و شرایط مورد توافق با متقاضی انجام می‌شود.
- ۱-۳- **قرارداد تسهیلات سندیکایی:** که از این پس قرارداد نامیده می‌شود، قراردادی است لازم‌الاجرا که بین متقاضی و مؤسسات اعتباری عضو سندیکا منعقد می‌شود و متضمن تعهدات و مسئولیت‌های طرف‌های قرارداد می‌باشد.
- ۱-۴- **متقاضی:** در این دستورالعمل صرفاً شخص حقوقی می‌باشد.
- ۱-۵- **مؤسسه اعتباری پیشگام:** مؤسسه‌ای است که متقاضی، درخواست کتبی خود، مبنی بر دریافت تسهیلات را به آن ارائه نموده، اقدامات لازم را جهت هماهنگی با مؤسسات اعتباری مایل به اعطای تسهیلات سندیکایی انجام می‌دهد.
- ۱-۶- **مؤسسه اعتباری عامل:** مؤسسه‌ای است که براساس اکثریت آرای اعضای سندیکا (متناسب با سهم‌الشرکه آنان) انتخاب شده، مدیریت تسهیلات را مطابق مفاد قرارداد بر عهده دارد. مؤسسه اعتباری پیشگام می‌تواند عامل نیز باشد.
- ۱-۷- **اعضای سندیکا:** شامل مؤسسه اعتباری پیشگام، عامل و هم‌چنین دیگر مؤسسات اعتباری می‌باشند که با پذیرش دعوت مؤسسه اعتباری پیشگام، قراردادی مبنی بر مشارکت در تأمین مالی متقاضی، در حد توافق شده منعقد می‌کنند.
- ۱-۸- **قرارداد مشارکت اعضای سندیکا:** که در این دستورالعمل مشارکت‌نامه نامیده می‌شود، قراردادی است که بین اعضای سندیکا منعقد شده و تعهدات و مسئولیت‌های اعضا و نیز دیگر موارد حائز اهمیت در آن قید می‌شود.

۹-۱- کمیته تسهیلات سندیکایی: که از این پس کمیته نامیده می‌شود، کمیته‌ای است متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار اعضای سندیکا.

ماده ۲- وظایف مؤسسه اعتباری پیشگام

مؤسسه اعتباری پیشگام ملزم به انجام وظایف ذیل است:

- ۱-۲- ایجاد و سامان‌دهی امور مربوط به تسهیلات سندیکایی؛
- ۲-۲- مذاکره با متقاضی در خصوص:
 - موارد مصرف تسهیلات؛
 - شرایط تسهیلات (نرخ سود، سررسید، نوع تضمین‌ها، شرایط برداشت و شیوه‌های بازپرداخت و هزینه‌های مرتبط)؛
- ۳-۲- شناسایی متقاضی و امکان‌سنجی طرح پیشنهادی با استفاده از مجموعه‌ای از اطلاعات در چارچوب مفاد دستورالعمل چگونگی شناسایی مشتریان و مجموعه رهنمودها برای مدیریت مؤثر ریسک اعتباری (موضوع بخشنامه‌های شماره ۳۱۱۸/۵ مورخ ۱۳۸۷/۶/۳۰ و م/۱۵۴۸ مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۹) به ویژه در موارد ذیل:
 - میزان برخورداری متقاضی از شرایط اولیه برای دریافت تسهیلات سندیکایی؛
 - وضعیت حقوقی و مالی متقاضی؛
 - تجزیه و تحلیل گردش وجوه متقاضی؛
 - ارائه اطلاعات کلی درباره ضامن یا وثایق؛
 - بررسی وضعیت ریسک اعتباری متقاضی؛
 - ارائه مستندات مربوط به طرح؛

- حصول اطمینان از صحت، اعتبار و کامل بودن کلیه اطلاعات.
- ۴-۲- ارجاع مجموعه اطلاعات گردآوری و پردازش شده به متقاضی به منظور رؤیت و نیز اخذ تأییدیه کتبی از وی مبنی بر معتبر و کامل بودن آن‌ها؛
- ۵-۲- ارسال دعوت‌نامه برای مؤسسات اعتباری که احتمال مشارکت آن‌ها در این تسهیلات وجود دارد، به انضمام:
 - کلیه اطلاعات دریافتی مربوط به متقاضی (به‌طور منصفانه)؛
 - نسخه‌ای از متن تعهدنامه (مبنی بر اعلام موافقت اعضای سندیکا با سهم تعیین شده برای هر یک از آن‌ها از کل تسهیلات مورد درخواست متقاضی)، به منظور تکمیل و امضای آن توسط اعضا؛
 - شرایط مربوط به اعطای تسهیلات و نحوه بازپرداخت آن؛
 - سایر مستندات لازم برای شفاف سازی موضوع تسهیلات.
- ۶-۲- اتخاذ تدابیر لازم برای امضای قرارداد، بین تسهیلات گیرنده و اعضای سندیکا؛
- ۷-۲- همکاری با مؤسسه اعتباری عامل در خصوص مدیریت تسهیلات و نیز شناسایی به موقع مشکلات احتمالی و اعلام کتبی آن به اعضای سندیکا در اسرع وقت؛
- ۸-۲- سایر مسئولیت‌های پیش‌بینی شده در مشارکت‌نامه.

ماده ۳- وظایف مؤسسه اعتباری عامل

مؤسسه اعتباری عامل ملزم به انجام وظایف ذیل می‌باشد:

۱-۳- ایجاد حساب مربوط برای مدیریت وجوه تسهیلات و ثبت

عملیات حسابداری مربوط به آن؛

۲-۳- اطلاع‌رسانی به اعضای سندیکا در خصوص برنامه

زمان‌بندی پرداخت سهم هر یک؛ از کل تسهیلات تعهد

شده، جهت واریز به حساب تعیین شده؛

۳-۳- انجام تشریفات رسمی و قانونی مربوط به تضمین‌ها و

مدیریت آن‌ها؛

۴-۳- پرداخت تسهیلات و انجام سایر خدمات مربوط؛

قبصره: در صورت برون‌سپاری هر یک از خدمات، لازم است به منظور تمرکز

اسناد و اطلاعات، نسخه‌ای از مستندات مربوط به این خدمات، نزد بانک

عامل نگهداری شود.

۵-۳- دریافت اصل و سود از تسهیلات‌گیرنده و توزیع آن بین

اعضا در اسرع وقت (واریز به حساب‌های تعیین شده) و نیز

دریافت کارمزد با توجه به ترتیبات پیش‌بینی شده؛

۶-۳- نظارت بر نحوه اجرای قرارداد توسط متقاضی؛

۷-۳- اطلاع‌رسانی به موقع به اعضا، در صورت هرگونه نقض مفاد

قرارداد توسط متقاضی؛

۸-۳- مدیریت، پایش و نظارت بر نحوه استفاده از تسهیلات و

ارائه گزارش‌های ادواری به اعضا در این خصوص؛

۹-۳- بررسی مستمر وضعیت مالی متقاضی به ویژه هنگام وقوع

بحران‌های اقتصادی و همچنین رویدادهای مهمی مثل

ادغام، تملیک و بطور کلی هر رخدادی که تا زمان تسویه

نهایی تسهیلات ممکن است بر بازپرداخت اقساط توسط

- متقاضی اثرگذار باشد و تهیه گزارش در مورد آن‌ها (با قید فوریت)، جهت ارسال به تمامی اعضا؛
- ۱۰-۳- پی‌گیری و وصول مطالبات، انجام اقدامات مناسب و به‌موقع برای تسویه تسهیلات؛
- ۱۱-۳- انجام هماهنگی‌های لازم به منظور برگزاری جلسات کمیته و مدیریت آن؛
- ۱۲-۳- بررسی نظرات مشورتی اعضا در خصوص تسهیلات مورد نظر؛
- ۱۳-۳- دریافت اطلاعات لازم از مجریان پروژه، هماهنگی با مراجع ذی‌ربط و حصول اطمینان از رعایت قوانین و مقررات جاری.

ماده ۴- مسئولیت اعضای سندیکا:

اعضای سندیکا موظف به رعایت موارد ذیل هستند:

- ۱-۴- بررسی و اظهار نظر در خصوص امکان‌سنجی طرح و ارزیابی ریسک اعتباری توسط هر عضو، به منظور حصول اطمینان از قراردادن میزان ریسک مذکور در چهارچوب مصوبات هیأت مدیره؛
- ۲-۴- واریز به‌موقع سهم خود از کل تسهیلات تعهد شده، به حساب مربوطه؛
- ۳-۴- کسب اطلاع از هرگونه تغییر حائز اهمیت در عملیات روزانه و وضعیت اعتباری متقاضی؛
- ۴-۴- اطلاع‌رسانی به‌موقع به بانک عامل در صورت وقوع هرگونه رخداد غیرمتعارف؛
- ۵-۴- حضور فعال در جلسات کمیته.

ماده ۵ - نکات لازم‌الرعایه در مشارکت‌نامه:

ضروری است در متن مشارکت‌نامه حداقل، موارد ذیل به روشنی و در حد کفایت تصریح شود:

- ۱- ۵- مشخصات اصلی و تابعیت اعضا؛
- ۲- ۵- تعیین سهم هر یک از اعضا؛
- ۳- ۵- حقوق و تعهدات اعضا؛
- ۴- ۵- تقسیم کار بین اعضا و تفویض برخی اختیارات بانک عامل در صورت لزوم؛
- ۵- ۵- نحوه واریز سهم هر یک از اعضا به حساب مربوطه؛
- ۶- ۵- نحوه انتقال وجوه از حساب بانک عامل به حساب متقاضی؛
- ۷- ۵- تعیین کارمزد پیشگام؛
- ۸- ۵- تعیین کارمزد عاملیت و سهم هر یک از اعضا برای تأمین آن و نحوه و زمان پرداخت آن؛
- ۹- ۵- نحوه توزیع درآمدهای حاصل از تسهیلات سندیکایی (سود و کارمزدها)؛
- ۱۰- ۵- چگونگی کناره‌گیری هر یک از اعضا و نحوه انحلال سندیکا؛
- ۱۱- ۵- رویه برخورد با اعضا در صورت عدم ایفای تعهدات؛
- ۱۲- ۵- چگونگی لغو عاملیت مؤسسه اعتباری عامل و انتخاب جایگزین برای آن؛
- ۱۳- ۵- چگونگی حل و فصل اختلافات؛
- ۱۴- ۵- رویه‌های برگزاری جلسات؛
- ۱۵- ۵- تعیین «حد نصاب رسمیت یافتن جلسات» و «نصاب آرای مورد نظر جهت تصمیم‌گیری» منوط به تأیید همه اعضای سندیکا بوده و در متن مشارکت‌نامه تصریح خواهد شد؛

۱۶-۵- سایر موضوعات لازم‌الرعايه به موجب قوانين و مقررات و

يا ملاحظات خاص اعضای سندیکا.

تبصره: لازم است يك نسخه از مشاركت نامه به اداره نظارت بر بانکها و

مؤسسات اعتباری بانک مرکزی ارسال شود.

ماده ۶- نکات لازم‌الرعايه در قرارداد تسهیلات سندیکایی

قرارداد تسهیلات سندیکایی باید موارد زیر را دربر گیرد:

۱-۶- تعاریف و اصطلاحات؛

۲-۶- تعیین عقد یا عقودي که اعطای تسهیلات در چهارچوب آن

انجام می‌شود؛

۳-۶- اطلاعات اولیه در خصوص طرف‌های قرارداد؛

۴-۶- جزئیات لازم در مورد تسهیلات، شامل واحد پول موضوع

قرارداد، سررسید، نرخ سود، محل مصرف تسهیلات، منابع

و روش‌های بازپرداخت، روش‌های تضمین، شرایط تمدید

سررسید؛

۵-۶- سقف تسهیلات و برنامه زمانی توافق شده برای انتقال وجوه

توسط اعضا؛

۶-۶- پیش‌شرط‌ها و الزامات برای اعطای تسهیلات و انتقال آن از

حساب تعیین شده؛

۷-۶- شناسایی انواع هزینه‌های مرتبط با فرآیند اعطای تسهیلات

سندیکایی (حق‌العمل‌ها/کارمزدها)، تعیین نرخ، شیوه و

زمان پرداخت آن‌ها؛

۸-۶- تعهد متقاضی مبنی بر پرداخت به‌موقع اصل و سود

تسهیلات به مؤسسه اعتباری عامل؛

۶-۹- تعهدات غیرمالی مبنی بر ایجاد محدودیت در واگذاری

دارایی‌ها، تغییر در موضوع فعالیت، افشای اطلاعات واقعی

- به‌طور شفاف - و مصرف تسهیلات مطابق قرارداد؛

۶-۱۰- تعیین قانون حاکم در شرایطی که متقاضی / یک یا تعدادی

از اعضای سندیکا، خارجی است؛

۶-۱۱- شرایط تسویه؛

۶-۱۲- قوانین مرتبط و سایر مستندات تکمیلی.

ماده ۷- مدیریت تسهیلات سندیکایی:

۷-۱- مدیریت وجوه تسهیلات صرفاً بر عهده بانک عامل

می‌باشد، لیکن

دیگر وظایف به استناد توافق انجام شده در مشارکت‌نامه از

سوی بانک عامل قابل تفویض به سایر اعضا می‌باشد. تفویض

اختیارات مذکور، نافی مسئولیت‌های بانک عامل نخواهد بود.

۷-۲- مسئولیت برگزاری جلسات کمیته بر عهده مؤسسه اعتباری

عامل می‌باشد. در صورت درخواست بیش از یک سوم اعضا،

مؤسسه اعتباری عامل ملزم به برگزاری جلسه خواهد بود.

۷-۳- موضوعات ذیل از جمله مواردی است که اطلاع‌رسانی و

تصمیم‌گیری در مورد آنها باید در جلسات یادشده انجام

شود:

• امهال تسهیلات و یا هرگونه تجدید نظر در

قرارداد (از

جمله تغییر در وثایق، نرخ سود)؛

• تجدید نظر در چگونگی واریز سهم هر یک از اعضا؛

• فسخ قرارداد؛

- معاملات مهم متقاضی و یا هرگونه تغییرات مالکیتی آن (نظیر ادغام و تملیک)؛
 - موارد نقض قرارداد و یا عدم ایفای تعهدات توسط متقاضی؛
 - تصمیم‌گیری در خصوص مواردی مانند عدم ایفای تعهدات توسط هر یک از اعضا؛
 - تصمیم‌گیری در خصوص تغییر مؤسسه اعتباری عامل؛
 - سایر موضوعات مهم به تشخیص اعضا.
- ۴-۷- مؤسسه اعتباری عامل در صورت بروز ریسک‌های حائز اهمیت و تاثیرگذار بر بازپرداخت تسهیلات، ملزم به برگزاری جلسه کمیته می‌باشد. کمیته یاد شده مسئول بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص چگونگی وصول تسهیلات از جمله تأکید بر پای‌بندی به قرارداد جاری، یا انعقاد قرارداد استمهال، و یا در صورت لزوم، انجام پی‌گیری‌های حقوقی است.
- ۵-۷- اعضای سندیکا تحت هیچ شرایطی نمی‌توانند در طول دوره تسهیلات، به همان پروژه تسهیلات اعطا کنند، مگر با اخذ موافقت کمیته و در چهارچوب مقررات تسهیلات و تعهدات کلان و اصلاحات پس از آن.
- ۶-۷- در صورت تشخیص تخطی متقاضی از تعهدات و امتناع وی از انجام اقدامات اصلاحی، مؤسسه اعتباری عامل، ملزم به تشکیل جلسه با حضور سایر اعضا برای رسیدگی به موضوع و اعلام کتبی تصمیمات اتخاذ شده به متقاضی است. موارد ذیل از مصادیق تخطی متقاضی تلقی می‌شوند:

- فاقد اعتبار تشخیص داده شدن مستندات ارائه شده توسط متقاضی؛
 - تأخیر در اجرای تعهدات مقرر و یا عدم پای بندی به آن؛
 - قصور در بازپرداخت اصل و سود تسهیلات؛
 - فرار از پرداخت بدهی با توسل به ورشکستگی به تقلب؛
 - نقض سایر شرایط مندرج در قرارداد.
- ۷-۷- مؤسسه اعتباری عامل در چهارچوب مسئولیت‌های مقرر و نظام کنترل داخلی خود، موظف است ساز و کار لازم برای پایش ریسک‌های مؤثر بر تسهیلات را طراحی و واحدها یا کارکنانی را برای مدیریت مستمر این عملیات اختصاص دهد.

ماده ۸- الزامات احتیاطی

- ۸-۱- ریسک خدمات ارائه شده و نیز درآمدهای حاصل از آن‌ها متناسب با سهم‌الشرکه اعضای سندیکا توزیع می‌شود.
- ۸-۲- به منظور شفاف‌سازی تراکنش‌های مربوط به عملیات مالی مربوط به تسهیلات سندیکایی و در راستای مستندسازی آن‌ها، ضروری است کلیه اسناد و مدارک مربوط، در بانک عامل نگه‌داری شده و در چهارچوب مورد توافق در مشارکت‌نامه، رونوشتی از اسناد برای سایر اعضای سندیکا ارسال شود.
- ۸-۳- مؤسسات اعتباری در اعطای تسهیلات سندیکایی به گروه‌های بزرگ، باید ترتیبی اتخاذ نمایند تا از افزایش

ریسک خود به واسطه تراکنش‌های مرتبط در داخل گروه و یا انجام فعالیت‌های تضمینی متقابل میان اشخاص مرتبط پیشگیری نمایند. چنانچه این گونه تراکنش‌ها و تضمین‌ها در داخل گروه به دفعات انجام شود، اعضای سندیکا باید وضعیت اعتباری متقاضی را مورد بازنگری قرار داده و در صورت فزونی ریسک‌پذیری از حد مقرر هیأت مدیره، لازم است نسبت به کاهش میزان تسهیلات اعطایی اقدام شود.

تبصره: لازم است کاهش میزان تسهیلات یا فسخ قرارداد - به عنوان اقدامات تنبیهی که متقاضی متخلف مشمول آن می‌شود - در متن قرارداد پیش‌بینی شود.

۴-۸- هر یک از اعضا موظفند متناسب با سهم خود در قرارداد، درآمد و هزینه‌های موضوع این تسهیلات را محاسبه و ترتیبات لازم را برای منظور نمودن ذخایر و محاسبه دارایی‌های موزون به ریسک اتخاذ نمایند.

۵-۸- چنانچه متقاضی، خارجی باشد اعطای تسهیلات سندیکایی به وی، منوط به دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی می‌باشد.

ماده ۹- کارمزدها:

۱-۹- هزینه‌های کارشناسی طرح (از جمله تهیه و جمع‌آوری اطلاعات، ارزیابی وثایق و امکان‌سنجی طرح) بر اساس بخشنامه‌های بانک مرکزی از مشتری دریافت می‌شود.

تبصره: با توجه به این که لازم است تمامی اعضای سندیکا نظر خود را در خصوص امکان‌سنجی انجام شده توسط مؤسسه پیشگام اعلام نمایند، که این خود، مستلزم انجام بررسی‌های مجدد است، مقتضی است در خصوص ارائه

تخفیف کارمزد و یا بازپرداخت بخشی از آن به اعضا در مشارکت‌نامه
پیش‌بینی‌های لازم بعمل آید.

۹-۲- کارمزدهای مربوط به ارائه خدمات عاملیت بر مبنای توافق
به عمل آمده دریافت و متناسب با خدمات ارائه شده به هر
یک از اعضا - مطابق با مفاد مشارکت‌نامه - تخصیص
می‌یابد.

تبصره: با توجه به امکان همکاری سایر اعضای سندیکا با مؤسسه اعتباری پیشگام و
عامل در کارشناسی طرح و سایر خدمات تفویض شده به آن‌ها، ضروری
است تخصیص کارمزدهای مربوطه، متناسب با میزان مشارکت
اعضا در ارائه این خدمات در مشارکت‌نامه پیش‌بینی شود.

۹-۳- کارمزدهای مربوطه در چهارچوب بخشنامه‌های صادره،
توسط بانک عامل از متقاضی دریافت، و متناسب با
سهام‌الشرکه اعضاء در قرارداد، توزیع خواهد شد.

ماده ۱۰- نحوه حل و فصل اختلافات بین اعضای سندیکا:

در صورت بروز اختلاف بین اعضا، و نیز تخطی هر یک از آن‌ها از الزامات مصرحه
در مشارکت‌نامه، چنانچه اعضا، خود، موفق به رفع اختلافات نشوند، موضوع مورد اختلاف
به داوری ارجاع می‌شود. در صورت ارجاع به داوری، فرآیند آن تابع باب هفتم آیین
دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی)، مصوب ۱۳۷۹ می‌باشد.

تبصره: در صورت موافقت اعضا، مشروط به درج در مشارکت‌نامه، بانک مرکزی
آمادگی دارد در چهارچوب قانون آیین دادرسی، نقشی حکم را ایفا
نماید.

این دستورالعمل در ۱۰ ماده و ۶ تبصره در دهمین جلسه کمیسیون مقررات و
نظارت مؤسسات اعتباری مورخ ۱۳۹۱/۶/۵ مورد تأیید واقع شد.

بخشنامه شماره ۹۱/۱۷۸۹۰۱ مورخ ۹۱/۰۷/۱۰؛ ابلاغ نرخ سود تسهیلات کارت اعتباری میزان

جهت اطلاع کلیه مدیران عامل بانک‌های دولتی و شرکت دولتی پست بانک ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بند ۱ از بخشنامه شماره ۹۱/۳۸۰۹۴ مورخ ۹۱/۲/۱۸، موضوع نرخ سود تسهیلات کارت اعتباری میزان، بدین وسیله به استحضار می‌رساند؛ براساس مصوبه دوازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۶ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری، که به تأیید مقام محترم ریاست کل بانک مرکزی نیز رسیده است، مقرر گردید:

“نرخ سود تسهیلات اعطایی مرابحه در چارچوب کارت اعتباری میزان، برابر با نرخ سود عقود غیرمشارکتی مصوب هر سال خواهد بود و تعیین میزان سهم دارنده کارت (تسهیلات گیرنده) و سهم سود ناشی از تخفیف خرید از فروشندگان، به عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت خواهد بود. بدیهی است نرخ سود سالیانه‌ای که بانک دریافت خواهد نمود، هیچ‌گاه کمتر از نرخ سود عقود غیرمشارکتی مصوب شورای پول و اعتبار در هر سال نخواهد بود.”

خواهشمند است دستور فرمایید مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ

و بر حسن اجرای آن نظارت لازم به عمل آید. /۱۳۱۵۰۷۰/ر

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۱۸۶۳۴۲ مورخ ۹۱/۰۷/۱۷؛ ابلاغ دستورالعمل حسابداری عقد
استصناع و دستورالعمل حسابداری عقد خرید دین

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی (به استثناء بانک‌های قرض‌الحسنه مهر
ایران و رسالت)، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام و احترام؛

همان‌گونه که مستحضرنند؛ «دستورالعمل اجرایی عقد استصناع» و «دستورالعمل
اجرایی عقد خرید دین» در یک‌هزار و یک‌صد و بیست و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۰۵/۲۵
شورای محترم پول و اعتبار به تصویب رسید و طی بخشنامه شماره ۹۰/۱۴۱۶۹۶ مورخ
۱۳۹۰/۰۶/۲۰ به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردید. لذا به منظور ایجاد وحدت رویه در خصوص
انجام عملیات حسابداری مربوط به اعطای تسهیلات در قالب عقود مذکور در شبکه بانکی کشور
و در راستای اعمال صحیح تسهیلات اعطایی یاد شده در حساب‌ها و دفاتر مالی بانک‌ها و
مؤسسات اعتباری «دستورالعمل حسابداری عقد استصناع» و «دستورالعمل حسابداری عقد خرید
دین» تهیه و در دوازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۶ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات
اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب گردید که به پیوست ایفاد می‌گردد.
مزید استحضار خاطر نشان می‌گردد، سرفصل حساب‌های دفتر کل جدید مورد نیاز
برای انجام عملیات حسابداری تسهیلات اعطایی در قالب عقود فوق‌الذکر، پیش‌تر طی
بخشنامه‌های شماره ۹۱/۱۴۱۶۳۰ و ۹۱/۱۴۱۰۳۳ مورخ ۹۱/۰۵/۲۸ اداره نظارت بر
موقعیت مالی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری این بانک ابلاغ گردیده است.
خواهشمند است دستورفرمائید؛ مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط
ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۱۳۹۲۴۴/۰۵/۱۳

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیر حسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

«دستورالعمل حسابداری عقد استصناع»

به منظور ایجاد وحدت رویه در شبکه بانکی کشور، عملیات حسابداری مربوط به

اعطای تسهیلات در قالب عقد استصناع، به شرح ذیل ارایه می‌گردد:

الف- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد استصناع اول:

۱- پس از انعقاد قرارداد استصناع اول بین مشتری و بانک، قرارداد مذکور در حساب

انتظامی قراردادهای به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

بد - حساب‌های انتظامی - قراردادهای استصناع اول	}
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	
بد - حساب‌های انتظامی	}
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۲- مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه از مشتری به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - صندوق یا حساب مشتری	}
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	
بد - پیش‌دریافت از مشتریان بابت سایر تسهیلات (دولتی/غیردولتی)	}
(کد حساب‌های: ۴۲۰ و ۳/۲/۰۴۱۰)	

۳- هم‌زمان با انعقاد قرارداد استصناع اول و پس از اخذ پیش‌دریافت از مشتری،

تعهدات بانک به منظور تهیه اموال موضوع قرارداد به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت

می‌شود:

بد - طرف تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی/غیردولتی)	}
(کد حساب‌های: ۷۰ و ۵/۳/۱/۰۰۶۰)	
بد - تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی/غیردولتی) - استصناع اول	}
(کد حساب‌های: ۷۰ و ۵/۳/۲/۰۰۶۰)	

ب - ثبت‌های حسابداری وثایق مأخوذه از مشتری:

۴- پس از اخذ وثایق از مشتری، چنانچه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیرمنقول باشد، به مبلغ ترهین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به ارزش کارشناسی اشیاء مزبور و در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی / مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه	بد - حساب‌های انتظامی - وثایق استصناع اول (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	}
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی / مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه	بس - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۵- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء تضمینی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	بد - حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء تضمینی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	}
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	بس - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

ج - ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد استصناع دوم:

۶- پس از انعقاد قرارداد استصناع دوم بین بانک و سازنده، قرارداد مذکور در حساب انتظامی قراردادهای به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

به مبلغ یک ریال	بد - حساب‌های انتظامی - قراردادهای استصناع دوم (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	}
به مبلغ یک ریال	بس - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۷- در صورتی که مبلغی تحت عنوان پیش‌پرداخت به سازنده پرداخت گردد، مبلغ

مذکور به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - پیش‌پرداخت بابت خرید خدمات/اموال معاملات (دولتی/غیردولتی)	}
به مبلغ پیش‌پرداخت (کد حساب‌های: ۸۲۰ و ۳/۱/۰۸۳۰)	
بس - صندوق یا حساب سازنده	}
به مبلغ پیش‌پرداخت (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	

۸- هم‌زمان با انعقاد قرارداد، تعهدات سازنده بابت ساخت و تحویل اموال موضوع

قرارداد، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی/غیردولتی) - استصناع دوم	}
به مبلغ کل قرارداد منعقدہ (کد حساب‌های: ۴۵ و ۵/۳/۱/۰۰۴۶)	
بس - طرف تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی/غیردولتی)	}
به مبلغ کل قرارداد منعقدہ (کد حساب‌های: ۴۵ و ۵/۳/۲/۰۰۴۶)	

۹- هم‌زمان با انعقاد قرارداد، تعهدات بانک بابت پرداخت وجه اموال موضوع قرارداد،

به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - طرف تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی/غیردولتی)	}
به مبلغ قرارداد استصناع دوم پس از کسر پیش‌پرداخت (کد حساب‌های: ۷۰ و ۵/۳/۱/۰۰۶۰)	
بس - تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی/غیردولتی) - استصناع دوم	}
به مبلغ قرارداد استصناع دوم پس از کسر پیش‌پرداخت (کد حساب‌های: ۷۰ و ۵/۳/۲/۰۰۶۰)	

د - ثبت‌های حسابداری وثایق مأخوذه از سازنده:

۱۰- پس از اخذ وثایق از سازنده، چنانچه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا

غیرمنقول باشد، به مبلغ ترهین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به ارزش

کارشناسی اشیاء مزبور و در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ

تعهد شده، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - حساب‌های انتظامی - وثایق استصناع دوم	به مبلغ تهرین اموال/ارزش کارشناسی
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	اشیاء قیمتی/ مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه
بس - طرف حساب‌های انتظامی	به مبلغ تهرین اموال/ارزش کارشناسی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	اشیاء قیمتی/ مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه

۱۱- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء تضمینی به ازای هر برگ و یا

قطعه، یک ریال به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء تضمینی	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	
بس - طرف حساب‌های انتظامی	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

۵- ثبت حسابداری پرداخت وجوه اموال به سازنده:

۱۲- هم‌زمان با اولین پرداخت به سازنده توسط مؤسسه اعتباری پس از شروع

قرارداد، مبلغ پیش‌پرداخت به شرح ثبت ذیل در حساب اموال در جریان ساخت

استصناع، منظور می‌شود:

بد - اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی)	به مبلغ پیش‌پرداخت
(کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)	
بس - پیش‌پرداخت بابت خرید خدمات/اموال معاملات (دولتی/غیردولتی)	به مبلغ پیش‌پرداخت
(کد حساب‌های: ۸۲۰ و ۳/۱/۰۸۳۰)	

۱۳- تمامی مبالغ پرداختی به سازنده پس از شروع قرارداد استصناع دوم به شرح زیر

در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی)	به مبلغ پرداخت‌شده
(کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶)	
بس - صندوق/حساب سازنده/انواع چک‌های بانکی فروخته شده	به مبلغ پرداخت‌شده
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰ و ۳/۲/۰۳۱۰)	

۱۴- هم‌زمان با پرداخت وجه به سازنده، تعهدات بانک به شرح ثبت زیر برگشت داده

می‌شود:

بد - تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی/غیردولتی) - استصناع دوم	}
به مبلغ پرداخت شده به سازنده (کد حساب‌های: ۷۰ و ۵/۳/۲/۰۰۶۰)	
بس - طرف تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی/غیردولتی)	}
به مبلغ پرداخت شده به سازنده (کد حساب‌های: ۷۰ و ۵/۳/۱/۰۰۶۰)	

و - ثبت‌های حسابداری شناسایی سود تسهیلات اعطایی استصناع دوم:

۱۵- چنانچه دوره ساخت اموال طی یک دوره مالی شروع و در همان دوره خاتمه

یافته باشد، درآمد مربوط شناسایی و به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - سود دریافتی تسهیلات - استصناع دوم	}
به میزان مابه‌التفاوت مبلغ قراردادهای استصناع اول و دوم (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)	
بس - سود دریافتی تسهیلات - استصناع دوم	}
به میزان مابه‌التفاوت مبلغ قراردادهای استصناع اول و دوم (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)	

توضیح: در صورتی که طبق مفاد قرارداد استصناع اول شرایط تحویل اموال به مشتری اقساطی باشد، ثبت حسابداری فوق باید به میزان مابه‌التفاوت قیمت نقدی اموال مزبور و مبلغ قرارداد استصناع دوم در دفاتر اعمال گردد.

۱۶- در صورتی که زمان خاتمه قرارداد استصناع دوم به گونه‌ای باشد که بخشی از آن

مربوط به یک دوره و بخشی دیگر مربوط به دوره/دوره‌های آینده باشد، بر مبنای فرض تعهدی، در پایان هر سال یا پایان دوره‌ای که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است و یا پایان دوره ساخت اموال، درآمد مربوط به آن دوره باید شناسایی شود. درآمد یاد شده متناسب با سهم وجوه پرداختی مؤسسه اعتباری در دوره مذکور از کل مبلغ قرارداد استصناع دوم و بر مبنای مابه‌التفاوت مبلغ

قراردادهای استتضاع اول و دوم محاسبه و به شرح زیر در حسابها ثبت

می‌شود:

به میزان سود دوره مربوطه	بد - سود دریافتی تسهیلات - استتضاع دوم (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان سود دوره مربوطه	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

ز - ثبت حسابداری زمان خاتمه قرارداد استتضاع دوم و تحویل اموال توسط سازنده:

۱۷- پس از خاتمه قرارداد استتضاع دوم و تحویل اموال توسط سازنده، بابت ایفای

تعهدات وی ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

به مبلغ کل قرارداد منعقد	بد - طرف تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقد معاملات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۴۵ و ۵/۳/۲/۰۰۴۶)
به مبلغ کل قرارداد منعقد	بس - تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقد معاملات (دولتی/غیردولتی) - استتضاع دوم (کد حساب‌های: ۴۵ و ۵/۳/۱/۰۰۴۶)

۱۸- پس از تسویه کامل قرارداد استتضاع دوم، قرارداد مزبور به شرح ذیل از

حسابهای انتظامی برگشت می‌شود:

به مبلغ یک ریال	بد - طرف حسابهای انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ یک ریال	بس - حسابهای انتظامی - قراردادهای استتضاع دوم (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۹- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حسابهای انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به

شرح ذیل از حسابها برگشت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء اوراق بهادار مأخوذه قیمتی/مبلغ تعهد شده	بد - طرف حسابهای انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء اوراق بهادار مأخوذه قیمتی/مبلغ تعهد شده	بس - حسابهای انتظامی - وثایق استتضاع دوم (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

بد - طرف حساب‌های انتظامی
(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال

بس - حساب‌های انتظامی - برگ‌ها و اشیاء امانتی
(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال

۲۰- هم‌زمان با تسویه تسهیلات استصناع دوم با سازنده و نیز اعطای تسهیلات استصناع اول به مشتری، ابتدا تعهدات بانک به شرح ثبت ذیل برگشت داده می‌شود، سپس با توجه به شرایط تحویل اموال مورد نظر به مشتری، ثبت‌های حسابداری مذکور در بندهای «الف» و «ب» انجام می‌شود:

بد - تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی/غیردولتی) - استصناع اول
(کد حساب‌های: ۷۰ و ۵/۳/۲/۰۰۶۰) به مبلغ کل قرارداد منعقدہ پس از کسر پیش‌دریافت

بس - طرف تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقدہ معاملات (دولتی/غیردولتی)
(کد حساب‌های: ۷۰ و ۵/۳/۱/۰۰۶۰) به مبلغ کل قرارداد منعقدہ پس از کسر پیش‌دریافت

الف) در صورتی که طبق مفاد قرارداد استصناع اول، شرایط تحویل اموال به مشتری

نقدی باشد:

بد - صندوق/حساب مشتری
(کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)

به میزان مبلغ قرارداد استصناع اول پس از کسر پیش‌دریافت مأخوذه از مشتری

بد - پیش‌دریافت از مشتریان بابت سایر تسهیلات (دولتی/غیردولتی)
(کد حساب‌های: ۴۲۰ و ۳/۲/۰۴۱۰) به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه

بس - اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی)
(کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶) به مبلغ پرداخت شده

بس - سود دریافتی تسهیلات - استصناع دوم
(کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷) به میزان مانده حساب

ب) در صورتی که طبق مفاد قرارداد استصناع اول، شرایط تحویل اموال به مشتری

اقساطی باشد:

<p>بد - تسهیلات اعطایی تبصره‌های/استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶ و ۵۶۶ و ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶) به میزان اصل تسهیلات استصناع اول پس از کسر پیش‌دریافت مأخوذه از مشتری</p>	}
<p>بد - سود دریافتی تسهیلات - استصناع اول (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷) به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع اول</p>	
<p>بد - پیش‌دریافت از مشتریان بابت سایر تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۴۱۰ و ۳/۲/۰۴۲۰) به مبلغ پیش‌دریافت مأخوذه</p>	
<p>بس - اموال در جریان ساخت استصناع (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۸۷۶ و ۳/۱/۰۸۸۶) به مبلغ پرداخت شده</p>	
<p>بس - سود دریافتی تسهیلات - استصناع دوم (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷) به میزان مانده حساب</p>	
<p>بس - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰) به میزان سود دوران بازپرداخت در استصناع اول</p>	

ح - ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه التزام عدم ایفای تعهدات سازنده:

۲۱- در صورتی که سازنده به هر نحوی به تعهدات خود بر اساس مفاد قرارداد استصناع دوم عمل ننماید، در پایان سال یا در مقاطعی که تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، هرکدام که مقدم باشد، وجه‌التزام از تاریخ سررسید قرارداد یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام مزبور تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورت‌های مالی، محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت خواهد شد:

<p>بد - وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸) به میزان خسارت متعلقه</p>	}
<p>بس - وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰) به میزان خسارت متعلقه</p>	

ط - ثبت‌های حسابداری عدم انجام تعهد و یا تأخیر در ایفای آن توسط بانک نسبت به مشتری:

۲۲- بر اساس ماده (۱۰) دستورالعمل اجرایی عقد استصناع، بانک موظف است، در صورت عدم انجام تعهد و یا تأخیر در ایفای تعهد مطابق با قرارداد استصناع اول خسارت‌های احتمالی را مطابق با شرایط قرارداد جبران نماید. لذا در پایان سال یا در مقطعی که تهیه صورت‌های مالی مورد نظر است، هرکدام که مقدم باشد، از تاریخ تعهد بانک یا تاریخ آخرین محاسبه خسارت مزبور تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورت‌های مالی محاسبه و بشرح زیر در حساب‌ها ثبت خواهد شد:

به میزان خسارت متعلقه به میزان خسارت متعلقه	بد - هزینه کل - هزینه خسارت استصناع اول (کد حساب: ۳/۱/۱۳۱۰) بس - بستانکاران موقت (کد حساب: ۳/۲/۰۶۵۰)
--	---

ی - ثبت‌های حسابداری بازپرداخت تسهیلات استصناع اول:

۲۳- وصول اقساط مربوط به تسهیلات استصناع اول در سررسید هر قسط، به شرح

ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان مبلغ هر قسط به میزان اصل قسط به میزان سود قسط	بد - صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰) بس - تسهیلات اعطایی تبصره‌ای/استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶ و ۵۶۶ و ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶) بس - سود دریافتی تسهیلات - استصناع اول (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
--	--

۲۴- شناسایی درآمد در سررسید هر قسط، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) به میزان سود مربوط به قسط
(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات به میزان سود مربوط به قسط
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

ک - ثبت حسابداری شناسایی سود تسهیلات اعطایی استصناع اول در صورت عدم بازپرداخت در

سررسید:

۲۵- چنانچه تسهیلات اعطایی استصناع اول در سررسید مقرر بازپرداخت نگردد، در

سررسید هر قسط، درآمد مربوط شناسایی و به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت

می‌شود:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) به میزان سود مربوط به قسط
(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات به میزان سود مربوط به قسط
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

ل - ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات استصناع اول در پایان دوره

مالی:

۲۶- در صورتی که زمان سررسید اقساط تسهیلات استصناع اول به گونه‌ای باشد که

بخشی از سود آن مربوط به یک دوره (سال «الف») و بخشی دیگر مربوط به

آینده (سال «ب») باشد، در این صورت ثبت زیر در پایان سال «الف» و یا پایان

دوره‌ای که تهیه صورت‌های مالی مورد نظر است، صورت می‌پذیرد:

بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی / غیردولتی) به میزان سود مربوط به سال «الف»
(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)

بس - سود دریافتی تسهیلات به میزان سود مربوط به سال «الف»
(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۲۷- در زمان سررسید که در سال آینده (سال «ب») خواهد بود، دو حالت محتمل

است:

۱-۲۷- حالت اول: در صورت وصول اقساط تسهیلات در سررسید، علاوه بر ثبت حسابداری وصول قسط به شرح ثبت ردیف ۲۳، ثبت حسابداری زیر نیز انجام می‌شود:

<p>بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) به میزان سود مربوط به سال «ب» (کد حساب‌های: ۵۶ و ۳/۲/۵۵۰)</p>	}
<p>بس - سود دریافتی تسهیلات به میزان سود مربوط به سال «ب» (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)</p>	

۲-۲۷- حالت دوم: در صورت عدم وصول اقساط تسهیلات در سررسید صرفاً ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

<p>بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) به میزان سود مربوط به سال «ب» (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)</p>	}
<p>بس - سود دریافتی تسهیلات به میزان سود مربوط به سال «ب» (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)</p>	

م - ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تسهیلات استصناع اول:

۲۸- چنانچه اقساط تسهیلات استصناع اول در سررسید وصول نشوند، در پایان سال یا در مقاطعی که تهیه صورت‌های مالی مورد نظر است، هرکدام که مقدم باشد، از تاریخ سررسید اقساط یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تا تاریخ پایان سال یا مقطع تهیه صورت‌های مالی، مشروط به این‌که تسهیلات هنوز به طبقه سررسیدگذشته منتقل نشده باشند، وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه محاسبه و بشرح زیر در حساب‌ها ثبت خواهد شد:

<p>بد - وجه‌التزام دریافتنی به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)</p>	}
<p>بس - وجه‌التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)</p>	

توضیح: در صورتی که طبق مفاد قرارداد استصناع اول شرایط تحویل اموال به مشتری اقساطی باشد، مؤسسه اعتباری موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای ذکر شده در بند “ج” بخشنامه شماره م/۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷ شناسایی درآمد تسهیلات استصناع اول اعم از سود و وجه التزام متعلقه را به روش تعهدی متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات در دفاتر خود اعمال نماید:

به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده	بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سودهای سررسید شده‌ی شناسایی نشده	بس - سود معوق تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۶۰۰ و ۳/۲/۰۵۹۰)

ن - ثبت‌های حسابداری بازپرداخت تسهیلات استصناع اول پس از سررسید و قبل از انتقال به طبقات غیرجاری:

۲۹- در صورتی که اقساط مربوط به تسهیلات استصناع اول، پس از سررسید و قبل از انتقال تسهیلات مذکور به طبقات غیرجاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر

انجام می‌شود:

به مبلغ اصل و سود قسط یا اقساط وصولی	بد - صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل قسط یا اقساط وصولی	بس - تسهیلات اعطایی تبصره‌ای/استصناع/دولتی/غیردولتی - اول (کد حساب‌های: ۵۴۶ و ۵۶۶ و ۵۵۶ و ۳/۱/۰۵۷۶)
به مبلغ سود قسط یا اقساط وصولی	بس - سود دریافتی تسهیلات - استصناع اول (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	بس - وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان مابه‌التفاوت کل وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده	بس - وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

س - ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد استصناع اول:

۳۰- پس از تسویه کامل قرارداد استصناع اول، قرارداد مزبور به شرح ذیل از

حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به مبلغ یک ریال
بس - حساب‌های انتظامی - قراردادهای استصناع اول (کد حساب: ۵/۳/۰۲۱۰)	به مبلغ یک ریال

۳۱- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به

شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه
بس - حساب‌های انتظامی - وثایق استصناع اول (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه
بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
بس - حساب‌های انتظامی - برگ‌ها و اشیاء امانتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال

دستورالعمل حسابداری عقد استصناع در دوازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۶

کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری به تصویب رسید./

«دستورالعمل حسابداری عقد خرید دین»

عملیات حسابداری مربوط به اعطای تسهیلات در قالب عقد خرید دین، جهت تأمین

نیازهای مالی تمامی بخش‌های اقتصادی، به شرح ذیل می‌باشد:

الف- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد خرید دین:

۱- پس از انعقاد قرارداد خرید دین، قرارداد مذکور در حساب انتظامی قراردادها به

مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

به مبلغ یک ریال

بد - حساب‌های انتظامی - قراردادهای خرید دین

(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

به مبلغ یک ریال

بس - طرف حساب‌های انتظامی

(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

ب - ثبت‌های حسابداری وثایق:

۲- در صورت اخذ وثایق از داین، چنانچه وثایق مزبور از نوع اموال منقول و یا

غیرمنقول باشد، به مبلغ تهرین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به ارزش

کارشناسی اشیاء مزبور و در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ

تعهد شده، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ تهرین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء

بد - حساب‌های انتظامی - وثایق خرید دین

(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه

به مبلغ تهرین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء

بس - طرف حساب‌های انتظامی

(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه

۳- تعداد برگ‌های اوراق بهادار تضمینی و قطعه‌های اشیاء امانتی به ازای هر برگ و یا

قطعه، یک ریال به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	بد - حساب‌های انتظامی - برگ‌ها و اشیاء امانتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	}
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	بس - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

ج - ثبت‌های حسابداری خرید اسناد و اوراق تجاری:

۴- مبلغ پرداختی توسط بانک به داین بابت خرید اسناد و اوراق تجاری، به شرح ذیل

در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ پرداختی بابت خرید اسناد و اوراق تجاری	بد - تسهیلات اعطایی / خرید دین / دولتی / غیردولتی (کد حساب: ۵۶۷ و ۳/۱/۰۵۷۷)	}
به میزان مابه‌التفاوت مبلغ اسمی اسناد و اوراق تجاری و	بد - سود دریافتی تسهیلات	
مبلغ پرداختی به داین	اوراق تجاری و (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)	
به مبلغ پرداختی به داین	بس - صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	
به میزان مابه‌التفاوت مبلغ اسمی اسناد و اوراق تجاری و مبلغ پرداختی به داین	بس - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی / غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۰۵۵۰)	

۵- تعداد برگ‌های اسناد و اوراق تجاری خریداری شده، به ازای هر برگ، یک ریال

به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر برگ یک ریال	بد - حساب‌های انتظامی - اسناد و اوراق تجاری خریداری شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	}
به ازای هر برگ یک ریال	بس - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	

د - ثبت‌های حسابداری در سررسید اسناد و اوراق تجاری:

۶- وصول وجه اسناد و اوراق تجاری، در سررسید به شرح زیر در حساب‌ها ثبت

می‌گردد:

به مبلغ اسمی اسناد و اوراق تجاری	بد - صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ پرداختی بابت خرید اسناد و اوراق تجاری	بس - تسهیلات اعطایی/خرید دین/دولتی/غیردولتی (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۷ و ۵۶۷)
به میزان مابه‌التفاوت مبلغ اسمی اسناد و اوراق تجاری و مبلغ پرداختی به داین	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۷- هم‌زمان با ثبت وصول وجه اسناد، شناسایی درآمد تسهیلات نیز به شرح ذیل در

حساب‌ها ثبت می‌گردد:

به میزان سود دوره مربوطه	بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۵۵۰ و ۵۶۰)
به میزان سود دوره مربوطه	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۸- هم‌زمان با ثبت وصول وجه اسناد، حساب‌های انتظامی مربوط به اسناد و اوراق

تجاری خریداری شده به شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

به ازای هر برگ یک ریال	بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ یک ریال	بس - حساب‌های انتظامی - اسناد و اوراق تجاری خریداری شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

توضیح: در صورتی که وجه اسناد و اوراق مزبور در سررسید از مدیون وصول نگردد، حساب تسهیلات اعطایی خرید دین همانند سایر تسهیلات اعطایی مشمول دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری می‌گردد. مؤکداً یادآور می‌گردد، ثبت انتظامی موضوع بند (۵) صرفاً در صورت وصول وجه اسناد برگشت داده می‌شود در غیر این صورت در دفاتر باقی می‌ماند.

۵- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات در پایان دوره مالی:

۹- در صورتی که زمان سررسید (تسویه) قرارداد به گونه‌ای باشد که بخشی از سود

آن مربوط به یک دوره (سال «الف») و بخشی دیگر مربوط به آینده (سال «ب»)

باشد، در این صورت ثبت زیر در پایان سال «الف» و یا پایان دوره‌ای که تهیه

صورت‌های مالی موردنظر است، صورت می‌پذیرد:

<p>بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی / غیردولتی)</p> <p>(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)</p>	<p>به میزان سود مربوط به سال «الف»</p>
<p>بس - سود دریافتی تسهیلات</p> <p>(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)</p>	<p>به میزان سود مربوط به سال «الف»</p>

۱۰- در زمان سررسید که در سال آینده (سال «ب») خواهد بود، دو حالت محتمل است:

۱۰-۱- حالت اول: در صورتی که تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) شوند، علاوه بر

ثبت حسابداری وصول تسهیلات خرید دین به شرح ثبت ردیف (۶)، ثبت حسابداری

زیر نیز انجام می‌شود:

<p>بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی / غیردولتی)</p> <p>(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)</p>	<p>به میزان سود مربوط به سال «ب»</p>
<p>بس - سود دریافتی تسهیلات</p> <p>(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)</p>	<p>به میزان سود مربوط به سال «ب»</p>

۱۰-۲- حالت دوم: تسهیلات در سررسید تسویه (وصول) نشوند:

<p>بد - سود سال‌های آینده تسهیلات دولتی / غیردولتی</p> <p>(کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)</p>	<p>به میزان سود مربوط به سال «ب»</p>
<p>بس - سود دریافتی تسهیلات</p> <p>(کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)</p>	<p>به میزان سود مربوط به سال «ب»</p>

و - ثبت‌های حسابداری باز خرید اسناد و اوراق تجاری:

۱۱- در صورت باز خرید اسناد و اوراق تجاری توسط مشتری یا بانک مرکزی، موضوع

مواد (۸) و (۹) دستورالعمل اجرایی عقد خرید دین، سود حاصل از نگهداری اسناد

و اوراق تجاری و همچنین بازخرید اسناد و اوراق مزبور به شرح زیر در حساب‌ها

ثبت می‌شود:

به میزان سود مکتسبه از زمان خرید اسناد و اوراق تجاری یا آخرین مقطع شناسایی سود	بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)	}
به میزان سود مکتسبه از زمان خرید اسناد و اوراق تجاری یا آخرین مقطع شناسایی سود	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)	
به مبلغ فروش نقدی اسناد و اوراق تجاری	بد - صندوق یا حساب مشتری/جاری نزد بانک مرکزی (کد حساب‌های: ۳/۱/۰۰۱۰ یا ۳/۱/۰۰۸۰)	}
به میزان مانده حساب پس از اعمال ثبت قبلی	بد - سود سال‌های آینده تسهیلات (دولتی/غیردولتی) (کد حساب‌های: ۵۶۰ و ۳/۲/۵۵۰)	
به مبلغ پرداختی بابت خرید اسناد و اوراق تجاری	بس - تسهیلات اعطایی/خرید دین/دولتی/غیردولتی (کد حساب: ۰۵۶۷ و ۳/۱/۰۵۷۷)	
به میزان مانده حساب	بس - سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)	
به ازای هر برگ یک ریال	بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	}
به ازای هر برگ یک ریال	بس - حساب‌های انتظامی - اسناد و اوراق تجاری خریداری شده (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	

توضیح: علاوه بر ثبت‌های حسابداری فوق، ثبت‌های موضوع بخش «ز» نیز باید اعمال گردد.

ز - ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قرارداد خرید دین:

۱۲- پس از تسویه کامل قرارداد خرید دین، قرارداد مزبور به شرح ذیل از حساب‌های

انتظامی برگشت می‌شود:

به مبلغ یک ریال	بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	}
به مبلغ یک ریال	بس - حساب‌های انتظامی - قراردادهای خرید دین (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	

۱۳- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به

شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه
بس - حساب‌های انتظامی - وثایق خرید دین (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه
بد - طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
بس - حساب‌های انتظامی - برگ‌ها و اشیاء امانتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال

دستورالعمل حسابداری عقد خرید دین در شانزدهمین مین جلسه مورخ

۱۳۹۱/۶/۲۶ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری به تصویب رسید./

بخشنامه شماره ۸۴۳/۲۱۰۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۱۰؛ ابلاغ دستورالعمل نگاهداری انواع حساب برای دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً؛ همان‌گونه که مستحضر می‌باشند، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر اساس بند (الف) ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱ به عنوان بانکدار دولت، عهده‌دار وظیفه نگاهداری حساب‌های بانکی متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، مؤسسات وابسته به دولت و شرکت‌های تابعه آنها و نیز حساب‌های بانکی متعلق به شهرداری‌ها و مؤسسات تابعه شهرداری‌ها و همچنین انجام عملیات بانکی دستگاه‌ها و سازمان‌های مزبور در داخل و خارج کشور می‌باشد. تا قبل از تصویب و ابلاغ برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بنا به دلایلی، از جمله تعدد و پراکندگی جغرافیایی نهادهای ذی‌ربط، تمرکز ساختار اداری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در تهران و عدم دسترسی به امکانات و فن‌آوری‌های جدید در زمینه بانکداری الکترونیک و سامانه‌های نوین بانکداری، بر اساس اختیارات قانونی مندرج در بند (ز) ماده (۱۰) قانون پولی و بانکی کشور و نیز ماده (۲۲) قانون عملیات بانکی بدون ربا، وظیفه نگاهداری حساب‌های دولتی را به بانک‌های عامل دارای قرارداد نمایندگی از طرف بانک مرکزی واگذار می‌نمود. لیکن بر اساس بند (د) ماده (۱۰) قانون برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه کشور، بنگاه‌ها، مؤسسات و سازمان‌های دولتی و دیگر نهادهای عمومی غیردولتی و شهرداری‌ها برای دریافت خدمات بانکی، رأساً مجاز به انتخاب بانک عامل شده، از این رو نسبت به انتقال حساب‌های خود به بانک‌های مختلف از جمله بانک‌های غیردولتی اقدام نمودند. اجرای قانون فوق‌الذکر، باعث عدم نظارت بانک مرکزی جمهوری

اسلامی ایران بر افتتاح و یا انتقال حساب‌های دولتی و به تبع آن بروز مسائل و مشکلات جدی در این زمینه شده که ذیلاً به برخی از آنها اشاره می‌گردد:

۱- به دلیل تعدد و پراکندگی حساب‌های دولتی، امکان کنترل صحیح و کافی در خصوص وجوه دولتی و حساب‌های مفتوحه جهت نگاهداری آنها وجود ندارد، لذا این وجوه مانند منابع غیردولتی در حساب‌های متعلق به شرکت‌های تابعه دستگاه‌ها نزد بانک‌های کشور، رسوب نموده و دغدغه‌های بسیاری را برای مقامات پولی کشور که به طرق مختلف به دنبال مدیریت بهینه نقدینگی مورد نیاز اقتصاد کشور می‌باشند، ایجاد کرده است. چرا که با رسوب وجوه در حساب‌های دولتی نزد نظام بانکی کشور، بانک‌ها قادر خواهند بود این وجوه را همانند سایر منابع خود به اعطای تسهیلات و ایجاد اعتبار تخصیص دهند. ناگفته مشخص است که گردش مانده عظیم حساب‌های دولتی منجر به خلق بی‌رویه پول، افزایش بیش از حد نقدینگی و به تبع آن رشد فزاینده تورم می‌شود و البته، خسارات ناشی از افزایش تورم از این بابت، بدون شک به طور مستقیم و یا غیر مستقیم، دامنگیر آحاد مردم می‌گردد.

۲- به دلیل عدم دسترسی به گزارشات به موقع و دقیق از کلیه حساب‌های دولتی، امکان اعمال نظارت و کنترل مؤثر بر امور خزانهداری و بانکداری دولت و کنترل گردش حساب‌های هزینه‌ای و درآمدی دولت میسر نبوده، لذا احصای درآمد‌های دولتی با مشکلات جدی روبرو می‌گردد.

۳- به دلیل رسوب وجوه دولتی در حساب نهادهای دولتی و شرکت‌های تابعه آنها نزد شبکه بانکی، در بسیاری از موارد گردش منابع درآمدی و هزینه‌ای نهادهای دولتی با کندی صورت گرفته و امکان تخصیص به موقع منابع مورد نیاز برای انجام معاملات و طرح‌های دولتی سلب می‌گردد.

۴- علاوه بر موارد فوق، عدم نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر حساب‌های دولتی، منجر به بروز مفسده‌هایی چون ایجاد رانت‌های مختلف برای صاحبان حساب‌های دولتی و همچنین بانک‌های افتتاح‌کننده حساب‌های دولتی می‌شود که از آن جمله می‌توان به مطالبه امتیازات و خدمات بانکی خاص از سوی

نهادهای ذی‌ربط در ازای انتقال حساب‌های دولتی به بانک مورد نظر و یا درخواست
ارایه انحصاری خدمات بانکی نظیر صدور اعتبارات اسنادی و ضمانت‌نامه بانکی به
نهادهای ذی‌ربط و بیمانکاران طرف قرارداد با آنها از سوی بانک‌ها، اشاره نمود.
۵- یکی دیگر از مشکلات استفاده از شیوه‌های جاری تخصیص منابع دولتی به
نهادهای و شرکت‌های ذی‌ربط (حساب‌های سنتی)، بهره‌گیری از ابزارهای سنتی مانند
چک می‌باشد. استفاده از چک برای پرداخت‌ها موجب کاهش سرعت انتقال وجوه
نسبت به روش‌های پرداخت الکترونیک و نیز امکان بروز تخلفاتی چون جعل مبالغ و
امضای چک‌ها می‌گردد.

در همین حال می‌توان اذعان نمود که در سال‌های اخیر، رشد و توسعه چشمگیر
فن‌آوری در صنعت بانکداری و تحولات اثربخش در حوزه پرداخت الکترونیک در سطح
شبکه بانکی کشور، موجبات تکامل هرچه بیشتر سامانه‌های متمرکز از جمله ساتنا، شتاب،
پایا، سحاب و ... را تحت زیرساخت‌های نظارتی، حفاظت‌مالی و امنیتی فراهم نموده است.
لذا با پیوستن بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به شبکه تبادل اطلاعات بانکی (شتاب)،
در عمل، موانع سال‌های گذشته جهت انجام وظایف تعیین‌شده برای این بانک در بند (الف)
ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور برطرف گردیده است. در نتیجه بانک مرکزی جمهوری
اسلامی ایران قادر خواهد بود بدون نیاز به ایجاد شعبه و گسترش فعالیت‌های تصدی‌گری
در حوزه اجرایی، وظایف قانونی خود را در قالب بانکدار دولت به بهترین نحو ایفا نماید و در
جهت ساماندهی وضعیت حساب‌های دولتی و رفع مشکلات و مسائل فوق‌الاشاره، به ویژه
کاهش اثرات مخرب تورمی ناشی از رسوب منابع دولتی در شبکه بانکی کشور، اقدامات
لازم و قانونی را صورت دهد.

با عنایت به نکات فوق‌الذکر و در اجرای ماده (۹۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم
توسعه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با همکاری معاونت خزانه‌داری کل وزارت امور
اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، تدوین
پیش‌نویس «دستورالعمل نگاهداری انواع حساب برای دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و
شرکت‌های دولتی و نهادهای و مؤسسات عمومی غیردولتی» را در دستور کار خود قرار داد. نهایتاً

دستورالعمل مذکور، در یک‌هزار و یک‌صد و چهل و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۵ شورای پول و اعتبار مطرح گردید و مورد تصویب قرار گرفت. نکات حائز اهمیت در این دستورالعمل عبارتند از:

۱- افتتاح تمامی حساب‌های بانکی اعم از ریالی و ارزی برای وزارتخانه‌ها، بنگاه‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و نیز برای منابع بودجه‌ای مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، صرفاً از طریق خزانه‌داری کل کشور امکان‌پذیر می‌باشد.

۲- افتتاح تمامی حساب‌های بانکی برای وزارتخانه‌ها، بنگاه‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به آن، صرفاً نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران میسر می‌باشد.

۳- وزارتخانه‌ها، بنگاه‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی قادر خواهند بود برای دریافت انواع تسهیلات و خدمات بانکی، به هر یک از مؤسسات اعتباری که مناسب‌ترین خدمات را به آنها ارائه می‌نمایند، مراجعه نمایند.

۴- جایگزینی حساب‌های موجود وزارتخانه‌ها، بنگاه‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی با حساب‌های متناظر جدید افتتاح‌شده نزد بانک مرکزی، مطابق با شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این دستورالعمل تهیه می‌گردد. تا زمان افتتاح حساب‌های بانکی جدید نهادهای مزبور نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تعیین بانک عامل جهت نگاهداری حساب‌های مربوط به نهادهای عمومی غیردولتی بر عهده کمیته پولی و بانکی بانک مرکزی و سایر حساب‌های دولتی بر عهده کمیته‌ای با مسئولیت خزانه‌دار کل کشور می‌باشد.

۵- در پایان لازم به ذکر است که مفاد این دستورالعمل برای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و همچنین وزارتخانه‌ها، بنگاه‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی لازم‌الاجرا بوده و تخلف از آن برای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری مجازات‌های انتظامی موضوع ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور را در پی داشته و برای سایر نهادهای ذی‌ربط، در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی محسوب خواهد شد.

در این رابطه تأکید می‌نماید؛ دستگاه‌های متولی تدوین «دستورالعمل نگاهداری انواع حساب برای دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی» تمامی تلاش و مساعی خویش را به کار بسته‌اند تا با طراحی و اجرای روش‌های صحیح و قانونی در زمینه نگاهداری حساب‌های دولتی، تمرکز لازم را برای بانکداری دولت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ایجاد نموده و مصالح ملی کشور را در زمینه‌های؛ کنترل نقدینگی و تورم، دستیابی به آمار و اطلاعات دقیق و به موقع از درآمدها و هزینه‌های دولت، احصای صحیح درآمدهای دولت و سرآخر، برچیده شدن ریشه فسادهای اداری و مالی در حوزه منابع دولتی و ممانعت از استفاده نادرست از بیت‌المال تأمین نمایند. همچنین اجرای این دستورالعمل به واسطه بهره‌گیری از تحولات نوین بانکداری الکترونیک و در نتیجه نگاهداری حساب‌های دولتی به شکل متمرکز در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، دارای منافع بسیاری برای نظام پولی و بانکی کشور، خزانه‌داری کل کشور، نهادها و تمامی اشخاص ذی‌ربط و ذی‌نفع در استفاده از منابع دولتی می‌باشد که ذیلاً به برخی از آنها طور مختصر اشاره می‌گردد:

۱- با توجه به شناسه بانکی استاندارد شده ملی (شناسه بانکی ایران - شبا) که به دستگاه‌های دولتی اختصاص داده می‌شود، نهادهای دولتی و غیردولتی ذی‌ربط می‌توانند از تمامی شعب شبکه بانکی کشور (به عنوان درگاه بانک مرکزی) استفاده نمایند و هیچ‌گونه محدودیتی برای نهادهای مزبور درخصوص انتخاب

بانک و یا شعبه برای انجام عملیات بانکی و دریافت خدمات بانکی، وجود نخواهد داشت.

۲- با بهره‌گیری از سامانه‌های ملی پرداخت از جمله ساتنا، پایا و ...، واریز وجه به حساب‌های نهادهای ذی‌ربط نزد بانک مرکزی از هر مسیری امکان‌پذیر می‌باشد. همچنین سامانه‌های مزبور امکان پرداخت وجه از هر حساب بانک مرکزی به هر حسابی نزد هریک از بانک‌ها (بدون وجود هرگونه محدودیت مکانی، زمانی و ...) را فراهم آورده‌اند.

۳- در صورت نیاز، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند به طور همزمان وجوه مورد نیاز را از حساب‌های مفتوحه نزد این بانک به صورت گروهی به چندین بانک و چندین هزار حساب انتقال دهد.

۴- در سامانه طراحی شده برای اجرای این دستورالعمل، هر ذی‌حساب، یک پایانه برخط متصل به حساب خود نزد بانک مرکزی در اختیار خواهد داشت. ذی‌حساب می‌تواند بدون استفاده از چک و از طریق دستور پرداخت توسط پایانه خود به هر حسابی نزد هر بانکی که از طرف ذی‌نفع نهایی معرفی شده‌است پرداخت‌های لازم و تأیید شده را انجام دهد. همان‌گونه که پیش از این نیز اشاره شد، دستور پرداخت‌های ذی‌حساب می‌تواند به صورت انفرادی یا گروهی انجام پذیرد.

۵- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قادر است در هر لحظه از زمان، گزارش برخط از وضعیت حساب‌های خزانه نزد این بانک را با هرگونه کیفیت مورد نیاز، ارایه نماید.

۶- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به منظور تأمین امنیت در زمینه دریافت‌ها و پرداخت‌ها، زیرساخت امنیتی لازم را برای ایجاد هویت و امضای دیجیتالی، ایجاد نموده است.

۷- در سامانه طراحی شده برای اجرای این دستورالعمل، مسئولان خزانه و ذی‌حسابان می‌توانند از طریق پایانه خود تمامی جزئیات دریافت‌های حساب‌های مورد نظر خود را به صورت برخط مشاهده و کنترل نمایند.

در خاتمه خاطر نشان می‌سازد، پیاده‌سازی صحیح و مناسب «دستورالعمل نگاهداری انواع حساب برای دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی» می‌تواند به عنوان نقطه عطف و تحولی عظیم در زمینه شیوه نگاهداری حساب‌های دولتی مطرح گردد. امید آن دارد که در سایه الطاف پروردگار حکیم و با همکاری شایسته شبکه بانکی کشور، وزارتخانه‌ها، بنگاه‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی ذی‌ربط، در پیاده‌سازی صحیح و مناسب مفاد این دستورالعمل، گام مؤثری در جهت اصلاح و تمشیت نظام پولی و مالی دولت خدمت‌گذار و در نهایت سربلندی و اعتلای نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران برداشته شود.

خواهشمند است ضمن فراهم نمودن مقدمات اجرای این دستورالعمل، مراتب را به قید تسریع به تمامی واحدهای ذی‌ربط ابلاغ نموده و بر حسن اجرای آن اهتمام و نظارت جدی به عمل آورند. ۱۳۵۰۴۸۸/ص

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

"دستورالعمل نگاهداری انواع حساب برای وزارت خانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی"

(نسخه مورد توافق خزانه‌دار کل کشور و دبیرکل بانک مرکزی)

مهر ماه ۱۳۹۱

مقدمه:

به استناد ماده (۹۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۳۰ مجلس شورای اسلامی و با عنایت به بهره‌برداری از سیستم بانکداری متمرکز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و برخورداری از امکانات سامانه‌های ملی پرداخت، به منظور ساماندهی به وضعیت حساب‌های دولتی در شبکه بانکی کشور و ایجاد تمرکز لازم در بانکداری دولت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، همچنین تأمین مصالح ملی کشور در خصوص؛ احصاء صحیح درآمدهای دولت، دستیابی به آمار و اطلاعات دقیق و به موقع از حساب‌های درآمدی دولت، کنترل مناسب گردش حساب‌های هزینه‌ای، کنترل هرچه بیشتر نقدینگی، ممانعت از استفاده نادرست از منابع دولتی، "دستورالعمل نگاهداری انواع حساب برای وزارت خانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی" که از این پس به اختصار "دستورالعمل" نامیده می‌شود، تهیه و تدوین می‌گردد.

الف - مستندات قانونی:

۱- ماده (۹۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب

۱۳۸۹/۱۰/۳۰؛

۲- بند "ز" ماده (۱۰) و بند "الف" و تبصره‌های ذیل ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸؛

۳- ماده (۲۲) قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، مصوب ۱۳۶۲/۶/۸؛

۴- ماده (۵) آئین‌نامه اجرائی فصل پنجم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) (تصویب‌نامه شماره ۸۸۵۲۸ هیأت وزیران، مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۱۷)؛

۵- ماده واحده قانون طرز استفاده از تبصره ۲ ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی کشور، مصوب ۱۳۵۴/۱۲/۱۲؛

۶- مواد (۵)، (۳۹)، (۴۳) و (۷۶) و تبصره ذیل ماده (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب سال ۱۳۶۶؛

۷- بند "ب" ماده واحده قانون نحوه اجرای مقررات قانون پولی و بانکی کشور در بانک سپه مصوب ۱۳۵۳/۱۲/۱۹؛

۸- ماده واحده و تبصره‌های ذیل قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹ به‌علاوه الحاقیه‌های آن.

ب - تعاریف

ماده ۱- اصطلاحاتی که در این دستورالعمل به کار رفته است دارای معانی مشروح زیر می‌باشد:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۱-۲- مؤسسات اعتباری: بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی که به موجب قانون تأسیس شده و یا مجوز خود را از بانک مرکزی دریافت نموده و تحت نظارت این بانک قرار دارند.

۳-۱- سازمان‌های مشمول: وزارت خانه‌ها، بنگاه‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی می‌باشند.

۴-۱- خدمات بانکی: عبارت است از انجام هر گونه فعالیت در چارچوب قوانین و مقررات مربوط که توسط مؤسسه اعتباری و به تقاضای مشتری صورت پذیرفته و ارائه آن بعضاً مستلزم اخذ کارمزد از طرف مؤسسه اعتباری از مشتری باشد. مواردی که ذیلاً به آن اشاره می‌گردد از جمله انواع خدمات بانکی به شمار می‌رود:

- ۱- ارائه انواع ابزارهای پرداخت
- ۲- دریافت، پرداخت، نقل و انتقال وجوه ریالی و ارزی؛
- ۳- انجام امور نمایندگی به منظور جمع‌آوری وجوه، انواع قبوض خدمات شهری، ودایع و ...
- ۴- گشایش انواع اعتبار اسنادی و صدور انواع ضمانت‌نامه؛
- ۵- ارائه خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور انواع کارت‌های الکترونیکی (کارت‌های خرید، کارت اعتباری، کیف پول الکترونیکی و ...)
- ۶- قبول و نگاهداری اشیاء گران‌بها، اسناد و اوراق بهادار و اجاره صندوق امانات؛
- ۷- ارائه خدمات مربوط به وجوه اداره شده؛
- ۸- تضمین بازخرید اوراق بهادار صادره؛
- ۹- انتشار یا عرضه اوراق مشارکت ریالی و ارزی در داخل و خارج از کشور؛
- ۱۰- انجام سفارشات مستمر مشتریان (دستور پرداخت مستمر)
- ۱۱- ارائه خدمات مشاوره‌ای از قبیل سرمایه‌گذاری، خدمات مالی، مدیریت دارایی‌ها و ..
- ۱۲- انجام وظایف قیمومت، وصایت، وکالت و نمایندگی طبق قوانین و مقررات مربوطه؛
- ۱۳- حفظ، برقراری و ایجاد رابطه کارگزاری با مؤسسات اعتباری داخل و خارج؛

- ۱۴- ترخیص کالا از بنادر و گمرکات به حساب مؤسسه اعتباری؛
- ۱۵- انجام خدمات کارگزاری سهام و اوراق بهادار برای مشتریان؛
- ۱۶- پذیره‌نویسی سهام شرکت‌های در شرف تأسیس و یا افزایش سرمایه شرکت‌ها؛
- ۱۷- وصول مطالبات اسنادی؛
- ۱۸- وصول سود سهام مشتریان به حساب آن‌ها.
- ۵-۱- سامانه‌های ملی پرداخت: عبارت است از زیرساخت‌های بین بانکی تسویه و انتقال الکترونیکی وجوه که اصلی‌ترین آن‌ها به شرح ذیل هستند:
- ۱-۵-۱- شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی (شتاب): به منظور اتصال سامانه‌های پرداخت کارتی بانک‌ها، ایجاد ارتباطات بین‌المللی پرداخت‌های کارتی و پایاپای مبادلات بین بانکی کارتی مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ۲-۵-۱- سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا): عبارت است از سامانه‌ای که برای انجام تسویه ناخالص وجوه بین بانکی و انجام دستور پرداخت‌های بین بانکی کلان به صورت انفرادی و ناخالص مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ۳-۵-۱- سامانه اتاق پایاپای الکترونیک (پایا): شامل زیرساخت پایاپای و انتقال الکترونیکی وجوه برای دستورهای پرداخت انفرادی خرد و انبوه و همچنین انجام درخواست‌های "برداشت مستقیم" (Direct Debit) به صورت بین بانکی می‌باشد.
- ۴-۵-۱- سامانه تسویه اوراق بهادار الکترونیک (تابا): این سامانه وظیفه صدور، انتشار، ثبت و نقل و انتقال مالکیت اوراق بهادار الکترونیکی و نگهداری آنها از لحظه صدور تا بازخرید در سررسید را به نام بانک‌ها و مشتریان آنها برعهده دارد.
- ۵-۵-۱- نظام مدیریت امضای دیجیتال (نماد) بانکی: عبارت است از زیرساخت امنیتی لازم و پایگاه داده اطلاعات کارکنان و مشتریان بانک‌ها، به منظور ایجاد هویت دیجیتالی

برای اشخاص حقیقی و حقوقی و همچنین سامانه‌هایی که به هر نحوی در بانک‌ها خدمت ارائه داده یا از خدمات بانک‌ها استفاده به عمل می‌آورند.

۶-۱- **بانکداری متمرکز (Core Banking):** عبارت است از سامانه‌ای واحد، یکپارچه و منسجم که تمامی عملیات مجاز بانکی اعم از جذب سپرده، اعطای تسهیلات و ارائه خدمات بانکی توسط آن مدیریت شده و سایر سامانه‌های جانبی خدمت‌رسان بانکی به آن متصل هستند.

۷-۱- **ابزارهای پرداخت الکترونیک:** عبارتست از هر گونه ابزار الکترونیکی که مؤسسه اعتباری به منظور احراز هویت ماشینی، در اختیار مشتریان خود قرار می‌دهد؛ نظیر انواع کارت‌های پرداخت و شناسه‌های فیزیکی الکترونیکی توکن (Token).

۸-۱- **شناسه امنیتی:** ابزاری سخت‌افزاری است که برای شناسایی و تأیید هویت کاربران به صورت دیجیتالی و بدون احراز هویت عینی در محیط‌های مجازی نظیر اینترنت به کار می‌رود. کاربران از شناسه مذکور به دو منظور زیر استفاده می‌نمایند:

- ۱- امضای اسناد الکترونیکی به صورت غیرقابل جعل و غیرقابل انکار؛
- ۲- رمزگذاری اطلاعات به نحوی که محتوا در هنگام ارسال افشاء نشده و تغییر نیابد و صرفاً برای گیرنده مورد نظر قابل دسترسی باشد.

ج - فرآیند اجرایی

ماده ۲ - بانک مرکزی موظف است؛ ضمن فراهم آوردن زیرساخت‌ها و امکانات مورد نیاز جهت بانکداری متمرکز به منظور انجام عملیات پرداخت وجوه به صورت الکترونیک، با اتصال به سامانه‌های ملی پرداخت، تمهیدات لازم را برای نگاهداری حساب‌های مورد نیاز هر یک از سازمان‌های مشمول فراهم نماید.

ماده ۳- تمامی حساب‌های بانکی اعم از ریالی و ارزی برای سازمان‌های مشمول، به استثنای مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، باید صرفاً از طریق خزانه‌داری کل کشور و نزد بانک مرکزی افتتاح گردد.

تبصره ۱- آن بخش از وجوه مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی که از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌گردد، مشمول مفاد این ماده خواهد بود.

تبصره ۲- بانک‌ها، شرکت‌های بیمه و مؤسسات اعتباری مادامی که از شمول مفاد مواد ۳۹ و ۷۶ قانون محاسبات عمومی مستثنی باشند، از رعایت مفاد این ماده نیز مستثنی هستند.

ماده ۴- تمامی حساب‌های بانکی برای نگهداری آن بخش از وجوه مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، از جمله شهرداری‌ها و شرکت‌های تابعه آن‌ها که از محل بودجه عمومی دولت تأمین نمی‌گردد، باید صرفاً نزد بانک مرکزی افتتاح گردد.

تبصره - افتتاح حساب بانکی برای هر یک از شرکت‌های تابعه شهرداری‌ها نزد بانک مرکزی (مادام که بیش از ۵۰ درصد سهام و سرمایه آنان متعلق به شهرداری‌ها باشد)، فقط از طریق شهرداری‌ها امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۵- مؤسسات اعتباری اجازه ندارند رأساً و بدون هماهنگی با بانک مرکزی نسبت به افتتاح هرگونه حساب برای هر یک از سازمان‌های مشمول اقدام نمایند.

ماده ۶- جایگزینی حساب‌های موجود سازمان‌های مشمول با حساب‌های متناظر جدید افتتاح شده نزد بانک مرکزی، مطابق با شیوه‌نامه‌ای است که مشتمل بر؛ "برنامه زمان‌بندی"، "نحوه انجام هماهنگی مابین سازمان‌ها و نهادهای ذی‌ربط" و "چگونگی اجرایی کردن جایگزینی حساب‌ها" می‌باشد.

تبصره ۵- شیوه‌نامه مذکور ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این دستورالعمل، توسط بانک مرکزی و با هماهنگی خزانه‌داری کل کشور تهیه و به تأیید دبیرکل بانک مرکزی و خزانه‌دار کل کشور خواهد رسید.

ماده ۷- تا زمان جایگزینی تمام حساب‌های موضوع ماده ۳ و تبصره ۱ ذیل آن با حساب‌های متناظر جدید افتتاح شده نزد بانک مرکزی، تعیین بانک عامل به عهده کمیته‌ای با مسئولیت خزانه‌دار کل کشور و عضویت رییس کمیته پولی و بانکی بانک مرکزی و معاون امور بانکی و بیمه وزارت امور اقتصادی و دارایی، مبتنی بر تنظیم صورت‌جلسه‌ای خواهد بود.

تبصره ۶- تعیین بانک عامل برای حساب‌های موضوع ماده ۴، بر عهده کمیته پولی و بانکی بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۸- سازمان‌های مشمول موظفند؛ تمامی دریافت‌ها و پرداخت‌های خود را صرفاً از طریق حساب‌های افتتاح شده نزد بانک مرکزی انجام دهند.

ماده ۹- بانک مرکزی موظف است امکانات و تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری مورد نیاز جهت صدور دستور پرداخت و یا اِعمال نظارت بر گردش حساب و اخذ گزارشات مورد نیاز را در اختیار ذیحسابان و یا مدیران مالی سازمان‌های مشمول قرار دهد.

ماده ۱۰- سازمان‌های مشمول موظفند؛ تمامی عملیات بانکی مورد نظر خود را به واسطه سامانه‌های ملی متمرکز پرداخت از طریق هر یک از شعب فعال شبکه بانکی کشور و پایانه‌های الکترونیکی آن‌ها و همچنین پایگاه‌های اطلاعات داده وابسته به آنها که به عنوان درگاه بانک مرکزی تلقی می‌گردند، انجام دهند.

ماده ۱۱ - سازمان‌های مشمول می‌توانند در خصوص دریافت انواع خدمات بانکی و تسهیلات به هر یک از مؤسسات اعتباری که مناسب‌ترین خدمات را به آن‌ها ارائه می‌نمایند، مراجعه نمایند.

تبصره - نرخ کارمزد انواع خدمات بانکی بر اساس جدولی محاسبه می‌گردد که از طرف بانک مرکزی تهیه و به شبکه بانکی کشور ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۲ - از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به آن نیز موظفند با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل) تمامی حساب‌های خود را به بانک مرکزی منتقل نمایند.

د- نظارت و کنترل

ماده ۱۳ - نظارت بر حسن اجرای مفاد این دستورالعمل، حسب مورد بر عهده بانک مرکزی و خزانه‌داری کل کشور می‌باشد.

ه- مجازات و تنبیهات

ماده ۱۴ - مؤسسات اعتباری موظف به رعایت کامل مفاد این دستورالعمل بوده و در صورت تخلف، مشمول مجازات‌های انتظامی موضوع ماده ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور می‌گردند.

ماده ۱۵ - سازمان‌های مشمول موظف به رعایت کامل مفاد این دستورالعمل می‌باشند. هر نوع تخلف از این مقررات در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی محسوب خواهد شد.

"دستورالعمل نگاهداری انواع حساب برای وزارت‌خانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی" در یک مقدمه و پنج بخش شامل؛ ۱۵ ماده و ۶ تبصره در -----مین جلسه مورخ ---/---/۱۳۹۱ شورای پول و اعتبار تصویب گردید.

بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۲۷۴۶ مورخ ۰۹/۰۸/۱۳۹۱، اصلاح ماده ۱۶ دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه

جهت اطلاع مدیران عامل بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و

مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۰/۱۴۱۷۶۳ مورخ ۲۰/۰۶/۱۳۹۰، موضوع دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه، بدین وسیله به استحضار می‌رساند؛ براساس مصوبه بند ۱ از شانزدهمین جلسه مورخ ۲۳/۰۷/۱۳۹۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری، که به تأیید ریاست کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز رسیده است، ماده ۱۶ از دستورالعمل مزبور به شرح ذیل اصلاح گردید:

"مهلت اعتراض به صورتحساب، حداکثر هفت (۷) روز پس از صدور صورتحساب می‌باشد، رسیدگی به اعتراض و پاسخگویی به دارنده کارت، حداکثر ظرف سه (۳) روز کاری انجام می‌پذیرد."

خواهشمند است دستور فرمایید مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حُسن اجرای آن نظارت لازم به عمل آید. ۱۳۵۸۶۳۲/ر

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

پیوست دارد.

مرتضی ستاک

امیر حسین امین آزاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه

مقدمه:

به استناد ماده (۹۸) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی عقد مرابحه؛ «دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه» که از این پس به اختصار "دستورالعمل" نامیده می‌شود، تصویب می‌گردد:

ماده ۱ - در این دستورالعمل، عناوین ذیل به جای عبارات مربوط بکار می‌روند:

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی است که تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.

کارت مرابحه: کارت اعتباری که مؤسسه اعتباری می‌تواند به وسیله آن و در چارچوب آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی عقد مرابحه و مفاد این دستورالعمل، به مشتریان خود اعتبار اعطاء نماید.

سقف اعتبار: حداکثر اعتباری که مؤسسه اعتباری در اختیار دارنده کارت قرار می‌دهد تا صرفاً برای پرداخت مبلغ خرید کالا و خدمت مورد استفاده قرار گیرد.

تسهیلات: میزانی از اعتبار استفاده شده توسط دارنده کارت پس از دوره تنفس که بر اساس شرایط مقرر در این دستورالعمل در قالب تسهیلات مرابحه به وی اعطاء می‌گردد.

دارنده کارت: شخص حقیقی که کارت مرابحه به نام وی صادر می‌شود.

پذیرنده کارت: شخصی که با پذیرش کارت مرابحه، وجوه حاصله از فروش کالا یا ارائه خدمت را از طریق پایانه فروش فیزیکی یا مجازی دریافت می‌نماید.

مانده کارت: میزان سقف اعتبار پس از کسر مانده تسهیلات.

صورتحساب: اعلامیه‌ای که مؤسسه اعتباری مطابق با این دستورالعمل، برای دارنده کارت ارسال نموده و در آن خلاصه عملکرد کارت مرابحه در یک دوره زمانی یک ماهه را به وی اعلام می‌نماید.

مهلت تنفس: مهلت ده روزه‌ای که مؤسسه اعتباری پس از صدور صورتحساب به دارنده کارت می‌دهد تا برای تأیید صورتحساب و تعیین نحوه بازپرداخت میزان اعتبار استفاده شده اقدام نماید.

تاریخ اعتبار کارت: تاریخ قید شده بر روی کارت که دارنده آن می‌تواند حداکثر تا آن تاریخ، از امکانات کارت مذکور استفاده نماید.

تراکنش: عبارت است از فعل و انفعالات مالی که در آن وجهی از یک حساب به حساب دیگر منتقل می‌شود.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری موظف است پیش از صدور کارت مرابحه، تمهیدات لازم برای استفاده از کارت مزبور را برای دارندگان آن فراهم نماید.

ماده ۳- صدور کارت مرابحه صرفاً بر مبنای قرارداد مرابحه بین مؤسسه اعتباری و متقاضی میسر می‌باشد، که به موجب آن مؤسسه اعتباری به وسیله کارت مرابحه، کالا و خدمت مورد تقاضای دارنده کارت را به صورت نقد از پذیرنده کارت خریداری کرده و در قالب قرارداد مرابحه به دارنده کارت واگذار می‌کند و دارنده کارت متعهد است مطابق قرارداد، بدهی ناشی از خرید کالا و خدمت را به مؤسسه اعتباری بازپرداخت نماید.

ماده ۴- مؤسسه اعتباری مکلف است شرایط قرارداد مرابحه را در متن قرارداد صدور کارت مرابحه با دارنده کارت، قید نماید.

ماده ۵- به منظور نظارت و کنترل بر حساب تسهیلات مرابحه از طریق کارت اعتباری میزان، مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به تسهیلات مذکور را در حساب معین جداگانه‌ای ذیل سرفصل "حساب تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری" نگهداری نماید.

ماده ۶- چنانچه دارنده کارت زودتر از تاریخ مقرر در سررسید تسهیلات، نسبت به بازپرداخت بدهی خود اقدام نماید، مشمول جدول تخفیفات خواهد شد.

تبصره ۵ - مؤسسه اعتباری باید در قرارداد کارت مرابحه، جدول تخفیفات مربوط به خرید کالا و خدمت را تعیین و به اطلاع دارنده کارت برساند.

ماده ۷ - در صورت بازپرداخت صورتحساب در مهلت تنفس توسط دارنده کارت، مؤسسه اعتباری موظف است مجموع تخفیف تعیین شده در قرارداد را برای دارنده کارت اعمال نماید.

ماده ۸ - مؤسسه اعتباری نمی‌تواند کارت مرابحه را برای متقاضیانی که دارای سابقه چک برگشتی در شبکه بانکی بوده و یا بدهی غیرجاری به مؤسسات اعتباری کشور دارند و یا جزو مشتریان بدحساب موضوع ماده ۱۹ این دستورالعمل هستند، صادر نماید.

ماده ۹ - دارنده کارت مرابحه صرفاً می‌تواند تا میزان مانده کارت، نسبت به خرید کالا و خدمت اقدام نماید.

ماده ۱۰ - مؤسسه اعتباری مکلف است قبل از صدور کارت مرابحه، از برگشت اصل و سود تسهیلات اعطایی اطمینان حاصل کند.

ماده ۱۱ - مؤسسه اعتباری مکلف است در قرارداد مرابحه با دارنده کارت، موارد ذیل را به روشنی ذکر نماید:

سقف اعتبار؛

نرخ سود تسهیلات مرابحه؛

جدول تخفیفات؛

مدت اعتبار کارت؛

مهلت تنفس؛

دوره بازپرداخت تسهیلات؛

نرخ و روش محاسبه وجه التزام تاخیر تأدیه دین، مطابق با ضوابط؛

نوع و میزان وثایق؛

حق اشتراک سالیانه؛

روش‌های ارسال صورتحساب، زمانبندی و نحوه تنظیم آن؛

نحوه اعتراض به صورتحساب و شیوه رسیدگی و داوری در خصوص آن؛
ضوابط مربوط به نگهداری، استفاده و صدور کارت المثنی در صورت فقدان یا سرقت کارت
مربحه.

ماده ۱۲ - صورتحساب ارسالی به دارنده کارت باید حداقل مشتمل بر موارد ذیل باشد:

سقف اعتبار؛

مبلغ اعتبار استفاده شده؛

مبلغ تسهیلات؛

مانده کارت؛

مبلغ وجه التزام تاخیر تأدیه دین؛

میزان تخفیف اعطایی.

تبصره - مؤسسه اعتباری مکلف است در صورت درخواست دارنده کارت، جزئیات مربوط به
تسهیلات اعطایی کارت مربحه را برای حسابرسی و کنترل، از طریق روش‌های متعارف به
دارنده کارت اعلام نماید.

ماده ۱۳ - حداکثر سقف اعتبار کارت مربحه در شبکه بانکی کشور به صورت سالیانه توسط
بانک مرکزی تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۱۴ - مؤسسه اعتباری باید کلیه استانداردها و مشخصات فنی و اجرایی اعلام شده از
سوی بانک مرکزی و اصلاحات بعدی آنها را به هنگام صدور کارت مربحه رعایت نماید.

ماده ۱۵ - مؤسسه اعتباری موظف است صورتحساب را در پایان هر دوره یک (۱) ماهه و
به روش توافق شده، برای دارنده کارت ارسال نماید.

تبصره ۱ - دارنده کارت مکلف است چنانچه صورتحساب را تا هفت (۷) روز پس از پایان
هرماه دریافت نکرده باشد، مراتب را شخصاً از مؤسسه اعتباری پیگیری نماید.

تبصره ۲ - در صورت تأخیر در صدور صورتحساب توسط مؤسسه اعتباری، دوره تأخیر به
مهلت تنفس افزوده می‌شود.

ماده ۱۶- مهلت اعتراض به صورتحساب، حداکثر هفت (۷) روز پس از صدور صورتحساب می‌باشد، رسیدگی به اعتراض و پاسخگویی به دارنده کارت، حداکثر ظرف سه (۳) روز کاری انجام می‌پذیرد^۱.

تبصره - چنانچه مؤسسه اعتباری، اعتراض دارنده کارت را قابل قبول بداند، موظف است بلافاصله صورتحساب را اصلاح و برای دارنده کارت ارسال کند.

ماده ۱۷- چنانچه مطالبات مؤسسه اعتباری ظرف مدت دو (۲) ماه پس از مدت زمان بازپرداخت، وصول نشده یا توافقی برای وصول آن حاصل نشود، کارت مرابحه باید موقتاً مسدود شده و امکان استفاده از میزان اعتبار باقیمانده آن به حالت تعلیق درآید. مؤسسه اعتباری مکلف است مراتب را به روش توافق شده به دارنده کارت اعلام کند.

تبصره ۱- در صورتی که ظرف ۶ ماه پس از صدور صورتحساب، مطالبات مؤسسه اعتباری از دارنده کارت وصول نشود، مؤسسه اعتباری ملزم به ابطال کارت مرابحه و انجام اقدامات مقتضی به منظور وصول مطالبات خود می‌باشد.

تبصره ۲- در صورتی که بنا به دلایل ذکر شده در این ماده، کارت مرابحه دو (۲) بار مسدود شود، مؤسسه اعتباری ملزم به ابطال آن می‌باشد.

ماده ۱۸- مؤسسه اعتباری می‌تواند در صورت عدم استفاده دارنده کارت ظرف مدت شش (۶) ماه از اعتبار کارت مرابحه، مطابق با مفاد قرارداد، نسبت به ابطال زودتر از موعد کارت مرابحه اقدام نماید.

ماده ۱۹- در صورتی که کارت مرابحه به دلیل عدم ایفای تعهدات دارنده کارت توسط مؤسسه اعتباری باطل شود، مؤسسه اعتباری مکلف است دارنده کارت را به عنوان مشتری بدحساب به بانک مرکزی معرفی نماید.

۱- اصلاح شده بر اساس مصوبه شانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۳ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری⁺

ماده ۲۰ - اعطای مجدد کارت مرابحه، پس از بازپرداخت کامل دیون دارنده کارت، منوط به سپری شدن شش (۶) ماه در مورد کارت‌های مرابحه مسدودی و پنج (۵) سال در مورد کارت‌های مرابحه ابطال شده می‌باشد.

ماده ۲۱ - مؤسسه اعتباری مجاز به اخذ هزینه یا کارمزد از دارنده کارت به ازای هر تراکنش یا به صورت نسبتی از مبلغ هر تراکنش نیست.

تبصره ۵ - مؤسسه اعتباری می‌تواند هزینه‌های صدور و تمدید کارت مرابحه را در مفاد قرارداد مرابحه قید نماید.

"دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه" در ۲۱ ماده و ۸ تبصره در سی و یکمین و چهل و یکمین جلسات مورخ ۱۳۹۰/۰۵/۰۹ و ۱۳۹۰/۰۶/۱۶ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید.

بخشنامه شماره ۹۱/۲۴۳۱۱۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۱۴؛ ابلاغ دستورالعمل تعیین نسبت تعهدات و بدهی‌های ارزی به دارایی‌های ارزی، موضوع بند (۱) از یک‌هزار و یک‌صد و پنجاهمین صورت‌جلسه مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۶ شورای پول و اعتبار

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً؛ در راستای اجرای بند (ج) ماده (۸۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و به منظور کنترل تعهدات و بدهی‌های ارزی ایجاد شده توسط هر یک از مؤسسات اعتباری، به پیوست «دستورالعمل تعیین نسبت تعهدات و بدهی‌های ارزی به دارایی‌های ارزی» که در یک‌هزار و یک‌صد و پنجاهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۶ شورای پول و اعتبار به تصویب رسیده است، جهت اجرا ایفاد می‌گردد.

خواهشمند است ضمن فراهم نمودن مقدمات اجرای این دستورالعمل، دستور فرمایند؛ مراتب به تمامی واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل

آید. ۱۳۸۳۶۲۶/س

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پول‌شویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

«دستورالعمل تعیین نسبت تعهدات و بدهی‌های ارزی به دارایی‌های ارزی»

در راستای اجرای بند (ج) ماده (۸۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و به منظور کنترل تعهدات و بدهی‌های ارزی ایجاد شده توسط هر یک از مؤسسات اعتباری، «دستورالعمل تعیین نسبت تعهدات و بدهی‌های ارزی به دارایی‌های ارزی» که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، تدوین می‌گردد.

ماده ۱ - در این دستورالعمل عبارات ذیل در معانی مشروح بکار می‌روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۱- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با

مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.

۳-۱- دارایی‌های ارزی: آن دسته از دارایی‌های مؤسسه اعتباری که در نتیجه

وقوع معاملات و رویدادهای ارزی گذشته ایجاد و در بند (۲-۲) این

دستورالعمل احصاء شده‌اند.

۴-۱- بدهی‌های ارزی: آن دسته از بدهی‌های مؤسسه اعتباری که در نتیجه وقوع

معاملات و رویدادهای ارزی گذشته ایجاد و در بند (۲-۱-۱) این

دستورالعمل احصاء شده‌اند.

۵-۱- تعهدات ارزی: آن دسته از بدهی‌های بالقوه (زیرخط ترازنامه) مؤسسه

اعتباری که در نتیجه وقوع رویدادهای ارزی گذشته ایجاد و در بند (۲-۱-۱)

(۲) این دستورالعمل احصاء شده‌اند.

۶-۱- نسبت: نسبت مجموع تعهدات و بدهی‌های ارزی به خالص دارایی‌های

ارزی.

ماده ۲ - مؤسسه اعتباری موظف است، نسبت موضوع این دستورالعمل را به شرح زیر

محاسبه نماید:

۲-۱- اجزای تشکیل‌دهنده صورت نسبت، شامل بدهی‌ها و تعهدات ارزی به

شرح زیر می‌باشد:

۲-۱-۱- بدهی‌های ارزی:

عنوان حساب	کد حساب
سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری/ارزی	۳/۲/۰۰۲۰
سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز سکه	۳/۲/۰۰۶۵
سپرده پس‌انداز ارزی	۳/۲/۰۰۷۰
سپرده مدت‌دار ارزی	۳/۲/۰۱۱۰
سپرده‌های ارزی دیداری بانک مرکزی	۳/۲/۰۱۷۵
سپرده‌های ارزی دیداری بانک‌های ایرانی	۳/۲/۰۱۸۰
سپرده‌های ارزی دیداری بانک‌های خارجی	۳/۲/۰۱۹۰
سپرده‌های ارزی مدت‌دار بانک مرکزی	۳/۲/۰۱۹۵
سپرده‌های ارزی مدت‌دار بانک‌های ایرانی	۳/۲/۰۲۰۰
سپرده‌های ارزی مدت‌دار بانک‌های خارجی	۳/۲/۰۲۱۰
سپرده‌های ارزی شعب خارج	۳/۲/۰۲۱۵
بدهی به شعب خارج در حساب جاری	۳/۲/۰۲۷۰
تسهیلات دریافتی از شعب خارج بابت یوزانس‌های داخلی	۳/۲/۰۲۷۵
بدهی به بانک‌های خارجی بابت وام‌های ارزی	۳/۲/۰۲۷۶
بدهی به بانک‌های خارجی - حساب جاری	۳/۲/۰۲۸۰
تسهیلات دریافتی از بانک‌های خارجی بابت یوزانس‌های داخلی	۳/۲/۰۲۸۵
حواله‌های عهده ما/ارز	۳/۲/۰۳۳۰
مانده‌های مطالبه نشده/ارز	۳/۲/۰۳۵۰
پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی به ارز (دولتی)	۳/۲/۰۳۶۴
پیش‌دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی به ارز (غیردولتی)	۳/۲/۰۳۶۶
سپرده نقدی ضمانت‌نامه‌ها به ارز/غیردولتی	۳/۲/۰۳۸۰
بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت‌دار	۳/۲/۰۵۴۰
تسهیلات دریافتی از محل حساب ذخیره ارزی	۳/۲/۰۵۴۱
بستانکاران موقت/ارز	۳/۲/۰۶۶۰

۲-۱-۲- تعهدات ارزی:

عنوان حساب	کد حساب
تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی باز شده	۵/۳/۲/۰۰۱۰
تعهدات بانک بابت ضمانت‌نامه‌ها و پذیرش‌های صادره به ارز	۵/۳/۲/۰۰۴۰
تعهدات بانک بابت ضمانت‌نامه‌های صادره متقابل به ارز	۵/۳/۲/۰۰۵۰
تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقد شده با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی	۵/۳/۲/۰۰۵۱
تعهدات بانک بابت قراردادهای منعقد شده به ارز	۵/۳/۲/۰۰۵۲
تعهدات بانک بابت قراردادهای استمهالی	۵/۳/۲/۰۰۸۰
تعهدات بانک بابت تأیید اعتبارات اسنادی سایر بانکها	۵/۳/۲/۰۱۱۰
تعهدات بانک بابت معاملات سلف ارز	۵/۳/۲/۰۱۳۰

۲-۲- اجزای تشکیل‌دهنده مخرج نسبت شامل دارایی‌های ارزی به شرح

زیر می‌باشد:

عنوان حساب	کد حساب
حساب اسکناس و نقود بیگانه	۳/۱/۰۰۳۰
حساب وجوه در راه / ارز	۳/۱/۰۰۴۰
حساب طلا و نقره	۳/۱/۰۰۶۰
حساب سپرده‌های ارزی دیداری نزد شعب خارج	۳/۱/۰۱۴۰
حساب سپرده ارزی دیداری نزد بانک مرکزی	۳/۱/۰۱۴۵
حساب سپرده‌های ارزی دیداری نزد بانکهای داخلی	۳/۱/۰۱۵۰
حساب سپرده‌های ارزی دیداری نزد بانکهای خارجی	۳/۱/۰۱۶۰
حساب سپرده‌های ارزی پوششی نزد بانکهای خارجی	۳/۱/۰۱۷۰
حساب سپرده‌های ارزی مدت‌دار نزد شعب خارج	۳/۱/۰۱۸۰
حساب سپرده ارزی مدت‌دار نزد بانک مرکزی	۳/۱/۰۱۸۵
حساب سپرده‌های ارزی مدت‌دار نزد بانکهای داخلی	۳/۱/۰۱۹۰
حساب سپرده‌های ارزی مدت‌دار نزد بانکهای خارجی	۳/۱/۰۲۰۰
حساب تسهیلات اعطایی کوتاه مدت به ارز/دولتی	۳/۱/۰۲۳۱
حساب تسهیلات اعطایی میان مدت به ارز/دولتی	۳/۱/۰۲۳۲
حساب تسهیلات اعطایی کوتاه مدت به ارز/غیردولتی	۳/۱/۰۲۳۳
حساب تسهیلات اعطایی میان مدت به ارز/غیردولتی	۳/۱/۰۲۳۴
حساب وام اعطایی به ارز	۳/۱/۰۲۳۵

وام و اعتبار ارزی به شعب خارج	۳/۱/۰۲۴۰
حساب وام و اعتبار ارزی به بانک‌های خارجی	۳/۱/۰۲۵۰
حساب اوراق بهادار ارزی	۳/۱/۰۲۷۰
حساب خرید دین/اسناد و بروات ارزی	۳/۱/۰۵۹۰
حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده به ارز/دولتی	۳/۱/۰۷۸۲
حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ارز/غیردولتی	۳/۱/۰۷۸۵
مطالبات مشکوک‌الوصول بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده به ارز/دولتی	۳/۱/۰۷۸۹
حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ارز/غیردولتی	۳/۱/۰۷۹۲
حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت‌دار به ارز/دولتی	۳/۱/۰۷۹۵
مطالبات مشکوک‌الوصول بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده به ارز/غیردولتی	۳/۱/۰۸۰۳
حساب اسناد و بروات ارزی و اخوانت شده	۳/۱/۰۹۲۰
حساب مطالبات سررسید گذشته تسهیلات به ارز/دولتی	۳/۱/۱۰۴۱
حساب مطالبات سررسید گذشته تسهیلات به ارز/غیردولتی	۳/۱/۱۰۴۲
حساب مطالبات معوق تسهیلات به ارز/دولتی	۳/۱/۱۰۴۳
حساب مطالبات معوق تسهیلات به ارز/غیردولتی	۳/۱/۱۰۴۴
مطالبات مشکوک‌الوصول تسهیلات به ارز/دولتی	۳/۱/۱۰۴۵
مطالبات مشکوک‌الوصول تسهیلات به ارز/غیردولتی	۳/۱/۱۰۴۶
حساب مطالبات معوق/ارز	۳/۱/۱۰۵۰
حساب مطالبات سررسید گذشته/ارز	۳/۱/۱۰۵۵
حساب سهام و مشارکت‌های خارجی	۳/۱/۱۰۶۰
سرمایه پرداختی به شعب خارج/ارز	۳/۱/۱۰۷۰
حساب بدهکاران موقت/ارز	۳/۱/۱۱۸۰
کسر می‌شود:	
سود سال‌های آینده تسهیلات اعطایی به ارز/غیردولتی	۳/۲/۰۵۵۵
سود سال‌های آینده تسهیلات اعطایی به ارز/دولتی	۳/۲/۰۵۵۶

۲-۳- سرفصل حساب شعب/ارز (کد حساب‌های ۳/۱/۱۲۰۰ در طرف بدهکار

و ۳/۲/۰۷۱۰ در طرف بستانکار) با سرفصل حساب مرکز/ارز (کد

حساب‌های ۳/۱/۱۲۲۰ در طرف بدهکار و ۳/۲/۰۷۳۰ در طرف
بستانکار) تهاتر و مابه‌التفاوت آن‌ها؛ در صورت بدهکار بودن، به عنوان
دارایی ارزی و در صورت بستانکار بودن، به عنوان بدهی ارزی در
محاسبه نسبت منظور می‌گردد.

۲-۴- سرفصل حساب معاملات ارزی (کد حساب‌های ۳/۱/۱۲۳۰ در طرف
بدهکار و ۳/۲/۰۶۷۰ در طرف بستانکار) با سرفصل حساب ارزش ریالی
عملیات ارزی (کد حساب‌های ۳/۱/۱۲۴۰ در طرف بدهکار و ۳/۲/۰۶۸۰
در طرف بستانکار) تهاتر و مابه‌التفاوت آن‌ها؛ در صورت بدهکار بودن، به
عنوان دارایی ارزی و در صورت بستانکار بودن، به عنوان بدهی ارزی در
محاسبه نسبت منظور می‌گردد.

۲-۵- سرفصل حساب‌های بدهکاران داخلی/ارز (کد حساب ۳/۱/۱۱۶۰) و
بستانکاران داخلی/ارز (کد حساب ۳/۲/۰۶۴۰) با یکدیگر تهاتر و
مابه‌التفاوت آن‌ها؛ در صورت بدهکار بودن، به عنوان دارایی ارزی و در
صورت بستانکار بودن، به عنوان بدهی ارزی در محاسبه نسبت منظور
می‌گردد.

ماده ۳ - حد مجاز نسبت حداکثر به میزان ۱۵۰ درصد تعیین می‌گردد.

تبصره - بانک مرکزی می‌تواند با توجه به شرایط اقتصادی کشور و یا ترکیب
دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی هر مؤسسه اعتباری، حد مجاز موضوع ماده
(۳) را در محدوده ۱۵۰ درصد برای هر مؤسسه اعتباری یا مجموعه
مؤسسات اعتباری تغییر دهد.

ماده ۴ - مؤسسه اعتباری مکلف است اطلاعات مربوط به محاسبه اجزای صورت و مخرج
نسبت را در پایان هر ماه در سطح مؤسسه اعتباری، شامل شعب و ادارات مرکزی
مستقر در سرزمین اصلی و مناطق آزاد تجاری - صنعتی، تهیه و حداکثر تا پانزدهم

ماه بعد طی گزارشی که توسط مدیر عامل مؤسسه اعتباری امضاء گردیده، به بانک مرکزی ارائه نماید.

ماده ۵ - تخطی از مقررات این دستورالعمل موجب اعمال مجازات‌های مقرر در ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور خواهد بود.

ماده ۶ - مؤسسه اعتباری موظف است حداکثر ظرف مدت یک سال پس از ابلاغ این دستورالعمل، وضعیت خود را با مفاد آن تطبیق دهد.

«دستورالعمل تعیین نسبت تعهدات و بدهی‌های ارزی به دارایی‌های ارزی» در شش ماده و یک تبصره در یک‌هزار و یک‌صد و پنجاهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۶ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و پس از تاریخ ابلاغ آن به مؤسسات اعتباری، لازم‌الاجرا می‌باشد.

بخشنامه شماره ۹۱/۲۴۴۷۰+ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۱۵؛ ابلاغ بند (۱) یکهزار و یکصد و پنجاه و یکمین صورتجلسه شورای پول و اعتبار در خصوص اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به شبکه بانکی کشور

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً؛ همان‌گونه که استحضار دارند؛ در حال حاضر یکی از مهم‌ترین و عمده‌ترین روش‌های پرداخت، "اعتبار اسنادی" می‌باشد و فروشندگان و خریداران کالا یا خدمت در سراسر جهان و ایران با استفاده از این روش به عنوان یک وسیله پرداخت مطمئن و قابل انعطاف اقدام به انجام معامله می‌نمایند. مبادله اسناد و پرداخت وجه توسط بانک‌ها بر اساس شرایط اعتبار اسنادی، عملاً ارتباط بین خریدار و فروشنده را در دو نقطه مختلف تسهیل می‌نماید. بنابراین اولین و مهم‌ترین کارکرد اعتبار اسنادی، تسهیل در مبادلات تجاری به عنوان یک "روش پرداخت" می‌باشد.

پس از سوءاستفاده مالی سال گذشته در شبکه بانکی کشور، ضمن آسیب‌شناسی موضوع، نقاط آسیب‌پذیر شناسایی و بر اساس ماهیت اعتبار اسنادی و نقش و کارکرد آن در داخل کشور، هدفگذاری‌های لازم انجام شد و با رویکرد حفظ و صیانت از منافع و حقوق سپرده‌گذاران بانکی، "دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی" در ۹ فصل، مشتمل بر ۵۷ ماده و ۱۶ تبصره تدوین و در یک‌هزار و یکصد و پنجاه و یکمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۰۷ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید.

گرچه ابلاغ اولین ضوابط ناظر بر اعتبار اسنادی داخلی - ریالی مربوط به سال ۱۳۸۰ می‌باشد، لیکن پس از سوءاستفاده مالی سال گذشته در شبکه بانکی کشور، در مقطعی کوتاه (قریب ۳ ماه)، گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی محدود به مواردی شد که حداقل یکی از طرفین آن (متقاضی و ذی‌نفع اعتبار اسنادی) یکی از شرکت‌ها، نهادهای و سازمان‌های دولتی موضوع ماده ۴ قانون محاسبات عمومی کشور باشد. پیرو آن و به منظور

حمایت از بخش خصوصی و تسهیل مبادلات بازرگانی، مقرراتی تحت عنوان "الزامات ناظر بر فرآیند اعتبار اسنادی داخلی - ریالی" تهیه و ابلاغ گردید. هم‌اکنون نیز در راستای تحقق اهداف عالیه نظام بانکی کشور، دستورالعمل جدید اعتبار اسنادی داخلی - ریالی به شرح پیوست، با رویکرد به حداقل رساندن آسیب‌ها، از طریق بررسی همه جانبه موضوع، کسب تجربه از رویدادهای گذشته و بهره‌مندی از دانش روز دنیا تدوین و تصویب گردیده است. دستورالعمل جدید دارای نقاط افتراق حائز اهمیت با ضوابط قبلی ناظر بر این موضوع بوده که مهم‌ترین آن‌ها به شرح زیر می‌باشد:

۱) جامعیت مقررات، تدوین در ۹ فصل جداگانه و ارائه دامنه گسترده‌ای از تعاریف با هدف درک بهتر مفاد دستورالعمل و جلوگیری از تفسیر به رأی عبارات مندرج در متن دستورالعمل؛

۲) الزام بانک گشایش‌کننده به اعتبارسنجی دقیق متقاضی و استعلام از مراجع مختلف مبنی بر عدم وجود چک برگشتی، بدهی غیر جاری، بدهی مالیاتی و ...؛

۳) تعیین انواع و میزان وثایق قابل قبول برای گشایش اعتبار اسنادی داخلی، با استفاده از ظرفیت‌های بند ۶ ماده ۱۴ قانون پولی و بانکی کشور؛

۴) الزام بانک گشایش‌کننده به اخذ شماره منحصر به فرد از "سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)";

۵) تأکید بر بازرسی کالا به منظور حصول اطمینان از تطابق یا عدم تطابق کالای بازرسی شده با مشخصه‌های کمی و کیفی کالای مندرج در شرایط اعتبار اسنادی داخلی - ریالی؛

۶) تعیین مبنای جدید عقدی جهت گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی (عقود مرابحه و استصناع) با رویکرد حفظ منافع سپرده‌گذاران؛

۷) الزام بانک گشایش‌کننده به ابلاغ اعتبار اسنادی داخلی - ریالی صرفاً از طریق "سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)";

۸) تعیین وظایف بانک‌های مختلف در صورت ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع؛

۹) الزام بانک‌های ذی‌ربط به الصاق تصویر اسناد مطابق در "سامانه پیام‌رسانی

الکترونیکی مالی (سپام)؛"

۱۰) طراحی سازوکارهایی جهت حصول اطمینان از صحت اعتبار اسنادی داخلی -

ریالی در تنزیل آن؛

۱۱) تعیین حدود فردی و جمعی برای تنزیل اعتبار اسنادی داخلی توسط بانک

تنزیل‌کننده؛

۱۲) طراحی و ایجاد سازوکارهای کنترلی در مراحل گشایش، ابلاغ، اصلاح، ارائه

اسناد، تنزیل و پرداخت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی؛

۱۳) دخیل نمودن ادارات مرکزی بانک‌ها در مراحل مختلف اعتبار اسنادی داخلی -

ریالی و تفکیک وظایف در حد مقدرات؛

۱۴) الزام به شناسایی مشتری مطابق با قوانین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های

مربوط، از جمله دستورالعمل‌های مبارزه با پولشویی؛

۱۵) الزام بانک‌ها به عضویت در "سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)" و تبادل

تمامی پیام‌های فی‌مابین، از طریق سامانه مذکور؛

۱۶) الزام بانک گشایش‌کننده به طراحی و پیاده‌سازی سامانه اخذ استعلام و تأیید

صحت و اصالت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در پایگاه اطلاع‌رسانی خود؛

۱۷) پیش‌بینی اعمال مجازات‌های مقرر در مواد ۴۳ و ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور

برای بانک‌های متخلف.

یکی از موارد مهمی که در متن مقررات لحاظ گردیده است، استفاده از "سامانه

پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)" می‌باشد. سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)،

سامانه‌ای است که در بانک مرکزی راه‌اندازی شده و امکان تبادل تمامی پیام‌های مالی

بین بانکی به‌طور متمرکز، از جمله پیام‌های مربوط به اعتبار اسنادی داخلی را به‌صورت

استاندارد، فراهم می‌سازد. مهم‌ترین مزایای استفاده از سامانه مورد اشاره، ممانعت از تعدد

صدور سند برای یک اعتبار اسنادی به دلیل اخذ شماره منحصر به فرد از سامانه، حصول

اطمینان از صحت مکاتبات و پیام‌های مختلف با توجه به ایمن بودن شبکه تبادل اطلاعات، جلوگیری از تنزیل مجدد اسناد، امکان رجوع به اسناد و پایش لحظه‌ای فرآیند اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در هر بانک می‌باشد.

شایان ذکر است؛ «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، به منظور فراهم گردیدن مقدمات اجرای آن از جمله عضویت در «سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)»، طراحی و پیاده‌سازی سامانه استعلام صحت اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در پایگاه اطلاع‌رسانی بانکها (موضوع ماده ۴۷ دستورالعمل)، طراحی، ایجاد و پیاده‌سازی ساختار کنترل داخلی مالی و عملیاتی مؤثر و کارا در فرآیند اعتبار اسنادی داخلی - ریالی و سایر موارد لازم، پس از طی یک ماه از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا می‌باشد و از آن تاریخ، دستورالعمل جدید جایگزین مصوبات جلسات شماره نهصد و شصت مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۴ و شماره یک‌هزار و یکصد و سی و چهارم مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۰ شورای پول و اعتبار در خصوص اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، موضوع بخشنامه‌های شماره نت/۲۱۰۰ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۸ و شماره ۹۰/۲۶۰۸۱۸ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱ می‌گردد.

بدیهی است در صورت عدم فراهم نمودن مقدمات لازم در مهلت مقرر، آن بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی مجاز به انجام هیچ‌یک از مراحل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی اعم از گشایش، ابلاغ، اصلاح، ارائه اسناد، تنزیل و ... نمی‌باشد.

با عنایت به مراتب فوق، خواهشمند است دستور فرمایند، ضمن تمهید مقدمات اجرای این دستورالعمل، مراتب به قید تسریع، به تمامی واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن، تأکید و نظارت دقیق گردد. ۱۳۹۷۱۹۵/س

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

امیرحسین امین‌آزاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

«دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی»

مقدمه:

شورای پول و اعتبار در اجرای بند ۵ تصویب‌نامه شماره ۳۵۹۸۵/ت مورخ ۱۳۷۷/۶/۳ هیأت محترم وزیران و به استناد بند ۶ ماده ۱۴ قانون پولی و بانکی کشور و به منظور حصول اطمینان از انجام صحیح امور مربوط به اعتبار اسنادی داخلی – ریالی و نیز با هدف تسهیل مبادلات تجاری داخلی؛ «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی» را که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، تصویب نمود.

فصل اول – تعاریف:

ماده ۱- در این دستورالعمل عبارات و اصطلاحات ذیل، در معانی مشروح بکار می‌روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۱- اعتبار اسنادی: هرگونه ترتیباتی که در برگیرنده تعهد قطعی و برگشت‌ناپذیر بانک گشایش‌کننده مبنی بر پذیرش پرداخت در قبال ارائه اسناد مطابق می‌باشد.

۳-۱- اعتبار اسنادی داخلی – ریالی: اعتبار اسنادی که به ریال ایران گشایش می‌گردد و مقصد کالا و یا خدمت، اقامتگاه بانک‌های مرتبط، متقاضی و ذینفع آن، در داخل مرزهای جغرافیایی جمهوری اسلامی ایران واقع است. در این دستورالعمل، اعتبار اسنادی داخلی – ریالی، به اختصار «اعتبار اسنادی داخلی» نامیده می‌شود.

۴-۱- ارائه اسناد مطابق: عبارت از ارائه اسناد، منطبق با شرایط اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده، مقررات متحدالشکل اعتبار اسنادی (UCP) و مفاد این دستورالعمل می‌باشد.

- ۵-۱- سررسید اعتبار اسنادی داخلی: روز بانکی که تا پایان وقت اداری آن روز، ذینفع اعتبار اسنادی داخلی می‌تواند نسبت به ارائه اسناد اقدام نماید.
- ۶-۱- روز بانکی: روزی که معمولاً بانک خدمات بانکی، از جمله خدمات مربوط به اعتبار اسنادی داخلی ارائه می‌دهد.
- ۷-۱- اعتبار اسنادی داخلی دیداری: اعتبار اسنادی داخلی که در آن، بانک گشایش‌کننده و یا بانک تأییدکننده موظف است پس از بررسی اسناد و حصول اطمینان از ارائه اسناد مطابق، وجه اسناد را پرداخت نماید.
- ۸-۱- اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار: اعتبار اسنادی داخلی که در آن، بانک گشایش‌کننده و یا بانک تأییدکننده موظف است پس از بررسی اسناد و حصول اطمینان از ارائه اسناد مطابق، تعهد نماید وجه اسناد را در سررسید پرداخت، بپردازد.
- ۹-۱- سند تعهد پرداخت: سندی که بانک گشایش‌کننده و یا بانک تأییدکننده پس از بررسی اسناد و حصول اطمینان از ارائه اسناد مطابق صادر و در آن تعهد می‌کند وجه اسناد را در سررسید پرداخت، بپردازد.
- ۱۰-۱- متقاضی: خریدار یا کارفرمایی که اعتبار اسنادی داخلی بنا به درخواست وی گشایش می‌گردد.
- ۱۱-۱- ذینفع: فروشنده یا پیمانکار رتبه‌بندی‌شده‌ای که اعتبار اسنادی داخلی به نفع وی گشایش می‌گردد.
- ۱۲-۱- بانک گشایش‌کننده: بانکی که بنا به درخواست متقاضی یا از طرف خود، اقدام به گشایش اعتبار اسنادی داخلی می‌نماید.
- ۱۳-۱- بانک ابلاغ‌کننده: بانکی که اعتبار اسنادی داخلی را بنا به درخواست بانک گشایش‌کننده به ذینفع ابلاغ می‌نماید.
- ۱۴-۱- بانک تأییدکننده: بانکی که بنا به درخواست و یا با اجازه بانک گشایش‌کننده، تأیید خود را بر اعتبار اسنادی داخلی می‌افزاید.

۱۵-۱- بانک تعیین شده: بانکی که از سوی بانک گشایش کننده، مجاز به دریافت و

بررسی اسناد و پذیرش پرداخت به ذینفع می‌گردد.

۱۶-۱- بانک تنزیل کننده: بانکی که در چارچوب این دستورالعمل و بنا به درخواست

ذینفع، اقدام به تنزیل سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت دار

می‌نماید.

۱۷-۱- پذیرش پرداخت: عبارت است از:

۱-۱۷-۱- "پرداخت دیداری، در صورتی که اعتبار اسنادی داخلی در مقابل

پرداخت دیداری قابل استفاده باشد" یا

۲-۱۷-۱- "تقبل تعهد پرداخت مدت دار و پرداخت وجه آن در سررسید

پرداخت، در صورتی که اعتبار اسنادی داخلی در مقابل پرداخت

مدت دار قابل استفاده باشد".

۱۸-۱- خدمت: عبارت از خدمت فنی و مهندسی و بیمانکاری می‌باشد.

۱۹-۱- پیش فاکتور: سندی که به منظور اعلام قیمت، توسط ذینفع و به نام متقاضی

صادر می‌شود و در آن نوع و مشخصات فنی کالا یا خدمت، میزان یا مقدار،

مبدأ و مقصد حمل کالا، شرایط تحویل کالا و یا اجرای خدمت، بهای واحد و

کل، شرایط پرداخت، موعد تحویل کالا یا ارائه خدمت، مهلت اعتبار

پیش فاکتور و سایر مفاد مورد توافق ذینفع و متقاضی قید می‌گردد.

۲۰-۱- قرارداد فروش کالا/ارائه خدمت: توافق نامه‌ای که به امضای ذینفع و

متقاضی می‌رسد و بیان گر نوع و مشخصات فنی کالا یا خدمت، میزان یا

مقدار، مبدأ و مقصد حمل کالا، شرایط تحویل کالا و یا اجرای خدمت، بهای

واحد و کل، شرایط پرداخت، موعد تحویل کالا یا ارائه خدمت، مهلت اعتبار

قرارداد فروش کالا/ارائه خدمت و سایر مفاد مورد توافق ذینفع و متقاضی

می‌باشد.

۲۱-۱- سیاهه تجاری: سندی که توسط ذینفع و به نام متقاضی صادر می‌شود و

بیان‌گر فروش قطعی کالای موضوع پیش فاکتور یا قرارداد فروش کالا

توسط ذینفع به متقاضی می‌باشد.

۲۲-۱- صورت وضعیت/ صورت حساب انجام خدمت: سندی که توسط ذینفع صادر و از

سوی متقاضی و یا نماینده معتبر که از طرف وی تعیین گردیده است، تأیید

و دلالت بر این دارد که ذینفع، تعهدات خود را در رابطه با ارائه خدمت

موضوع پیش فاکتور یا قرارداد ارائه خدمت انجام داده است.

۲۳-۱- بارنامه/راه‌نامه: سندی که توسط متصدی مجاز حمل و نقل داخلی یا

نماینده وی پس از وصول کالا صادر می‌گردد و حاکی از حمل کالای موضوع

اعتبار اسنادی داخلی از یک نقطه (مبدأ حمل) به نقطه‌ای دیگر (مقصد

حمل)، به صورت زمینی (جاده‌ای یا ریلی)، هوایی یا دریایی، با وسیله حمل

مورد توافق در مقابل کرایه حمل معین می‌باشد.

۲۴-۱- شرکت بازرسی: شرکتی که توسط متقاضی از فهرست شرکت‌های بازرسی

مورد تأیید مندرج در بخش دوم مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی تعیین

می‌شود تا به نیابت از طرف وی، کالا را در نقطه انتقال ریسک و مسئولیت

کالا از ذینفع به متقاضی، حسب شرایط تحویل کالا (اینکو‌ترمز مورد

توافق) مورد بازرسی کمی و کیفی قرار دهد.

۲۵-۱- گواهی بازرسی فنی: سندی که شرکت بازرسی تعیین شده، پس از بازرسی

کالا صادر می‌نماید و حاکی از تطابق یا عدم تطابق کالای بازرسی شده با

مشخصه‌های کمی و کیفی کالای مندرج در شرایط اعتبار اسنادی داخلی

می‌باشد.

۲۶-۱- بیمه‌نامه/گواهی بیمه: سندی که توسط شرکت‌های مجاز بیمه داخلی یا

نمایندگان آن‌ها برای پوشش خطرات حمل کالای موضوع اعتبار اسنادی

داخلی صادر می‌شود و در آن بیمه‌گر، بیمه‌گذار و ذینفع بیمه و نیز

مشخصات مورد بیمه از جمله نوع کالا، مقدار و ارزش کالا، مبدأ و مقصد حمل کالا، نحوه حمل، دوره پوشش و موضوعات دیگری که مبین حقوق و تعهدات طرفین قرارداد بیمه حمل می‌باشد، قید می‌گردد.

۲۷-۱- سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سیام): سامانه‌ای که در بانک مرکزی راه‌اندازی شده و امکان تبادل تمامی پیام‌های مالی بین بانکی به‌طور متمرکز، از جمله پیام‌های مربوط به اعتبار اسنادی داخلی را به‌صورت استاندارد، فراهم می‌سازد.

۲۸-۱- آیین‌نامه وصول مطالبات: آیین‌نامه وصول مطالبات سررسیدگذشته، معوق و مشکوک‌الوصول مؤسسات اعتباری، موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۵۳۹۶۵/ت/۱۴۹۸ هـ مورخ ۱۳۸۸/۸/۳ هیأت محترم وزیران.

۲۹-۱- اینکوترمز (INCOTERMS): مجموعه مقرراتی که توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) به منظور تبیین نقطه انتقال ریسک، نقطه تقسیم هزینه‌ها و وظایف خریدار و فروشنده در ارتباط با موضوع تحویل کالا تدوین گردیده است.

۳۰-۱- مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP): مجموعه رویه‌ها و ضوابطی که توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) به منظور یکسان نمودن تعابیر و تفاسیر ذی‌ربط، استاندارد نمودن مراحل، الزامات و نحوه بررسی اسناد و تبیین حقوق و تعهدات طرفین اعتبار اسنادی، تدوین گردیده است.

فصل دوم - گشایش اعتبار اسنادی داخلی:

ماده ۲- بانک گشایش‌کننده موظف است؛ با توجه به ارکان اعتباری خود، اقدام به اعتبارسنجی دقیق متقاضی اعتبار اسنادی داخلی نماید، به نحوی که اعتبارسنجی به‌عمل آمده مبین میزان توان و ظرفیت اعتباری وی باشد. بانک گشایش‌کننده مجاز به گشایش اعتبار اسنادی داخلی بیش از ظرفیت اعتباری متقاضی نمی‌باشد.

ماده ۳- بانک گشایش‌کننده مکلف است قبل از گشایش اعتبار اسنادی داخلی، وضعیت تسهیلات غیرجاری و چک برگشتی متقاضی را از "سامانه یکپارچه اطلاعاتی مشتریان" نزد بانک مرکزی استعلام نماید. در خصوص اشخاص حقوقی، استعلام یادشده علاوه بر شخص حقوقی شامل صاحبان امضای مجاز و اعضای هیأت مدیره آن اشخاص نیز می‌گردد. گشایش اعتبار اسنادی داخلی برای متقاضی که دارای سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده و یا تسهیلات غیرجاری نزد شبکه بانکی کشور است، مجاز نمی‌باشد.

ماده ۴- بانک گشایش‌کننده موظف است قبل از گشایش اعتبار اسنادی داخلی، نسبت به اخذ استعلام مالیاتی در چارچوب ضوابط اجرایی تبصره ۱ ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مبادرت نماید.

ماده ۵- بانک گشایش‌کننده مکلف است به هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، متناسب با توان و ظرفیت اعتباری متقاضی، اقدام به اخذ پیش‌دریافت/میان‌دریافت از وی به شرح زیر نماید:

۵-۱- در اعتبار اسنادی داخلی دیداری، حداقل ۱۰ درصد هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی؛

۵-۲- در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، حداقل ۱۵ درصد در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، حداقل ۱۵ درصد به هنگام ارائه اسناد مطابق. در صورت عدم ارائه اسناد مطابق، تاریخ پذیرش اسناد از سوی متقاضی ملاک اخذ میان‌دریافت خواهد بود.

تبصره ۵- چنانچه متقاضی اعتبار اسنادی داخلی، یکی از وزارتخانه‌ها و یا نهادهای دولتی استفاده‌کننده از بودجه عمومی باشد، باید حداقل معادل مبلغ اعتبار اسنادی داخلی در بودجه سالیانه مصوب و ۱۰۰ درصد مبلغ اعتبار اسنادی داخلی، به هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، نزد بانک گشایش‌کننده تودیع گردد. بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد از

متقاضی گشایش اعتبار اسنادی داخلی موضوع این تبصره، تأییدیه ذی‌حسابی مربوط را نیز اخذ نماید. بانک گشایش‌کننده موظف است از نهادهای دولتی متقاضی اعتبار اسنادی داخلی که از بودجه عمومی استفاده نمی‌نمایند، مدارک و مستندات دال بر موضوع مذکور، از جمله تأییدیه خزانه‌داری کل کشور و یا خزانه‌داری معین استان‌ها را اخذ نماید.

ماده ۶- بانک گشایش‌کننده مکلف می‌باشد قبل از گشایش اعتبار اسنادی داخلی، با توجه به اهلیت و توان اعتباری متقاضی، وثایق لازم و کافی از وی اخذ نماید. وثایق مأخوذه باید معتبر، سهل‌البیع، قابل نقل و انتقال قانونی، از درجه نقدشوندگی بالا برخوردار و بلامعارض باشد تا در صورت عدم ایفای تعهدات از سوی متقاضی، حقوق بانک در حداقل زمان، استیفاء شود.

ماده ۷- انواع و میزان وثایق قابل قبول برای گشایش اعتبار اسنادی داخلی بر پایه مبلغ اعتبار اسنادی داخلی پس از کسر پیش‌دریافت نقدی اخذ شده، به شرح زیر تعیین می‌گردد:

۱-۷- اوراق مشارکت منتشرشده توسط دولت یا بانک مرکزی یا تضمین‌شده توسط آنها، حداقل به میزان ۱۱۰ درصد؛

۲-۷- گواهی سپرده سرمایه‌گذاری ویژه عام و خاص بی‌نام، حداقل به میزان ۱۱۰ درصد؛

۳-۷- سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار نزد بانک گشایش‌کننده، حداقل به میزان ۱۱۰ درصد؛

۴-۷- ضمانت‌نامه بانکی سایر بانک‌ها، حداقل به میزان ۱۱۰ درصد؛

۵-۷- سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار نزد سایر بانک‌ها، حداقل به میزان ۱۱۵ درصد؛

۶-۷- اوراق مشارکت منتشره توسط بانک‌ها و یا تضمین شده توسط آن‌ها حداقل

به میزان ۱۱۵ درصد؛

۷-۷- مسکوکات و شمش طلا، حداقل به میزان ۱۲۵ درصد؛

۷-۸- اموال غیرمنقول کارشناسی شده، حداقل به میزان ۱۳۰ درصد؛

۷-۹- سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، به استثنای

سهام بانک گشایش کننده، شرکت‌های تابعه آن و متقاضی، حداقل به میزان

۱۵۰ درصد، در چارچوب مقررات "شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و

تسویه وجوه" و بر مبنای میانگین قیمت ماهانه یک سال گذشته سهام معرفی

شده در تابلوی بورس اوراق بهادار تهران؛

۷-۱۰- سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بازار اول و دوم فرا بورس ایران، به

استثنای سهام بانک گشایش کننده، شرکت‌های تابعه آن و متقاضی، حداقل

به میزان ۱۷۵ درصد، در چارچوب مقررات "شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق

بهادار و تسویه وجوه" و بر مبنای میانگین قیمت ماهانه یک سال گذشته سهام

معرفی شده در سامانه معاملات مربوط به شرکت‌های فرا بورس ایران.

تبصره ۱- بانک مرکزی می‌تواند حسب مقتضیات، نوع و میزان وثایق را مورد

بازنگری قرار داده و به بانک‌ها اعلام نماید.

تبصره ۲- بانک گشایش کننده موظف است با توجه به شرایط متقاضی، هر یک از

وثایق مذکور در این ماده و یا ترکیبی از آن‌ها را اخذ نماید.

تبصره ۳- بانک گشایش کننده مکلف است حسب درخواست متقاضی، متناسب با

وجوه دریافتی از وی، نسبت به آزادسازی وثایق اخذ شده اقدام نماید.

در خصوص اموال غیرمنقول، آزادسازی وثایق منوط به تشخیص بانک

گشایش کننده خواهد بود.

ماده ۸- اعتبار اسنادی داخلی می‌تواند به صورت دیداری یا مدت‌دار گشایش شود. گشایش اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، با موعد پرداخت بیش از ۳۶۰ روز (از زمان ارائه اسناد مطابق یا تاریخ حمل) مجاز نمی‌باشد.

ماده ۹- سررسید اعتبار اسنادی داخلی برای خرید کالا، حداکثر ۶ ماه و برای سایر موارد، حداکثر ۱۸ ماه تعیین می‌گردد.

ماده ۱۰- بانک گشایش‌کننده موظف است به هنگام تشکیل پرونده جهت گشایش اعتبار اسنادی داخلی، از "سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)"، شماره منحصر به فرد دریافت نماید.

ماده ۱۱- بانک گشایش‌کننده موظف است هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، علاوه بر اخذ مدارک لازم جهت شناسایی متقاضی، موضوع ماده ۴۴ این دستورالعمل، نسبت به اخذ مدارک زیر از وی اقدام نماید:

۱-۱- فرم تکمیل‌شده درخواست گشایش اعتبار اسنادی داخلی؛

۱-۲- پیش‌فاکتور یا قرارداد فروش کالا/ارائه خدمت؛

۱-۳- بیمه‌نامه/گواهی بیمه حمل کالا برای اعتبار اسنادی داخلی خرید کالا؛

تبصره ۱- در صورتی که تهیه پوشش بیمه‌ای حسب اینکوترمز بر عهده ذینفع باشد، ارائه بیمه‌نامه/گواهی بیمه در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی توسط متقاضی، از شمول این بند مستثنی می‌باشد.

تبصره ۲- چنان‌چه کالای موضوع اعتبار اسنادی داخلی، در وثیقه بانک گشایش‌کننده باشد، بیمه‌نامه/گواهی بیمه (ارائه شده از سوی متقاضی یا ذینفع) باید به نفع بانک گشایش‌کننده صادر شود.

۱۱-۴- اظهارنامه واقعی بودن معامله پایه؛ اظهارنامه مزبور باید مبین این موضوع باشد که معامله موضوع اعتبار اسنادی داخلی واقعی بوده و متقاضی با ذینفع اعتبار اسنادی داخلی، ذینفع واحد (مطابق با تعریف ارائه شده در آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان) نمی‌باشد. همچنین اظهارنامه فوق باید مشتمل

بر این تعهد باشد که در صورت اثبات خلاف هر یک از موارد فوق، بانک گشایش‌کننده حق خواهد داشت در هر مرحله از فرآیند اعتبار اسنادی داخلی، برای وصول مطالبات و خسارات احتمالی خویش اقدام نماید.

۵-۱۱- فرم تکمیل‌شده قرارداد گشایش اعتبار اسنادی داخلی؛

۶-۱۱- فرم تکمیل‌شده نامه پذیرش بازرسی فنی مطابق با پیوست شماره ۱ این دستورالعمل؛

۷-۱۱- تأییدیه مراجع ذی‌صلاح مبنی بر تعیین تکلیف کسورات قانونی مترتب بر قرارداد فروش کالا/ارائه خدمت (مالیات، حق بیمه تأمین اجتماعی، حق صندوق کارآموزی و سایر موارد)، در خصوص اعتبار اسنادی داخلی خدماتی یا کالایی - خدماتی.

ماده ۱۲- پیش‌پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، پس از تأمین وجه آن از سوی متقاضی (بدون در نظر گرفتن پیش‌دریافت و میان‌دریافت موضوع ماده ۵ این دستورالعمل)، صرفاً در مقابل اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از ذینفع، مجاز می‌باشد.

تبصره ۵- با قبول تمامی مسئولیت‌های مترتبه توسط متقاضی، پیش‌پرداخت موضوع این ماده می‌تواند بدون اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از ذینفع، صورت پذیرد.

فصل سوم - مبنای عقدی گشایش اعتبار اسنادی داخلی:

ماده ۱۳- بانک گشایش‌کننده موظف است جهت گشایش اعتبار اسنادی داخلی و نیز در صورت لزوم تأمین مالی متقاضی، حسب مورد از یکی از عقود زیر استفاده نماید:

۱-۱۳- چنانچه موضوع اعتبار اسنادی داخلی در زمان گشایش آن، کالای موجود

یا خدمت باشد، گشایش اعتبار اسنادی داخلی بر پایه عقد مباحه

صورت می‌پذیرد. در این صورت بین بانک گشایش‌کننده و متقاضی

عقد مرابحه منعقد می‌گردد که به موجب آن بانک گشایش‌کننده، بهای تمام شده کالا و یا خدمت را بر اساس پیش‌فاکتور صادره از سوی ذینفع، به اطلاع متقاضی می‌رساند و با افزودن مبلغ یا درصدی اضافی به عنوان سود، آن را به صورت نقدی، نسیه‌دفعی یا اقساطی، به اقساط مساوی و یا غیرمساوی در سررسید یا سررسیدهای معین به متقاضی واگذار می‌کند.

۱۳-۱-۱- در صورتی که برای گشایش اعتبار اسنادی داخلی از عقد مرابحه نقدی استفاده شود، سود مرابحه نقدی، برابر با مابه‌التفاوت قیمت فروش با بهای تمام شده کالا و یا خدمت، از متقاضی اخذ می‌گردد. در این صورت چنانچه متقاضی در زمان پرداخت وجه اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، نسبت به تسویه با بانک گشایش‌کننده اقدام ننماید، علاوه بر سود مرابحه نقدی مذکور، مکلف به پرداخت وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین (بر مبنای نرخ سود عقد مرابحه نسیه در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی به‌علاوه درصدهای مقرر در ماده ۱۲ آیین‌نامه وصول مطالبات) متناسب با مبلغ و مدت تأخیر می‌باشد.

۱۳-۱-۲- در صورتی که برای گشایش اعتبار اسنادی داخلی از عقد مرابحه نسیه استفاده شود، سود مرابحه نسیه معادل سود مرابحه نقدی به اضافه سود تأمین مالی خواهد بود. در این صورت چنانچه متقاضی در سررسید عقد مرابحه به تعهدات خویش عمل ننماید، علاوه بر مبالغ مذکور، مکلف به پرداخت وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین (بر مبنای نرخ سود عقد مرابحه نسیه در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی به‌علاوه

درصدهای مقرر در ماده ۱۲ آیین‌نامه وصول مطالبات)

متناسب با مبلغ و مدت تأخیر خواهد بود.

۱۳-۱-۳- بانک گشایش‌کننده موظف است در قرارداد مرابحه درج

نماید؛ تحویل کالا یا خدمت به متقاضی منوط به تحویل آن از

سوی ذینفع می‌باشد.

۱۳-۱-۴- سایر موارد ناظر بر عقد گشایش اعتبار اسنادی داخلی

کالای موجود یا خدمت، تابع دستورالعمل اجرایی عقد

مرابحه می‌باشد.

۱۳-۲- چنانچه موضوع اعتبار اسنادی داخلی، کالایی باشد که در زمان گشایش

اعتبار اسنادی داخلی نزد ذینفع موجود نبوده و مستلزم ساخت آن در

آینده باشد، گشایش اعتبار اسنادی داخلی بر پایه عقد استصناع صورت

می‌پذیرد. در این صورت بین بانک گشایش‌کننده و متقاضی عقد

استصناع منعقد می‌گردد که به موجب آن بانک گشایش‌کننده متعهد

می‌شود در قبال دریافت مبلغ قرارداد و طبق شرایط مندرج در آن،

کالای موردنظر را در دوره زمانی معین به متقاضی تحویل دهد.

۱۳-۲-۱- در صورتی که هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، قصد

تأمین مالی متقاضی توسط بانک گشایش‌کننده وجود نداشته

باشد، تفاوت بهای تمام‌شده کالای ساخته‌شده برای بانک

گشایش‌کننده و قیمت فروش آن به متقاضی، سود عقد

استصناع نقدی است که از متقاضی اخذ می‌گردد. در این

صورت چنانچه متقاضی در موعد پرداخت وجه اعتبار

اسنادی داخلی به ذینفع، نسبت به تسویه با بانک

گشایش‌کننده اقدام ننماید، علاوه بر مبالغ مذکور، مکلف به

پرداخت وجه التزام تأخیر تأدیه دین (بر مبنای نرخ سود عقد

استصناع نسبی در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی

به علاوه درصدهای مقرر در ماده ۱۲ آیین‌نامه وصول

مطالبات) متناسب با مبلغ و مدت تأخیر می‌باشد.

۱۳-۲-۲- در صورتی که هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، بنا به

تقاضای متقاضی و موافقت بانک گشایش‌کننده، مقرر گردد

متقاضی توسط بانک گشایش‌کننده تأمین مالی شود، بانک

مزبور علاوه بر سود عقد استصناع نقدی موضوع بند ۱۳-۲-

۱، بابت تأمین مالی نیز، سود از متقاضی مطالبه می‌نماید. در

این صورت چنانچه متقاضی در سررسید عقد استصناع به

تعهدات خویش عمل ننماید، علاوه بر مبالغ مذکور، مکلف به

پرداخت وجه التزام تأخیر تأدیه دین، (بر مبنای نرخ سود عقد

استصناع نسبی در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی

به علاوه درصدهای مقرر در ماده ۱۲ آیین‌نامه وصول

مطالبات) متناسب با مبلغ و مدت تأخیر خواهد بود.

۱۳-۲-۳- بانک گشایش‌کننده موظف است در قرارداد استصناع درج

نماید؛ تحویل کالا اعم از مادی یا غیرمادی به متقاضی منوط

به تحویل آن از سوی ذینفع می‌باشد.

۱۳-۲-۴- سایر موارد ناظر بر گشایش اعتبار اسنادی داخلی کالای

غیرموجود در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، تابع

دستورالعمل اجرایی عقد استصناع می‌باشد.

ماده ۱۴- چنانچه در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، بین بانک گشایش‌کننده و

متقاضی قرارداد مرابحه نقدی یا استصناع نقدی منعقد، لیکن در زمان ارائه

اسناد مطابق، متقاضی درخواست دریافت تسهیلات نماید، ابتدا قرارداد مرابحه

نقدی یا استصناع نقدی فسخ و سپس قرارداد مرابحه نسبی به ترتیب مقرر در

این دستورالعمل بین آن‌ها منعقد می‌گردد.

ماده ۱۵- اخذ وجه التزام تأخیر تأدیه دین مقرر در این دستورالعمل از متقاضی، منوط به درج آن به صورت شرط ضمن عقد، در عقد مرابحه و استصناع فی مابین بانک گشایش کننده و متقاضی می باشد.

ماده ۱۶- سود ناشی از تأمین مالی و وجه التزام تأخیر تأدیه دین وصولی توسط بانک گشایش کننده در عقود مرابحه و استصناع، به عنوان سود مشاع تلقی و باید در محاسبات مربوط به آن لحاظ گردد.

ماده ۱۷- بانک گشایش کننده باید در عقود مرابحه و استصناع قید نماید که متقاضی، وکیل آن بانک در انعقاد قرارداد فروش کالا/ارائه خدمت، دریافت پیش فاکتور، تحویل گرفتن کالا یا دریافت خدمت از ذینفع است و بانک مزبور به صرف ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع، نسبت به پذیرش پرداخت اقدام می نماید و هیچ گونه مسئولیتی در خصوص تحویل و حمل کالا بر عهده بانک گشایش کننده نمی باشد.

ماده ۱۸- علاوه بر سود (اعم از نقدی و نسبه) و وجه التزام تأخیر تأدیه دین مذکور در این فصل، اخذ هرگونه وجه دیگر از متقاضی، تحت عنوان کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی، مجاز نمی باشد.

فصل چهارم - ابلاغ اعتبار اسنادی داخلی:

ماده ۱۹- بانک گشایش کننده مکلف است؛ پیام گشایش اعتبار اسنادی داخلی را به ترتیب مقرر در این دستورالعمل و صرفاً با استفاده از "سامانه پیام رسانی الکترونیکی مالی (سپام)"، به ذینفع ابلاغ نماید.

ماده ۲۰- شماره منحصر به فرد دریافتی موضوع ماده ۱۰ این دستورالعمل، به عنوان شماره اعتبار اسنادی داخلی منظور و تمامی بانک‌های ذی ربط در فرآیند اعتبار اسنادی داخلی، از جمله بانک گشایش کننده موظفند؛ در ارسال تمامی پیام‌ها و مکاتبات خود، شماره مزبور را درج نمایند.

ماده ۲۱- بانک ابلاغ‌کننده موظف است قبل از ابلاغ اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع، به صورت متعارف از اصالت پیام گشایش اعتبار اسنادی داخلی دریافتی از بانک گشایش‌کننده، مطابق با مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP) اطمینان حاصل نماید.

ماده ۲۲- بانک گشایش‌کننده مکلف است بلافاصله پس از گشایش اعتبار اسنادی داخلی، مطابق فرم پیوست شماره ۲، نسخه‌ای از اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده را برای اطلاع متقاضی و رونوشت آن را به شرکت بازرسی تعیین شده، ارسال نماید.

تبصره - متقاضی موظف است مشخصات و اطلاعات کامل کالای موضوع اعتبار اسنادی داخلی، شرایط بسته‌بندی، بارگیری و حمل را به صورت مکتوب به شرکت بازرسی تعیین شده ارائه نماید. بانک گشایش‌کننده موظف است مورد مذکور را به نحو مقتضی در قرارداد گشایش اعتبار اسنادی داخلی فی‌مابین خود و متقاضی درج نماید.

فصل پنجم - اصلاح اعتبار اسنادی داخلی:

ماده ۲۳- اعتبار اسنادی داخلی می‌تواند حسب درخواست متقاضی، پذیرش بانک گشایش‌کننده و موافقت ذینفع اصلاح گردد.

ماده ۲۴- صدور هرگونه اصلاحیه از جمله تمدید سررسید اعتبار اسنادی داخلی، مطابق ضوابط و مقررات زمان صدور اصلاحیه یا تمدید امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۲۵- در صورت درخواست افزایش مبلغ اعتبار اسنادی داخلی از سوی متقاضی و موافقت بانک گشایش‌کننده، آن بانک موظف است قبل از صدور اصلاحیه، عنداللزوم نسبت به تأمین وثایق کافی، اخذ الحاقیه بیمه‌نامه/گواهی بیمه، اخذ کسری پیش‌دریافت و اصلاح سایر موارد مربوط اقدام نماید.

ماده ۲۶- چنانچه مبلغ اعتبار اسنادی داخلی با اعمال اصلاحیه کاهش یابد و ذینفع موافقت خود را در این خصوص اعلام نماید، بانک گشایش‌کننده موظف است حسب درخواست متقاضی، نسبت به آزادسازی مازاد وثایق و عودت مازاد پیش‌دریافت متناسب با مبلغ اصلاحی اقدام نماید.

تبصره - در خصوص وثایق غیرمنقول، آزادسازی وثایق متناسب با کاهش اعتبار اسنادی داخلی، منوط به تشخیص بانک گشایش‌کننده خواهد بود.

ماده ۲۷- با تصویب ارکان اعتباری بانک گشایش‌کننده، سررسید اعتبار اسنادی داخلی برای خرید کالا، حداکثر به مدت ۶ ماه و سایر اعتبار اسنادی داخلی حداکثر به مدت ۱۸ ماه قابل تمدید می‌باشد. تمدید سررسید اعتبار اسنادی داخلی برای بیش از مدت‌های مقرر در این دستورالعمل، منوط به اخذ تأییدیه قبلی از بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۲۸- مفاد مواد ۱۹، ۲۰، ۲۱ و ۲۲ این دستورالعمل در خصوص صدور اصلاحیه نیز نافذ می‌باشد.

فصل ششم - ارائه اسناد:

ماده ۲۹- حداقل مدارک لازم به هنگام ارائه اسناد توسط ذینفع؛ سیاهه (سیاهه تجاری یا صورت وضعیت/صورت حساب انجام خدمت)، بارنامه/راه‌نامه و گواهی بازرسی فنی می‌باشد.

تبصره ۱- چنانچه تهیه پوشش بیمه حمل کالا حسب اینکوترمز مورد توافق، به عهده ذینفع باشد، ارائه بیمه‌نامه/گواهی بیمه توسط وی، همراه با سایر اسناد موضوع این ماده، الزامی می‌باشد. بانک گشایش‌کننده موظف است؛ موضوع مزبور را به نحو مقتضی در متن اعتبار اسنادی داخلی قید نماید.

تبصره ۲- شماره اعتبار اسنادی داخلی (شماره منحصر به فرد موضوع ماده ۱۰ این

دستورالعمل) باید بر روی کلیه اسناد موضوع این ماده درج گردد.

ماده ۳۰- ارائه اسناد باید به بانک تعیین شده جهت پرداخت یا بانک تأییدکننده یا بانک

گشایش‌کننده، به روش و در محلی انجام شود که در متن اعتبار اسنادی داخلی

مشخص شده است.

ماده ۳۱- بانک موظف است طی مهلت مقرر، نسبت به بررسی اسناد ارائه شده، حسب

ضوابط بررسی اسناد، مندرج در مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP)

اقدام نماید.

ماده ۳۲- در صورت ارائه اسناد مطابق از سوی ذینفع:

۳۲-۱- بانک گشایش‌کننده موظف به پذیرش پرداخت می‌باشد؛

۳۲-۲- بانک تأییدکننده، در صورت وجود، موظف به پذیرش پرداخت و ارسال

اسناد به بانک گشایش‌کننده می‌باشد؛

۳۲-۳- چنانچه بانک تعیین شده اقدام به پذیرش پرداخت نموده باشد، موظف

به ارسال اسناد به بانک تأییدکننده یا بانک گشایش‌کننده می‌باشد.

ماده ۳۳- بانک تأییدکننده و بانک تعیین شده موظفند؛ ضمن ارسال فیزیکی اسناد مطابق

(بر اساس مفاد ماده ۳۲)، تصویر اسناد مزبور را نیز از طریق "سامانه پیام‌رسانی

الکترونیکی مالی (سیام)" ارسال نمایند. همچنین در صورت ارائه مستقیم اسناد از

سوی ذینفع به بانک گشایش‌کننده، بانک مزبور موظف است، تصویر اسناد

مطابق ارائه شده را از طریق سامانه یادشده، به بانک مرکزی ارسال نماید.

ماده ۳۴- در صورت وجود مغایرت در اسناد ارائه شده، بانک موظف است حسب ضوابط

مندرج در مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP) در خصوص اسناد

مغایر، اقدام نماید.

فصل هفتم - تنزیل:

ماده ۳۵- تنزیل اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار صرفاً در چارچوب مقررات خرید دین (مصوب شورای پول و اعتبار) و پس از استعلام از "سامانه تسهیلات و تعهدات بانکی" بانک مرکزی مبنی بر اصالت و صحت اعتبار اسنادی داخلی و اخذ تأییدیه از طریق "سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)" از ادارات مرکزی ذی‌ربط بانک گشایش‌کننده، مبنی بر عدم تنزیل قبلی آن، مجاز می‌باشد.

تبصره ۱- بانک تنزیل‌کننده موظف است قبل از تنزیل اعتبار اسنادی داخلی، موافقت ارکان اعتباری خود را اخذ نماید.

تبصره ۲- تنزیل اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار در قالب عقد خرید دین منوط به اخذ شماره درخواست منحصر به فرد از "سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)" می‌باشد.

ماده ۳۶- ادارات مرکزی ذی‌ربط بانک گشایش‌کننده موظف است در زمان وصول استعلام موضوع ماده ۳۵ این دستورالعمل، از عدم تنزیل قبلی تمام یا بخشی از اعتبار اسنادی داخلی مذکور اطمینان حاصل کند و مراتب را به بانک تنزیل‌کننده اعلام نماید.

ماده ۳۷- بانک تنزیل‌کننده موظف است از طریق ادارات مرکزی ذی‌ربط خود، بلافاصله پس از تنزیل و همچنین به هنگام تسویه اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، مراتب را از طریق "سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)" به ادارات مرکزی ذی‌ربط بانک گشایش‌کننده اعلام نماید.

ماده ۳۸- بانک تنزیل‌کننده می‌تواند ضمن رعایت مفاد آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان، حداکثر تا میزان ۲۰ درصد سرمایه پایه خود نسبت به تنزیل اعتبارات اسنادی مدت‌دار گشایش‌شده توسط بانک دیگر اقدام نماید، مشروط بر این‌که مجموع اعتبارات اسنادی داخلی تنزیل‌شده، از ۵ برابر سرمایه پایه بانک تنزیل‌کننده عدول ننماید.

ماده ۳۹ - چنانچه بنا به دلایل قهری؛ از جمله کاهش سرمایه و اندوخته بانک تنزیل‌کننده، حدود مقرر در این دستورالعمل نقض شود، بانک تنزیل‌کننده موظف است ظرف مدت ۵ روز کاری، موضوع را طی گزارشی با ذکر دلایل به بانک مرکزی اطلاع دهد و حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از وقوع رویداد مذکور، نسبت به انطباق با حدود تعیین شده اقدام نماید. گزارش مزبور باید حداقل شامل اطلاعات مربوط به اعتبار اسنادی داخلی که منجر به نقض حدود شده است، میزان تخطی و تاریخ وقوع تخطی باشد.

تبصره - چنانچه بانک تنزیل‌کننده پس از گذشت مهلت مزبور، خود را با حدود مقرر در این دستورالعمل تطبیق ندهد، مشمول مجازات‌های ماده ۵۷ خواهد شد.

ماده ۴۰ - حداکثر نرخ قابل اعمال جهت تنزیل اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار مطابق با مصوبات شورای پول و اعتبار می‌باشد.

ماده ۴۱ - تنزیل اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، توسط بانک گشایش‌کننده نیز امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۴۲ - تنزیل اعتبار اسنادی داخلی گشایش‌شده در سرزمین اصلی به نفع فعالان اقتصادی مستقر در این سرزمین، توسط بانک‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی مجاز نمی‌باشد.

فصل هشتم - کنترل‌های ناظر بر فرآیند اعتبار اسنادی داخلی:

ماده ۴۳ - بانک موظف به طراحی، ایجاد و پیاده‌سازی ساختار کنترل داخلی مالی و عملیاتی مؤثر و کارا جهت کسب اطمینان از رعایت مفاد قوانین، مقررات و دستورالعمل‌ها، تفکیک صحیح وظایف ناسازگار، تصویب درست معاملات، ثبت صحیح و به موقع رویدادها و نیز جابجایی کارکنان در مقاطع زمانی مناسب مطابق با «رهنمودهایی

برای نظام مؤثر کنترل داخلی در مؤسسات اعتباری، در مراحل گشایش، ابلاغ،

اصلاح، ارائه اسناد، تنزیل و پرداخت اعتبار اسنادی داخلی می‌باشد.

ماده ۴۴- تمامی بانک‌های موضوع این دستورالعمل مکلف می‌باشند؛ پس از مراجعه

متقاضی/ذینفع، نسبت به شناسایی وی مطابق با قوانین، آیین‌نامه‌ها و

دستورالعمل‌های مربوط، از جمله دستورالعمل‌های مبارزه با پولشویی اقدام نمایند.

ماده ۴۵- بانک گشایش‌کننده موظف است تمامی پیام‌های اعتبار اسنادی داخلی، از جمله

پیام گشایش، اصلاحیه و ...، را الزاماً از طریق بانک دیگر یا سایر شعب بانک

گشایش‌کننده، به ذینفع ابلاغ نماید.

ماده ۴۶- تمامی بانک‌های مرتبط با فرآیند اعتبار اسنادی داخلی موظف به عضویت در

“سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)” بوده و باید تبادل تمامی پیام‌های

فی‌مابین، طبق دستورالعمل مربوط، صرفاً از طریق سامانه مذکور صورت پذیرد.

تبصره ۱- این ماده شامل اعتبارات اسنادی داخلی گشایش‌شده قبل از لازم‌الاجراء

شدن این دستورالعمل، نمی‌گردد.

تبصره ۲- بانک مرکزی موظف است؛ حداکثر ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ ابلاغ این

دستورالعمل، شیوه‌نامه اجرایی نحوه استفاده از “سامانه پیام‌رسانی

الکترونیکی مالی (سپام)” را در خصوص اعتبار اسنادی داخلی تهیه و

جهت اجرا به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید.

ماده ۴۷- بانک گشایش‌کننده موظف به طراحی و پیاده‌سازی سامانه‌ای در پایگاه

اطلاع‌رسانی خود می‌باشد، به نحوی که سایرین از جمله بانک‌های دیگر با

مراجعه به سامانه مذکور و درج شماره منحصر به فرد اعتبار اسنادی داخلی و

شماره ملی ذینفع، به سایر مشخصات اعتبار اسنادی داخلی گشایش‌یافته از

جمله؛ کد حسابداری و نام اداره/شعبه بانک گشایش‌کننده و ابلاغ‌کننده، مبلغ،

تاریخ گشایش، سررسید، نوع اعتبار اسنادی داخلی و نام ذینفع و متقاضی

دسترسی داشته باشند.

فصل نهم – سایر:

ماده ۴۸- در صورت درخواست و یا اجازه بانک گشایش‌کننده، بانک دیگری می‌تواند تأیید خود را بر اعتبار اسنادی داخلی بیافزاید.

ماده ۴۹- گشایش اعتبار اسنادی داخلی قابل معامله مجاز نمی‌باشد.

ماده ۵۰- بانک گشایش‌کننده موظف است در گشایش اعتبار اسنادی داخلی جهت متقاضیان دولتی موضوع مواد ۲، ۳ و ۴ قانون محاسبات عمومی کشور به منظور اجرای پروژه‌های طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، علاوه بر رعایت مفاد این دستورالعمل، ضوابط مقرر در آیین‌نامه اجرایی ماده ۲ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی را نیز ملحوظ نماید.

ماده ۵۱- مؤسسه اعتباری غیربانکی نیز می‌تواند در چارچوب این دستورالعمل نسبت به انجام امور مربوط به اعتبار اسنادی داخلی اقدام نماید.

ماده ۵۲- اعتبار اسنادی داخلی جهت ورود کالا و خدمت از مبداء مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به سرزمین اصلی، تابع بند «ز» بخش اول مجموعه مقررات ارزی بوده و از شمول این مقررات خارج است.

ماده ۵۳- به استثنای مواردی که صریحاً در این دستورالعمل ذکر شده است، سایر موارد ناظر بر فرآیند اعتبار اسنادی داخلی، تابع مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP) حاکم در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، می‌باشد.

ماده ۵۴- در مواردی که در این دستورالعمل به مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP) و اینکوترمز (INCOTERMS) اشاره گردیده، متن ترجمه شده مقررات مذکور توسط کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین‌المللی، ملاک عمل می‌باشد.

ماده ۵۵- در این دستورالعمل، اینکوترمز (INCOTERMS) حاکم در زمان صدور پیش‌فاکتور یا عقد قرارداد فروش کالا، مبنای عمل می‌باشد.

ماده ۵۶- حداکثر نرخ سود مرابحه نقدی و استصناع نقدی جهت گشایش اعتبار اسنادی داخلی، از سوی بانک مرکزی تعیین می‌شود.

ماده ۵۷- تخطی از مفاد مقرر در این دستورالعمل موجب اعمال مجازات‌های مقرر در مواد ۴۳ و ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور می‌شود.

”دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی“ در ۵۷ ماده و ۱۶ تبصره در یک‌هزار و یک‌صد و پنجاه و یکمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۹/۷ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و یک‌ماه پس از ابلاغ، لازم‌الاجرا بوده و این مصوبه جایگزین مصوبات جلسات شماره نه‌صد و شصت مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۴ و شماره یک‌هزار و یک‌صد و سی و چهارم مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۰ شورای پول و اعتبار در خصوص اعتبار اسنادی داخلی - ریالی می‌گردد.

شماره:
تاریخ:

(پیوست شماره ۱)

”فرم نامه پذیرش بازرسی فنی“

ریاست محترم شعبهبانک.....

احتراماً؛ بدین وسیله این شرکت (شرکت بازرسی
تعیین شده) آمادگی خود را جهت انجام بازرسی فنی (نام کالا) متعلق
به شرکت/سازمان/آقای/خانم..... (نام متقاضی)، موضوع
پیش فاکتور/قرارداد فروش کالای شماره مورخ
اعلام می نماید.

بدین وسیله تأیید می گردد؛ قرارداد بازرسی طبق ضوابط ابلاغی از سوی سازمان ملی
استاندارد ایران منعقد گردیده و بازرسی فنی و صدور گواهی بازرسی نیز بر اساس قرارداد
بازرسی و ضوابط مربوط انجام می شود.

نام و نام خانوادگی:.....

مدیر عامل شرکت:.....

امضاء:

شماره:
تاریخ:

(پیوست شماره ۲)

شرکت/سازمان/آقای/خانم (نام متقاضی)

موضوع: گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی - ریالی شماره.....

احتراماً؛ به پیوست متن اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده شماره/اصلاحیه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی شماره جهت استحضار ارسال می‌گردد.

شایان ذکر است؛ به موجب مقررات موجود شرکت/سازمان/آقای/خانم موظف می‌باشد؛ مشخصات و اطلاعات کامل کالای موضوع اعتبار اسنادی داخلی - ریالی یادشده، شرایط بسته‌بندی، بارگیری و حمل آن را به صورت مکتوب به شرکت بازرسی تعیین شده که ذیلاً نام و آدرس آن درج می‌گردد، ارائه نماید. ضمناً تأکید می‌دارد، مسئولیت بروز هرگونه خسارت ناشی از عدم ارائه به موقع اطلاعات لازم در این خصوص، با شرکت/سازمان/آقای/خانم..... (نام متقاضی) می‌باشد.

نام شرکت بازرسی تعیین شده:.....

آدرس شرکت بازرسی تعیین شده:.....

بانک.....

شعبه.....

رونوشت: شرکت (نام شرکت بازرسی کننده)، جهت اطلاع و

تماس با متقاضی به منظور اخذ اطلاعات و مدارک لازم برای انجام بازرسی کالا.

بخشنامه شماره ۹۱/۲۵۲۶۹۳ مورخ ۹/۲۳/۱۳۹۱؛ ابلاغ اصلاحیه شرایط و ضوابط افتتاح حساب قرض الحسنه ویژه، مصوب جلسه ۱۱۵۱ مورخ ۷/۰۹/۱۳۹۱ شورای پول و اعتبار

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست‌بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، بدین وسیله به استحضار می‌رساند؛ شورای پول و اعتبار در یک‌هزار و یک‌صد و پنجاه و یکمین جلسه مورخ ۷/۹/۱۳۹۱، مقرر نمود مفاد ماده ۵ «شرایط و ضوابط افتتاح حساب قرض الحسنه ویژه» موضوع مصوبه یک‌هزار و یک‌صد و چهل‌مین جلسه شورای پول و اعتبار مورخ ۲/۳/۱۳۹۱، به شرح زیر اصلاح گردد:

«اعطای تسهیلات تا سقف یک و نیم میلیارد ریال از محل وجوه تودیع شده (وجوه اداره شده) از طریق سپرده‌گذاری قرض الحسنه ویژه بخش خصوصی نزد بانک‌ها، بلاشکال است.»

در خاتمه ضمن ایفاد نسخه نهایی «شرایط و ضوابط افتتاح حساب قرض الحسنه ویژه»، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت به عمل آید. /۱۳۹۸۶۳۶.ذ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

محمد خدایاری

امیرحسین امین‌آزاد

۳۸۳۱-۲

۳۲۱۵-۰۲

«شرایط و ضوابط افتتاح حساب قرض الحسنه ویژه»

ماده ۱- حساب قرض الحسنه ویژه به حسابی اطلاق می‌شود که بانک تحت این عنوان افتتاح و وجوه تودیع شده توسط اشخاص حقیقی و حقوقی به این حساب را طبق نظر تودیع کننده وجوه و براساس شرایطی که به موجب قرارداد عاملیت منعقد شده فی مابین تودیع کننده و بانک معین می‌شود به صورت قرض الحسنه به اشخاص حقیقی و مؤسسات خیریه و عام‌المنفعه اعطا می‌نماید.

ماده ۲- حداقل مبلغ سپرده لازم برای افتتاح حساب قرض الحسنه ویژه ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ می‌باشد.*

ماده ۳- حداقل مبلغ تسهیلات قرض الحسنه قابل اعطا به هر متقاضی از محل هر حساب قرض الحسنه ویژه ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال و مدت بازپرداخت آن حداکثر پنج سال می‌باشد.^۱

ماده ۴- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند هر سه سال یک بار بر اساس رشد شاخص کل بهای کالا و خدمات مصرفی و سایر شاخص‌ها، نسبت به اصلاح ارقام ذکر شده در مواد (۲) و (۳) فوق اقدام نماید.^۲

ماده ۵- اعطای تسهیلات تا سقف یک و نیم میلیارد ریال از محل وجوه تودیع شده (وجوه اداره شده) از طریق سپرده‌گذاری قرض الحسنه ویژه بخش خصوصی نزد بانک‌ها، بلااشکال است.^۳

۱ - اصلاح شده بر اساس بند ۲ از یک هزار و یکصد و سی و سومین صورت جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۶ شورای پول و اعتبار.
۲ - اصلاح شده بر اساس بند ۲ از یک هزار و یکصد و سی و سومین صورت جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۶ شورای پول و اعتبار.
۳ - اصلاح شده بر اساس بند ۴ از یک هزار و یکصد و پنجاه و یکمین صورت جلسه مورخ ۱۳۹۱/۹/۷ شورای پول و اعتبار موضوع اصلاح مصوبه یک هزار و یکصد و چهلمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲ آن شورا.

ماده ۶- از مبالغ تودیع شده به حساب‌های قرض‌الحسنه ویژه همواره معادل مجموع قرض‌الحسنه‌های اعطا شده، مسدود و مازاد آن توسط تودیع‌کننده وجوه قابل برداشت بوده و نظیر سایر حساب‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز مشمول شرکت در قرعه‌کشی جوایز می‌باشد.

ماده ۷- مبالغ مسدود شده در این حساب‌ها جزء سپرده‌های بانک محسوب نگردیده و مشمول تودیع سپرده قانونی نمی‌باشد.

ماده ۸- مبالغ قرض‌الحسنه اعطایی بانک از محل این حساب‌ها جزء تسهیلات اعتباری اعطایی بانک محسوب نگردیده و خارج از حد مجاز اعتباری بانک خواهد بود.

ماده ۹- دارنده حساب قرض‌الحسنه ویژه می‌تواند به موجب قرارداد عاملیت، نوع و میزان وثائق مورد نظر خود را مشخص و از بانک بخواهد که در قبال اعطای قرض‌الحسنه از این حساب، وثائق مشخص شده را اخذ نماید. در صورتی که نوع و میزان وثائق مورد نظر تعیین نشده باشد، اخذ وثیقه توسط بانک تابع ضوابط دستورالعمل اجرایی قرض‌الحسنه اعطایی بانک‌ها خواهد بود.

ماده ۱۰- بانک می‌تواند به موجب قرارداد عاملیت پیگیری وصول اقساط قرض‌الحسنه‌های اعطایی و یا در صورت لزوم انجام اقدامات حقوقی مربوط را نیز به عهده بگیرد. لیکن در هر حال استرداد وجوه تودیع شده به حساب قرض‌الحسنه ویژه موکول به بازپرداخت قرض‌الحسنه‌های اعطاشده بوده و از این بابت مسئولیتی متوجه بانک نخواهد بود.

ماده ۱۱- مبالغ وصولی توسط بانک بابت اقساط قرض‌الحسنه‌های اعطاشده طبق نظر تودیع‌کننده وجوه، مجدداً قابل مصرف می‌باشد.

ماده ۱۲- بابت خدماتی که بانک در مورد هر یک از حساب‌های قرض‌الحسنه ویژه انجام می‌دهد، با توجه به نوع و میزان این خدمات، کارمزدی به بانک تعلق می‌گیرد که

میزان آن براساس توافق بانک و تودیع‌کننده وجوه به موجب قرارداد عاملیت تعیین خواهد شد.

ماده ۱۳- تودیع‌کننده وجوه می‌تواند به منظور تأمین تمام یا قسمتی از کارمزد عاملیت بانک به شرح مذکور در ماده ۱۲، از بانک بخواهد که علاوه بر اصل مبلغ قرض‌الحسنه اعطائی، مبلغی به عنوان کارمزد از دریافت‌کنندگان قرض‌الحسنه وصول نماید که میزان آن نمی‌تواند از کارمزد مقرر از طرف شورای پول و اعتبار برای قرض‌الحسنه اعطائی بانک‌ها جهت رفع احتیاجات ضروری اشخاص حقیقی تجاوز نماید.

«شرایط و ضوابط افتتاح حساب قرض‌الحسنه ویژه» در هفت‌صد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۶۹/۶/۳ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و در یک‌هزار و یک‌صد و سی و سومین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۶، یک‌هزار و یک‌صد و چهلمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲ و یک‌هزار و یک‌صد و پنجاه و یکمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۹/۷ آن شورا مورد بازنگری قرار گرفت.

بخشنامه شماره ۹۱/۲۵۳۰+۰۴ مورخ ۹۱/۲۳/۰۹/۱۳۹۱؛ ابلاغ ممنوعیت اخذ هرگونه کارمزد برای دریافت حضوری قبوض از مشتریان توسط بانکها و موسسات اعتباری

جهت اطلاع مدیران عامل کلیه بانکهای دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و

مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۱/۱۱+۰۷۸ مورخ ۹۱/۲۹/۰۴/۱۳۹۱، با توجه به ابهامات مطرح شده از سوی برخی از بانکها درخصوص دریافت حضوری قبوض آب، برق، تلفن، شهرداری، راهنمایی و رانندگی و ...، به استحضار می‌رساند، کارمزد دریافت حضوری قبوض بایستی از شرکتهای خدماتی اخذ گردد و اخذ هرگونه کارمزدی از این بابت از مشتریان بانک ممنوع و خلاف مقررات است.

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به تمامی شعب و واحدهای

ذیربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت لازم صورت پذیرد. ۱۳۹۰۴۲۹/

مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری

اداره نظارت بر موقعیت مالی بانکها

علی اکبر عابدینی

مهناز بهرامی

۲۷۱۶

۳۲۱۵-۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۲۷۷۱+۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۷؛ ابلاغ ضوابط ناظر بر تعرفه های بانکی اعتبارات اسنادی داخلی-ریالی به شبکه بانکی کشور

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، به پیوست «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» که به تصویب مراجع ذیربط رسیده است ارسال می‌گردد؛ تعرفه‌های یاد شده جایگزین "کارمزد-هزینه" اعتبار اسنادی داخلی-ریالی، موضوع ذیل بند ششم فصل اول بخشنامه شماره نب/۶۴۰۹ مورخ ۱۳۸۶/۷/۱۴ می‌شود.

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذیربط ابلاغ و بر حسن

اجرای آن نظارت گردد. ۱۴۳۲۴۷۶/د.د.

مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری

اداره نظارت بر موقعیت مالی بانکها

علی اکبر عابدینی

مهناز بهرامی

۲۷۱۶

۳۲۱۵-۱۶

«ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»

کمیسیون مقررات و نظارت بانک مرکزی به استناد بند (۴) مصوبه نهصد و سیزدهمین جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲ شورای محترم پول و اعتبار و در راستای اجرای مفاد بندهای (۵۶) و (۱۸) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی»، موضوع یک هزار و یک صد و پنجاه و یکمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۹/۷ شورای پول و اعتبار، «ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» که از این پس به اختصار «ضوابط» نامیده می‌شود، تصویب نمود.

ماده ۱- تعاریف عبارات و اصطلاحات مندرج در «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» بر این ضوابط نیز نافذ می‌باشد.

ماده ۲- نرخ سود مراحه نقدی و استصناع نقدی اعتبار اسنادی داخلی، بر مبنای مدت اعتبار اسنادی داخلی (از تاریخ گشایش تا تاریخ سررسید اعتبار اسنادی داخلی) و مبلغ بهای تمام شده کالا/خدمت پس از کسر پیش‌دریافت موضوع ماده (۵) «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی»، حداکثر یک در هزار برای سه ماه اول یا کسر سه ماه، و نیم در هزار برای هر ماه بعدی یا کسر ماه تعیین می‌گردد. در هر صورت این مبلغ نباید از ۴۰۰,۰۰۰ ریال کمتر باشد.

تبصره ۱- در صورت تغییر در سررسید یا مبلغ اعتبار اسنادی داخلی، بانک گشایش‌کننده موظف است حسب مورد، مبلغ سود مراحه نقدی یا استصناع نقدی را متناسب با مدت و مبلغ اصلاحی، تعدیل نماید.

تبصره ۲- در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، حداکثر دو درصد مبلغ اسناد پس از کسر پیش‌دریافت و میان‌دریافت، به صورت سالیانه از تاریخ ارائه اسناد مطابق یا تاریخ حمل تا تاریخ سررسید پرداخت، به مبلغ سود تعیین شده در این ماده اضافه می‌گردد.

تبصره ۳- مبالغ دریافتی در این ماده جایگزین کارمزد گشایش و اصلاح اعتبار

اسنادی داخلی بابت تغییر در مدت و مبلغ بوده و دریافت هرگونه وجه

دیگری تحت این عناوین توسط بانک گشایش‌کننده ممنوع می‌باشد.

ماده ۳- بانک گشایش‌کننده موظف است در قرارداد فی‌مابین خود و متقاضی درج نماید که

چنان‌چه به دلایلی نظیر عدم استفاده ذینفع از اعتبار اسنادی داخلی یا ابطال

اعتبار اسنادی داخلی قبل از سررسید آن، کالا/خدمت موضوع اعتبار اسنادی

داخلی معامله نگردد، بانک گشایش‌کننده مکلف می‌باشد مبلغ سود مباحه نقدی

یا استصناع نقدی موضوع ماده (۲) این ضوابط را پس از کسر حداکثر ۹۰ درصد

به عنوان جبران هزینه‌های عملیاتی بانک، به متقاضی عودت دهد.

ماده ۴- چنان‌چه پیام ابلاغ گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی به ذینفع از طریق بانک

دیگری به غیر از بانک گشایش‌کننده صورت پذیرد، بانک ابلاغ‌کننده می‌تواند

حداکثر ۱۵۰,۰۰۰ ریال بابت پیام ابلاغ گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی

دریافت نماید.

ماده ۵- بانک تأییدکننده می‌تواند به عنوان کارمزد تأیید اعتبار اسنادی داخلی، حداکثر

۰/۷۵ در هزار برای سه ماه اول یا کسر سه ماه، و نیم در هزار برای هر ماه بعدی

یا کسر ماه بر مبنای مبلغ (بهای تمام شده) و مدت اعتبار اسنادی داخلی (از تاریخ

گشایش تا تاریخ سررسید اعتبار اسنادی داخلی)، دریافت دارد.

تبصره - در صورت تغییر در سررسید یا مبلغ اعتبار اسنادی داخلی و موافقت بانک

تأییدکننده با آن، بانک مزبور موظف است حسب مورد، مبلغ کارمزد

موضوع این ماده را متناسب با مدت و مبلغ اصلاحی، تعدیل نماید.

ماده ۶- بانک گشایش‌کننده می‌تواند بابت بررسی اسناد و یا پذیرش پرداخت، حداکثر نیم

در هزار بر مبنای مبلغ اسناد به عنوان کارمزد پذیرش پرداخت، مطالبه نماید.

تبصره ۶ - در صورت ارائه اسناد به بانک تأییدکننده یا بانک تعیین شده جهت بررسی اسناد و یا پذیرش پرداخت، علاوه بر بانک گشایش‌کننده، هر یک از بانک‌های مزبور نیز می‌توانند، حداکثر نیم در هزار بر مبنای مبلغ اسناد به عنوان کارمزد پذیرش پرداخت، مطالبه نمایند.

ماده ۷ - کارمزدهای موضوع مواد (۴)، (۵) و (۶) این ضوابط می‌تواند حسب مفاد قرارداد گشایش اعتبار اسنادی داخلی، از متقاضی و یا ذینفع مطالبه گردد.

ماده ۸ - سود تأمین مالی مرابحه نسبه و استصناع نسبه و نیز وجه التزام تأخیر تأدیه دین، تابع مفاد **”دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی“** بوده و از شمول این ضوابط خارج می‌باشد.

ماده ۹ - مطالبه و دریافت هرگونه وجه دیگری تحت هر عنوان بابت اعتبار اسنادی داخلی از متقاضی و یا ذینفع ممنوع می‌باشد.

تبصره ۷ - کارمزد ارزیابی وثایق مأخوذه بابت گشایش اعتبار اسنادی داخلی، مطابق با نرخ‌های اعلامی از سوی بانک مرکزی، موضوع ردیف (۷) جدول پیوست بخشنامه شماره ۹۱/۸۵۳۳۱ مورخ ۱۳۹۱/۴/۵ بوده و از شمول این بند مستثنی می‌باشد.

”ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی - ریالی“ در ۹ ماده و ۶ تبصره در بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۳ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری به تصویب رسید و از تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۵ لازم‌الاجرا بوده و این مصوبه جایگزین **”کارمزد - هزینه“** اعتبار اسنادی داخلی - ریالی، موضوع ذیل بند ششم فصل اول بخشنامه شماره نب/۶۴۰۹ مورخ ۱۳۸۶/۷/۱۴ می‌گردد.

بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۲+۸۷ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۰۲؛ ابلاغ نسخه نهایی دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صندوق‌های قرض‌الحسنه مؤسسات اعتباری

جهت اطلاع مدیران عامل کلیه بانک‌های دولتی و غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و

مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، به استحضار می‌رساند کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۰۳ تصمیمات ذیل را در خصوص دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صندوق‌های قرض‌الحسنه مؤسسات اعتباری مصوب شانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۰۴ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موضوع بخشنامه شماره ۹۰/۶۲۶۹۰ مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۲۲ اتخاذ نمود:

• تعریف عبارت "فعالیت قرض‌الحسنه" مندرج در ماده (۱) دستورالعمل مزبور به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

"فعالیت قرض‌الحسنه: جذب سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز ریالی و اعطای قرض‌الحسنه."

• تبصره‌ای به شرح ذیل به ماده (۲) دستورالعمل فوق‌الذکر اضافه می‌گردد:

"تبصره - فعالیت قرض‌الحسنه پس‌انداز ارزی مشمول فعالیت صندوق نمی‌گردد."

در خاتمه ضمن ایفاد نسخه نهایی «دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر

صندوق‌های قرض‌الحسنه مؤسسات اعتباری»، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. /۱۴۳۳۱۰۸/ن

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

«دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صندوق‌های قرض‌الحسنه

مؤسسات اعتباری»

مقدمه

به منظور حمایت، تشویق و گسترش فرهنگ قرض‌الحسنه و همچنین در اجرای تکالیف قانونی مقرر در بند «الف» ماده ۸۶ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه، مصوب سال ۱۳۸۹ و تبصره ۱ ماده ۱۲ سیاست‌های پولی، اعتباری و نظارتی نظام بانکی کشور در سال ۱۳۹۰، مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۵ شورای پول و اعتبار، و در چارچوب بند «الف» ماده ۲ آیین‌نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیرتجارتی مصوب سال ۱۳۳۷، «دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صندوق‌های قرض‌الحسنه مؤسسات اعتباری» به شرح ذیل تصویب می‌گردد:

ماده ۱- در این دستورالعمل عناوین ذیل به جای عبارات مربوطه به کار می‌رود:

دستورالعمل: دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صندوق‌های قرض‌الحسنه مؤسسات اعتباری

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

صندوق: صندوق قرض‌الحسنه مؤسسه اعتباری

مجوز تأسیس: مجوز کتبی بانک مرکزی که پس از طی مراحل پیش‌بینی شده در این دستورالعمل و برای ثبت صندوق در مرجع ثبت شرکت‌ها صادر می‌شود.

مجوز فعالیت: مجوز کتبی بانک مرکزی که به منظور شروع فعالیت صندوق صادر می‌شود.

مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که قصد انجام فعالیت قرض‌الحسنه را دارد.

فعالیت قرض‌الحسنه: جذب سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز ریالی و اعطای قرض‌الحسنه.^۱

۱. اصلاح شده بر اساس بند ۱ از بیست و پنجمین صورتجلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۰۳ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری که قصد فعالیت قرض‌الحسنه دارد، موظف است با تأسیس صندوق، فعالیت‌های قرض‌الحسنه خود را در این صندوق متمرکز نموده و از انجام فعالیت قرض‌الحسنه در خارج از چارچوب صندوق اکیداً خودداری نماید.

تبصره ۵- فعالیت قرض‌الحسنه پس‌انداز ارزی مشمول فعالیت صندوق نمی‌گردد.^۱

ماده ۳- مؤسسه اعتباری مکلف است طی یک دوره سه ماهه با اخذ مجوز از بانک مرکزی، اقدام به تأسیس صندوق و تفکیک و انتقال حساب‌های قرض‌الحسنه خود به صندوق نماید.

ماده ۴- صندوق موظف است در مکاتبات یا تبلیغات خود از عبارت «صندوق قرض‌الحسنه بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی» استفاده نماید.

ماده ۵- ایجاد شعبه توسط صندوق، موکول به تایید قبلی بانک مرکزی است. جابجایی دفتر مرکزی و شعب صندوق لازم است قبلاً به اطلاع بانک مرکزی رسانده شود.

ماده ۶- سرمایه صندوق حداقل پنجاه میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد. این مبلغ باید توسط مؤسسه اعتباری تامین شود.

تبصره ۵- سرمایه اختصاص‌یافته توسط مؤسسه اعتباری برای تأسیس صندوق نباید از منابع سپرده‌گذاران تامین گردد.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری باید به همراه درخواست کسب مجوز تأسیس صندوق، مدارک و اطلاعات ذیل را به بانک مرکزی ارائه نماید:

- اساسنامه پیشنهادی صندوق (مطابق با اساسنامه نمونه بانک مرکزی)
- نام و مشخصات، میزان تحصیلات، سابقه فعالیت و سمت‌های قبلی اعضای هیأت امضاء، هیأت مدیره و مدیرعامل پیشنهادی

۲. اصلاح شده بر اساس بند ۱ از بیست و پنجمین صورتجلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۰۳ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

- التزام کتبی مدیرعامل مؤسسه اعتباری مبنی بر انجام عملیات طبق مقررات این

دستورالعمل

ماده ۸- صدور مجوز تأسیس منوط به رعایت مفاد این دستورالعمل و تأیید اساسنامه صندوق توسط بانک مرکزی است.

ماده ۹- اعضای هیأت امنای صندوق باید از میان اعضای هیات مدیره مؤسسه اعتباری انتخاب گردند.

ماده ۱۰- مسئولیت انتخاب هیات مدیره و مدیرعامل بر عهده هیات امناء می باشد.

تبصره ۱ - حداقل یک نفر از اعضای هیات مدیره صندوق باید از اعضای هیات مدیره مؤسسه اعتباری باشد.

تبصره ۲- رئیس هیات مدیره صندوق باید از اعضای هیات امنای صندوق باشد.

تبصره ۳ - اکثریت اعضای هیات مدیره صندوق باید از میان اشخاصی غیر از اعضای هیات مدیره مؤسسه اعتباری انتخاب شوند.

ماده ۱۱- انتخاب اعضای هیات امناء، هیات مدیره و مدیرعامل منوط به تأیید بانک مرکزی است.

ماده ۱۲- بانک مرکزی پس از دریافت اساسنامه ثبت شده، آگهی ثبت در روزنامه رسمی (یا رسید دریافت روزنامه) و سایر مدارک لازم و همچنین اسامی صاحبان امضای مجاز، ظرف مدت ده روز نسبت به صدور مجوز فعالیت اقدام می نماید.

تبصره - مؤسسه اعتباری برای شروع فعالیت صندوق باید از بانک مرکزی مجوز فعالیت دریافت نماید.

ماده ۱۳- ارکان صندوق عبارتند از: هیأت امناء، هیأت مدیره، مدیرعامل و بازرسان یا بازرسان.

تبصره - شرایط و نحوه انتخاب ارکان، به ترتیب مندرج در اساسنامه صندوق می باشد.

ماده ۱۴- منابع مالی صندوق از محل های زیر قابل تأمین می‌باشد:

الف - سرمایه صندوق: این منابع به صورت آورده نقدی و غیرنقدی است و تا قبل از

انحلال و تصفیه کامل امور صندوق، اعم از بازپرداخت سپرده‌ها و ایفای

تعهدات آن قابل مطالبه نمی‌باشد.

ب - وجوه دریافتی از اشخاص تحت عنوان سپرده قرض الحسنه پس‌انداز

پ - هدایا و کمک‌های نقدی و غیرنقدی اشخاص حقیقی و حقوقی: صندوق در قبال

دریافت این منابع هیچ‌گونه تعهدی بر استرداد یا اعطای امتیاز و امثال آن به

اهدا کنندگان یا سایر اشخاص ندارد.

ت - موقوفات، وصایا، خیرات و میراث و ...: این منابع توسط اشخاص نیکوکار به منظور

اعطای تسهیلات قرض‌الحسنه در چارچوب وظایف صندوق در اختیار آن قرار

می‌گیرد.

ث - کارمزد دریافتی: کارمزد مندرج در ماده ۲۲ و همچنین حق عاملیت دریافتی بابت

موارد ذکر شده در ماده ۱۸ این دستورالعمل باید برای تأمین هزینه های

جاری صندوق مورد استفاده قرار گیرد و در صورت وجود مازاد، مبلغ آن به

عنوان یکی از منابع صندوق مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ج - سایر منابع به تأیید بانک مرکزی.

ماده ۱۵- صندوق صرفاً می‌تواند نسبت به گشایش حساب قرض‌الحسنه پس‌انداز اقدام

نماید.

ماده ۱۶- مسئولیت ضمانت بازپرداخت سپرده های قرض الحسنه پس‌انداز بر عهده

موسسه اعتباری می‌باشد.

ماده ۱۷- به سپرده های اشخاص نزد صندوق هیچ‌گونه سودی تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۱۸- صندوق موظف است حساب قرض الحسنه ویژه برای وجوه تودیع شده توسط اشخاص حقیقی و حقوقی افتتاح نماید و بر اساس شرایطی که به موجب قرارداد عاملیت منعقد فی ما بین تودیع کننده و صندوق منعقد می‌شود، تسهیلات قرض الحسنه را به اشخاص حقیقی و حقوقی اعطا نماید.

ماده ۱۹- افتتاح حساب قرض الحسنه سکه طلا توسط صندوق صرفاً با مجوز بانک مرکزی امکان پذیر است. در این حساب اعطای تسهیلات و بازپرداخت آن به صورت سکه طلا خواهد بود.

ماده ۲۰- مصارف صندوق صرفاً در قالب تسهیلات قرض الحسنه انجام می پذیرد. این تسهیلات برای رفع نیازهای ضروری و بر اساس مقررات مصوب شورای پول و اعتبار اعطا خواهد شد.

ماده ۲۱- حداکثر مبلغ تسهیلات قابل پرداخت به هر شخص توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود.

تبصره - تسهیلات قابل پرداخت از محل وجوه تودیع شده موضوع ماده ۱۸ این دستورالعمل، از محدودیت‌های این ماده مستثنی است.

ماده ۲۲- صندوق بابت تسهیلات قرض الحسنه اعطایی، از مشتریان خود صرفاً می‌تواند کارمزد دریافت نماید.

تبصره - حداکثر نرخ کارمزد تسهیلات قرض الحسنه اعطایی از سوی صندوق توسط بانک مرکزی تعیین خواهد شد.

ماده ۲۳- ارائه هرگونه برنامه زمان بندی برای اعطای تسهیلات قرض الحسنه در قبال سپرده گذاری برای مدت معین در چارچوب برنامه جدولی براساس نوبت و مبلغ و موارد مشابه توسط صندوق ممنوع است.

ماده ۲۴- اعطای جوایز به دارندگان حساب‌های سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز، مطابق مقررات مصوب شورای پول و اعتبار می‌باشد.

ماده ۲۵- پس از ایجاد صندوق، انجام هر گونه فعالیت قرض‌الحسنه پس‌انداز توسط مؤسسه اعتباری ممنوع می‌باشد.

تبصره ۵ - مؤسسه اعتباری در دوران انتقال نمی‌تواند مانده پس‌انداز قرض‌الحسنه را به غیر از تسهیلات قرض‌الحسنه اختصاص دهد.

ماده ۲۶- صندوق موظف به ایجاد سامانه جامع اطلاعاتی برای حساب‌های خود می‌باشد.

ماده ۲۷- صندوق مکلف است امکان دسترسی بر خط بانک مرکزی به سامانه جامع اطلاعاتی خود را فراهم نماید.

ماده ۲۸- صندوق موظف است تمامی عملیات خود را بر اساس استانداردهای حسابداری و ضوابط مورد تأیید بانک مرکزی اجرا و ثبت نماید.

ماده ۲۹- صندوق موظف است حسب اعلام بانک مرکزی کلیه اطلاعات مورد نیاز و نیز صورت‌های مالی خود را همراه با یادداشت‌های پیوست، به بانک مرکزی ارائه دهد.

ماده ۳۰- بانک مرکزی در هر زمان که تشخیص دهد، می‌تواند بازرسان خود را جهت رسیدگی به حساب‌های صندوق اعزام نماید. مدیران صندوق مکلفند تمامی اسناد، مدارک و دفاتر خود را جهت این گونه رسیدگی‌ها ارائه نمایند و امکان رسیدگی‌های لازم را برای بازرسان بانک مرکزی فراهم سازند.

ماده ۳۱- چنانچه در رسیدگی‌های بانک مرکزی تخلف از ضوابط احراز گردد، موارد به تشخیص این بانک جهت اصلاح رویه به صورت اخطار کتبی با قید مهلت به صندوق مربوط اعلام می‌شود.

تبصره ۵- در صورتی که گزارش‌های بازرسان بانک مرکزی و بررسی‌های این بانک، حکایت از اصرار بر ادامه تخلف صندوق ذیربط داشته باشد و یا تخلفات صندوق موردنظر، آشکارا مغایر با مقررات و موازین قانونی موجود باشد و یا دامنه شکایات از صندوق مربوط از حد متعارف بالاتر ارزیابی شود، در این صورت بانک مرکزی می‌تواند نسبت به ابطال مجوز فعالیت صندوق موردنظر اقدام نماید.

ماده ۳۲- توقف فعالیت و یا انحلال صندوق پس از طی مراحل قانونی و تعیین تکلیف نحوه بازپرداخت سپرده‌های قرض‌الحسنه و وجوه موضوع حساب قرض‌الحسنه ویژه، موضوع بند «ب» ماده ۱۴ و ماده ۱۸ این دستورالعمل و اعلام قبلی و کتبی مراتب توسط صندوق به بانک مرکزی و کسب موافقت این بانک صورت می‌گیرد.

تبصره ۵- بانک مرکزی تا زمان بازپرداخت آخرین مبلغ وجوه سپرده‌گذاران و وجوه اداره شده، بر عملیات تصفیه صندوق در دوره توقف و انحلال نظارت می‌نماید.

ماده ۳۳- پس از تصفیه امور صندوق، منابع مالی مازاد و سایر اموال صندوق، مطابق اساسنامه و سایر قوانین و مقررات ذیربط به مصرف خواهد رسید.

ماده ۳۴- هرگونه تغییر در اساسنامه صندوق موکول به تأیید قبلی بانک مرکزی است.

ماده ۳۵- صندوق در مواردی که در این دستورالعمل ذکر نشده است، تابع قوانین و مقررات جاری از جمله قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا، قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی، قانون مبارزه با پولشویی، مصوبات شورای پول و اعتبار، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و مقررات بانک مرکزی و سایر قوانین و مقررات موضوعه می‌باشد.

«دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صندوق‌های قرض‌الحسنه مؤسسات اعتباری» در یک مقدمه، ماده ۳۵ و ۱۲ تبصره در شانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۳/۴

کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ آن به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی لازم الاجرا می‌باشد.

بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۴۷۱۱ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۰۴؛ ابلاغ بند (۲) مصوبه یک‌هزار و یک‌صد و پنجاه و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۹ شورای پول و اعتبار در خصوص نرخ سود تسهیلات ریالی صادراتی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی (به استثنای بانک‌های قرض‌الحسنه)، شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می‌گردد.

باسلام؛

احتراماً؛ بدین وسیله بند (۲) مصوبه یک‌هزار و یک‌صد و پنجاه و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۹ شورای پول و اعتبار در خصوص نرخ سود تسهیلات ریالی صادراتی به شرح زیر به استحضار می‌رسد:

«نرخ سود تسهیلات ریالی صادراتی نسبت به سایر تسهیلات ریالی اعطایی، دو درصد کاهش یابد. مبنای تشخیص نظام بانکی کشور برای اعطای تسهیلات به بخش صادرات، دارا بودن پوشش ضمانت‌نامه‌ای صندوق ضمانت صادرات می‌باشد»

با عنایت به مراتب فوق، مقتضی است دستور فرمایند، مراتب جهت اجرا به تمامی واحدهای ذی‌ربط ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نظارت لازم به عمل آید. / ۱۳۵۶۶۱۵ ص

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پول‌شویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۴۸۴۴ مورخ ۹۱/۱۱/۰۴؛ ابلاغ مصوبه بیست و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۰ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری در خصوص الزام درج شرط وصایت در قراردادهای سپرده‌گیری

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی (به استثنای بانک‌های

قرض الحسنه)، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، نظر به این که طبق مفاد تبصره ماده (۳) قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب شهریور ماه ۱۳۶۲، رابطه بانک با سپرده‌گذار در به کارگیری سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار رابطه وکالت می‌باشد لذا در صورت فوت، جنون و سفه صاحب حساب سپرده مذکور، یا فوت، جنون و سفه ولی یا قیم صاحب حساب، رابطه وکالت منفسخ و به سپرده یاد شده سودی تعلق نمی‌گیرد. در این خصوص جهت استمرار شرایط قرارداد و تداوم بهره‌مندی این نوع از سپرده‌ها از سود حاصله، کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری در بیست و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۰، مبادرت به تصویب شرط الزامی ذیل و درج آن در قرارداد سپرده‌گذاری به شرح زیر نمود:

“اخذ سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار توسط بانک‌ها، مطابق با قانون عملیات بانکی بدون ربا، با استفاده از عقد وکالت با حق توکیل، فی‌مابین بانک و مشتری صورت پذیرفته و جهت استمرار شرایط قرارداد در صورت فوت، جنون و سفه صاحب حساب یا ولی و قیم صاحب حساب، بانک‌ها باید شرطی را در قرارداد سپرده‌گذاری (اعم از انفرادی یا مشترک) مبنی بر وجود رابطه وصایت بین بانک و مشتری در صورت وقوع شرایط فوق‌الاشاره درج نمایند.”

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریح به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ

و بر حسن اجرای آن نظارت لازم به عمل آید. ۱/۱۴۴۴۷۰۷/و

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیر حسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۸۲۶۳ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۰۸؛ هشدار به بانک‌ها برای رعایت دقیق قوانین و مقررات نظارتی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً؛ همانگونه که مستحضرنند، نظام بانکی کشور طی سالیان پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی منشأ آثار و برکات بسیاری بوده و دستاوردهای بزرگ و عظیمی را با وجود همه محدودیت‌ها و مشکلات برای کشورمان به ارمغان آورده است. شاید کسب همین توفیقات و افتخارات بوده که پیوسته در اسناد بالادستی کشور، مأموریت‌ها و تکالیف خطیری بر عهده نظام بانکی نهاده شده است. بدیهی است لازمه تداوم توفیق و سربلندی در این مسیر پرچالش، نخست تفضل و عنایات الهی و آنگاه همت و تلاش صادقانه مضاعف همه تلاشگران و دست‌اندرکاران نظام بانکی و به طور خاص و ویژه حفظ و ارتقای اعتماد عمومی است که به واقع سرمایه گرانسنگ حوزه پولی و بانکی کشور طی دهه‌های اخیر بوده است. لذا شایسته است از هر اقدام و عملی که اعتماد عمومی را مخدوش می‌سازد و موجبات بدبینی و یأس را فراهم می‌نماید، به جد احتراز شود که از جمله مهمترین مصادیق آن عدم رعایت دقیق قوانین و مقررات است.

متأسفانه برخی بانک‌ها به رغم تأکیدات و تذکرات مکرر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، در این خصوص اهتمام جدی نداشته‌اند و به کرات مقررات نظارتی و به خصوص مقررات تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط و تسهیلات و تعهدات کلان را نقض نموده‌اند. به طوری که هم‌اکنون این موضوع مورد ایراد و نقد مراجع نظارتی مختلف قرار گرفته است. بدیهی است ادامه این روند، زمینه برخی تخلفات و سوءاستفاده‌های بزرگ را در نظام بانکی کشور فراهم می‌سازد و چنین تخلفاتی نیز هر چند اندک و معدود، سلب اعتماد عمومی می‌نماید و خدمات و اقدامات مثبت نظام بانکی را که کم هم نیست، تحت الشعاع قرار می‌دهد.

لذا از جنابعالی و سایر مدیران ارشد آن بانک انتظار می‌رود با استقرار و تقویت نظام کنترل‌های داخلی مطابق با رهنمودهای پیشتر ابلاغ شده، امکان بروز و وقوع تخلف را در حوزه تحت مسئولیت خویش به حداقل رسانند. همچنین فرآیند اعطای تسهیلات در آن بانک باید تا حد امکان ضابطه‌مند و تحت پایش در تمامی مراحل باشد و مراقبت شود جملگی ضوابط و مقررات نظارتی و خاصه مقررات تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط، ضوابط ناظر بر تسهیلات و تعهدات کلان، سقف‌های تملک سهام مقرر در ماده ۵ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و مقررات ناظر بر سرمایه‌گذاری‌ها رعایت گردد و حداکثر مساعی برای معکوس ساختن روند مطالبات غیرجاری و وصول آن‌ها مبذول شود.

بدیهی است، با بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی که این هشدارها را جدی تلقی نمایند و حاضر به رعایت قوانین و مقررات نباشند و به تخلفات و قانون‌گریزی‌های خود ادامه دهند، مطابق ضوابط و مقررات رفتار خواهد شد.

خواهشمند است دستور فرمایید، مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط

ابلاغ گردد. ۵۵/۱۶۳۹۴۱/غ

ابراهیم درویشی

بخشنامه شماره ۶۲۰۸/۳۰۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۵؛ ارسال جدول تسهیلات و تعهدات
کلان

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانکهای دولتی، غیر دولتی، شرکت پست بانک و
مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

باسلام؛

احتراماً، با اشاره به بخشنامه شماره ۹۱/۱۲۲۳۴۲ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰، به پیوست
جدول تسهیلات و تعهدات کلان ارسال می‌گردد.
خواهشمند است دستور فرمایند از پایان بهمن ماه ۱۳۹۱ تسهیلات و تعهدات
کلان آن بانک مطابق با جدول مذکور در قالب فایل Excel، درمقاطع زمانی ماهانه و حداکثر
ظرف مدت یک هفته پس از پایان هر ماه به این اداره ارسال گردد.
این جدول جایگزین فرم شماره ۵ پیوست بخشنامه شماره ن م/۴+۱۴ مورخ
۱۳۸۶/۱۲/۲۷ می‌گردد. /۱۴۶۴۶۷۳

اداره نظارت بر موقعیت مالی بانکها

رسول سلیمانی	علی اکبر عابدینی
۲۷۲۱-۲	۲۷۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۳۱۱۲۰۱ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۹؛ ابلاغ حداقل ضوابط مشتری معتبر،
موضوع تبصره ذیل ماده (۱۲) دستورالعمل حساب جاری به شبکه بانکی کشور

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی و شرکت دولتی

پست بانک ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، پیرو ابلاغ بخشنامه شماره ۹۱/۵۹۹۱۲ مورخ ۱۳۹۱/۳/۸ در خصوص
”دستورالعمل حساب جاری“ و با عنایت به مفاد تبصره ذیل ماده (۱۲) دستورالعمل مزبور در
خصوص تبیین ویژگی‌های ”مشتری معتبر“ و به منظور ایجاد وحدت رویه بین بانک‌های
مختلف، به پیوست «حداقل ضوابط مشتری معتبر، موضوع تبصره ذیل ماده (۱۲) دستورالعمل
حساب جاری» که در بیست و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۴ کمیسیون مقررات و
نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسیده است،
ارسال می‌گردد.

شایان ذکر است؛ ضوابط یادشده حداقل الزاماتی است که باید توسط آن بانک
مدنظر قرار گیرد و در صورت لزوم، آن بانک می‌تواند علاوه بر معیارهای ذکرشده در این
ضوابط، شاخص‌های دیگری را نیز به تشخیص خود اضافه نماید.

خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب به قید تسریع، به تمامی واحدهای ذی‌ربط

ابلاغ و بر حسن اجرای آن، تأکید و نظارت دقیق گردد.د.د.۱/۱۴۶۶۵۰۱/س

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی سناک

امیر حسین امین آزاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

«حداقل ضوابط مشتری معتبر، موضوع تبصره ذیل ماده (۱۲) «دستورالعمل حساب جاری»

کمیسیون مقررات و نظارت بانک مرکزی در راستای اجرای تبصره ذیل ماده (۱۲) دستورالعمل حساب جاری، موضوع یک‌هزار و یک‌صد و چهلمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲ شورای پول و اعتبار، «حداقل ضوابط مشتری معتبر، موضوع تبصره ذیل ماده (۱۲) «دستورالعمل حساب جاری»» که از این پس به اختصار «ضوابط» نامیده می‌شود را به شرح زیر تصویب نمود.

ماده ۱- تعاریف عبارات و اصطلاحات مندرج در «دستورالعمل حساب جاری» بر این ضوابط نیز نافذ می‌باشد.

ماده ۲- بانک می‌تواند هر یک از مشتریان خود را پس از احراز توأمان ویژگی‌های زیر، به عنوان «مشتری معتبر» تلقی و از رعایت کامل مفاد بندهای (۱۲-۳) و (۱۲-۴) «دستورالعمل حساب جاری» مستثنی نماید:

۲-۱- اشخاص حقیقی:

۲-۱-۱- سپری شدن حداقل دو سال از زمان افتتاح حساب جاری مشتری نزد بانک؛

۲-۱-۲- دائمی (ملکی) بودن محل کار یا مسکن مشتری؛

۲-۱-۳- عدم صدور گواهینامه عدم پرداخت برای هیچ‌یک از چک‌های صادره مشتری نزد بانک، طی یک سال گذشته؛

۲-۱-۴- دارا بودن سپرده بلند مدت حداقل به میزان پنجاه میلیون ریال نزد بانک که از تاریخ افتتاح آن حداقل شش ماه گذشته باشد و تا سررسید آن حداقل یک‌سال باقی مانده باشد.

۲-۲- اشخاص حقوقی:

۲-۲-۱- حداقل ده سال از آغاز فعالیت آن سپری شده باشد؛

۲-۲-۲- سپری شدن حداقل یک سال از زمان افتتاح حساب جاری مشتری نزد آن بانک؛

۳-۲-۲- از ده سال قبل تاکنون بیش از دو مرتبه تغییر مکان نداده باشد؛

۴-۲-۲- دائمی (ملکی) بودن محل فعالیت مشتری؛

۵-۲-۲- عدم صدور گواهینامه عدم پرداخت برای هیچ یک از چک‌های صادره

مشتری نزد بانک، طی یک سال گذشته؛

۶-۲-۲- دارا بودن سپرده بلند مدت حداقل به میزان پانصد میلیون ریال نزد

بانک برای اشخاص حقوقی غیردولتی که از تاریخ افتتاح آن حداقل

نشش ماه گذشته باشد و تا سررسید آن حداقل یک سال باقی مانده

باشد.

ماده ۳- در صورت دارا بودن توافمان تمامی شرایط بند ۱-۲ در خصوص اشخاص حقیقی،

بانک موظف است؛ حداقل هر شش ماه یکبار دعوتنامه جهت دریافت دسته چک

به آدرس محل اقامت مشتری ارسال نماید.

ماده ۴- در صورت دارا بودن توافمان تمامی شرایط بند ۲-۲ در خصوص اشخاص حقوقی،

بانک موظف است؛ حداقل هر سال یکبار دعوتنامه جهت دریافت دسته چک به

آدرس محل اقامت مشتری ارسال نماید.

«حداقل ضوابط مشتری معتبر، موضوع تبصره ذیل ماده (۱۲) «دستورالعمل حساب جاری» در ۴ ماده

در بیست و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۴ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات

اعتباری به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد.

بخشنامه شماره ۹۱/۳۲۵۳۳۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۰۲؛ ابلاغ مصوبه بیست و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری در خصوص نحوه صدور کارت هدیه و بن کارت

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام و احترام؛

بدین وسیله به استحضار می‌رساند؛ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در بیست و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱ ضوابط صدور کارت هدیه و بن کارت را به شرح ذیل تصویب نمود:

۱- هرگونه کارت هدیه و بن کارت، بنا به درخواست مشتری (دارنده حساب سپرده نزد مؤسسه اعتباری) و به نام وی صادر می‌گردد. بدیهی است، صدور کارت‌های مزبور به صورت بی‌نام ممنوع است؛

۲- صدور و عرضه کارت هدیه و بن کارت بیش از مبلغ دو میلیون (۲,۰۰۰,۰۰۰) ریال ممنوع می‌باشد؛

۳- کارت‌های هدیه و بن کارت‌ها حداکثر به مدت شش ماه دارای اعتبار است. مانده مصرف نشده کارت‌های هدیه و بن کارت‌ها پس از انقضای مدت مزبور، صرفاً در شعبه صادرکننده قابل دریافت می‌باشد.

شایان ذکر است؛ در راستای اجرای مؤثر این مصوبه، مؤسسه اعتباری موظف است

تمهیدات لازم در این خصوص، به شرح زیر اتخاذ نماید:

۱- در راستای اجرای مؤثر قانون، آیین‌نامه اجرایی و دستورالعمل‌های مبارزه با پولشویی و به منظور احراز هویت متقاضی صدور کارت، اعم از کارت هدیه و بن کارت، صدور کارت صرفاً برای متقاضیانی که نزد مؤسسه اعتباری دارای حساب سپرده شامل قرض‌الحسنه و سرمایه‌گذاری مدت‌دار هستند، مجاز گردد.

بر همین اساس درج نام دارنده کارت که همانا دارنده حساب سپرده نزد مؤسسه اعتباری می‌باشد، بر روی کارت الزامی است.

۲- با امعان نظر به این که هدف اصلی از صدور و ترویج کارت‌های یاد شده؛ گسترش استفاده از بانکداری الکترونیکی در انجام پرداخت‌های خرد می‌باشد، ضروری است مبالغ کارت‌های صادره نیز با این مهم همخوانی و مطابقت داشته باشد. از این رو، کارت‌های موصوف باید حداکثر به مبلغ دو میلیون (۲,۰۰۰,۰۰۰) ریال صادر گردد.

۳- به جهت حفظ حقوق دارندگان کارت‌های مذکور از حیث سهولت در دریافت مبلغ مصرف نشده کارت توسط آنان، درج مدت اعتبار، نام و کد شعبه بر روی کارت الزامی است.

لذا خواهشمند است دستورفرمائید؛ مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط

ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۱/۱۴۶۴۲۰۱/ج

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیرحسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۳۳۳۵۰۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۰۸؛ ابلاغ آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور و تغییر نسبت مانده خالص دارایی‌های ثابت به حقوق صاحبان سهام پس از کسر سود انباشته و سود قطعی نشده از ۷۰ به ۳۰ درصد

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی و غیردولتی (به استثناء بانک

قرض‌الحسنه مهر ایران و رسالت)، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال

گردید.

با سلام و احترام؛

همان‌گونه که استحضار دارند؛ به موجب بند (و) ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور، ایجاد یا تعطیل شعبه، باجه یا نمایندگی بانک‌ها در داخل یا خارج کشور، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد. بر همین اساس «آیین‌نامه ایجاد یا تعطیل واحدهای بانکی در داخل کشور» تهیه و در سیصد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۵۳/۱۲/۶ شورای محترم پول و اعتبار به تصویب رسید. لذا تاکنون نحوه تأسیس، تغییر محل، عملیات قابل انجام در شعبه یا باجه و اموری از این قبیل با رعایت ضوابط مقرر در این آیین‌نامه صورت می‌پذیرفت. با عنایت به تغییرات چشمگیر و روزافزون صنعت بانکداری از جمله ظهور و گسترش بانکداری الکترونیک، بازنگری در آیین‌نامه موصوف مطابق با شرایط کنونی امری لازم و ضروری بود. از این‌رو، نسخه جدید آیین‌نامه مزبور، با هدف ساماندهی به فرآیند ایجاد یا تعطیلی شعبه و یا باجه تهیه و در یک‌هزار و یکصد و چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ شورای محترم پول و اعتبار به تصویب رسید که به پیوست ایفاد می‌گردد. بر اساس این مصوبه، آیین‌نامه موصوف از ابتدای سال ۱۳۹۲ برای شبکه بانکی کشور لازم‌الاجراء می‌باشد.

نیک مستحضرند؛ یکی از اصلی‌ترین وظایف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، حفاظت و صیانت از منافع سپرده‌گذاران است. از سویی فلسفه وجودی مؤسسات اعتباری، واسطه‌گری وجوه می‌باشد. ایفای هر چه مؤثرتر و کارا تر این رسالت در گرو آن است که

مؤسسه اعتباری منابع مالی لازم برای راه‌اندازی و ادامه فعالیت مؤسسه اعتباری را صرفاً از محل منابع مالکان تأمین نموده و منابع سپرده‌گذاران را در این فرآیند دخیل ننماید. از این‌رو؛ شورای محترم پول و اعتبار ردیف (۱) از بند (۱) یک‌هزار و یک‌صد و بیستمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۰ (ابلاغ شده طی بخشنامه شماره ۸۹/۲۵۷۲۴۸ مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۱) خود، با موضوع تعیین نسبت «مانده خالص دارایی‌های ثابت به علاوه وثایق تملیکی به حقوق صاحبان سهام پس از کسر سود انباشته و سود قطعی نشده» به میزان هفتاد درصد (۷۰٪) را به شرح زیر اصلاح نمود:

«نسبت مانده خالص دارایی‌های ثابت به حقوق صاحبان سهام پس از کسر سود انباشته و سود قطعی نشده» از ۷۰ به ۳۰ درصد کاهش یابد و بانک‌ها موظفند ظرف مدت یک سال نسبت به اجرای مصوبه مذکور اقدام نمایند.»

مزید استحضار خاطر نشان می‌گردد؛ «مانده خالص دارایی‌های ثابت» شامل اقلام اجاره‌های سرمایه‌ای از جمله اموال غیرمنقول خریداری شده از طریق تسهیلات اجاره به شرط تملیک نیز می‌باشند. به علاوه آن که بر اساس مصوبه اخیرالذکر دوره گذار مصوبه اخیرالذکر به مدت یک سال از تاریخ صدور این بخشنامه تعیین گردیده و بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند ظرف این مدت وضعیت خود را با حد مزبور تطبیق دهند. مؤکداً یادآور می‌گردد، سایر ردیف‌های مندرج در بخشنامه اخیرالذکر کماکان به قوت خود باقی است.

لذا خواهشمند است دستورفرمائید؛ مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای

ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. /۱۴۸۵۴۵۰/د.د

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

امیر حسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور

در اجرای بند «و» ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه ۱۳۵۱ و در راستای ساماندهی فرآیند ایجاد یا تعطیلی شعب یا باجه‌ها، «آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور»، تدوین می‌گردد.

ماده ۱- تعاریف:

گستره شمول تعاریف ذیل منحصرأ محدود به این دستورالعمل است:

- ۱-۱- **آئین‌نامه:** آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور.
- ۱-۲- **بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ۱-۳- **مؤسسه اعتباری:** بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.
- ۱-۴- **شعبه:** واحد عملیاتی از مؤسسه اعتباری است که در چارچوب این آئین‌نامه ایجاد می‌شود و می‌تواند تمام یا بخشی از عملیات مجاز بانکی را بر اساس ضوابط داخلی که به تصویب هیأت مدیره می‌رسد، انجام دهد.
- ۱-۵- **باجه:** بخشی از شعبه است که در غیر محل شعبه و در استان محل استقرار شعبه به صورت ثابت یا سیار دایر می‌شود و می‌تواند بنا به تشخیص مؤسسه اعتباری و متناسب با حجم فعالیت و خدمات مورد نیاز مشتریان، قسمتی از عملیات شعبه را که نیازمند اعتبارسنجی مشتریان نبوده و به تبع آن تعهدی نیز برای شعبه ایجاد نمی‌نماید، انجام دهد.
- ۱-۶- **جابجایی:** تغییر مکان شعبه و یا باجه در حوزه جغرافیایی محل استقرار شعبه و در محدوده جغرافیایی تا نزدیکترین شعبه و یا باجه.
- ۱-۷- **تبدیل:** ارتقاء فعالیت باجه به شعبه و یا تقلیل فعالیت شعبه به باجه.
- ۱-۸- **تعطیلی:** خاتمه فعالیت شعبه و یا باجه.

۹-۱- شناسه اختصاصی: مجموعه‌ای از اعداد و حروف که از سوی بانک مرکزی برای هر یک از شعب یا باجه‌های مؤسسه اعتباری به صورت منحصر به فرد تعریف می‌گردد.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری موظف است برای هر شعبه حساب‌های جداگانه‌ای نگاهداری نماید به نحوی که تراز کل هر شعبه که طبق نمونه خلاصه دفتر کل مؤسسه اعتباری تهیه می‌شود، نشان‌دهنده دارایی‌ها و بدهی‌های آن شعبه بوده و در عین حال ریز ارقام حساب‌های هر شعبه در هر موقع قابل آرایه باشد.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری موظف است، ریز عملیات انجام شده در باجه را حداکثر ظرف مدت ۲۴ ساعت از زمان انجام عملیات در حساب‌های شعبه منعکس نماید.

ماده ۴- ایجاد شعبه و یا باجه و تبدیل باجه به شعبه صرفاً با رعایت حد مجاز «نسبت خالص دارایی‌های ثابت به حقوق صاحبان سهام پس از کسر سود انباشته و سود قطعی نشده» که معادل سی درصد (۳۰٪) می‌باشد، امکان‌پذیر است.

ماده ۵- ایجاد شعبه و یا باجه توسط مؤسسه اعتباری صرفاً با اخذ شناسه اختصاصی از بانک مرکزی امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۶- چنانچه مؤسسه اعتباری حد مجاز نسبت مذکور در ماده (۴) را رعایت ننماید، اعطای شناسه اختصاصی به شعب و باجه‌های آن، مطلقاً ممنوع می‌باشد.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به ایجاد و تبدیل شعب و یا باجه‌های خود را که به تصویب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری رسیده است، حداقل یک ماه قبل از اقدام، در قالب فرم‌هایی که از طریق بانک مرکزی در اختیار آن قرار داده می‌شود، با امضای مدیر عامل مؤسسه اعتباری جهت اخذ شناسه اختصاصی، به بانک مرکزی آرایه نماید.

تبصره- ارزش دارایی‌های ثابت مندرج در درخواست مؤسسه اعتباری جهت ایجاد شعبه و یا باجه و تبدیل باجه به شعبه نیز باید در محاسبه حد موضوع ماده «۴» این آیین‌نامه لحاظ گردد.

ماده ۸- محل فعالیت شعبه و یا باجه باید به لحاظ امنیتی و حفاظتی مورد تأیید بلاشرط مراجع انتظامی قرار گیرد.

ماده ۹- چنانچه شعبه و یا باجه مؤسسه اعتباری ظرف مدت یک ماه پس از تاریخ اخذ شناسه اختصاصی شروع به فعالیت ننماید، شناسه مذکور باطل می‌گردد.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به جابجایی و تعطیلی شعب و یا باجه‌های خود را که به تصویب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری رسیده است، حداقل سه ماه قبل از اقدام، در قالب فرم‌هایی که از طریق بانک مرکزی در اختیار آن قرار داده می‌شود، با امضای مدیر عامل مؤسسه اعتباری جهت تغییر یا حذف شناسه اختصاصی به بانک مرکزی ارایه نماید.

ماده ۱۱- در صورت تعطیلی شعبه، باید کلیه حساب‌ها و اسناد و مدارک مربوط به آنها در شعبه مزبور به نزدیکترین شعبه دایر با رعایت مواردی چون ارزی و ریالی بودن و سطح شعبه انتقال یابد.

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری مکلف است برای جابجایی و تعطیلی شعب و یا باجه‌های خود از طریق روش‌های مختلف اطلاع‌رسانی حداقل شامل؛ درج اطلاعیه در محل شعبه یا باجه، روزنامه کثیرالانتشار، روزنامه محلی و پایگاه اطلاع‌رسانی، مراتب را حداقل دو ماه قبل از اقدام به اطلاع عموم برساند.

تبصره ۵ - اطلاعیه فوق باید مشتمل بر اطلاعات مورد نیاز سپرده‌گذاران و سایر مشتریان شعبه و یا باجه، حداقل شامل نشانی دقیق و تلفن شعب و یا باجه‌های مبدأ و مقصد، برای مراجعات بعدی سپرده‌گذاران و سایر مشتریان باشد.

ماده ۱۳- بانک مرکزی در صورت احراز تخلف مؤسسه اعتباری از مفاد این آیین‌نامه توسط معاونت نظارتی و با تأیید رئیس کل بانک مرکزی می‌تواند نسبت به تعطیلی شعب و یا باجه‌های مؤسسه اعتباری از طریق غیرفعال نمودن شناسه اختصاصی اقدام نماید.

تبصره ۵- در صورت تعطیلی شعب و یا باجه‌ها توسط بانک مرکزی، مؤسسه اعتباری باید با رعایت مفاد مواد (۱۱) و (۱۲) این آیین‌نامه، مراتب را ظرف مدت یک‌ماه به بانک مرکزی گزارش نماید.

ماده ۱۴- بانک مرکزی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این آیین‌نامه، دستورالعمل اجرایی این آیین‌نامه را به تصویب برساند.

ماده ۱۵- تخلف از مفاد این آیین‌نامه، علاوه بر اعمال اقدامات موضوع ماده (۱۳)، عنداللزوم منجر به اعمال مجازات‌های انتظامی موضوع ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه ۱۳۵۱ نیز می‌گردد.

«آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور» در ۱۵ ماده و ۳ تبصره در یک‌هزار و یک‌صد و چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و از ابتدای سال ۱۳۹۲ جایگزین آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل واحدهای بانکی داخل کشور مصوب سیصد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۵۳/۱۲/۶ شورای پول و اعتبار گردید.

بخشنامه شماره ۹۱/۳۴۳۱۸۵ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۷؛ ابلاغ مستثنی شدن طرحهای فولادی سرمایه‌گذاری شده توسط بخش خصوصی از شمول مواد (۱۱) و (۱۵) آیین‌نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول مؤسسات اعتباری

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست

بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردد.

با سلام و احترام؛

پیرو بخشنامه شماره ۸۸/۱۷۵۲۰۸ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۸ در خصوص ابلاغ «آیین‌نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول مؤسسات اعتباری (ریالی و ارزی)» موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۵۳۹۶۵/ت ۴۱۴۹۸ هـ مورخ ۱۳۸۸/۸/۳ هیأت محترم وزیران، به پیوست متن تصویب‌نامه شماره ۲۳۸۱۳۲/ت ۴۱۴۹۸ هـ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲ هیأت محترم وزیران در ارتباط با مستثنی نمودن طرح‌های فولادی سرمایه‌گذاری شده توسط بخش خصوصی و دارای پیشرفت فیزیکی نود درصد از شمول مواد (۱۱) و (۱۵) آیین‌نامه مزبور ایفاد می‌گردد.

خواهشمند است دستور فرمائید؛ مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای

ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. /۱۵۰۷۵۳۶/چ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

محمد خدایاری

۲-۳۸۳۱

امیر حسین امین‌آزاد

۲-۳۲۱۵

۴۱۴۹۸/ت/۲۳۸۱۳۴ هـ

شماره

۱۳۹۱/۱۲/۲

تاریخ

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیات وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت امور اقتصادی و دارایی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۹ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

با توجه به ضرورت تأمین فولاد مورد نیاز کشور و برای جلوگیری از خروج منابع ارزی، طرحهای فولادی سرمایه گذاری شده توسط بخش خصوصی و دارای پیشرفت فیزیکی نود درصد که حداکثر تا سه ماه بعد از ابلاغ این تصویب نامه به بهره برداری می رسند، از شمول مواد (۱۱) و (۱۵) آیین نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول مؤسسات اعتباری (ریالی و ارزی) موضوع تصویب نامه شماره ۱۵۳۹۶۵/ت/۴۱۴۹۸ هـ مورخ ۱۳۸۸/۸/۳ مستثنی می گردند.

محمدرضا رحیمی

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، وزارت دادگستری و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

بخشنامه شماره ۱۰/۳۵۲۰۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۴؛ ابلاغ آیین‌نامه ایجاد و تأسیس شعب
به بانک‌های قرض‌الحسنه مهر ایران و رسالت

جناب آقای غلامرضا مصطفی‌پور – مدیر عامل محترم بانک قرض‌الحسنه مهر ایران
جناب آقای عزت‌اله وزیری – مدیر عامل محترم بانک قرض‌الحسنه رسالت

با سلام و احترام؛

همان‌گونه که استحضار دارند؛ به موجب بند (و) ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور، ایجاد یا تعطیل شعبه، باجه یا نمایندگی بانک‌ها در داخل یا خارج کشور، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد. بر همین اساس «آیین‌نامه ایجاد یا تعطیل واحدهای بانکی در داخل کشور» تهیه و در سیصد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۵۳/۱۲/۶ شورای محترم پول و اعتبار به تصویب رسید. لذا تاکنون نحوه تأسیس، تغییر محل، عملیات قابل انجام در شعبه یا باجه و اموری از این قبیل با رعایت ضوابط مقرر در این آیین‌نامه صورت می‌پذیرفت. با عنایت به تغییرات چشمگیر و روزافزون صنعت بانکداری از جمله ظهور و گسترش بانکداری الکترونیک، بازنگری در آیین‌نامه موصوف مطابق با شرایط کنونی امری لازم و ضروری بود. از این‌رو، نسخه جدید آیین‌نامه مزبور، با هدف ساماندهی به فرآیند ایجاد یا تعطیلی شعبه و یا باجه تهیه و در یک‌هزار و یکصد و چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ شورای محترم پول و اعتبار به تصویب رسید که طی پیوست شماره یک ایفاد می‌گردد. بر اساس این مصوبه، آیین‌نامه موصوف از ابتدای سال ۱۳۹۲ برای شبکه بانکی کشور لازم‌الاجراء می‌باشد.

از طرف دیگر؛ به موجب تبصره (۱) ماده (۲۹) «دستورالعمل تأسیس و فعالیت بانک‌های قرض‌الحسنه و نظارت بر آنها» (مصوبه شماره ۳۹۳۹۸/۲۱۱۸۵۳ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ هیأت وزیران)، خرید اموال غیرمنقول حداکثر تا سی درصد (۳۰٪) سرمایه بانک قرض‌الحسنه مجاز است. بر همین اساس این نسبت جایگزین نسبت مذکور در ماده (۴) آیین‌نامه پیوست می‌گردد.

شایان ذکر است؛ بر اساس مصوبه مجمع عمومی سال ۱۳۹۰ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که طی بخشنامه شماره ۹۱/۳۳۷۲۵۱ مورخ ۱۳/۱۲/۱۳۹۱ به شبکه بانکی کشور و از جمله آن بانک ابلاغ گردیده (پیوست شماره دو)، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ملزم هستند، نسبت به کاهش تعداد شعب خود به نسبت ۲۰٪ تعداد آنها اقدام نمایند. بنابراین در سال ۱۳۹۲ به جز بانک‌ها و مؤسسات اعتباری جدیدالتأسیس فاقد شعب در استان‌ها، هیچ‌گونه تقاضایی جهت توسعه شعب پذیرفته نخواهد شد.

خواهشمند است دستورفرمائید؛ مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. چ/۱۵۰۴۲۱۳/۵۵۵

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

محمد خدایاری

۲-۳۸۳۱

امیرحسین امین‌آزاد

۲-۳۲۱۵

آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور

در اجرای بند «و» ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه ۱۳۵۱ و در راستای ساماندهی فرآیند ایجاد یا تعطیلی شعب یا باجه‌ها، «آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور»، تدوین می‌گردد.

ماده ۱ - تعاریف:

گستره شمول تعاریف ذیل منحصرأ محدود به این دستورالعمل است:

- ۱-۱- آئین‌نامه: آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور.
- ۱-۲- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ۱-۳- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.
- ۱-۴- شعبه: واحد عملیاتی از مؤسسه اعتباری است که در چارچوب این آئین‌نامه ایجاد می‌شود و می‌تواند تمام یا بخشی از عملیات مجاز بانکی را بر اساس ضوابط داخلی که به تصویب هیأت مدیره می‌رسد، انجام دهد.
- ۱-۵- باجه: بخشی از شعبه است که در غیر محل شعبه و در استان محل استقرار شعبه به صورت ثابت یا سیار دایر می‌شود و می‌تواند بنا به تشخیص مؤسسه اعتباری و متناسب با حجم فعالیت و خدمات مورد نیاز مشتریان، قسمتی از عملیات شعبه را که نیازمند اعتبارسنجی مشتریان نبوده و به تبع آن تعهدی نیز برای شعبه ایجاد نمی‌نماید، انجام دهد.
- ۱-۶- جابجایی: تغییر مکان شعبه و یا باجه در حوزه جغرافیایی محل استقرار شعبه و در محدوده جغرافیایی تا نزدیکترین شعبه و یا باجه.
- ۱-۷- تبدیل: ارتقاء فعالیت باجه به شعبه و یا تقلیل فعالیت شعبه به باجه.

۸-۱- تعطیلی: خاتمه فعالیت شعبه و یا باجه.

۹-۱- شناسه اختصاصی: مجموعه‌ای از اعداد و حروف که از سوی بانک مرکزی برای هر یک

از شعب یا باجه‌های مؤسسه اعتباری به صورت منحصر به فرد تعریف می‌گردد.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری موظف است برای هر شعبه حساب‌های جداگانه‌ای نگاهداری

نماید به نحوی که تراز کل هر شعبه که طبق نمونه خلاصه دفتر کل مؤسسه اعتباری تهیه می‌شود، نشان‌دهنده دارایی‌ها و بدهی‌های آن شعبه بوده و در عین حال ریز اقلام حساب‌های هر شعبه در هر موقع قابل آرایه باشد.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری موظف است، ریز عملیات انجام شده در باجه را حداکثر ظرف

مدت ۲۴ ساعت از زمان انجام عملیات در حساب‌های شعبه منعکس نماید.

ماده ۴- ایجاد شعبه و یا باجه و تبدیل باجه به شعبه صرفاً با رعایت حد مجاز «نسبت

خالص دارایی‌های ثابت به حقوق صاحبان سهام پس از کسر سود انباشته و سود قطعی نشده» که معادل سی درصد (۳۰٪) می‌باشد، امکان‌پذیر است.

ماده ۵- ایجاد شعبه و یا باجه توسط مؤسسه اعتباری صرفاً با اخذ شناسه اختصاصی از

بانک مرکزی امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۶- چنانچه مؤسسه اعتباری حد مجاز نسبت مذکور در ماده (۴) را رعایت ننماید،

اعطای شناسه اختصاصی به شعب و باجه‌های آن، مطلقاً ممنوع می‌باشد.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به ایجاد و تبدیل شعب و یا

باجه‌های خود را که به تصویب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری رسیده است، حداقل یک ماه

قبل از اقدام، در قالب فرم‌هایی که از طریق بانک مرکزی در اختیار آن قرار داده می‌شود، با

امضای مدیر عامل مؤسسه اعتباری جهت اخذ شناسه اختصاصی، به بانک مرکزی آرایه

نماید.

تبصره ۵- ارزش دارایی‌های ثابت مندرج در درخواست مؤسسه اعتباری جهت ایجاد شعبه و یا باجه و تبدیل باجه به شعبه نیز باید در محاسبه حد موضوع ماده «۴» این آیین‌نامه لحاظ گردد.

ماده ۸- محل فعالیت شعبه و یا باجه باید به لحاظ امنیتی و حفاظتی مورد تأیید بلاشرط مراجع انتظامی قرار گیرد.

ماده ۹- چنانچه شعبه و یا باجه مؤسسه اعتباری ظرف مدت یک ماه پس از تاریخ اخذ شناسه اختصاصی شروع به فعالیت ننماید، شناسه مذکور باطل می‌گردد.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به جابجایی و تعطیلی شعب و یا باجه‌های خود را که به تصویب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری رسیده است، حداقل سه ماه قبل از اقدام، در قالب فرم‌هایی که از طریق بانک مرکزی در اختیار آن قرار داده می‌شود، با امضای مدیر عامل مؤسسه اعتباری جهت تغییر یا حذف شناسه اختصاصی به بانک مرکزی ارائه نماید.

ماده ۱۱- در صورت تعطیلی شعبه، باید کلیه حساب‌ها و اسناد و مدارک مربوط به آنها در شعبه مزبور به نزدیکترین شعبه دایر با رعایت مواردی چون ارزی و ریالی بودن و سطح شعبه انتقال یابد.

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری مکلف است برای جابجایی و تعطیلی شعب و یا باجه‌های خود از طریق روش‌های مختلف اطلاع‌رسانی حداقل شامل؛ درج اطلاعیه در محل شعبه یا باجه، روزنامه کثیرالانتشار، روزنامه محلی و پایگاه اطلاع‌رسانی، مراتب را حداقل دو ماه قبل از اقدام به اطلاع عموم برساند.

تبصره ۶- اطلاعیه فوق باید مشتمل بر اطلاعات مورد نیاز سپرده‌گذاران و سایر مشتریان شعبه و یا باجه، حداقل شامل نشانی دقیق و تلفن شعب و یا باجه‌های مبدأ و مقصد، برای مراجعات بعدی سپرده‌گذاران و سایر مشتریان باشد.

ماده ۱۳- بانک مرکزی در صورت احراز تخلف مؤسسه اعتباری از مفاد این آیین‌نامه توسط معاونت نظارتی و با تأیید رئیس کل بانک مرکزی می‌تواند نسبت به تعطیلی شعب و یا باجه‌های مؤسسه اعتباری از طریق غیرفعال نمودن شناسه اختصاصی اقدام نماید.

تبصره ۵- در صورت تعطیلی شعب و یا باجه‌ها توسط بانک مرکزی، مؤسسه اعتباری باید با رعایت مفاد مواد (۱۱) و (۱۲) این آیین‌نامه، مراتب را ظرف مدت یک‌ماه به بانک مرکزی گزارش نماید.

ماده ۱۴- بانک مرکزی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این آیین‌نامه، دستورالعمل اجرایی این آیین‌نامه را به تصویب برساند.

ماده ۱۵- تخلف از مفاد این آیین‌نامه، علاوه بر اعمال اقدامات موضوع ماده (۱۳)، عنداللزوم منجر به اعمال مجازات‌های انتظامی موضوع ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه ۱۳۵۱ نیز می‌گردد.

«آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور» در ۱۵ ماده و ۳ تبصره در یک‌هزار و یک‌صد و چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و از ابتدای سال ۱۳۹۲ جایگزین آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل واحدهای بانکی داخل کشور مصوب سیصد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۵۳/۱۲/۶ شورای پول و اعتبار گردید.

بخشنامه شماره ۹۱/۳۵۳۵۴۶ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۶؛ ابلاغ آیین‌نامه اجرایی بند (۱۰۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی

پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، به پیوست تصویر تصویب‌نامه شماره ۲۴۶۱۵۶/ت/۴۸۵۲۸ هـ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۲ هیأت محترم وزیران موضوع آیین‌نامه اجرایی جزء ۴ بند ۱۰۲ قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور که در اجرای تکلیف مقرر در بند یاد شده مصوب گردیده است، جهت اجرا ایفاد می‌شود. خواهشمند است مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت کافی به عمل آید. /۱۵۱۶۶۸۰/ع

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

محمد خدایاری

۳۸۳۱-۰۲

امیرحسین امین‌آزاد

۳۲۱۵-۰۲

شماره ۴۸۵۲۸ هـ
تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۰۲

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۶ بنا به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد جزء (۴) بند (۱۰۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور، آیین‌نامه اجرایی بند یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین‌نامه اجرایی بند (۱۰۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

ماده ۱- اصطلاحات مورد استفاده در این آیین‌نامه در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

الف- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ب- دستگاه اجرایی: دستگاه‌های موضوع ماده (۲۲۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۸۹-

ج- پیمانکار: اشخاص واجد صلاحیت مجری طرح‌های موضوع بند (۱۰۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور.

د- قرارداد: قرارداد منعقد شده به استناد بند مذکور بین دستگاه اجرایی و پیمانکار.

ه- بانک عامل: بانک دولتی یا غیردولتی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۲- قراردادی که از شرایط زیر برخوردار باشد، می‌تواند به عنوان وثیقه اعطای تسهیلات توسط بانک عامل پذیرفته شود:

الف- برای تأمین مالی و اجرای طرح‌های ملی منعقد شده باشد.

ب- تاریخ انتخاب پیمانکار قبل از سال ۱۳۹۱ نباشد.

شماره ۲۴۶۱۵۶
تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۳
انت. ۴۸۵۲۸ هـ

- ج- دارای امضای بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا مقام صلاحیت‌دار از طرف او باشد.
- د- موضوع آن پیش خرید تأسیسات احدائی (نوع الف) یا قرارداد اجاره درازمدت تمام یا بخشی از تأسیسات (نوع ب) و یا قرارداد درازمدت خرید خدمات تولیدی آن طرح (نوع ج) باشد.
- ه- عواید، تأسیسات و مستحقات حاصل از اجرای قرارداد که متعلق به پیمانکار می‌باشد و قابلیت توثیق داشته باشد.
- و- در چارچوب ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه- مصوب ۱۳۵۱- و ماده (۱۰) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳- انعقاد یافته باشد.
- ز- پیمانکار صرفاً براساس شرایط مناقصه عمومی انتخاب شده باشد.
- ح- پیمانکار دارای گواهینامه صلاحیت از مراجع ذیصلاح دولتی باشد.
- ط- پیمانکار براساس استعلام از بانک مرکزی، بدهی غیرجاری به شبکه بانکی کشور یا سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده نداشته باشد و نیز براساس استعلام از سازمان امور مالیاتی کشور بدهی قطعی مالیاتی نداشته و یا ترتیب پرداخت مالیاتی پیمانکار داده شده باشد.
- تبصره- احراز شرایط فوق به عهده بانک عامل می‌باشد.
- ماده ۳- بانک عامل حداکثر ظرف چهل و پنج روز پس از دریافت تقاضای پیمانکار برای توثیق قرارداد نسبت به بررسی مدارک و مستندات دریافتی و اعلام نتیجه به او اقدام و در صورت عدم پذیرش تقاضا، دلایل آن را به صورت مکتوب و مستند به وی اعلام نماید.
- ماده ۴- در صورت عدم احراز بند "ه" ماده (۲)، بانک عامل می‌تواند بنا به تقاضای پیمانکار و در چارچوب سایر شرایط ماده یادشده وثایق دیگری را به عنوان وثیقه جایگزین دریافت نماید.
- ماده ۵- دستگاه اجرایی موظف است در چارچوب مقررات قانونی و اعتبار مصوب مربوط، طی قرارداد سه جانبه با بانک عامل و پیمانکار، بازپرداخت اصل، سود، وجه التزام تأخیر تأدیه دین و سایر هزینه‌های مربوط به تسهیلات اعطایی به پیمانکار را تمهید نموده و در صورت استنکاف پیمانکار از بازپرداخت تسهیلات اعطایی در سررسید حسب اعلام بانک عامل نسبت به پرداخت آن اقدام نماید. معادل مبالغی که دستگاه اجرایی در اجرای این ماده به بانک عامل پرداخت می‌نماید در اجرای جزء (۳) بند (۱۰۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور منظور می‌گردد.

شماره..... ۲۴۶۱۵۲
تاریخ..... ۱۳۹۱/۱۲/۰۱

تبصره ۱- تعهد دستگاه اجرایی در مورد اصل مبلغ قراردادهای موضوع این آیین‌نامه پس از کسر کسورات قانونی و حداکثر تا سقف مبالغ قابل پرداخت به پیمانکار، مجاز خواهد بود.

تبصره ۲- نمونه قرارداد سه جانبه این ماده توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی حداکثر ظرف پانزده روز پس از ابلاغ این آیین‌نامه تهیه می‌شود.

ماده ۶- اعطای تسهیلات به صورت مرحله‌ای و متناسب با گزارش پیشرفت اجرای طرح که به تأیید دستگاه اجرایی ذی‌ربط و بانک عامل رسیده باشد، انجام می‌شود.

ماده ۷- برای اعطای تسهیلات، استعلام سوابق اعتباری پیمانکار از سامانه‌های بانک مرکزی توسط بانک عامل و نیز اعتبارسنجی وی الزامی است.

ماده ۸- بانک عامل موظف است اطلاعات مربوط به اعطای تسهیلات در هر قرارداد را به صورت جداگانه به بانک مرکزی و دستگاه اجرایی ذی‌ربط ارائه نماید.

ماده ۹- در تعیین ارزش موضوع قرارداد پیمانکاری، ارزش حال آن باید مبنای عمل بانک عامل قرار گیرد.

ماده ۱۰- سایر شرایط و مقررات نحوه اعطای تسهیلات و اخذ وثایق مربوط به قراردادهای موضوع این آیین‌نامه تابع ضوابط اجرایی قانون عملیات بانکی بدون ربا و عموماً ناظر بر اعطای تسهیلات می‌باشد.

محمد رضا رحیمی

رئیس‌جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دفتر معاون اول رئیس‌جمهور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور، معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، معاونت امور مجلس رئیس‌جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها و موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

بخش دوم:

بخشنامه‌های مبارزه با

پولشویی

بخشنامه شماره ۹۱/۲۹۷۹ مورخ ۱۳۹۱/۱/۹ در خصوص اخذ شماره فراگیر مشتری

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو دستورالعمل‌های ابلاغی مبارزه با پولشویی و در اجرای دقیق مفاد ماده ۱۲ دستورالعمل چگونگی شناسایی مشتریان ایرانی موسسات اعتباری و همچنین ماده ۹ دستورالعمل چگونگی شناسایی مشتریان خارجی موسسات اعتباری، خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمایند تا از ابتدای سال ۱۳۹۱ کلیه خدمات ارائه شده در موسسات اعتباری (به ویژه هرگونه واریز و برداشت وجه)، منوط به اخذ یکی از شماره‌های فراگیر مشتریان (شماره ملی، شناسه ملی و یا شماره اختصاصی اشخاص خارجی) و ثبت آن در سامانه‌های مرتبط شود به گونه‌ای که بازسازی عملیات بانکی صورت گرفته از طریق سامانه‌های یکپارچه بانک‌ها و موسسات اعتباری امکان پذیر باشد. /۱۱۲۱۳۳۳

اداره مبارزه با پولشویی

فرید کیان **عبدالمهدی ارجمندنژاد**

۲۳۲۱-۱

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۳۶۹۷۸ مورخ ۱۳۹۱/۲/۱۷ درخصوص اخذ شماره فراگیر مشتریان

جناب آقای دکتر احمدی‌نژاد، ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران
جناب آقای رحیمی، معاون اول محترم رئیس جمهور
جناب آقای دکتر لاریجانی، ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
حضرت آیت الله هاشمی رفسنجانی، ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام
حضرت آیت الله لاریجانی، ریاست محترم قوه قضائیه
جناب آقای دکتر شمس‌الدین حسینی، وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی
جناب آقای سعید جلیلی، دبیر محترم شورای عالی امنیت ملی
جناب آقای محمد ابراهیم نگونام، رئیس محترم کمیسیون اصل نود مجلس شورای اسلامی
حضرت حجت‌الاسلام و المسلمین حیدر مصلحی، وزیر محترم اطلاعات و عضو شورای عالی مبارزه با پولشویی
جناب آقای نجار، وزیر محترم کشور و عضو شورای عالی مبارزه با پولشویی
جناب آقای دکتر غضنفری، وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت و عضو شورای عالی مبارزه با پولشویی
جناب آقای دکتر بختیاری، وزیر محترم دادگستری

با سلام؛

احتراماً، به استحضار می‌رساند در اجرای موثر قانون و مقررات مبارزه با پولشویی به خصوص ماده (۱۲) دستورالعمل چگونگی شناسایی مشتریان ایرانی و همچنین ماده (۹) دستورالعمل چگونگی شناسایی مشتریان خارجی موسسات اعتباری؛ اداره مبارزه با پولشویی این بانک طی بخشنامه‌ای، بانک‌ها و موسسات اعتباری را ملزم نموده است تا از ابتدای سال ۱۳۹۱، ارائه خدمات بانکی و اعتباری به مشتریان این موسسات (به‌ویژه هر گونه واریز و برداشت وجه)، منوط به اخذ یکی از شماره‌های فراگیر مشتریان (شماره ملی، شناسه ملی و یا شماره اختصاصی اشخاص خارجی) و ثبت آن در سامانه‌های مربوط شود. ۱۱۶۲۲۰۸/

محمود بهمنی

بخشنامه شماره ۹۱/۵۵۵۹۷ مورخ ۱۳۹۱/۳/۴ در خصوص ایجاد قابلیت در سامانه های بانکی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه های شماره ۹۰/۴۱۴۷۸ مورخ ۱۳۹۰/۲/۲۶ و ۹۰/۲۷۴۵۰۸ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۷ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای موثر قانون، آیین نامه اجرایی و دستورالعمل های مبارزه با پولشویی به ویژه «دستورالعمل نحوه گزارش واریز نقدی وجوه بیش از سقف مقرر» و «دستورالعمل شناسایی معاملات مشکوک و شیوه گزارش دهی» به استحضار می‌رساند یکی از عوامل اصلی در ارتقای سطح اثر بخشی و کارایی نظام مبارزه با پولشویی در بانک ها و موسسات اعتباری، امکان بازسازی نظام مند تمامی تراکنش ها و عملیات بانکی مورد نظر است به گونه‌ای که بتوان با تشکیل یک زنجیره به هم پیوسته و متوالی از مجموعه تراکنش های مربوط به یک عملیات، مسیر نقل و انتقال وجوه مورد نظر را ردیابی و ابزارهای پرداخت آن را شناسایی نمود. بدیهی است که تحقق این امر مستلزم استقرار نظامی جامع، توانمند و یکپارچه از تراکنش ها و بهره‌گیری از نرم افزارهای مناسبی است که بتوانند اطلاعات را در کمترین زمان ممکن پردازش نموده، مسیر نقل و انتقال وجوه را به درستی ترسیم کرده و امکان بازسازی تراکنش های مربوط را فراهم آورند. به منظور نیل به این هدف، مقتضی است بانک‌ها و موسسات اعتباری حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این بخشنامه، نسبت به ایجاد قابلیت‌های ذیل در سامانه های بانکی خود اقدام نمایند:

- ۱- تمامی موسسات اعتباری باید نسبت به پیاده سازی فیلدهای اطلاعاتی مندرج در فرم پیوست این بخشنامه در سامانه‌های بانکی خود اقدام نموده و برای هر یک از عملیات بانکی و ابزارهای مورد استفاده، یک کد منحصر به فرد اختصاص دهند. همچنین لازم است برای هر یک از کدهای مزبور که بیانگر عملیات و ابزارهای مورد استفاده هستند، اطلاعات متناظر آن اخذ شده؛ در فیلدهای اطلاعاتی مورد نیاز(الزامی) و به همراه سایر توضیحات تکمیلی اعلام شده در فرم مذکور، ارایه شوند.

- ۲- لازم است نرم افزارها از این قابلیت برخوردار باشند که هر تراکنش را به طور سیستمی با ثبت مربوط در دفاتر کل و معین در سامانه های بانکی مرتبط نموده و برای هر ابزار بانکی، یک شماره مرجع (Reference) اختصاص دهند.
- ۳- لازم است نرم افزارها به گونه ای طراحی گردند که در هنگام ثبت تراکنش واریز نقدی وجوه بیش از سقف مقرر، ورود شماره سریال «فرم واریز وجه نقد بیش از سقف مقرر» مربوط، برای کاربر الزامی باشد.
- ۴- به منظور پیشگیری از پرداخت نقدی وجوه بیش از سقف مقرر، لازم است نرم افزارها به گونه ای طراحی شوند تا فاقد چنین قابلیتی بوده و در صورت استفاده از سایر ابزارهای پرداخت (مانند چک رمزار)، شماره سریال چک به طور خودکار تولید و تخصیص داده شود و امکان ثبت آن به صورت دستی وجود نداشته باشد. همچنین کاربر ملزم به تکمیل سایر اطلاعات مورد نیاز (الزامی) به شرح جدول پیوست می باشد.
- ۵- موسسات اعتباری باید نرم افزارهای خود را به گونه ای طراحی نمایند که به محض ورود اطلاعات مربوط به شماره حساب، شعبه و بانک طرف تراکنش در سیستم، شماره شبا (در بخش فیلدهای مورد نیاز) به طور خودکار ایجاد و ثبت شده و نیازی به اخذ شماره شبا از مشتری نباشد.
- همان گونه که پیش از این گذشت، مجموعه تدابیر فوق باید به گونه ای باشد که امکان ردیابی وجوه و مسیر نقل و انتقال آن و نیز ابزارهای مورد استفاده در هر مرحله از نقل و انتقال را به خوبی مشخص نماید.
- شایان ذکر است به منظور توجیه هر چه دقیق تر همکاران دست اندرکار در بانک ها و موسسات اعتباری برای اجرای موارد فوق، جلسه ای در آینده نزدیک و با حضور مدیران و کارشناسان واحد اطلاعات مالی برگزار خواهد شد که تاریخ و جزئیات آن متعاقبا به اطلاع خواهد رسید. / ۱۱۸۸۳۰۸

اداره مبارزه با پولشویی

عبدالمهدی ارجمندنژاد رضا محمدزاده قره‌باغی

۲۳۲۲-۲

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۷۵۳۲۴ مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۷ درخصوص لغو استثنای برخی اشخاص در
ارائه شناسه ملی

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست
بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می‌شود.**

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه‌های شماره ۹۰/۱۷۳۰۲۹ مورخ ۹۰/۰۷/۲۵ و شماره ۹۰/۱۹۰۹۵۹ مورخ ۹۰/۰۸/۱۴ مبنی بر توقف حساب‌های فاقد شماره یا شناسه ملی و از سرگیری فعالیت آن‌ها تنها پس از ارائه شماره‌های یاد شده و با توجه به اجرایی شدن آیین نامه «اختصاص شناسه ملی به کلیه اشخاص حقوقی ایرانی» از اوایل سال جاری به استحضار می‌رساند؛ به موجب اطلاعیه مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۰۹ هیات ماده (۱۶) آیین نامه یاد شده (مندرج در پایگاه اطلاع رسانی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور/ زیرپرتال معاونت نوسازی و تحول اداری/ زیر بخش اخبار معاونت؛ تصویر پیوست)، این امکان فراهم شده است تا تمامی اشخاص حقوقی از جمله موسسات و تشکیلات دولتی و بلدی نظیر وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌های دولتی، شهرداری‌ها و نیز دانشگاه‌ها، مساجد، مدارس و موارد مشابه که پیش از این و به موجب بخشنامه شماره ۹۰/۱۹۰۹۵۹ مورخ ۹۰/۰۸/۱۴ این بانک از شمول ارائه شناسه ملی به بانک‌ها و موسسات اعتباری مستثنی شده بودند، بر اساس ساز و کار مربوط و از طریق رابطین اشخاص مشمول، نسبت به اخذ شناسه ملی اقدام نمایند.

از این رو، خواهشمند است دستور فرمایند شعب و واحدهای ذی‌ربط در آن بانک / موسسه - ضمن اطلاع رسانی مناسب به مشتریان ذی‌ربط - ترتیبی اتخاذ نمایند تا این اشخاص حداکثر تا تاریخ ۱۳۹۱/۰۶/۰۱، اقدام به اخذ شناسه ملی و ارائه به آن بانک / موسسه اعتباری نمایند.

بدیهی است ارائه هر گونه خدمت به اشخاص حقوقی مشمول - پس از تاریخ اعلام شده - ممنوع بوده و بانک / موسسه اعتباری موظف به توقف عملیات حساب‌های فاقد شناسه ملی می‌باشد (از سرگیری فعالیت این قبیل حساب‌ها، منوط به ارائه شناسه ملی از سوی این اشخاص است).

از این رو، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید فوریت به تمامی واحدهای ذی‌ربط در آن بانک / موسسه ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت شود. / ۱۳۰۰۲۹۸

اداره مبارزه با پولشویی

رضا محمدزاده قره‌باغی

۲۳۲۲-۲

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۱۱۱۳۱ مورخ ۱۳۹۱/۴/۳۱ درخصوص تاکید بر لغو استثنای برخی اشخاص در ارائه شناسه ملی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۱/۷۵۳۲۴ مورخ ۹۱/۳/۲۷ موضوع شناسه ملی برخی از اشخاص حقوقی ایرانی که پیش‌تر و به موجب بخشنامه شماره ۹۰/۱۹۰۹۵۹ مورخ ۱۳۹۰/۰۸/۱۴ این بانک از شمول ارائه شناسه ملی به بانک‌ها و موسسات اعتباری مستثنی شده بودند، خواهشمند است دستور فرمایند ضمن اعلام آخرین اقدامات به عمل آمده در این زمینه، یک نسخه از بخشنامه / دستورالعمل ابلاغی به شعب و واحدهای آن بانک / موسسه را به این اداره ارسال نمایند. /۱۲۴۸۲۵۳

اداره مبارزه با پولشویی

رضامحمدزاده قره‌باغی

۲۳۲۲-۲

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۱۴۱۹۹۷ مورخ ۱۳۹۱/۵/۳۱ درخصوص ایجاد قابلیت در سامانه‌های بانکی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، به استحضار می‌رساند به منظور اجرای موثر مفاد بخشنامه شماره ۹۱/۵۵۵۹۷ مورخ ۱۳۹۱/۳/۴ مبنی بر ایجاد قابلیت‌های لازم در سامانه‌های بانکی با هدف ارتقای سطح اثربخشی و کارایی نظام مبارزه با پولشویی در بانک‌ها و موسسات اعتباری و از طریق امکان‌بازسازی نظام مند تمامی تراکنش‌ها و عملیات بانکی مورد نظر، جلسه‌ای در روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۱/۵/۲۵ و با حضور رئیس محترم مرکز اطلاعات مالی شورای عالی مبارزه با پولشویی و برخی از مدیران و کارشناسان محترم ذی‌ربط بانک‌ها و موسسات اعتباری و نیز شرکت‌های نرم‌افزاری طرف قرارداد با آن‌ها برگزار گردید و پس از بحث و بررسی پیرامون ابعاد مختلف فنی نحوه اجرای بخشنامه صدرالذکر، مقرر شد تا تمامی بانک‌ها و موسسات اعتباری - حداکثر تا تاریخ ۱۵ آبان ماه سال جاری - مفاد بخشنامه مذکور را عملیاتی نمایند.

از این رو، خواهشمند است دستور فرمایند تمامی مدیران، کارشناسان و دست‌اندرکاران ذی‌ربط در آن بانک/موسسه و نیز شرکت‌های نرم‌افزاری طرف قرارداد؛ با در اولویت قرار دادن این طرح، نسبت به اجرای موثر آن تا تاریخ یاد شده اقدامات لازم را به عمل آورند.

شایان ذکر است به منظور حصول اطمینان از عملیاتی شدن بخشنامه مذکور،
بازرسان بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران پس از تاریخ یاد شده اقدام به بازرسی از
آن بانک/ موسسه و ارزیابی قابلیت های مذکور می نمایند. /۱۲۸۲۵۰۹

اداره مبارزه با پولشویی

عبدالمهدی ارجمندزاد رضا محمدزاده قره‌باغی

۰۱-۲۳۲۱

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۱۶۱۳۳۷ مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۳ درخصوص برنامه نرم افزاری مبارزه با پولشویی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه‌های شماره ۹۱/۵۵۵۹۷ مورخ ۱۳۹۱/۳/۴ و شماره ۹۱/۱۴۱۹۹۷ مورخ ۱۳۹۱/۵/۳۱ و در اجرای بخش دوم توافقات انجام شده در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۲۵ که با حضور رئیس محترم مرکز اطلاعات مالی شورای عالی مبارزه با پولشویی و برخی از مدیران و کارشناسان محترم ذی ربط بانک‌ها و موسسات اعتباری و نیز شرکت‌های نرم افزاری طرف قرارداد با آن‌ها برگزار شد و به موجب آن مقرر گردید بانک‌ها و موسسات اعتباری حداکثر تا پایان دی ماه سال جاری اقدام به تهیه برنامه‌های نرم افزاری مبارزه با پولشویی نمایند؛ خواهشمند است دستور فرمایند واحدهای ذی ربط در آن بانک/موسسه و نیز شرکت‌های نرم افزاری طرف قرارداد؛ برنامه‌های نرم افزاری مذکور را در چارچوب شاخص‌های پیوست تهیه و عملیاتی نمایند. همچنین نظر به لزوم تسریع در پیاده‌سازی و اجرای برنامه‌های مزبور، خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمایند تا تهیه، پیاده‌سازی و اجرای این برنامه‌ها در اولویت خاص قرار داده شود.

شایان ذکر است به منظور حصول اطمینان از عملیاتی شدن بخشنامه مذکور، بازرسان بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران پس از تاریخ یاد شده اقدام به بازرسی از آن بانک/موسسه و ارزیابی برنامه‌های نرم افزاری مذکور در چارچوب شاخص‌های پیوست می‌نمایند. ۱۳۰۳۷۶۳/

اداره مبارزه با پولشویی

رضا محمدزاده قره‌باغی

۲۳۲۱-۰۱

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۱۷۷۹۱۱ مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۰ درخصوص تاکید بر فراگیری شناسه ملی در کلیه فعالیت‌های بانک

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۱/۷۵۳۲۴ مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۷ مبنی بر لزوم اجرای آیین‌نامه «اختصاص شناسه ملی به کلیه اشخاص حقوقی ایرانی» و توقف عملیات حساب‌های فاقد شناسه ملی از تاریخ ۱۳۹۱/۶/۱ و با قیدردانی از اقدامات انجام شده در این زمینه، مجدداً بر اهمیت فراگیر نمودن شناسه ملی در کلیه فعالیت‌های آن بانک/موسسه - به عنوان مبنای اصلی تولید کد اقتصادی و ابزار موثری برای ارتباط سیستم‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی در بخش اقتصادی و مالی - و ضرورت اجرای دقیق و موثر بخشنامه مذکور؛ تاکید می‌شود.

از این رو، خواهشمند است دستور فرمایند مسئولین ذی ربط، آخرین وضعیت مشتریان حقوقی در آن بانک/موسسه و وضعیت حساب آن‌ها (فعال، متوقف) را برای این اداره ارسال نمایند و چنانچه برخی از مشتریان آن بانک/موسسه، موفق به اخذ شناسه ملی نشده و حساب آن‌ها - بر خلاف مفاد بخشنامه مذکور - فعال بوده و به آن‌ها خدمات بانکی ارائه می‌شود، مراتب را با ذکر دلیل و مشخصات دقیق مشتری به این اداره گزارش نمایند تا اقدامات لازم در این زمینه به عمل آید. ۱۳۱۸۸۶۲/.

اداره مبارزه با پولشویی

عبدالمهدی ارجمندنژاد رضا محمدزاده قره‌باغی

۲۳۲۱-۰۱

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۲۰۲۸۲۵ مورخ ۹۱/۸/۲ ۱۳۹۱ در خصوص شاخص معاملات مشکوک

**جهت اطلاع مدیران محترم ادارات مبارزه با پولشویی بانک‌های دولتی، غیر دولتی،
موسسه اعتباری توسعه و پست بانک ارسال می‌شود.**

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۱/۴۱۴۷۸ مورخ ۹۱/۲۶/۰۲/۱۳۹۰ در خصوص ابلاغ دستورالعمل‌های مبارزه با پولشویی در موسسات اعتباری، به استحضار می‌رساند:
به منظور بازنگری و به روز رسانی شاخص‌های معاملات مشکوک (پیوست دستورالعمل شناسایی معاملات مشکوک و شیوه گزارش دهی)، فهرست پیشنهادی جدیدی از این شاخص‌ها تهیه شده است که به پیوست، نسخه‌ای از آن ارسال می‌شود. لذا خواهشمند است دستور فرمایند شاخص‌های مزبور مورد بررسی قرار گرفته، این اداره را از نقطه نظرات کارشناسی خود مطلع نمایند. ۱۳۵۰۴۵۱/

اداره مبارزه با پولشویی

عبدالمهدی ارجمندنژاد **علیرضا مظفری**

۰۱-۲۳۳۱

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۳۱۰۳ مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۴ موضوع تاکید بر عدم پرداخت وجه نقد
بیش از سقف مقرر

**جهت اطلاع مدیران محترم ادارات مبارزه با پولشویی کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی،
شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می شود.**

با سلام؛

احتراماً، همان گونه که استحضار دارند به موجب ماده ۴۴ آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی، سقف مقرر پرداخت نقدی روزانه مبلغ ۱۵۰ میلیون ریال می باشد. متأسفانه، بنا بر نتیجه بازرسی‌های به عمل آمده و گزارشات دریافتی از مراجع نظارتی، برخی از بانک ها و موسسات اعتباری علی رغم صدور و ابلاغ بخشنامه های مختلف (از جمله بخشنامه های شماره ۸۸/۲۱۰۰۶۸ مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۸ و شماره ۸۸/۲۳۶۱۱۳ مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۸)، همچنان اقدام به پرداخت وجه نقد به مشتریان (حقیقی، حقوقی)، بیش از سقف مقرر روزانه می نمایند. موضوعی که علاوه بر نقض مقررات مربوط، به موجب برخی گزارشات موجب بروز اختلالاتی در بازار ریالی و ارزی و قاچاق کالا شده است. از این رو مجدداً تصریح می نماید رعایت سقف مقرر پرداخت روزانه، کما فی السابق لازم الاجرا بوده و تمامی بانک ها و موسسات اعتباری و کارکنان آن ها ملزم به رعایت دستورالعمل های مبارزه با پولشویی می باشند و متخلفین از این امر - در هر سطح - به مراجع انتظامی و قضایی معرفی می شوند.

خواهشمند است مراتب به طور جد و به قید فوریت، به تمامی واحد ها و شعب آن

بانک/موسسه ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق اعمال شود. ۱۳۶۱۱۸۰/

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۲۳۱۶

امیرحسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

بخشنامه شماره ۹۱/۲۵۷۸۳۵ مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۸ موضوع تاکید بر اعمال تغییر در سامانه‌های بانکی و تهیه نرم افزار مبارزه با پولشویی

جهت اطلاع کلیه مدیران عامل محترم بانکهای دولتی، غیر دولتی، موسسه اعتباری توسعه و شرکت دولتی پست بانک ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه‌های شماره ۹۱/۱۴۱۹۹۷ مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۳۱ و شماره ۹۱/۱۶۱۳۳۷ مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۳ در خصوص ایجاد قابلیت‌های لازم در سامانه‌های بانکی و تهیه نرم افزارهای مبارزه با پولشویی و نیز در اجرای تصمیمات متخذه در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۲۱ که با حضور نمایندگان شرکت‌های طرف قرارداد و ارائه کنندگان خدمات نرم افزاری به آن بانک تشکیل شد، به استحضار می‌رساند مهلت زمانی تعیین شده و توافق شده در مورد اعمال تغییرات در سامانه‌های بانکی ۱۳۹۱/۱۰/۱۵ و تهیه نرم افزار مبارزه با پولشویی پایان دی ماه سال جاری می‌باشد. از این رو، خواهشمند است دستور فرمایند موضوع با قید فوریت مورد پیگیری قرار گرفته، اقدامات لازم معمول گردد.

پیش‌تر از دستور مساعدی که در این زمینه صادر می‌فرمایند، سپاسگزاری

می‌شود. ۱۴۰۹۵۹۶/.

اداره مبارزه با پولشویی

علیرضا مظفری

۰۱-۲۳۳۱

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۲۶۶۲۵۴ مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۸ موضوع معرفی پایگاه اطلاع رسانی مرتبط با شناسه ملی

جهت اطلاع کلیه مدیران عامل محترم بانک های دولتی، غیر دولتی، موسسه اعتباری توسعه و شرکت دولتی پست بانک ارسال می شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۱/۲۴۰۱۴۱ مورخ ۱۳۹۱/۹/۱۲ موضوع لزوم ارائه شناسه ملی از سوی اشخاص حقوقی برای استفاده از خدمات بانکی و نیز منع ارائه خدمت به اشخاص حقوقی فاقد شناسه مزبور، موارد ذیل را به آگاهی می رساند:

مرجع تشخیص و صدور شناسه ملی برای اشخاص حقوقی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور- معاونت نوسازی و تحول اداری - می باشد. هر گونه اطلاعات مرتبط از طریق تارنماهای:

✓ <http://mdhc.ir>

✓ <http://ilenc.ir>

قابل دریافت بوده و مقتضی است با عنایت به اینکه اخذ و ارائه شناسه ملی به بانکها و موسسات اعتباری از وظایف مشتریان حقوقی است، مسئولین ذی ربط در آن بانک از در اختیار قرار دادن شماره تلفنهای اشخاص مسئول در مراکز فوق(مذکور در بخشنامه صدرالذکر) به مشتریان یاد شده اکیناً خودداری نموده و صرفاً آنها را برای استفاده از اطلاعات مندرج در سایت‌های مذکور(اطلاعیه هیات ماده(۱۶) آئین نامه اختصاص شناسه ملی به کلیه اشخاص حقوقی ایرانی) و اقدام از طریق نماینده یا رابط دستگاه یا سازمان اجرایی ذی ربط راهنمایی فرمایند. ۱۴۱۸۴۱۵/۰

اداره مبارزه با پولشویی

عبدالمهدی ارجمندنژاد **سید صدرالدین حسینی**

۲۳۳۱-۰۲

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۲۸۲۷۷۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۱ موضوع تاکید بر ایجاد اداره مستقل مبارزه با پولشویی

جهت اطلاع کلیه مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیر دولتی، موسسه اعتباری توسعه و شرکت دولتی پست بانک ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۰/۲۲۱۶۱۷ مورخ ۱۳۹۰/۰۹/۲۱ این بانک و بخشنامه صادره از سوی وزیر محترم امور اقتصادی و دارائی و رئیس شورای عالی مبارزه با پولشویی در اجرای مصوبه یازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۰۷/۲۵ شورای مذکور مبنی بر ایجاد تشکیلات مبارزه با پولشویی در قالب یک اداره مستقل زیر نظر مستقیم مدیر عامل، به استحضار می‌رساند در بازرسی جامعی که اخیراً توسط بازرسان اداره مبارزه با پولشویی بانک مرکزی از شبکه بانکی کشور به عمل آمد، مشخص گردید برخی بانک‌های کشور مصوبه مذکور را به طور کامل اجرا ننموده‌اند. از این رو، خواهشمند است دستور فرمایند در اسرع وقت، نسبت به ایجاد اداره مستقل مبارزه با پولشویی (بدون احاله دیگر وظایف از جمله حسابرسی، بازرسی، نظارتی و ... دیگر به آن، حتی به صورت درج در عنوان اداره) که به طور مستقیم زیر نظر مدیر عامل بانک/موسسه فعالیت نماید، اقدام نموده و مستندات مربوط شامل مصوبه مرجع تصمیم گیرنده در آن بانک/موسسه به همراه تاریخ تصویب، نمودار سازمانی آن بانک/موسسه (Top Chart)؛ نمودار سازمانی اداره مبارزه با پولشویی و اسامی و سمت کارکنان اداره مذکور را حداکثر تا پایان بهمن ماه سال جاری برای این اداره ارسال نمایند و مستندات مربوط نیز در سامانه مدیریت پروژه دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی تکمیل گردد. ۱۴۳۹۶۸۱/د.د.

اداره مبارزه با پولشویی

عبدالمهدی ارجمندنژاد رضا محمدزاده قره‌باغی

۲۳۲۱-۰۱

۲۳۱۶

بخشنامه شماره ۹۱/۳۴۰۵۴۹ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۵ موضوع پرسشنامه اصلاح فرایندهای بانکی و تولید نرم افزارهای مبارزه با پولشویی

جهت اطلاع کلیه مدیران محترم ادارات مبارزه با پولشویی بانک‌های دولتی، غیر دولتی، موسسه اعتباری توسعه و شرکت دولتی پست بانک ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، به پیوست پرسشنامه‌های تهیه شده در ارتباط با بخشنامه‌های شماره ۹۱/۵۵۵۹۷ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۰۴ و شماره ۹۱/۱۶۱۳۳۷ مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۳ این بانک، موضوع اصلاح فرایندهای بانکی و تولید نرم افزارهای مبارزه با پولشویی ارسال می‌گردد. لطفاً ترتیبی اتخاذ فرمایند فرم‌های تکمیل شده حداکثر تا پایان وقت اداری ۱۳۹۱/۱۲/۲۳ به این اداره ارسال شود.

بدیهی است بر مبنای پاسخ‌های ارائه شده از سوی آن بانک/ موسسه، برنامه بازرسی حضوری و ارائه گزارش نهایی به شورای عالی مبارزه با پولشویی در دستور کار قرار خواهد گرفت. ۱۵۰۴۸۷۳/

اداره مبارزه با پولشویی

محمدحسین دهقان منشادی

۲۳۲۲-۰۱

رضا محمدزاده قره‌باغی

۲۳۲۱-۰۱

بخش سوم:

بخشنامه‌های

مجوزهای بانکی

بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۲۳ مورخ ۱۳۹۱/۱/۷؛ اعلام نظر بانک مرکزی در خصوص برنامه
تأسیس واحدهای بانکی بانکها

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست

بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، در اجرای ماده (۴) آیین‌نامه ایجاد یا تعطیل واحدهای بانکی در داخل کشور - موضوع بند (و) ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور، مبنی بر اعلام نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص برنامه تأسیس واحدهای بانکی بانکها و موسسات اعتباری، بدین‌وسیله به استحضار می‌رساند به موجب تصمیمات متخذه و به عنوان سیاست کلی این بانک برای ایجاد واحدهای بانکی جدید، در سال آینده هیچ درخواست جدیدی مورد پذیرش قرار نخواهد گرفت. لذا مقتضی است از ارسال برنامه تأسیس واحدهای بانکی و یا ارسال موردی تقاضا برای ایجاد واحدهای بانکی جدید طی سال ۱۳۹۱، خودداری گردد.

شایان ذکر است مطابق روال سابق، بررسی درخواست‌های بهینه‌سازی آن بانک/موسسه (شامل جابجایی، ادغام و تعطیل واحد بانکی)، امکان‌پذیر خواهد

بود. ۱۱۲۲۲۳۳/۰۵

ابراهیم درویشی

بخشنامه شماره ۱۷/۱۶۰+۹۱/۱۶ مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۱؛ صدور مجوز فعالیت بانک قوامین

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری توسعه ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، بدین وسیله به استحضار می‌رساند مجوز فعالیت بانک قوامین به موجب نامه شماره ۵۹/۱۵۰+۹۱/۱۵ مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۱۲ صادر گردیده و آن بانک می‌تواند بر اساس اساسنامه مصوب خود و در چارچوب قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا، مصوبات شورای پول و اعتبار، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های صادره بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سایر قوانین و مقررات ذی‌ربط، به عملیات مجاز بانکی مبادرت نماید.

خواهشمند است مراتب را به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/موسسه اعتباری

غیربانکی ابلاغ فرمایند. ۱۲۹۸۶۲۸/

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مجوزهای بانکی

فرهاد خالقی

۲۴۱۶

امیرحسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲